

***Výročná správa
a verejný odpočet
za rok 2018***

Bratislava apríl 2019

Predkladá: prof. MVDr. Jozef Bíreš, DrSc., ústredný riaditeľ ŠVPS SR

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky

Sídlo

Botanická 17, 842 13 Bratislava

Rezort

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky

Forma hospodárenia

rozpočtová organizácia

Kontakt

tel. 02/60257212; fax 02/60257 242,

e-mail: sekretariat-UR@svps.sk

Členovia vedenia v roku 2018:

ústredný riaditeľ:

odborný riaditeľ:

riaditeľ sekcie ekonomiky:

vedúca osobného úradu:

vedúci odboru legislatívneho a právneho:

prof. MVDr. Jozef Bireš DrSc.

MVDr. Zuzana Büchlerová

Ing. Mgr. Juraj Bučko

Mgr. Paulína Kojnok

JUDr. Bohuslav Harviľak

Hlavné činnosti:

Postavenie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky (ďalej len „ŠVPS SR“) bolo **v roku 2018** upravené zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 39/2007 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov, v oblasti úradnej kontroly zákonom NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 152/1995 Z. z.“) a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov.

1. ŠVPS SR je rozpočtovou organizáciou s finančnými vzťahmi zapojenými na rozpočet Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky (ďalej len „MPRV SR“).
2. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu vo veterinárnej oblasti podľa zákona č. 39/2007 Z. z. a nadväzujúcich všeobecne záväzných právnych predpisov. V oblasti úradnej kontroly potravín jej pôsobnosť vyplýva zo zákona č. 152/1995 Z. z.
3. ŠVPS SR je orgánom kontroly kvality rastlinných produktov a živočíšnych produktov podliehajúcich spoločnej organizácii trhu podľa nariadení Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov.
4. ŠVPS SR vykonávala štátnu správu na úseku veterinárnej farmácie podľa zákona

č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach (ďalej len „zákon č. 362/2011 Z. z.“) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

5. ŠVPS SR plnila ďalšie úlohy podľa zákona NR SR č. 271/2005 Z. z. o výrobe, uvádzaní na trh a používaní krmív (krmivársky zákon) (ďalej len „zákon č. 271/2005 Z. z.“).
6. ŠVPS SR vykonávala dozor nad dodržiavaním zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
7. ŠVPS SR vykonávala kontroly podľa
 - Dohody o delegovaní činností uzavretej medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (ďalej len „PPA“) a ŠVPS SR,
 - zákona č. 377/2004 Z. z. o ochrane nefajčiarov a o zmene a doplnení niektorých zákonov,
 - zákona č. 144/1998 Z. z. o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov v znení zákona č. 526/2002 Z. z.,
 - zákona č. 313/2009 o vinohradníctve a vinárstve.

Hlavné úlohy vykonávala ŠVPS SR v roku 2018 v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z., ktorý ustanovuje:

ŠVPS SR

1. riadi, usmerňuje, koordinuje a kontroluje výkon štátnej správy, ktorý uskutočňujú regionálne veterinárne a potravinové správy (ďalej len „RVPS“) (40) a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
2. vykonáva hraničnú veterinárnu kontrolu prostredníctvom hraničných inšpekčných staníc (ďalej len „HIS“) na vonkajšej hranici EÚ (3),
3. riadi, usmerňuje a kontroluje úradné veterinárne laboratóriá a Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov,
4. rozhoduje v druhom stupni vo veciach, o ktorých v prvom stupni rozhoduje regionálna veterinárna a potravinová správa a ústav kontroly veterinárnych liečiv,
5. predkladá ministerstvu národné pohotovostné plány, ktorými sa určujú opatrenia pri podozrení na chorobu alebo pri výskyte chorôb zvierat,
6. vykonáva klasifikáciu chovov, regiónov alebo oblastí z hľadiska výskytu chorôb,
7. autorizuje referenčné laboratóriá, schvaľuje, pozastavuje a zrušuje rozhodnutia o schválení pre úradné laboratóriá na vyšetrovanie trichinel v mäse,
8. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat,
9. vykonáva prostredníctvom veterinárnych inšpektorov veterinárne kontroly
 - prevádzkarní, zariadení a činností, ktoré vykonávajú postupy na zvieratách, chovajú alebo dodávajú zvieratá na účely takeého postupu alebo chovajú zvieratá na účely zachovania druhov,
 - prevádzkarní na spracovanie vedľajších živočíšnych produktov,
 - prevádzkarní pri vývoze do tretích krajín, ak to vyžadujú príslušné orgány tretích krajín podľa príslušných právnych predpisov danej tretej krajiny,
10. schvaľuje miesta oddychu zvierat pri preprave, inseminačné stanice, tímy na odber a prenos embryí,
11. kontroluje, odborne usmerňuje a koordinuje zabezpečovanie systému identifikácie a registrácie zvierat.

Podľa zákona č. 152/1995 Z. z. vykonávala úradnú kontrolu nad výrobou, manipuláciou a umiestňovaním na trh

- a) potravín živočíšneho pôvodu okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- b) potravín rastlinného pôvodu vrátane čerstvého ovocia, čerstvej zeleniny, zemiakov a ostatných poľnohospodárskych produktov (v poľnohospodárskej prvovýrobe po zbere úrody), nápojov vrátane potravín s niektorými zložkami živočíšneho pôvodu (zmiešaný pôvod) okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- c) geneticky modifikovaných potravín okrem poskytovania služieb spoločného stravovania,
- d) tabakových výrobkov okrem poskytovania služieb spoločného stravovania.

ŠVPS SR je kontaktným miestom SR pre systém rýchlej výmeny informácií pre potraviny a krmivá.

Na základe poverenia MPRV SR vykonávala úlohu špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Obsah

IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE	2
POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD	11
ČINNOSTI ORGANIZÁCIE	15
1. Legislatívny proces	17
1.1. Legislatíva	17
1.2. Odvolacie konania	17
2. Zdravie zvierat	18
2.1. Identifikácia a registrácia zvierat	19
2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí	24
2.3 Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike	25
2.3.1. Besnota.....	26
2.3.2. Klasický mor ošípaných	27
2.3.3. Africký mor ošípaných	29
2.3.4. Aujeszkyho choroba	33
2.3.5. Infekčná bovinná rinotracheitída	33
2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva	35
2.3.7. Katarálna horúčka oviec (<i>Bluetongue</i>)	39
2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE).....	41
2.3.9. Mor včelieho plodu	46
2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb	47
3. Ochrana zvierat	48
3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely	48
3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy	49
3.3 Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely	50
3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat	55
3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat.....	55
3.4.2. Ochrana zvierat používaných v cirkusoch	56
3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov.....	57
3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti	57
3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania	57
4. Krmivá	61
4.1. Úradné kontroly	61
4.2. Odber úradných vzoriek krmív	62
4.2.1. Odber vzoriek v rámci VPO.....	62
4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín.....	65
5. Vedľajšie živočíšne produkty	66
5.1. Úradné kontroly	66
5.2. Odber úradných vzoriek	67
6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoriny rezíduí	69
6.1 Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike	69
6.2 Monitoring poľovnej zveri a rýb	75

6.2.1	Monitoring zveri	75
6.2.2	Monitoring rýb	76
6.3.	Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku	79
6.3.1	Monitoring surového kravského mlieka v programe EÚ	80
6.3.2	Rádiohygienická kontrola	80
7.	Veterinárna farmácia	86
7.1.	Úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie	86
7.1.1	Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov	86
7.1.2	Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky.....	86
7.1.3	Súkromní veterinárni lekári.....	87
7.1.4	Kontroly u chovateľov	87
7.1.5	Výrobcovia medikovaných krmív	87
7.1.6	Výroba veterinárnych liekov	87
7.1.7	Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami.....	88
7.2.	Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.	88
7.3.	Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z. z.	88
7.4.	Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z. z.	88
7.5.	Úradné kontroly na základe hlásenia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Rapid alert system for food and feed - RASFF)	88
8.	Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozocho.	91
8.1.	Hraničná veterinárna kontrola - Dovoz a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín	91
8.1.1	Hraničná veterinárna kontrola na hraničných inšpekčných staniach SR	94
8.1.2	Kontrola dobrých životných podmienok zvierat	97
8.1.3	Kontrola spoločenských zvierat.....	99
8.1.4	Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín	100
8.2.	Vývozy zo SR do tretích krajín	101
8.2.1	Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2017	102
8.2.2	Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2017	102
8.3.	Obchod v rámci EÚ	103
8.4.	Kontroly počas transportu	105
8.4.1	Vyhodnotenie kontroly počas prepravy produktov živočíšneho a rastlinného pôvodu a živých zvierat.	105
8.5.	Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov	109
9.	POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU	110
9.1	Výsledky úradných kontrol potravín.....	110
9.2	Frekvencia a typy nezhôd.....	114
9.3	Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd v rámci komodít rastlinného pôvodu	118

9.4	Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín	124
9.5	Výsledky kontroly označovania GMO potravín	127
9.6.	Výsledky úradných kontrol internetového predaja	128
9.7.	Kontrola verejných skladov.....	130
9.8.	Delegované činnosti a kontrola krížového plnenia	130
9.9	Cielené kontroly rastlinného pôvodu	132
9.9.1.	Cielená kontrola-Farbivá v cukrárskych výrobkoch a v jemnom pečive- „donuty“ v zmysle nariadenia (ES) č.1333/2008.....	132
9.9.2.	Cielená kontrola – Konzervačná látka- Kyselina sorbová (E200) v nebalenom chlebe a v nebalenom pečive v zmysle nariadenia (ES) č. 1333/2008 v obchodnej sieti	132
9.9.3.	Cielená kontrola konzervačných látok v cukrovinkách	132
9.9.4.	Cielená kontrola zameraná na vysledovateľnosť zeleniny vo veľkoobchodných skladoch v SR (mrkva, petržlen, rajčiny)	133
9.9.5.	Cielená kontrola zameraná na dodržiavanie podmienok predaja potravín rastlinného pôvodu na trhoviskách.....	133
9.9.6.	Cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek pri samozbere jahôd.....	134
9.8.7.	Cielená kontrola zameraná na predaj kvasenej kapusty a podobných nakladaných výrobkov na trhoviskách.....	134
9.9.8.	Cielená kontrola zameraná na kontrolu kvality zemiakov, ich označovanie, pôvod a hygienu predaja.....	135
9.9.9.	Cielená kontrola zameraná na kontamináciu mrazených jahôd vírusom hepatitídy	135
9.9.10.	Cielená kontrola kvality medoviny pre Vianocami.....	135
9.9.11.	Cielená kontrola kvality piva v malých pivovaroch v SR	136
9.9.12.	Cielená kontrola kvality piva v malých pivovaroch v SR	138
9.10.	Značka kvality SK 2017 – potraviny rastlinného a živočíšneho pôvodu	139
9.11.	Politika kvality	139
9.12.	Audity potravín rastlinného pôvodu.....	140
9.13.	Školenia potravín rastlinného pôvodu.....	141
9.14.	Usmernenia alebo informácie pre potravinárskych prevádzkovateľov	143
9.15.	Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny	144
9.15.1.	Cielené kontroly	148
9.15.2.	Správne konanie	150
9.15.3.	Porovnanie počtu kontrol za roky 2016 až 2018.....	150
9.16.	Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína	154
9.16.1.	Cielená kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti predávaných vín v spotrebiteľskom balení.....	157
9.16.2.	Cielená kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti predávaných sudových vín	158
9.16.3.	Cielená kontrola – predaj burčiakov	160
9.16.4.	Cielená kontrola zameraná na overenie pravosti a pôvodu certifikovaných vín CHOP A CHZO u slovenských výrobcov	160
9.16.5.	Správne konania	161
9.17.	Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytku a ošípaných	162
10.	Potraviny živočíšneho pôvodu	165

10.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby	165
10.1.1. Prvovýroba – surové mlieko.....	165
10.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri	166
10.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc	166
10.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu.....	166
10.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa.....	166
10.2.2. Úradné kontroly a audit v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch	174
10.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu.....	175
10.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z.	175
10.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu.....	176
10.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarniach	176
10.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej	176
10.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka	177
10.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu.....	177
12.5.5. Úradné kontroly produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov	177
10.6. Odber vzoriek	177
10.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu	177
10.6.2. Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu:	181
10.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz <i>Listeria monocytogenes</i>	188
10.7. Cílené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu	188
10.7.1. Cílené kontroly produktov živočíšneho pôvodu	188
10.7.2. Osobitné kontroly.....	194
10.8. Politika kvality	197
10.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa podľa nariadenia (ES) č. 1760/2000/ES zo 17. júla 2000, ktorým sa zavádza systém pre identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytká a ktoré sa týka označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa	198
10.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch a schválených rozrábkarňach	199
10.11. Domáce zabíjačky	199
10.12. Skúšky vyškolených poľovníkov	199
10.13. Značka kvality SK 2017 – potraviny živočíšneho pôvodu	199
10.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti	200
10.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov.....	200
10.14.2. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol.....	200

10.15. Audity FVO	203
10.15.1. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol	203
11. Laboratórna diagnostika.....	204
11.1. Úradné laboratóriá – Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne	204
11.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek	205
11.2.1 Súhrnné správy	205
11.2.2. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2018	206
12. Systém rýchleho varovania pre potraviny a krmivá.....	212
12.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2018	212
12.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2018.....	213
12.3. Informácie pre spotrebiteľov	222
13. Systém administratívnej pomoci a spolupráce.....	223
13.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce.....	223
13.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike v roku 2018.	224
14. Metrológia	225
15. Certifikácia	225
15.1. Politika kvality	225
15.2. Vydané certifikáty	226
15.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami.....	227
15.4. Zrušené certifikáty.....	228
16. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie	229
17. Rozpočet organizácie.....	232
17.1. Bežné účty.....	232
17.1.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR.....	232
17.2. Rozpočtové opatrenia.....	233
17.3 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2018.....	234
17.3.1 Príjmy.....	234
17.4 Čerpanie rozpočtu k 31.12.2018.....	234
17.4.1 Kapitálové výdavky	235
17.4.2. Bežné výdavky	235
17.4.3 Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe 08W0101	236
17.5 Prehľad o mimorozpočtových účtoch.....	237
17.6. Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu: ŠVPS SR – vlastná činnosť	237
17.6.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie	237
17.6.2. Plnenie príjmov k 31.12.2018	238
17.6.3. Čerpanie výdavkov k 31.12.2018	238
17.6.4 Prehľad výdavkov na nariadené kontroly.....	241
17.6.5 Prehľad výdavkov na krížové plnenie	241
17.6.6 Účelové prostriedky – na programe 08W0101	242

17.6.7 Účelové prostriedky – porovnávanie potravín- projekt č. 811210- CONS-CPC-2017.....	242
17.6.8 Mimorozpočtové zdroje	242
17.7. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2018	243
17.7.1.Realizované	243
17.7.2. V trvaní	244
17.7.3. Začaté :	244
18. Personálne otázky	245
19. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za rok 2018.....	252
19.1. Interné audity	252
19.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z.z.	252
19.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z.z.	254
19.2. Vnútorne kontroly.....	257
19.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z.z.	257
19.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 502/2001 Z.z.	258
19.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona NR SR č. 9/2010 Z.z. a petície podľa zákona NR SR č. 85/1990 Z.z.....	258
19.4. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z.z.	261
HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI	263
ZÁVER.....	264
PRÍLOHY	266

POSLANIE ORGANIZÁCIE A STREDNODOBÝ VÝHLAD

ŠVPS SR bola zriadená (z oblastnej veterinárnej správy so sídlom v Bratislave) 1.1.1969 ako Štátna veterinárna správa ministerstva poľnohospodárstva a výživy SSR. Po postupoch v reštrukturalizácii štátnej správy bol zmenený názov štátnej veterinárnej správy SR zákonom č. 23/2002 Z. z., ktorý mení a dopĺňa zákon č. 152/1995 Z. z. na ŠVPS SR.

Poslaním ŠVPS SR ako orgánu štátnej správy je hlavne výkon, riadenie, kontrola a usmerňovanie aktivít a činnosti v oblasti veterinárnej starostlivosti zdravia zvierat, ochrany zvierat, hygieny krmív, ekológie, veterinárnej farmácie, úradnej kontroly potravín a hygieny potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, špeciálnych komoditných režimov, prislúchajúcej laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému.

V roku 2018 boli stanovené nasledovné priority

v oblasti ochrany zdravia zvierat

- realizácia národných ozdravovacích programov a ich aktualizáciu v zmysle platnej legislatívy a nálezovej situácie
- vylepšovať systém kontroly identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- vylepšovať veterinárny informačný systém
- aktualizácia národných pohotovostných plánov v zmysle platnej legislatívy
- surveillance katarálnej horúčky oviec, ozdravovacie programy infekčnej bovinej rhinotracheitídy, pokračovanie v genotypizácii samičej populácie oviec
- surveillance afrického moru ošípaných
- monitoring nákaz včiel
- monitoring nákaz u rýb
- zabezpečiť efektívny monitoring transmisívnych spongiformných encefalopatií.

v oblasti ochrany zvierat (animal welfare)

- ochrana zvierat používaných na vedecké účely a vzdelávacie účely
- vykonávanie kontrol pohody farmových zvierat
- ochrana spoločenských a cirkusových zvierat
- vykonávanie kontrol ochrany zvierat na bitúnku v čase ich zabíjania zvierat – posúdenie súladu vypracovanosti príručky osvedčených postupov (POP) každej prevádzky
- školenie určených osôb v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké účely a pracovníkov bitúnku vykonávajúcich súvisiace úkony s usmrccovaním

v oblasti veterinárnej certifikácie, dovozov a vývozov

- zabezpečenie dôsledného vykonávania hraničných veterinárnych kontrol živých zvierat a živočíšnych produktov dovážaných z tretích krajín do EÚ
- negociácia veterinárnych podmienok s tretími krajinami
- riadenie a vyhodnocovanie kontrol počas transportu
- vykonanie plánovaných kontrol RVPS so zameraním sa na kontroly v mieste pôvodu a veterinárnu certifikáciu pri obchode vo vnútri EÚ a pri vývozoch do tretích krajín, na kontroly v mieste určenia pri obchode vo vnútri EÚ a pri dovoze z tretích krajín

v oblasti laboratórnej diagnostiky

- rozširovanie spektra analýz vykonávaných v rámci úradnej kontroly potravín, zavádzanie nových vysokocitlivých analytických metód.
- zavádzanie nových metód v rámci zisťovania falšovaných potravín
- plnenie činnosti národných referenčných laboratórií najmä v oblastiach, pre ktoré sú menované nové európske referenčné laboratóriá

- o úspešné zapájanie sa do plánovaných monitoringov v rámci rozborov potravín a surovín, ktoré organizuje Európska Komisia (ďalej len „EK“).

v oblasti hygieny produktov živočíšneho pôvodu

- o vykonávanie úradných kontrol, ako jedného z činiteľov bezpečnosti potravín, ktorými sa sleduje a overuje, či prevádzkovatelia potravinárskych podnikov dodržiavajú požiadavky ustanovené v príslušnej hygienickej legislatíve
- o zapájanie sa do systému úradných kontrol pri podozrení z falšovania a potravinových podvodov
- o zvyšovanie počtu kontrol výrobkov s chráneným zemepisným označením, chráneným označením pôvodu a zaručených tradičných špecialít
- o zefektívnenie účinnosti kontrol, ich výkon na základe analýzy rizík
- o organizácia mimoriadnych kontrol

v oblasti surovín a potravín rastlinného pôvodu

- o kontrola dodržiavania plánu odberu vzoriek založeného na hodnotení rizika
- o organizácia mimoriadnych cielených kontrol
- o mesačné vyhodnocovanie úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu a návrhy na nápravné opatrenia v prípade nedostatkov
- o zabezpečenie výkonu kontrol na požiadanie PPA v rámci Dohody o delegovaných činnostiach
- o zabezpečenie výkonu krížových kontrol
- o zabezpečenie kontrol kvalitatívnych ukazovateľov vína

v oblasti hygieny krmív a veterinárnej farmácie

- o vykonávať kontrolu rezíduí cudzorodých látok v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu prostredníctvom národného plánu kontroly rezíduí a monitoringov ako rádiohygienická kontrola a monitoring poľovnej zveri a rýb
- o zamedzovanie výskytu nelegálnej distribúcie veterinárnych liečiv prostredníctvom sprísnených kontrol na všetkých stupňoch, kde sa manipuluje s liekmi, v súlade s platnou legislatívou
- o prostredníctvom spolupráce s organizáciami zastrešujúcimi liekovú politiku zabezpečiť pohyb liekov na trhu v súlade s platnou legislatívou a ich vystopovateľnosť
- o kontroly na úseku hygieny krmív a v oblasti živočíšnych vedľajších produktov

ČINNOSTI, KTORÉ BY MALA ORGANIZÁCIA KONTINUÁLNE V BUDÚCNOSTI VYKONÁVAŤ

Okrem všetkých menovaných úloh je do úloh a realizovaných aktivít zahrnuté

- + kontinuálne pracovať na implementácii „Viacročného národného plánu kontrol“ v zmysle Nariadenia (ES) č. 882/2002 EP a Rady o úradných kontrolách uskutočňovaných za účelom zabezpečenia overenia dodržiavania potravinového a krmovinového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá a nového pripravovaného nariadenia o úradných kontrolách
- + na základe OIE štandardov garantovať zlepšovanie zdravia domácich a voľne žijúcich zvierat, verejného zdravia, podieľať sa na zvyšovaní ochrany zvierat, bezpečnosti potravín, zabezpečovať veterinárnu ochranu štátneho územia prostredníctvom HIS, ktoré sú vstupnými miestami nielen do SR ale celého spoločného priestoru EÚ,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu vtáčej chrípky s cieľom ochrany zdravia spotrebiteľa,
- + realizovať opatrenia na minimalizáciu rizika výskytu, rozširovania a cirkulácie pôvodcu afrického moru ošípaných,

- + venovať pozornosť kontrole zdravotného stavu včiel, vodných živočíchov a voľne žijúcej zveri tak z pohľadu ochrany zdravia zvierat vrátane prenosu nebezpečných nákaz na domáce zvieratá, ale i ochrany verejného zdravia, plnenie výkonu kontrol v rámci „Dohody o delegovaných činnostiach“ PPA MPRV SR a klasifikácia tel jatočného hovädzieho dobytku,
- + realizácia nového veterinárneho informačného systému zabezpečujúceho komplexný prístup k veterinárnym činnostiam,
- + spĺňanie základných princípov etického kódexu zamestnancov ŠVPS SR ohľadom ďalšieho napredovania veterinárnych a ostatných činností
 1. profesijné riadenie a rozhodovanie (pozícia vzdelávania, skúseností – základné, kontinuálne)
 2. nezávislosť (osobná nezávislosť na komerčných, finančných, hierarchických a politických tlakoch, ktoré môžu ovplyvňovať odborné rozhodnutia)
 3. nezaujatosť
 4. bezúhonnosť, charakter
 5. objektívnosť,
- + vyžadovanie vysokej profesionality, odbornej zodpovednosti, dobrej komunikatívnosti, kreatívnosti umocnenej flexibilitou, morálnu bezúhonnosť a kolegiálnosť od všetkých pracovníkov na každej úrovni riadenia a odbornej činnosti,
- + komunikácia so spotrebiteľmi,
- + transparentnosť vo výkone úradných kontrol zabezpečovaná najmä prostredníctvom webového portálu.

ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

Zabezpečenie odborných garancií a činnosti bolo založené na spolupráci a komunikácii medzi ŠVPS SR, jej riadenými organizáciami a ostatnými odbornými, výrobnými, riadiacimi a kontrolnými organizáciami na národnej úrovni a v medzinárodnom meradle a ochotou vzájomne spolupracovať. Od pracovníkov veterinárnych a potravinových organizácií na Slovensku sa vyžadovala permanentne zvyšujúca sa odborná erudícia, komplexný pohľad s multidisciplinárnym myslením, profesijná rozhodovacia činnosť s uplatňovaním i osobnej zodpovednosti a zdravým riskovaním, využívanie odborných a vedeckých skúseností v analýze a syntéze poznatkov, aktívny prístup k informačným technológiám a dokumentácii aj v cudzom jazyku.

1. Legislatívny proces

1.1. Legislatíva

V roku 2018 boli v oblasti pôsobnosti Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky nadobudli účinnosť nasledujúce právne predpisy:

1. Zákon č. 17/2018 Z. z. o veterinárnych prípravkoch a veterinárnych technických pomôckach
2. Zákon č. 156/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 362/2011 Z. z. o liekoch a zdravotníckych pomôckach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony
3. Zákon č. 184/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov

1.2. Odvolacie konania

V roku 2018 bolo na ŠVPS SR uskutočnených 158 odvolacích konaní proti rozhodnutiam vydaným v správnom konaní na jednotlivých RVPS. Do konca roku 2018 bolo v 144 prípadoch vydané meritórne rozhodnutie a v 14 prípadoch bolo odvolanie vybavené listom bez vydania rozhodnutia vo veci z dôvodu oneskoreného odvolania, pričom neboli zistené dôvody na obnovu konania alebo na preskúmanie rozhodnutia mimo odvolacieho konania. Pokiaľ ide o meritórne rozhodnutia, v 64 prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia regionálnych veterinárnych a potravinových správ potvrdené a odvolania zamietnuté, v 39 prípadoch boli rozhodnutia odvolacím orgánom zmenené pričom nešlo o zmenu výšky pokuty, v 6 prípadoch boli rozhodnutia zrušené a v 22 prípadoch boli prvostupňové rozhodnutia zrušené a vrátené prvostupňovému orgánu na nové prejednanie, v 12 prípadoch bola v rozhodnutí zmenená výška pokuty, v 1 prípade bolo odvolacie konanie zastavené.

2. Zdravie zvierat

Na úseku zdravia zvierat ŠVPS SR v roku 2018 plnila povinnosti vyplývajúce zo zákona č. 39/2007 Z. z.. Hlavné úlohy spočívajú v príprave nástrojov riadenia, usmerňovania a koordinácie výkonov štátnej správy vykonávanej 40 RVPS na úseku kontroly dodržiavania požiadaviek na identifikáciu a registráciu zvierat, na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí z hľadiska výskytu istých chorôb zvierat, na implementáciu programov na kontrolu, monitoring a eradikáciu chorôb a na kontrolu dodržiavania požiadaviek na prevádzkovanie stredísk na zhromažďovanie zvierat, trhov so zvieratami, zberných stredísk pri obchode so zvieratami, inseminačných staníc, chovov zvierat a iných zariadení na chov a držbu zvierat podliehajúcich schváleniu alebo povoleniu orgánom veterinárnej správy.

ŠVPS SR na úseku zdravia zvierat v roku 2018 vypracovala a predložila MPRV SR na schválenie pätnásť národných programov na eradikáciu, kontrolu alebo prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike:

- Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2018-2019;
- Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec (bluetongue) v Slovenskej republike pre rok 2018;
- Národný kontrolný program pre klasický mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku v roku 2018;
- Národný program eradikácie moru včelieho plodu na rok 2018-2019;
- Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike na rok 2018 - 2019;
- Národný program eradikácie bakteriálnych chorôb rýb v Slovenskej republike na rok 2018 - 2019;
- Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2018;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2018;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2018;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus Gallus*) v Slovenskej republike v roku 2018;
- Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2018;
- Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR) na Slovensku na rok 2018;
- Program prevencie, monitoringu a kontroly niektorých transmisívnych spongiformných encefalopatií (TSE) v Slovenskej republike pre rok 2018;
- Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným /transmisívnym spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2018.
- Národný kontrolný program pre africký mor ošípaných v diviačej populácii na Slovensku na rok 2018.

ŠVPS SR v rámci svojich právomocí počas roka 2018 vypracovala na úseku zdravia zvierat Plán veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia Slovenskej republiky na rok 2019 (ďalej len „VPO 2019“) a usmernenie na vykonávanie kontrol na dodržiavanie požiadaviek na klasifikáciu chovov, regiónov a oblastí súvisiace s veterinárnymi požiadavkami na premiestňovanie zvierat

na základe istých zdravotných štatútov. VPO 2019 zahŕňa plán diagnostických akcií a očkovaní hrađených zo štátneho rozpočtu alebo chovateľom pre trinásť skupín zvierat (hovädzí dobytok, ošípané, ovce, kozy, hydina, kone, ryby, včely, voľne žijúce zvieratá, farmové chovy zveri, všetky druhy zvierat, voľne žijúce vtáky a zoo zvieratá) s celkovým počtom stošesťdesiatštyri druhov preventívnych a diagnostických akcií. Každoročne sú aktualizované resp. spracované národné pohotovostné plány. V roku 2018 bolo 11 plánov pre: slintačku a krívačku; klasický mor ošípaných; aviárna influenza hydiny; pseudomor hydiny; bluetongue; vírusové choroby rýb; transmisívne spongiformné encefalopatie; africký mor koní; vezikulárna choroba ošípaných; africký mor ošípaných; exotické choroby povinné hláseniu.

ŠVPS SR v roku 2018 na úseku zdravia zvierat zabezpečila okrem školení úradných veterinárnych lekárov aj školenia pre členov Komory veterinárnych lekárov Slovenskej republiky.

Zamestnanci ŠVPS SR zaradení na odbore zdravia a ochrany zvierat na úseku zdravia zvierat sa počas roku 2018 zúčastnili na rôznych pracovných skupinách odborníkov organizovaných EK a Radou Európskej, úspešne sa podieľali na odborných seminároch a v poradných a kontrolných orgánoch EK.

Plnenie povinností na úseku zdravia zvierat na ŠVPS SR počas roka 2018 zabezpečovali šiesti odborní pracovníci na úseku zdravia zvierat, traja odborní pracovníci na úseku ochrany zvierat a jeden odborný pracovník na úseku identifikácie a registrácie zvierat.

2.1. Identifikácia a registrácia zvierat

Veterinárni inšpektori orgánov veterinárnej správy v roku 2018 skontrolovali 747 chovov hovädzieho dobytku z celkového počtu 14 533 registrovaných chovov. K 1. 1. 2018 bolo v SR evidovaných 46 6857 kusov živého hovädzieho dobytku. Bolo vykonaných 753 úradných kontrol na identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku na mieste a 36 dodatočných kontrol. Počas týchto kontrol bolo z celkového počtu 51 404 kusov hovädzieho dobytku v kontrolovaných chovoch skontrolovaných 47 127 zvierat a v 58 prípadoch boli uložené pokuty.

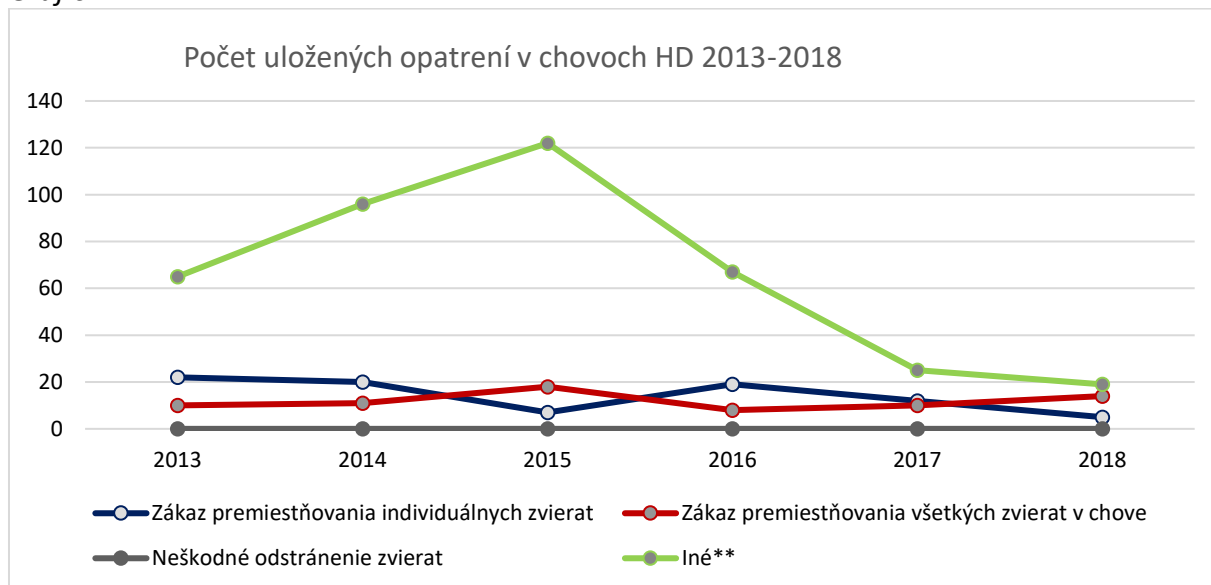
Tabuľka č. 1 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch hovädzieho dobytku na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2018

Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1. Nedostatky v identifikácii	142	26
2. Nedostatky v individuálnom registri	109	22
3. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	202	40
4. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	106	21
5. Nedostatky v pasoch	41	14
6. Zvieratá/chovy len s jedným nedostatkom z bodov 1-4	273	51
7. Zvieratá/chovy s viac ako jedným nedostatkom z bodov 1-4	142	21
Zvieratá a chovy s nedostatkami spolu (body 6 a 7)	412	72

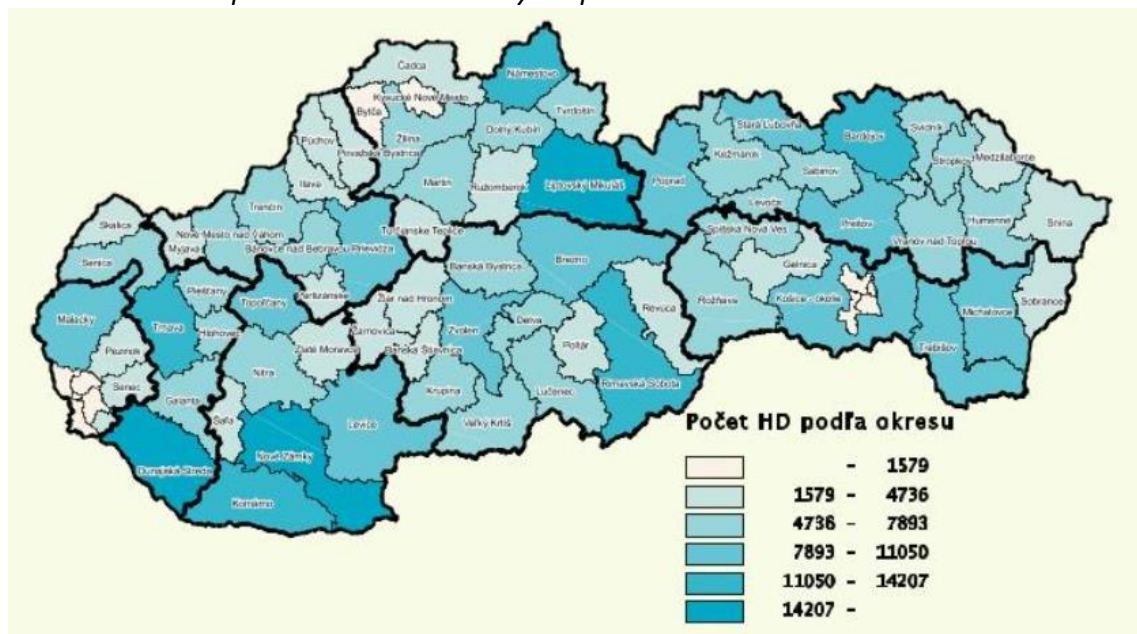
Opatrenia	Zvieratá	Chovy
------------------	-----------------	--------------

1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	38	5
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	227	14
3. Zneškodnenie zvierat	0	0
4. Iné opatrenia	110	19
Spolu	375	38

Graf č. 1

Obr. č. 1 Prehľad počtu hovädzieho dobytku podľa okresov

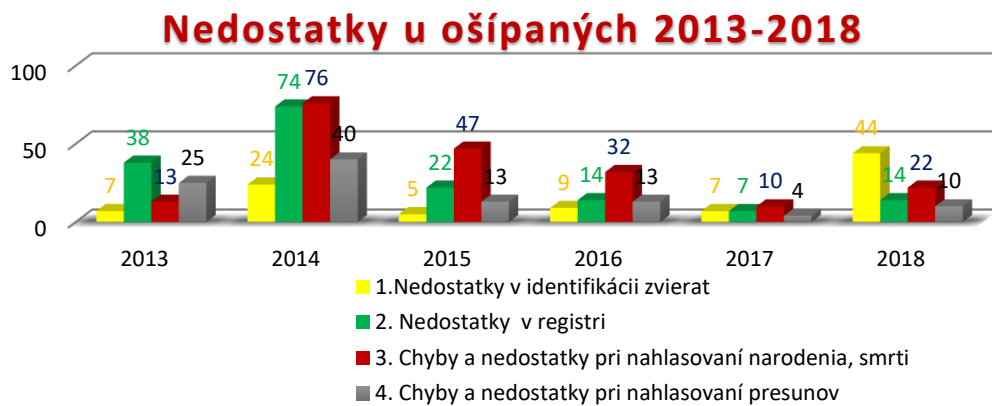
Veterinárni inšpektori RVPS v roku 2018 vykonali 288 úradných kontrol, zameraných na plnenie požiadaviek na registráciu chovov a identifikáciu zvierat v 285 chovoch ošípaných a 13 dodatočných kontrol. Počas týchto kontrol bolo z celkového počtu 46 733 kusov ošípaných na kontrolovaných farmách skontrolovaných 21 332 kusov, pri dodatočných kontrolách 156 kusov. Na základe zistených nedostatkov boli v 36 chovoch uložené opatrenia, ktoré sa týkali 806 kusov ošípaných a v 18 prípadoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka č. 2 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch ošípaných na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2018

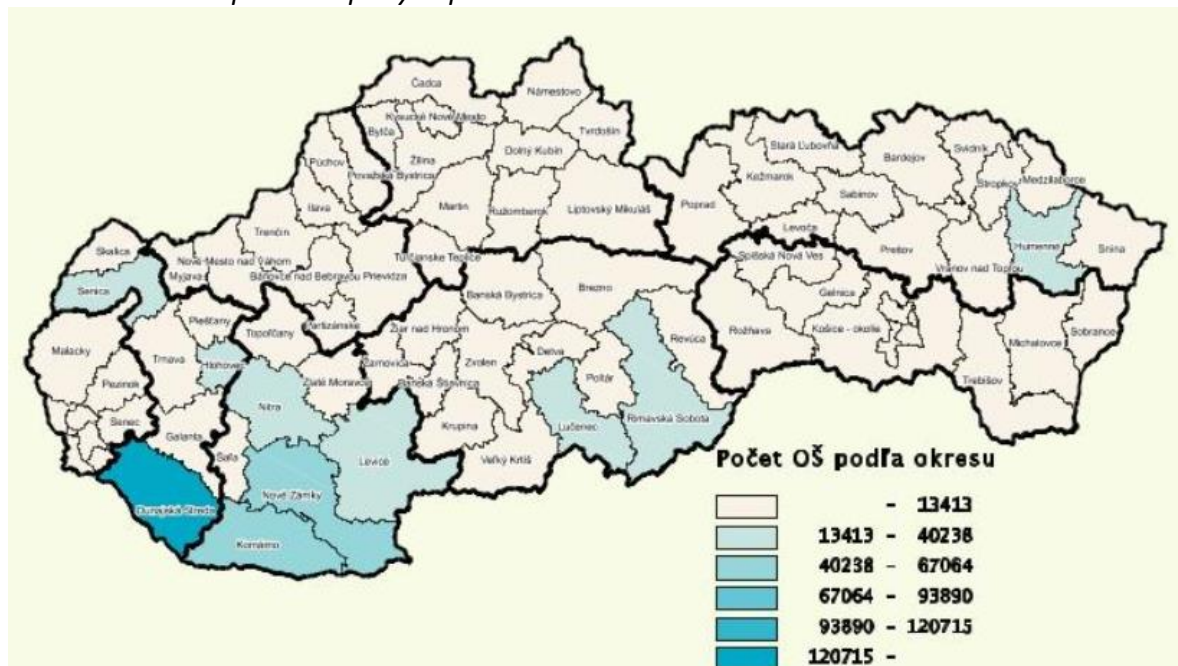
Nedostatky podľa kategórií	Chovy
1. Nedostatky v identifikácii	44
2. Nedostatky v registri	14
3. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní narodenia, smrti	22
4. Chyby a nedostatky pri nahlasovaní presunov	10
Spolu	90

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	525	16
2. Zneškodnenie zvierat	0	0
3. Iné opatrenia	281	20
Spolu	806	36

Graf č. 2

Obr. č. 2 Prehľad počtu ošípaných podľa okresov

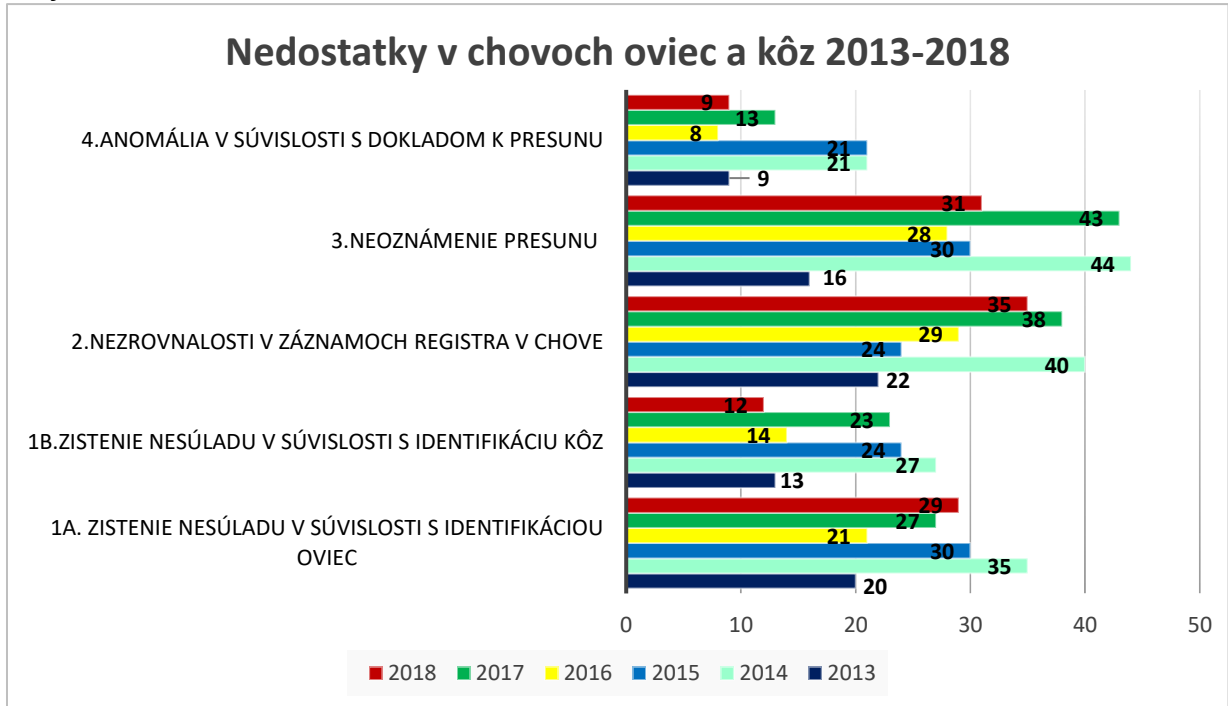
V chovoch malých prežúvavcov bolo v roku 2018 vykonaných 554 kontrol identifikácie a registrácie oviec a kôz v 504 chovoch. Okrem toho bolo vykonaných 44 dodatočných kontrol. Z celkového počtu 38 970 oviec a kôz chovaných na kontrolovaných farmách bolo skontrolovaných 27 505 kusov. Na základe výsledkov týchto kontrol a zistených nedostatkov boli v 61 chovoch uložené opatrenia na ich odstránenie, ktoré sa týkali 5 056 zvierat a v 39 chovoch príslušná RVPS uložila pokutu.

Tabuľka č. 3 Výsledky kontrol vykonaných v chovoch oviec a kôz na mieste pri kontrolách identifikácie a registrácie za rok 2018

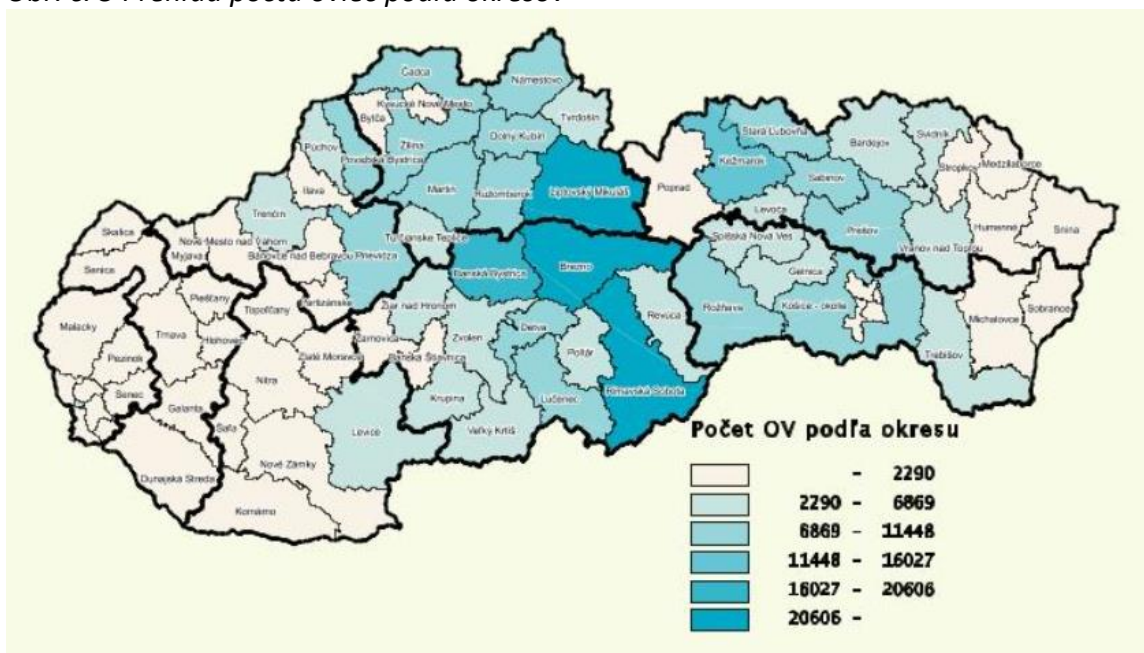
Nedostatky podľa kategórií	Zvieratá	Chovy
1 a. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou oviec	426	29
1 b. Zistenie nesúladu v súvislosti s identifikáciou kôz	136	12
2. Nezrovnalosti v záznamoch individuálneho registra v chove	2156	35
3. Neoznámenie presunu	1699	31
4. Anomália v súvislosti s dokladom presunu	281	9
5. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistil len jeden nedostatok uvedený v bodoch 1-4	550	41
6. Zvieratá/chovy, v súvislosti s ktorými sa zistilo viac nedostatkov uvedených v bodoch 1-4	3620	30
Celkový počet nedostatkov v súvislosti so zvieratami a chovmi (body 5. a 6.)	4170	71

Opatrenia	Zvieratá	Chovy
1. Zákaz premiestňovania individuálnych zvierat	24	5
2. Zákaz premiestňovania všetkých zvierat v chove	2087	25
3. Neškodné odstránenie zvierat	0	0
4. Iné	2945	31
Spolu	5056	61

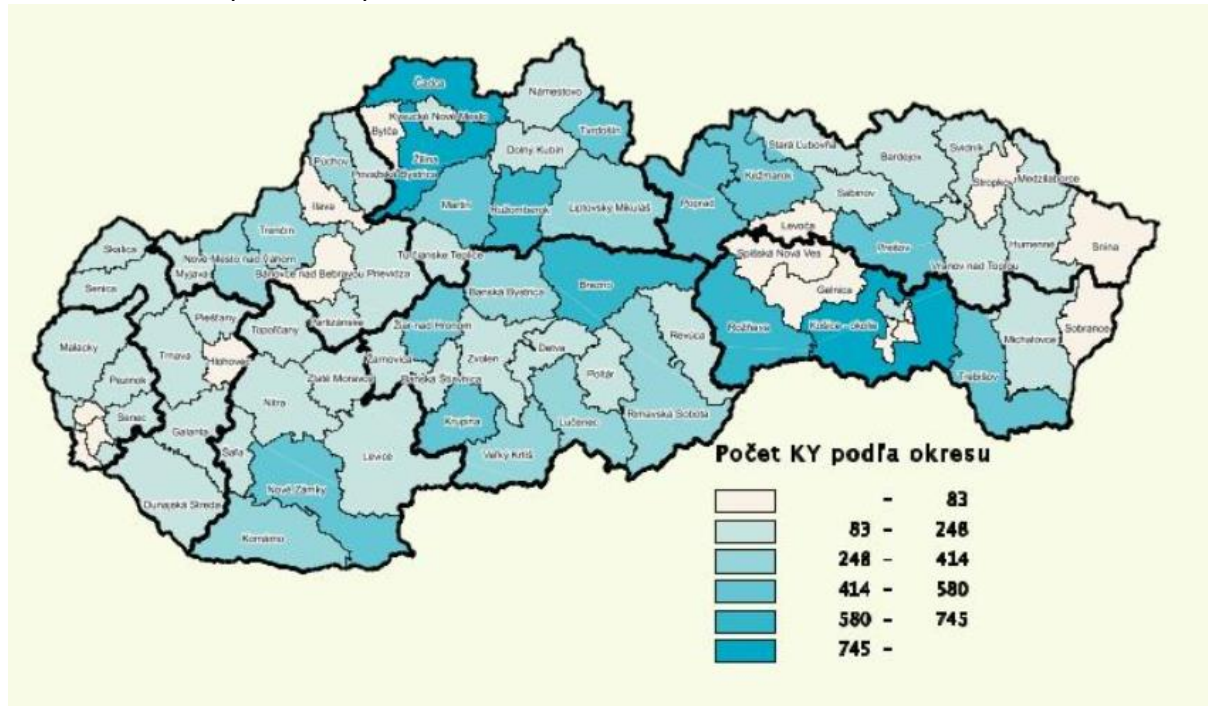
Graf č. 3

Obr. č. 3 Prehľad počtu oviec podľa okresov

Obr. č. 4 Prehľad počtu kôz podľa okresov

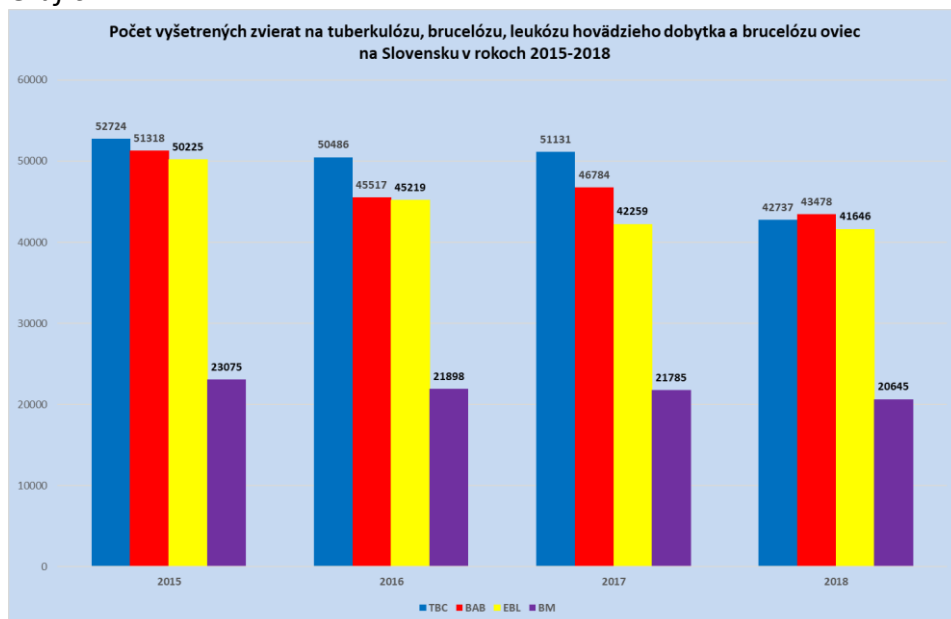

2.2. Klasifikácia chovov, regiónov a oblastí

Slovenská republika si počas roka 2018 naďalej udržala štatút krajiny úradne bez výskytu tuberkulózy hovädzieho dobytku, brucelózy hovädzieho dobytku, enzootickej bovinnej leukózy a brucelózy oviec (*Brucella melitensis*). Na udržanie štatútov bolo v SR počas roka 2018 vykonaných celkom 42 737 tuberkulínácií hovädzieho dobytku, 43 478 sérologických vyšetrení na brucelózu hovädzieho dobytku a 41 646 vyšetrení na enzootickú bovinnú leukózu. Na brucelózu oviec (*Brucella melitensis*) bolo vyšetrených celkom 20 645 oviec a kôz starších ako 6 mesiacov veku a všetky plemenné barany.

Z dôvodov zachovania si uznaných štatútov a z dôvodu prevencie šírenia chorôb zvierat ŠVPS SR vypracovala Plán VPO 2018 a metodické usmernenie Klasifikácia chovov, opatrenia na postupné zavádzanie siete dohľadu a zdravotné požiadavky pri premiestňovaní živých zvierat a zárodočných produktov – usmernenie na rok 2018 z 21. decembra 2017. Toto sa vydalo v roku 2017.

Graf č. 4

2.3 Eradikácia, kontrola a prieskum chorôb zvierat v Slovenskej republike

Orgány veterinárnej správy v SR v roku 2018 v rámci kontroly zdravia zvierat zaznamenali výskyt 14 chorôb zvierat. Zoznam chorôb, postihnutý druh a počet ohnisk a zvierat sú uvedené v nasledujúcej tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4

Sumárny výkaz nálezov za SR				
Obdobie od január/2018 do december/2018				
	Nové ohniská	Počet zvierat v nových ohniskách	Zaniknuté ohniská	Aktuálne ohniská k 31.12.2018
A150 fau Mor hydiny (u divožijúcich)	1	5	1	0
B053 fau Echinokokóza/Hydatidóza	9	8	9	0
B059 bov Paratuberkulóza	0	0	0	3
B110 bov Infekčná bovinná rinotracheitída	0	0	0	3
B156 ovi Infekčné zmetanie oviec	1	283	1	0
B160 ovi Klusavka	7	5066	9	15
B205 equ Infekčná anémia koní	2	2	2	0
B255 fau Trichinelóza	8	8	7	2
B452 api Mor včelieho plodu	89	1006	60	89
C611 bov Listeriόza	3	1430	4	0
C611 ovi Listeriόza	1	906	4	0
C619 avi Salmonelόzy	1	130376	1	0
C655 bov Trichofytόza	1	276	1	1
C855 avi Aviárne salmonelόzy – mimo týfu	1	26640	3	0

2.3.1. Besnota

Besnota je vždy smrteľné ochorenie teplokrvných živočíchov v prípade zistenia klinických príznakov. Z uvedeného dôvodu bol Národný program eradikácie besnoty na Slovensku na rok 2018 - 2019 (ďalej len „eradikačný program besnoty“) zameraný na prevenciu šírenia besnoty a na jej včasnú a bezpečnú diagnostiku v prípade vzniku rizika jej šírenia prostredníctvom poranenia potenciálne besným zvierateľom. Eradikačný program besnoty bol implementovaný prostredníctvom povinnej vakcinácie domácich mäsožravcov proti besnote na náklady chovateľa a prostredníctvom orálnej vakcinácie líšok proti besnote uskutočnenej v dvoch sezónnych kampaniach - jar a jeseň 2018, hradenej z prostriedkov štátneho rozpočtu, spolufinancovanej EÚ. Nakoľko Česká republika a Rakúsko sú vyhlásené za krajiny bez výskytu besnoty a v Maďarsku je priaznivá situácia vo výskyte besnoty, vakcinačné územie Slovenskej republiky bolo zmenšené o územia RVPS : Bratislava, Senec, Dunajská Streda, Galanta, Trnava, Senica, Komárno, Nové Zámky, Levice, Nitra, Topoľčany, Šaľa, Nové Mesto nad Váhom, Trenčín, Prievidza, Púchov, Žiar nad Hronom, Zvolen, Veľký Krtíš, Lučenec, Rimavská Sobota, Banská Bystrica a Martin. Na území RVPS Liptovský Mikuláš sa vakcinovalo iba územie okresu Liptovský Mikuláš.

Tabuľka č.5 Orálna vakcinácia líšok v roku 2018

Sezónna kampaň	Počet dávok	
	Letecká pokládka	Ručná pokládka
Jarná kampaň 2018	312.500 dávok	3.900 dávok
Jesenná kampaň 2018	312 500 dávok	3.900 dávok

Laboratórnou diagnostikou kontroly účinnosti orálnej vakcinácie líšok proti besnote a podozrivých zvierat sa overovala a zabezpečovala ochrana zvierat a ľudí pred šírením besnoty.

Tabuľka č.6 Počet testovaných zvierat v roku 2018

Domáce zvieratá										Voľne žijúce zvieratá														
pes	mačka	hovädzí dobytok	koňovité	ovce	kozy	ošípané	túlavé psy	iné	nešpecifikované	líška hrdzavá	psík medvedíkovitý	medvedík čistotný	vlk	jazvec	kuna	iné lasicovité	iné mäsožravce	diviak	jeleň	srna	daniel	iné	netopier	nešpecifikované
100	51	0	0	2	0	0	0	4	0	699	8	0	0	4	6	2	0	3	2	1	0	16	0	0

Od augusta 2006 do januára 2013 bola Slovenská republika bez výskytu besnoty. Napriek všetkým opatreniam došlo k reintrodukcii besnoty z Poľska a Slovenská republika už nie je krajinou bez výskytu besnoty. V roku 2015 bolo potvrdených 5 prípadov besnoty u líšok, v bezprostrednej blízkosti poľských hraníc. V rokoch 2014, 2016, 2017 a 2018 nebol v Slovenskej republike potvrdený prípad besnoty.

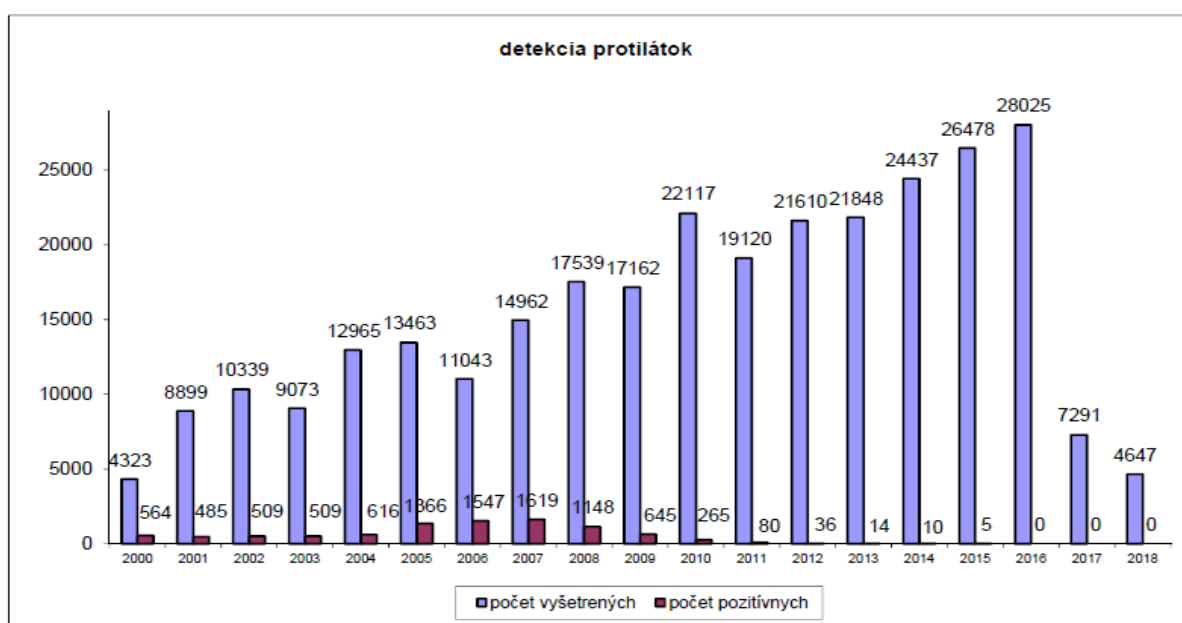
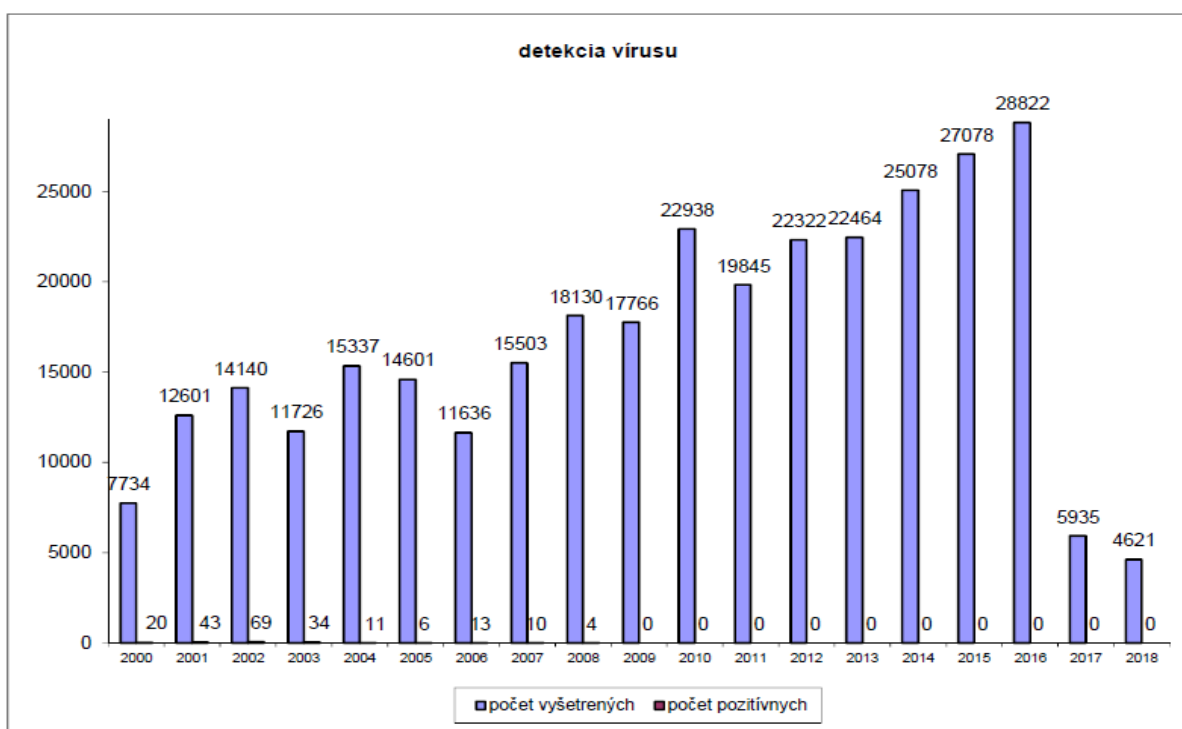
2.3.2. Klasický mor ošípaných

Monitoring klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“) v chovoch domácich ošípaných ako aj monitoring KMO v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre klasický mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2018, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ.

V priebehu roka 2018 sa v Slovenskej republike nevyskytol prípad KMO v chovoch domácich ošípaných ani u diviakov.

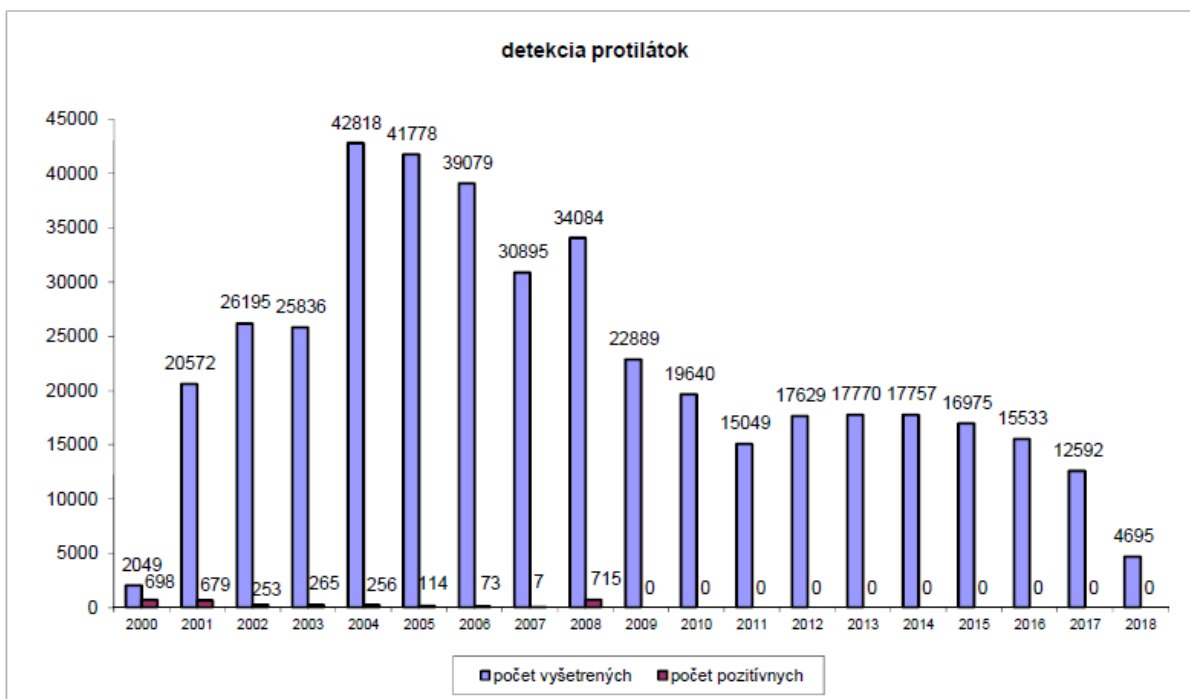
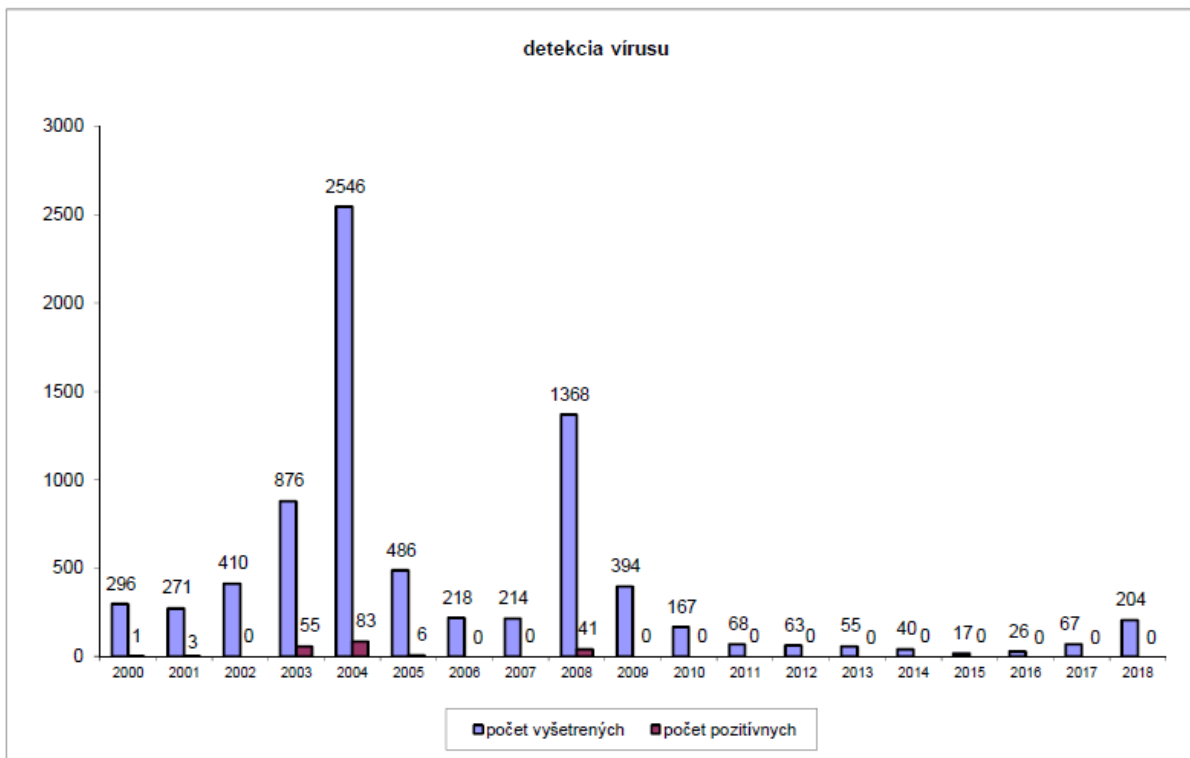
Graf. č. 5

Počty laboratórnych vyšetrení KMO u diviakov na Slovensku v rokoch 2000 - 2018

Graf č. 6

Počty laboratórných vyšetrení KMO u domácich ošípaných na Slovensku v rokoch 2000 - 2018

Od júna 2011 nie je Slovenská republika na zozname infikovaných oblastí.

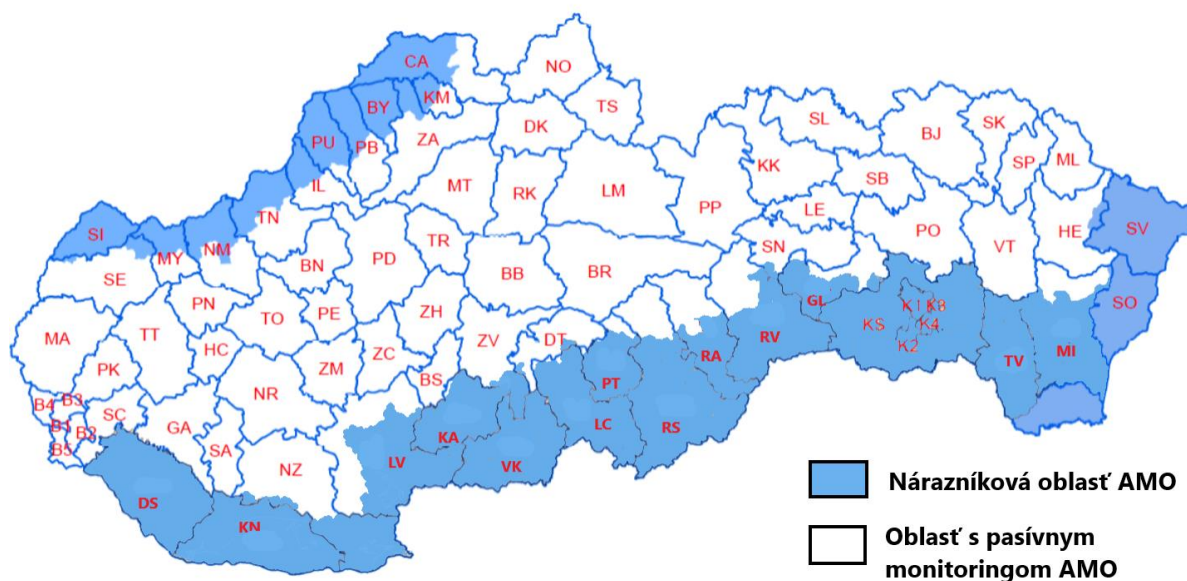
2.3.3. Africký mor ošípaných

Monitoring afrického moru ošípaných (ďalej len „AMO“) v diviacej populácii bol vykonaný v súlade s Národným kontrolným programom pre africký mor ošípaných v diviacej populácii na Slovensku v roku 2018, ktorý bol schválený EK a spolu financovaný s prostriedkov EÚ. Nevyhnutnosť monitoringu AMO vyplynula zo stále sa zhoršujúcej epizootologickej situácie v Poľsku, v pobaltských krajinách, výskytu AMO v Českej republike a najmä z postupu AMO na Ukrajine smerom k hranici so Slovenskom. Slovensko taktiež muselo okamžite zareagovať na výskyt AMO u diviakov v Maďarsku v apríli 2018 vo vzdialenosti iba približne 15 km od maďarsko-slovenskej hranice. Na základe týchto alarmujúcich skutočností boli na Slovensku vytýčené 3 tzv. „nárazníkové oblasti AMO“ v ktorých boli prijaté nevyhnutné opatrenia na zabránenie šírenia AMO v chovoch domácich ošípaných ako aj v poľovných revíroch. Aktívny monitoring AMO u ulovených diviakov a monitoring domácich ošípaných bol sústredený najmä do „nárazníkových oblastí AMO“, avšak pasívny monitoring AMO u uhynutých diviakov prebiehal kontinuálne na celom území SR.

V priebehu roka 2018 sa v Slovenskej republike nevyskytol prípad AMO v chovoch domácich ošípaných ani u diviakov.

Obr.č. 5

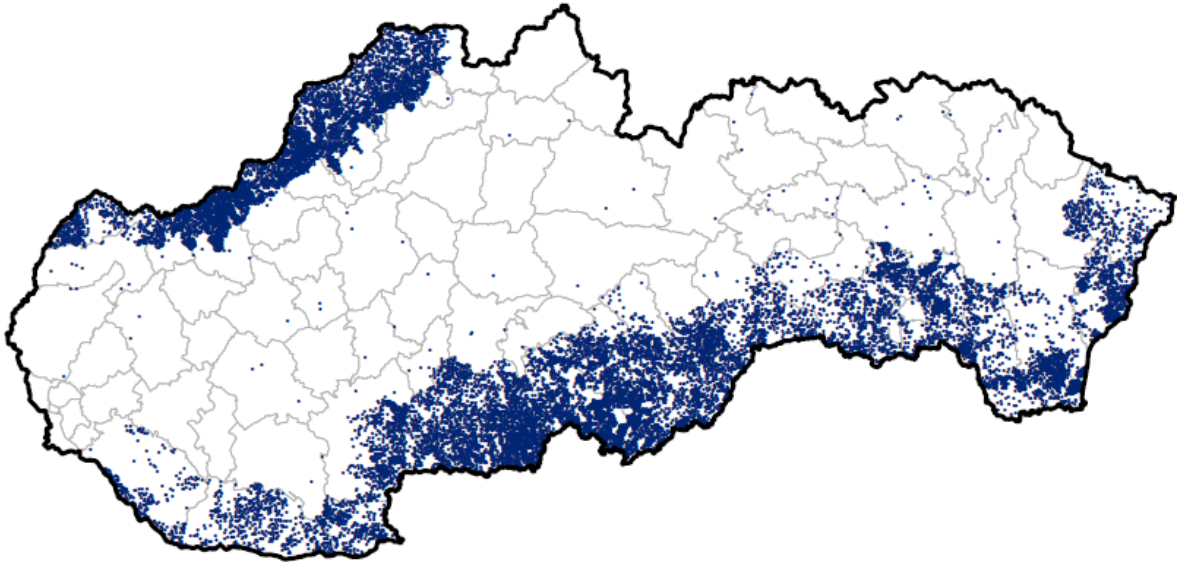
Nárazníkové oblasti AMO

Obr. č. 6

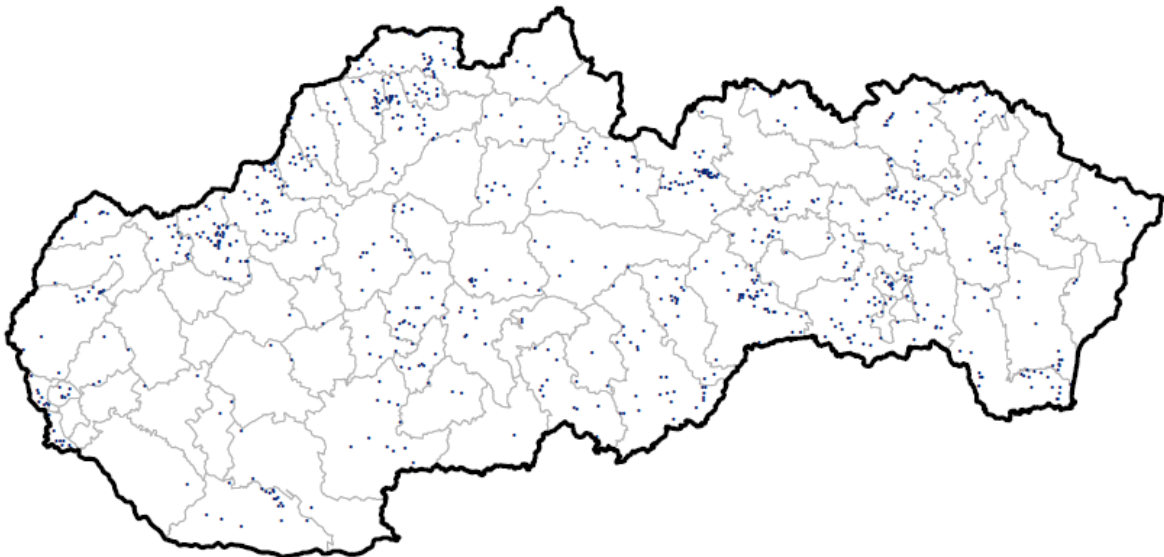
Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu ASF a protilátok proti vírusu ASF na Slovensku v roku 2018 - aktívny monitoring

detekcia vírusu

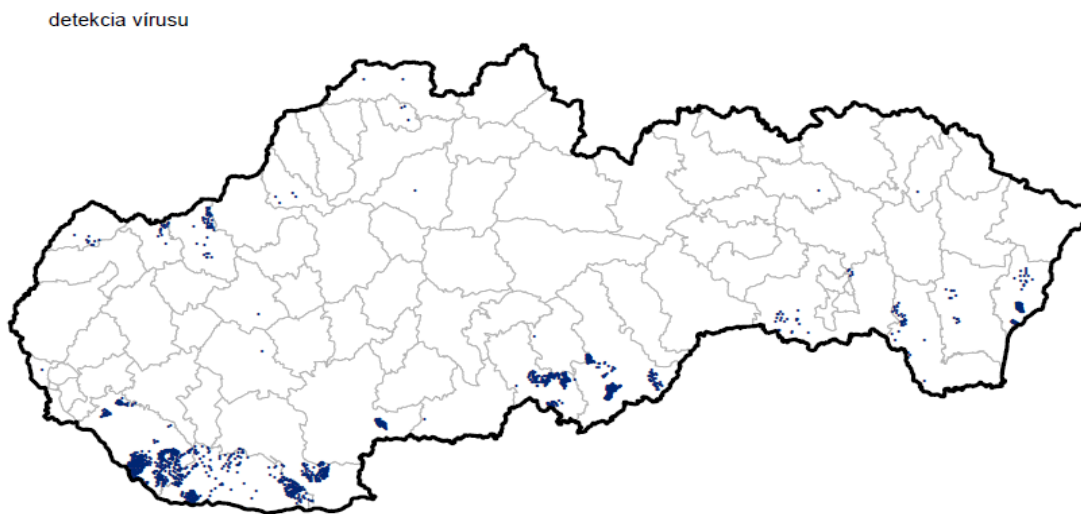

Geografický pôvod vzoriek od diviakov zaslaných na detekciu vírusu ASF a protilátok proti vírusu ASF na Slovensku v roku 2018 - pasívny monitoring

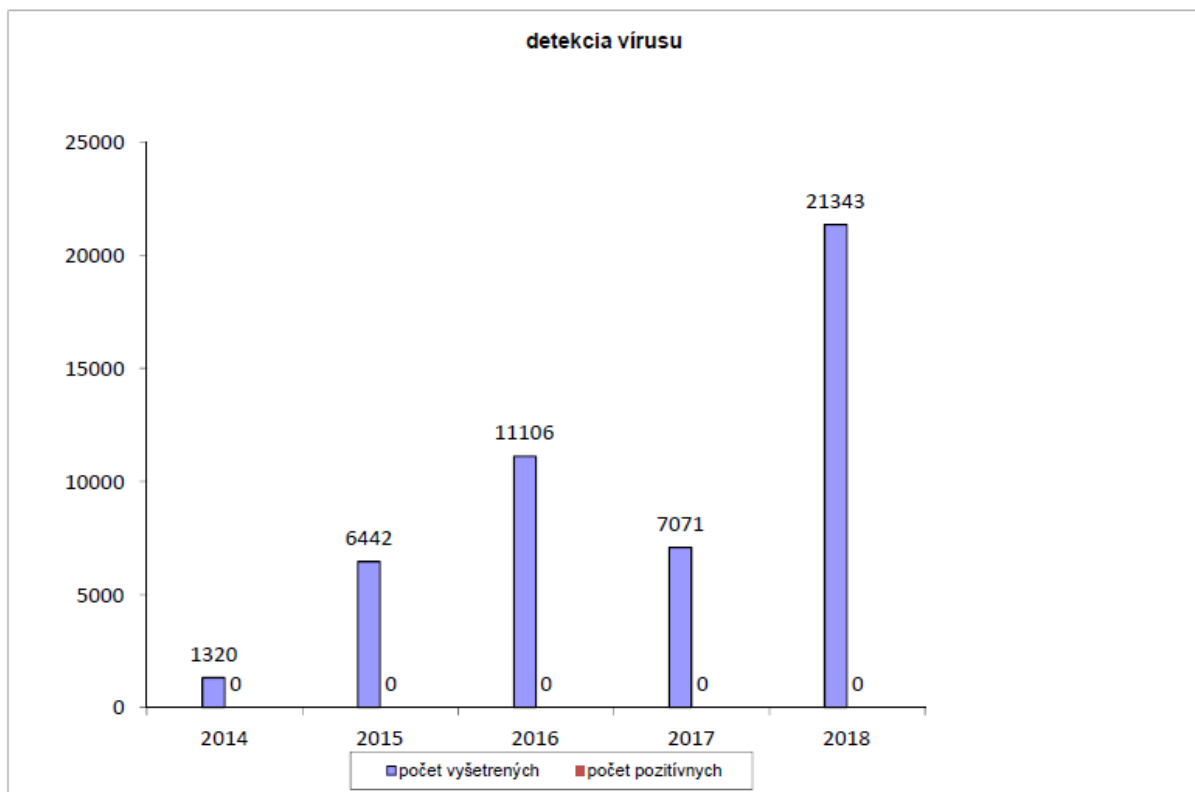
detekcia vírusu

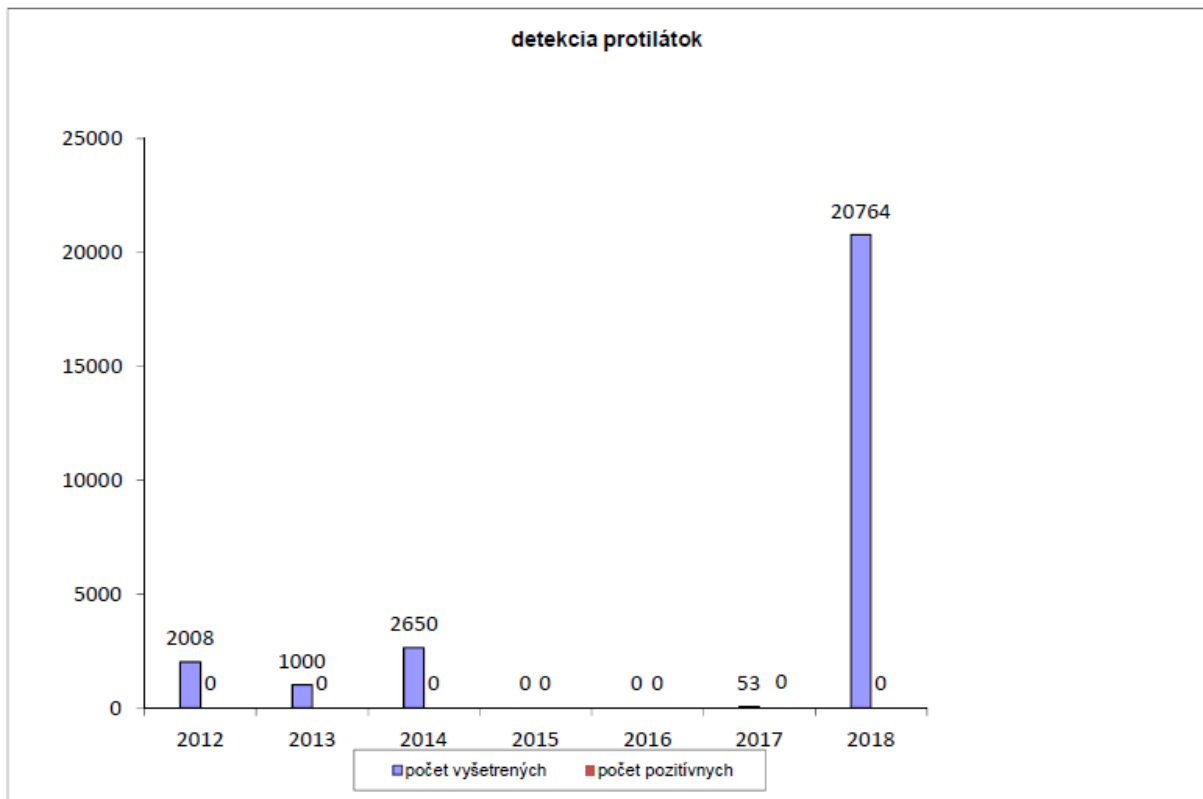

Geografický pôvod vzoriek od ošípaných zaslaných na detekciu vírusu ASF a protilátok proti vírusu ASF na Slovensku v roku 2018

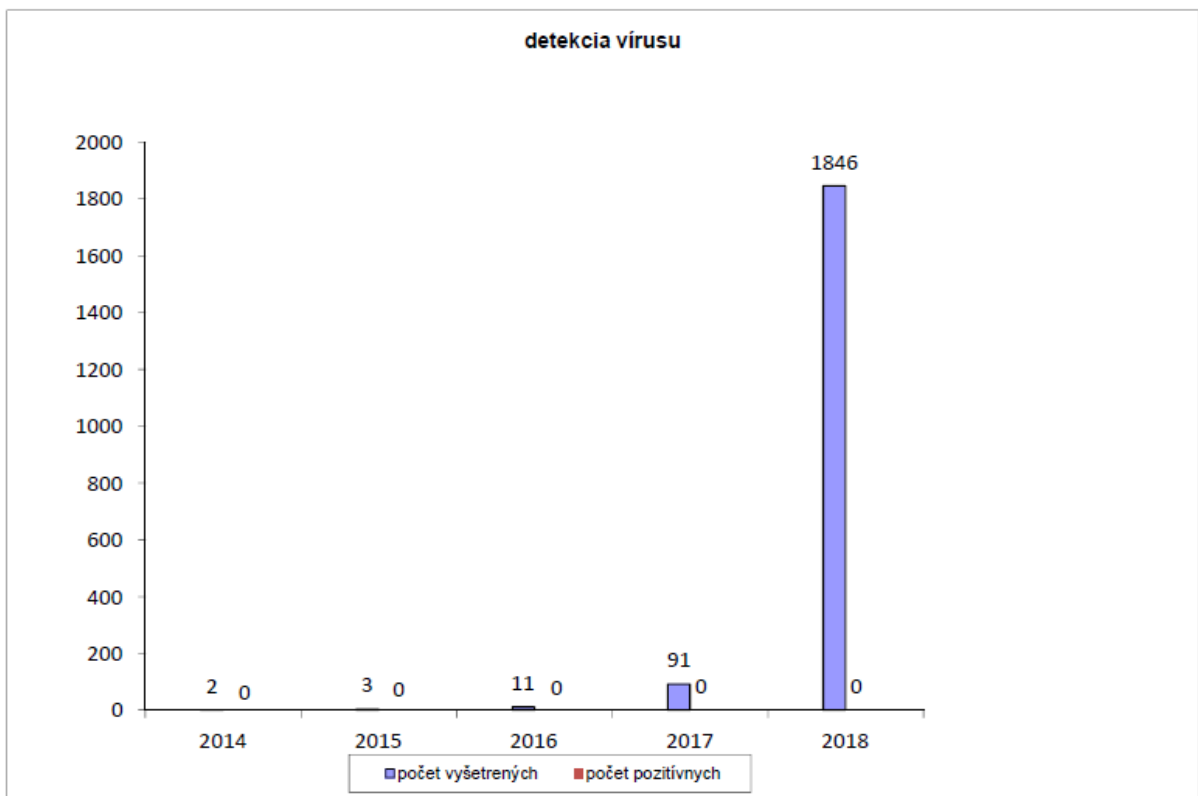

Graf č. 7
Počty laboratórnych vyšetrení ASF u diviakov na Slovensku v rokoch 2012 - 2018

Počty laboratórných vyšetrení ASF u ošípaných na Slovensku v rokoch 2014 - 2018

2.3.4. Aujeszského choroba

Cielený monitoring Aujeszského choroby (MA) v chovoch ošípaných v roku 2018 sa vykonával na základe Plánu veterinárnej prevencie a ochrany štátneho územia s cieľom udržať štatút bez výskytu MA pre Slovenskú republiku.

V septembri 2006 bol úspešne ozdravený posledný chov ošípaných od MA a Aujeszského choroba ošípaných sa v ostatných rokoch nevyskytla v žiadnom novom ohnisku.

Tabuľka č. 7 Počet vyšetrených vzoriek v roku 2018

Druh zvierat	Detekcia celkových protilátok		Detekcia vírusových protilátok (gE)		Ohniská
	vyšetrené	pozitívne	vyšetrené	pozitívne	
Domáce ošípané	4237	88	2	0	0

V septembri 2007 EK akceptovala výsledky ozdravovacieho procesu a monitoringu MA na území SR a rozhodnutím Komisie č. 2007/603/ES zahrnulo Slovensko do zoznamu regiónov bez výskytu MA. Z tohto dôvodu nie je potrebné od roku 2008 realizovať ozdravovací program od MA, avšak na základe garancii Slovenskej republiky v rámci schvaľovacieho procesu je nevyhnutné vykonávať pravidelný monitoring MA aj v nasledujúcom období. Na základe laboratórnych výsledkov si Slovenská republika udržala štatút krajiny bez výskytu MA a v roku 2018 bol monitoring MA realizovaný iba v rozsahu potrebnom na udržanie štatútu bez výskytu MA.

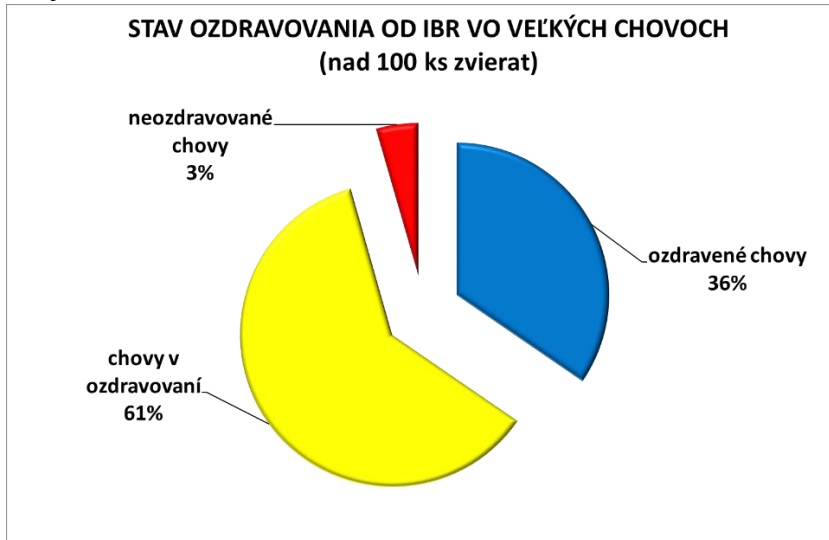
V roku 2018 boli detegované pozitívne celkové protilátky iba v jednom chove ošípaných pôvodom zvierat zo zahraničia bez potvrdenia vírusových protilátok. V ostatných chovoch neboli detegované žiadne pozitívne celkové protilátky, čo korešponduje s úplným zákazom vakcinácie proti MA od roku 2006 na celom území SR.

2.3.5. Infekčná bovinná rinotracheitída

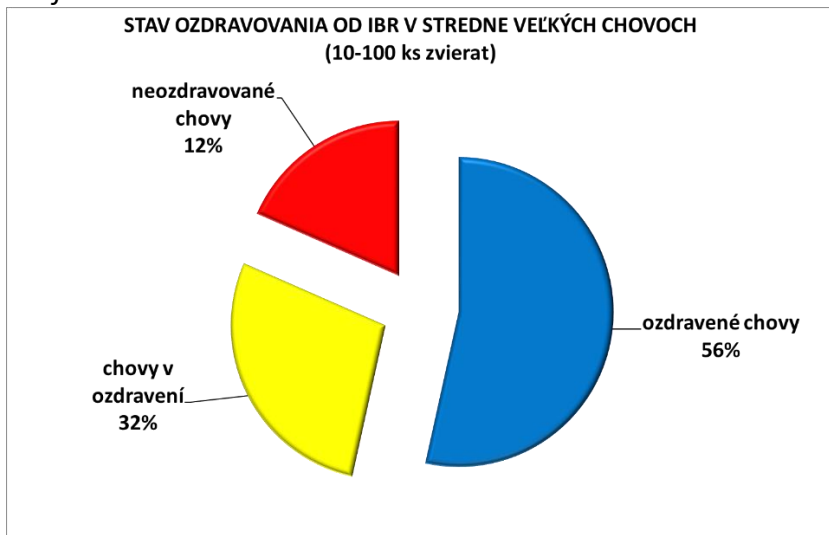
Monitoring IBR/IPV v chovoch hovädzieho dobytku v roku 2018 sa vykonával na základe schváleného ozdravovacieho programu – Plán eradikácie infekčnej bovinnej rinotracheitídy (IBR/IPV) na Slovensku v roku 2018. Cieľom programu je ozdraviť chovy hovädzieho dobytku od IBR/IPV na celom území Slovenskej republiky. Ozdravením chovov sa zlepší zdravotný stav a odbúrajú sa obchodné prekážky v domácom ako aj v zahraničnom obchode.

V roku 2018 ŠVPS SR pokračovala v ozdravovaní chovov hovädzieho dobytku od IBR/IPV. Vo vakcinácii sa pokračovalo v chovoch ozdravovaných na základe vypracovaných individuálnych ozdravovacích plánov. Monitoring v chovoch so štatútom úradne bez výskytu a bez výskytu vykonávaný v roku 2018 v zmysle Plánu VPO pre rok 2018 ako i záverečné vyšetrenia boli hradené z rozpočtu ŠVPS SR.

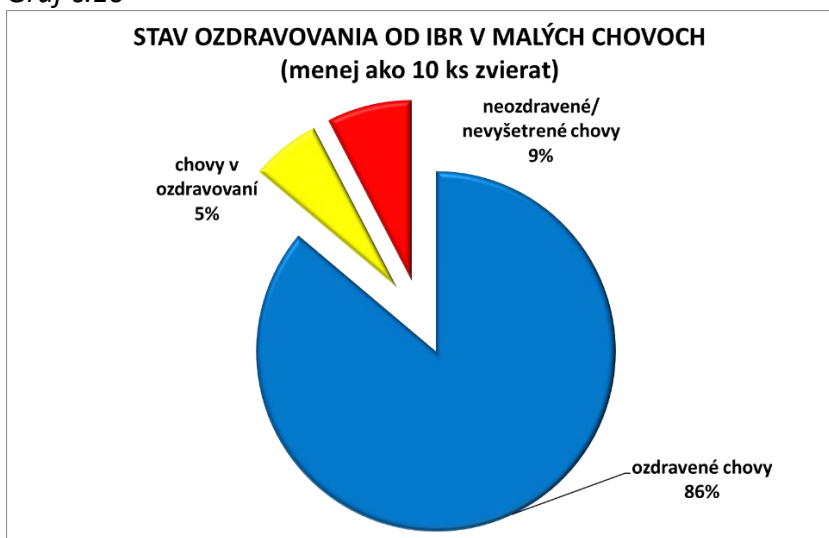
Graf č. 8

Graf č. 9

Graf č.10

2.3.6. Choroby hydiny a voľne žijúceho vtáctva

V roku 2018 sa monitoring chorôb hydiny opäť zameriaval na najzávažnejšie choroby, priamo ohrozujúce zdravie hydiny, ako aj zdravie ľudskej populácie.

Sledované boli:

- a) **infekcie spôsobené *Salmonella* spp.** (v rámci štyroch národných kontrolných programov),
- b) **aviárna influenza** u hydiny a voľne žijúcich vtákov (v rámci plánu prieskumu)

Tieto zoonózy okrem zdravotných problémov u samotných vtákov a nemalých finančných strát pre chovateľov hydiny, predstavujú nezanedbateľné riziko pre človeka.

Salmonelové infekcie

Monitoring salmonelových infekcií v chovoch hydiny sa uskutočňoval v rámci 4 programov:

Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie:

1. **v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*)** v Slovenskej republike v roku 2018
2. **v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*)** produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2018
3. **v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*)** v Slovenskej republike v roku 2018
4. **v krdľoch moriek** v Slovenskej republike v roku 2018

1. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v reprodukčných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2018

Týmto kontrolným programom sa implementuje nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho Parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom tohto programu bolo znížiť výskyt sérotypov *Salmonella* Enteritidis, *Salmonella* Hadar, *Salmonella* Infantis, *Salmonella* Typhimurium a *Salmonella* Virchow v chovných krdľoch kury domácej (*Gallus gallus*) tak, aby zostalo počas roka 2018 pozitívnych maximálne 1 % alebo menej z dospelých chovných krdľov zahŕňajúcich minimálne 250 kusov. V roku 2018 bol zistený výskyt cieľových sérotypov salmonel v jednom reprodukčnom chove v okrese Nitra, následné potvrdzujúce vyšetrenia pri podozrení na nákazu boli negatívne (Tabuľka č. 8).

Tabuľka č. 8 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v reprodukčných krdľoch kury domácej v roku 2018

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Nitra	40	4x <i>S.Typhimurium</i>
Dunajská Streda	12	0
Komárno	104	0
Senec	134	0
Šaľa	38	0
Púchov	12	0
Spolu	340	4x <i>S.Typhimurium</i>

2. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch nosníc kury domácej (*Gallus gallus*) produkujúcich vajcia na ľudskú spotrebu v Slovenskej republike v roku 2018

Týmto kontrolným programom sa implementuje nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín. Cieľom programu bolo znížiť výskyt *Salmonella* Enteritidis a *Salmonella* Typhimurium u dospelých nosníc *Gallus gallus* tak, aby zostalo počas roka 2018 pozitívnych maximálne 2 % alebo menej dospelých krdľov nosníc. **Tento program bol povinný** na celom území Slovenskej republiky vo všetkých úžitkových chovoch nosníc druhu kura domáca (*Gallus gallus*), ktoré produkujú vajcia určené na ľudskú spotrebu a uvádzajú tieto vajcia na trh – t.j. **vo všetkých komerčných chovoch nosníc.**

Program sa **nevzťahuje na prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2018 bolo vyšetrených 201 úradných vzoriek, z ktorých v 6 bol zistený výskyt cieľových sérotypov *S.Enteritidis* v chove nosníc v okrese Senica a Martin a v 3 bol zistený výskyt cieľového sérotypu *S.Typhimurium* v chove nosníc v okrese Martin (Tabuľka č. 9).

Tabuľka č. 9 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch nosníc v roku 2018

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Senica	6	3x <i>S.Enteritidis</i>
Senec	9	0
Nitra	9	0
Trnava	3	0
Galanta	6	0
Dunajská Streda	3	0
Komárno	45	0
Levice	9	0
Nové Zámky	6	0
Trenčín	3	0
Martin	12	3x <i>S.Enteritidis</i> , 3x <i>S.Typhimurium</i>
Lučenec	12	0
Banská Bystrica	6	0
Zvolen	12	0
Púchov	3	0
Liptovský Mikuláš	3	0
Rimavská Sobota	3	0
Veľký Krtíš	21	0
Poprad	6	0
Košice okolie	6	0
Michalovce	6	0
Trebišov	9	0
Bardejov	3	0
Spolu	201	6x <i>S.Enteritidis</i>, 3x <i>S.Typhimurium</i>

3. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike v roku 2018

Cieľom programu bolo zníženie výskytu *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* v krdľoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) znížením počtu pozitívnych krdľov na 1% do 31. decembra 2018. Tento kontrolný program sa vzťahoval na všetky krdle v schválených chovoch brojlerov kury domácej (*Gallus gallus*) v Slovenskej republike. Program sa nevzťahoval na **prvovýrobu na súkromné domáce použitie a na prvovýrobcov iba registrovaných** na oddelení (odbore) hygieny potravín a potravinového dozoru miestne príslušnej RVPS v súlade s platnou legislatívou.

V roku 2018 bolo vyšetrených 106 úradných vzoriek, z ktorých 5 bolo pozitívnych na *S. Enteritidis* (Tabuľka č. 10).

Tabuľka č. 10 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch brojlerov v roku 2018

RVPS	Mikrobiologické testy	
	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek (+ sérotyp)
Bratislava	6	0
Senica	12	0
Dunajská Streda	2	0
Komárno	4	0
Trnava	4	0
Galanta	14	0
Nitra	4	0
Levice	2	0
Nové Zámky	2	0
Topoľčany	6	0
Prievidza	2	0
Trenčín	2	0
Púchov	2	0
Žilina	2	0
Martin	2	0
Čadca	2	0
Liptovský Mikuláš	2	0
Banská Bystrica	2	0
Zvolen	4	0
Rimavská Sobota	2	0
Lučenec	2	0
Spišská Nová Ves	4	3x <i>S. Enteritidis</i>
Veľký Krtíš	2	0
Rožňava	2	0
Poprad	2	2x <i>S. Enteritidis</i>
Košice okolie	2	0
Michalovce	8	0
Vranov nad Topľou	2	0

Trebišov	2	0
Svidník	2	0
Spolu	106	5x <i>S. Enteritidis</i>

4. Národný kontrolný program pre salmonelové infekcie v krdľoch moriek v Slovenskej republike v roku 2018

Týmto kontrolným programom sa implementuje nariadenie č. 2160/2003/EC Európskeho Parlamentu a Rady zo 17. novembra 2003 o kontrole salmonely a ostatných špecifikovaných zoonotických pôvodcov pochádzajúcich z potravín.

Cieľom národného kontrolného programu na zníženie *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* u moriek bolo:

- zníženie maximálneho percenta krdľov moriek na výkrm, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium*, na 1 % alebo menej,
- zníženie maximálneho percenta krdľov dospelých chovných moriek, ktoré zostávajú počas roka pozitívne na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium*, na 1 % alebo menej.

V roku 2018 bolo vyšetrených 92 úradných vzoriek, z ktorých nebola žiadna pozitívna na *Salmonella Enteritidis* a *Salmonella Typhimurium* (Tabuľka č. 11).

Tabuľka č. 11 Prehľad vyšetrených úradných vzoriek v krdľoch moriek v roku 2018

RVPS	Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
Galanta	20	0
Nitra	66	0
Martin	2	0
Poprad	2	0
Trebišov	2	0
Spolu	92	0

Aviárna influenza

ŠVPS SR v roku 2018 realizovala „Plán prieskumu aviárnej influenzy u hydiny a voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2018“. Do tohto plánu boli zahrnuté:

1. chovy hydiny (aktívny monitoring)
2. voľne žijúce vtáky (pasívny monitoring)

Sérologickým vyšetrením bolo vyšetrených spolu 117 chovov hydiny (aktívny monitoring), z každého chovu bolo vyšetrených 5 – 10 vzoriek krvi (z chovov vodnej hydiny 20 vzoriek). Všetky vyšetrené vzorky odobraté v rámci monitoringu boli **negatívne** (Tabuľka č. 12).

Tabuľka č. 12 Sérologický monitoring vtáčej chrípky v chovoch hydiny na Slovensku v roku 2018

Druh hydiny		Počet vyšetrených fariem	Počet pozitívnych fariem
Kura domáca	nosnice	58	0
	reprodukčné chovy	12	0
	spolu	70	0
Morky	morka domáca	15	0
Vodná hydina	hus domáca	3	0
	kačica domáca	7	0
	spolu	10	0
Ostatná hydina	pernatá zver	16	0
	bežce	6	0
	spolu	22	0
Spolu		117	0

Metódou detekcie vírusu vtáčej chrípky (PCR) bolo v roku 2018 vyšetrených 86 vzoriek pochádzajúcich od voľne žijúcich vtákov (pasívny monitoring). Vyšetrené vzorky od 3 voľne žijúcich vtákov boli pozitívne na vírus aviárnej influenzy, z toho u jedného bolo možné určiť subtyp H5N6, u dvoch pre nízku koncentráciu vírusu nebolo možné určiť subtyp. Jednalo sa o čajky smejivé v okrese Galanta (Tabuľka č. 13).

Tabuľka č. 13 Detekcia vírusu vtáčej chrípky u voľne žijúcich vtákov na Slovensku v roku 2018

Druh vtákov		Počet vyšetrených vzoriek	Počet pozitívnych vzoriek
voľne žijúce vtáky	čajka smejivá	86	3

2.3.7. Katarálna horúčka oviec (Bluetongue)

- **Plán prieskumu (surveillance) katarálnej horúčky oviec na Slovensku na rok 2018**

Cielený monitoring katarálnej horúčky oviec (bluetongue „ďalej len „BT“) v SR je zameraný na:

- prieskum, monitoring ochorenia v rámci celého územia SR, ktorý slúži aj na deklaráciu, že SR je bez výskytu tohto ochorenia,
- zhromažďovanie údajov o odhade rizika vstupu tohto ochorenia na územie SR, dodržiavanie zásad prevencie proti zavlečeniu tohto ochorenia a uplatňovanie reštrikčných, sprísnených opatrení pri premiestňovaní zvierat zo zakázaných zón a cez zakázané zóny.

Preventívne opatrenia sú vykonávané v zmysle platnej legislatívy:

- Kontrola importovaných vnímavých zvierat
- Monitoring vnímavých zvierat pred presunom zo zakázanej zóny a pri presune cez zakázanú zónu
- Sérologický monitoring vnímavých zvierat po abortoch
- Dovozy semena od býkov - sérologický monitoring

V SR sa od 1. 4. 2008 vykonáva sérologický monitoring BT v chovoch sentinelových (sérologicky negatívnych) zvierat. V rámci tohto programu bolo v roku 2018 vybratých 80 fariem/chovov HD a v každom z nich bolo vybraných 15 kusov zvierat, ktoré sa 1 krát mesačne počas sezónneho výskytu vektora podrobili sérologickému vyšetreniu krvi na BT.

V SR sa od 1.4.2008 vykonáva aj entomologický monitoring BT. V roku 2018 sa vykonával v 18 vybratých chovoch HD (podľa krajov). Entomologický monitoring pozostáva z ročného programu zachytávania vektorov - pakoárov z rodu *Culicoides* pomocou lapačov so zameraním na zhromažďovanie informácií o vektoroch, ich šírení a sezónnych profiloch na celom území SR.

1. Chronológia vyhlásených opatrení v SR vo vzťahu k ochrane voči BT:

- **12. 09. 2008** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzená časť územia SR bola vyhlásená zakázanou zónou BT

- **12. 01. 2009** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a Českej republiky vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT

- **27. 10. 2009** boli v súvislosti s výskytom BT na území Českej republiky v okrese Hodonín na farme Násedlovice vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzené časti územia SR boli vyhlásené zakázanou zónou BT a tým niektoré okresy spadajúce do zakázanej zóny v súvislosti s týmto výskytom BT v Českej republike rozšírili zakázanú zónu, ktorá bola stanovená mimoriadnym núdzovým opatrením dňa 12.1.2009. Okresy spadajúce do zakázanej zóny BT v súvislosti s ohniskom nákazy BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) stanovené mimoriadnym núdzovým opatrením zo dňa 13.10.2009 ostali aj naďalej v roku 2009 v platnosti

- **13.1.2010** bola zrušená zakázaná zóna vo vzťahu k ohnisku BT v Maďarskej republike (zo dňa 12.9.2008) a tým v okresoch, ktoré spadali do tejto zakázanej zóny BT sa už neuplatňovali reštrikčné, obmedzujúce opatrenia

- **6.12.2011** bola zrušená zakázaná zóna v súvislosti so zrušením ohniska BT v Českej republike a týmto dňom EK uznala Slovenskú republiku za krajinu bez výskytu katarálnej horúčky oviec

- **10.11.2014** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a vymedzená časť územia SR (10 okresov južného Slovenska) bola vyhlásená zakázanou zónou BT

- **23.11.2015** boli v súvislosti s výskytom BT na území Maďarska a Rakúska opäť vyhlásené v SR mimoriadne núdzové opatrenia a zakázaná zóna BT bola rozšírená na celé územie SR.

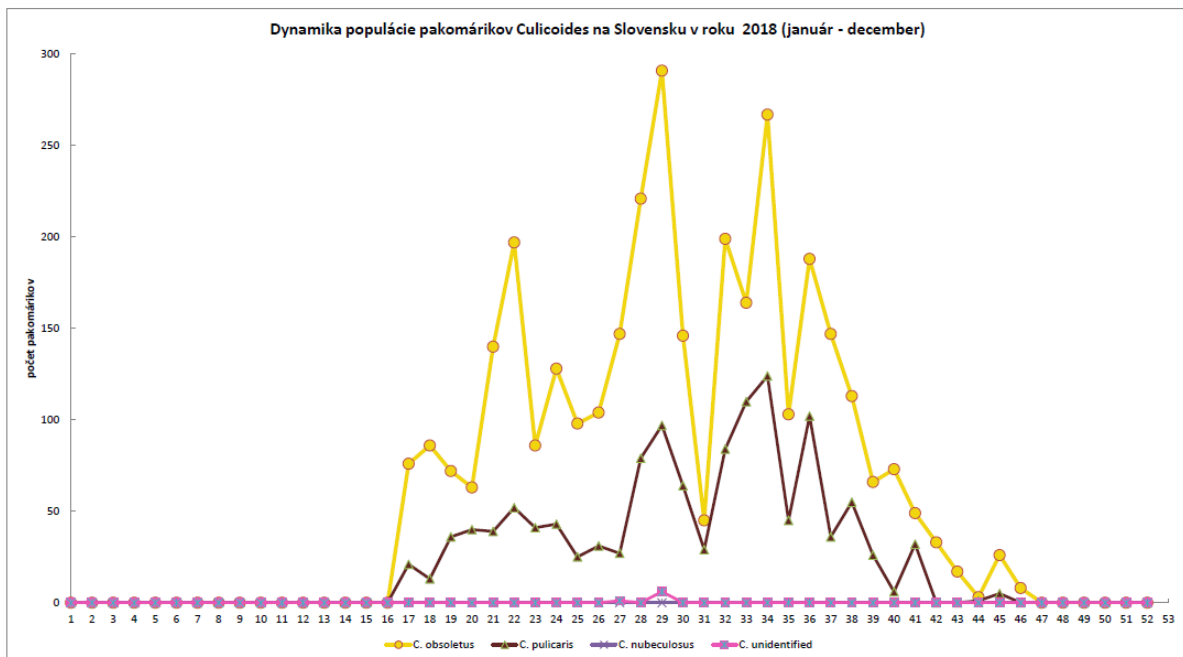
- v roku 2018 Slovenská republika požiadala o zrušenie zakázanej zóny a 30. apríla 2018 bola zakázaná zóna odstránená.

V SR do dnešného dňa **nebolo zaznamenané ani jedno ohnisko výskytu BT v chove**, avšak súčasný vývoj ochorenia v Európe má stúpajúcu tendenciu najmä v juhovýchodnej a strednej Európe, takže je možné predpokladať, že obmedzenia, ktoré sa týkajú obchodovania s vnímavými zvieratami na BT môžu predstavovať v budúcich rokoch závažný problém aj v SR.

Tabuľka č.14 Počet vyšetrených sentinelových zvierat a počet zvierat vyšetrených pred transportom, po aboroch a v súvislosti s importom v roku 2018.

Vyšetrované zvieratá	Sérologické vyšetrenia (ELISA)	Virologické vyšetrenia (PCR)
Sentinelové zvieratá	7 501	0
Import	26	6
Pred presunom	4 516	5 332
Prevenia	277	53
Spolu	12 320	5 391

Graf č. 11 Zobrazujúci dynamiku populácie pakomárikov na Slovensku podľa týždňov v roku 2018.

2.3.8. Transmisívne spongiformné encefalopatie (TSE)

Systém monitoringu BSE u hovädzieho dobytku v roku 2018 v SR

Rozsah testovania HD

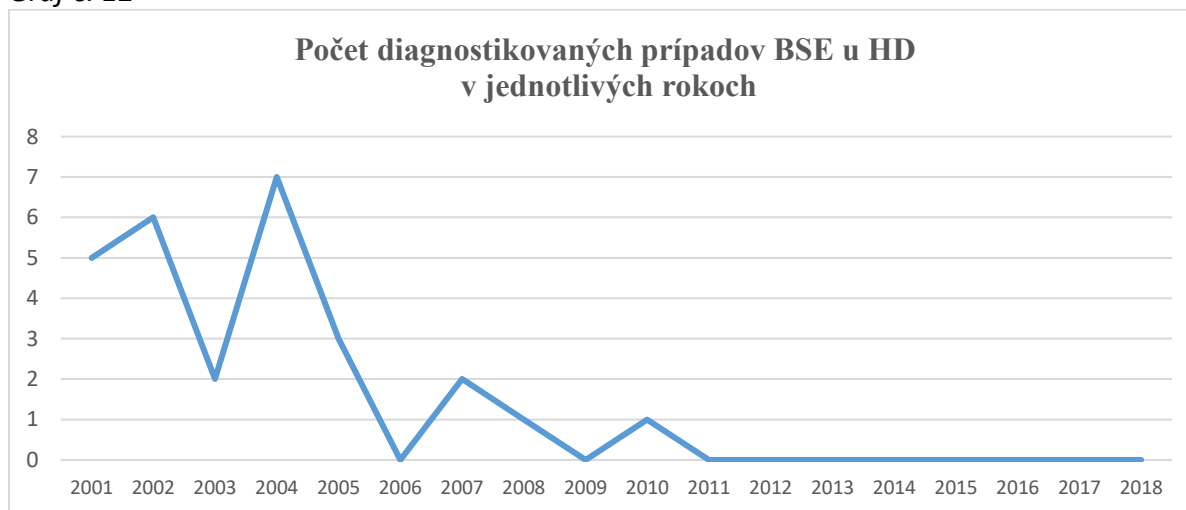
- testujú sa všetky kusy HD podozrivé z nakazenia BSE bez ohľadu na vek,
- HD zabitý na ľudskú spotrebu starší ako 24 mesiacov naliehavo (núdzovo) zabitý alebo ktorý bol vyšetrený pred zabitím so symptómami poukazujúcimi na úraz ako dôsledok nervovej poruchy alebo poruchy chovania, alebo na progresívne zhoršovanie celkového zdravotného stavu spojeného s narušením centrálného nervového systému,
- HD zabitý na ľudskú spotrebu starší ako 30 mesiacov zabitý v SR ako zdravý, určený na ľudskú spotrebu, pochádzajúci z členských štátov, ktoré nie sú uvedené v zozname v prílohe k rozhodnutiu Komisie 2009/719 v platnom znení (ďalej len „zoznam“),

- HD zabitý na ľudskú spotrebu starší ako 30 mesiacov zabitý v SR ako zdravý, určený na ľudskú spotrebu pochádzajúci z tretích krajín,
- všetok HD starší ako 24 mesiacov ktorý uhynul alebo bol usmrtený (majiteľom, inou osobou alebo predátorom), s výnimkou HD usmrtených:
 - v rámci eradikácie chorôb, ako je napr. slintačka a krívačka, antrax,
 - hromadný úhyn v dôsledku intoxikácie, prírodných katastrof (napr. blesk, povodeň, požiar).

Tabuľka č. 15 Výsledky monitoringu BSE u HD za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018 v SR

Cieľená skupina zvieratá HD	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	7 868	0
Naliehavo zabité	23	0
S klinickými príznakmi pri ante mortem vyšetrení	2	0
Zabité zdravé	1	0
Zabité z dôvodu eradikácie BSE	0	0
Podozrivé	0	0
Spolu	7 894	0

Graf č. 12

Od roku 2001 do 31.12.2018 bolo v SR spolu potvrdených 27 prípadov BSE.

Systém monitoringu TSE u oviec a kôz

Rozsah testovania oviec a kôz z neinfikovaných chovov uplatňovaný v roku 2018 v SR

- testujú sa všetky ovce a kozy podozrivé z nakazenia TSE bez ohľadu na vek,
- testujú sa všetky ovce a kozy staršie ako 18 mesiacov, u ktorých sa prejavili symptómy chradnutia, neurologické symptómy alebo ktoré boli núdzovo zabité,
- testujú sa všetky ovce a kozy staršie ako 18 mesiacov, ktoré uhynuli alebo boli usmrtené z dôvodov iných ako zabitie na ľudskú spotrebu (uhynuté, naliehavo zabité, strata vplyvom predátora, zabité a zlikvidované na mieste).

Rozsah testovania oviec a kôz z infikovaných chovov oviec a kôz
Z infikovaných chovov sa odoberajú úradné vzorky na testovanie:

- od všetkých zdravých zabitých oviec a kôz nad 18 mesiacov veku,
- od všetkých uhynutých a usmrtených oviec a kôz nad 18 mesiacov veku.

V roku 2018 bolo v Národnom referenčnom laboratóriu pre TSE ŠVÚ Zvolen (ďalej len „NRL pre TSE Zvolen“) vyšetrených spolu 13 118 ks oviec a 251 ks kôz.

Tabuľka č. 16 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u oviec za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Cieľová skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	12 092	6
Zabité zdravé	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie	1 025	0
Podozrivé	1	0
Spolu	13 118	6

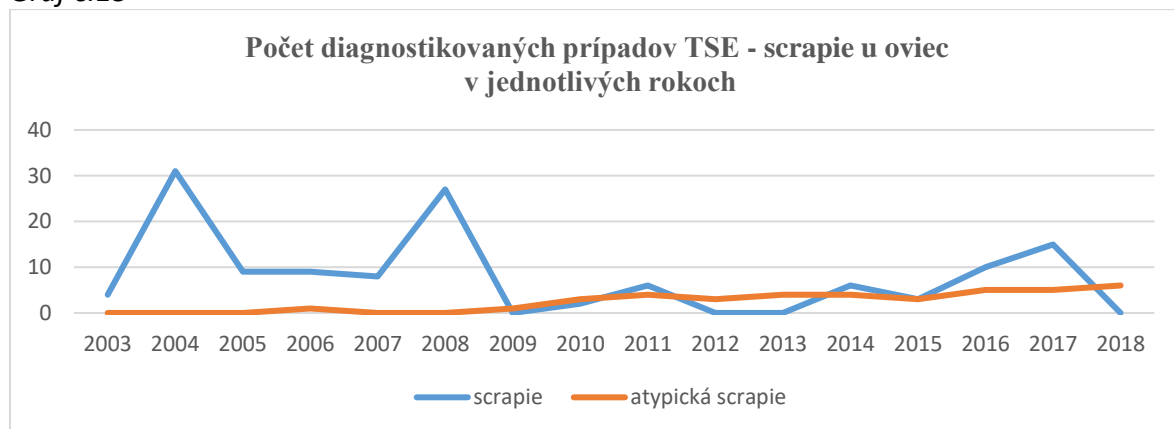
Tabuľka č. 17 - Počet potvrdených prípadov TSE - scrapie u oviec v jednotlivých rokoch

Rok																	
2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	spolu	
4	31	9	9/ 1*	8	2 7	1 *	2/ 3*	6/ 4*	0/ 3*	0/ 4*	6/ 4*	3/ 3*	10/ 5*	15/ 5*	0/ 6*	130/3 9*	

*atypická forma scrapie

Od roku 2013 nebol v SR v roku 2018 po prvý krát diagnostikovaný žiadny prípad klasickej formy scrapie.

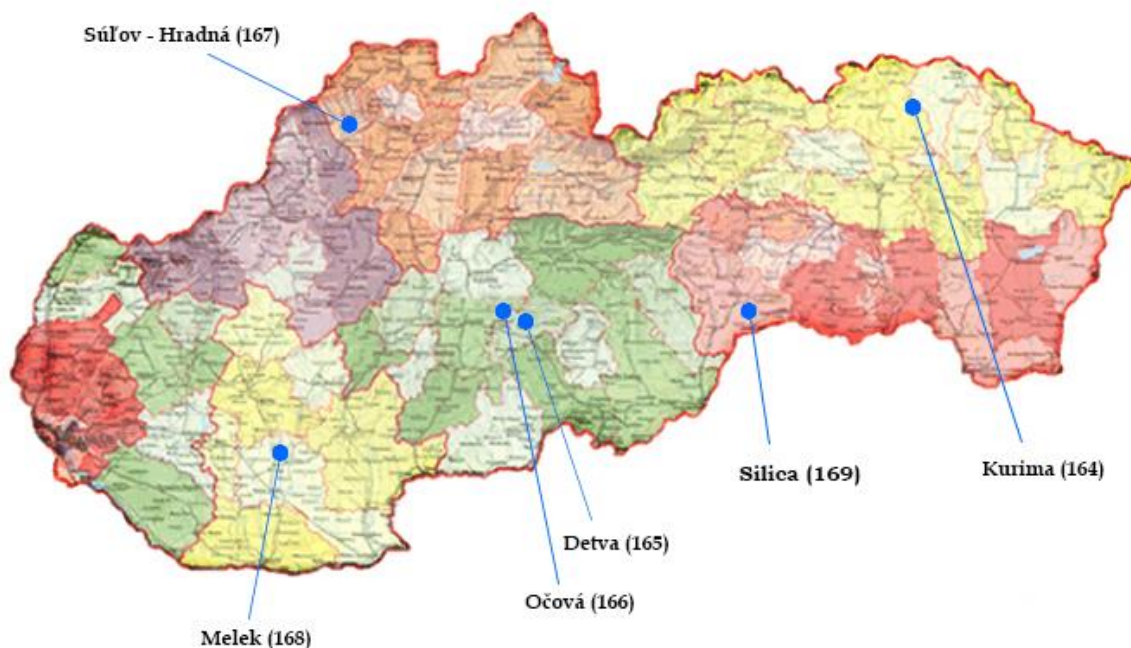
Graf č.13

Od roku 2003 do 31.12.2018 bolo v SR spolu potvrdených 169 prípadov scrapie u oviec, 130 prípadov klasickej formy scrapie a 39 prípadov atypickej formy scrapie.

Všetky podrobné informácie v súvislosti s potvrdenými prípadmi scrapie v SR sú zverejnené na web. stránke ŠVPS SR a sú priebežne aktualizované.

Obrázok č. 7 Mapa SR s vyznačenými obcami s diagnostikovanými prípadmi TSE-scrapie u oviec v roku 2018

Tabuľka č. 18 Výsledky monitoringu TSE - scrapie u kôz za obdobie od 1.1.2018 do 31.12.2018

Cielená skupina zvieratá	Počet vyšetrených vzoriek v NRL pre TSE Zvolen	
	Vyšetrené	Pozitívne
Uhynuté a utratené	246	0
Zabité zdravé	0	0
Zabité z dôvodu eradikácie	5	0
Podozrivé	0	0
Spolu	251	0

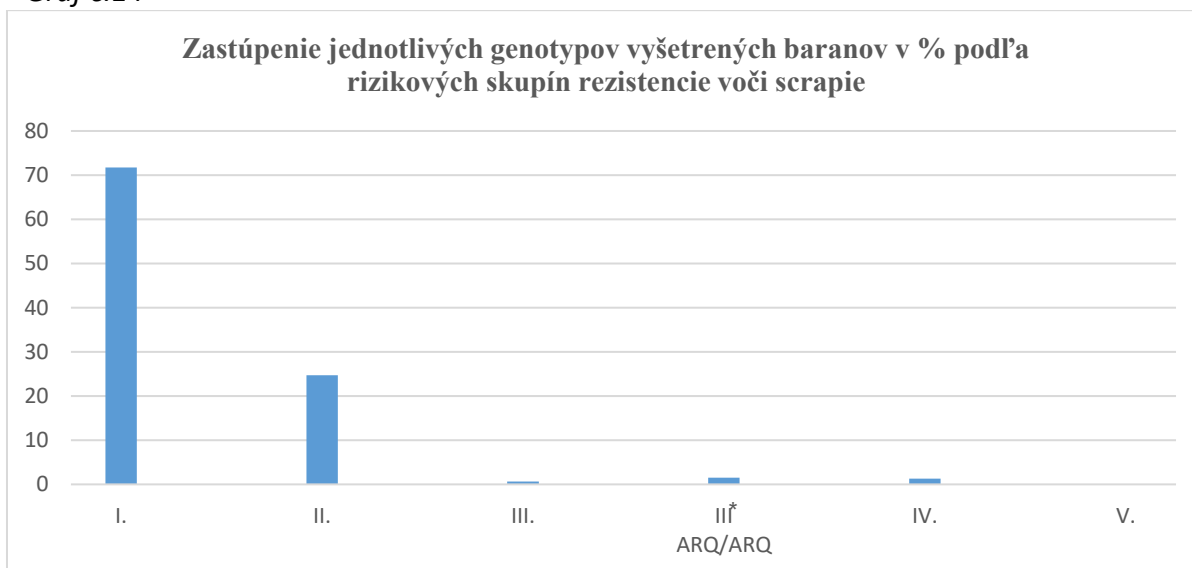
Od roku 2003 do 31.12.2018 nebol v SR diagnostikovaný žiadny prípad scrapie u kôz.

Chovateľský program na rezistenciu oviec voči prenosným spongiformným encefalopatiám – scrapie v Slovenskej republike na rok 2018 (ďalej len „Chovateľský program“)

V roku 2018 bolo v šľachtiteľsko-experimentálnych, šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch oviec na genotypizáciu vyšetrených spolu 1 375 ks baranov. Zastúpenie jednotlivých genotypov vyšetrených baranov podľa rizikových skupín

- v rizikovej skupine II. je zistených 24,73 %,
- v rizikovej skupine III. je zistených 0,65 %,
- v rizikovej skupine III.* (ARQ/ARQ) je zistených 1,53 %,
- v rizikovej skupine IV. je zistených 1,31 %,
- v rizikovej skupine V. je zistených 0,07 %.

Graf č.14

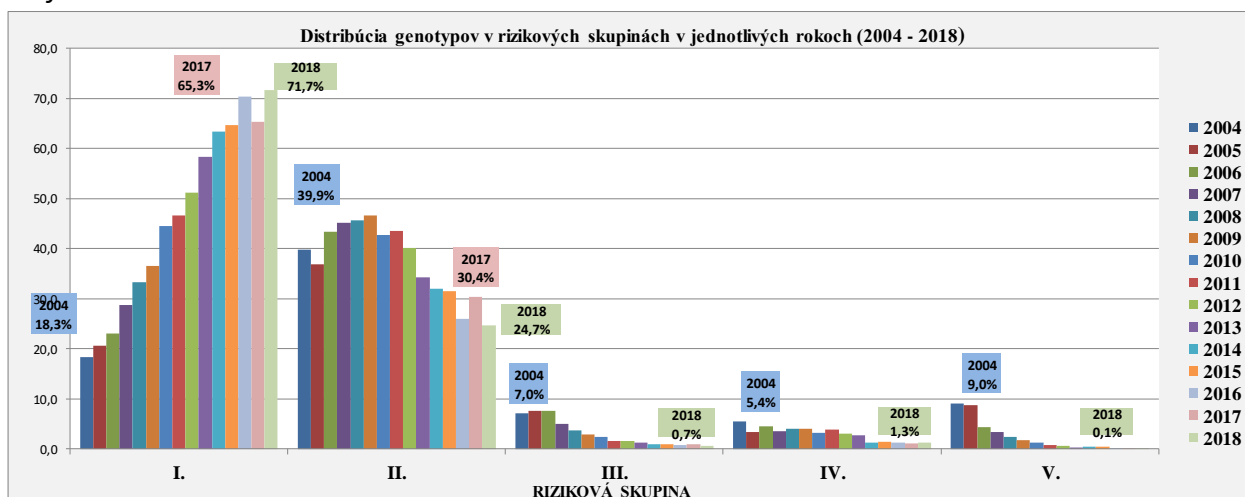

V porovnaní s rokom 2017 stúpol v roku 2018 počet baranov s vyhovujúcim genotypom ARR/ARR z I. rizikovej skupiny (+ 6,51), klesol počet baranov z II. rizikovej skupiny (-5,37), mierne klesol počet baranov z III. rizikovej skupiny (- 0,45) a mierne stúpol z rizikovej skupiny IV. (+ 0,11) a mierne klesol z rizikovej skupiny V. (-0,13). Počet baranov s rizikovým genotypom ARQ/ARQ z III. rizikovej skupiny v roku 2018 klesol (-1,67 %).

Celkovo počet baranov s vyhovujúcim genotypom z I., II. a III. rizikovej skupiny (okrem III*) (ARQ/ARQ) bol v roku 2017 (96,4 %) a v roku 2018 (97,09 %).

V roku 2018 neboli v šľachtiteľsko-experimentálnych, šľachtiteľských a rozmnožovacích neinfikovaných chovoch genotypizované žiadne ovce/samice z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov.

Graf č.15

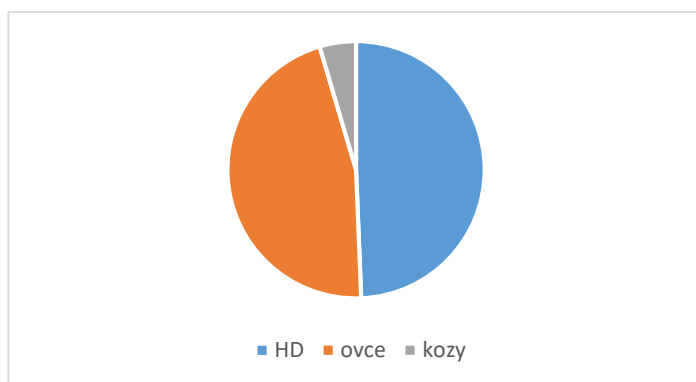
Špecifikovaný rizikový materiál (ŠRM)

Úradné veterinárne kontroly so zameraním na nakladanie so ŠRM u vlastníkov/držiteľov zvierat hovädzieho dobytku, oviec a kôz, ktorí zabíjajú zvieratá na súkromnú domácu spotrebu mimo schválených prevádzkarní, sú vykonávané v zmysle plánu kontrol, každoročne vypracovaného RVPS na základe analýzy rizika.

Za rok 2018 bolo inšpektormi RVPS spolu vykonaných 940 úradných veterinárnych kontrol:

- hovädzieho dobytku 464,
- oviec 433,
- kôz 43.

Graf č.16 Počet vykonaných úradných veterinárnych kontrol nakladania so ŠRM za rok 2018 u vlastníkov/držiteľov zvierat, podľa druhu zvierat

V roku 2018 bolo RVPS nariadených 18 opatrení na odstránenie nedostatkov a riešených 6 správnych konaní a boli uložené pokuty vo výške 3 363 Eur.

2.3.9. Mor včelieho plodu

Monitoring moru včelieho plodu (MVP) bol vykonaný v súlade s Národným programom eradikácie moru včelieho plodu v Slovenskej republike na rok 2018.

Základným predpokladom na eradikáciu MVP je zabezpečenie klinických prehliadok všetkých registrovaných včelstiev na území Slovenskej republiky a laboratórna diagnostika choroby.

Tabuľka č.19 Klinické prehliadky na mor včelieho plodu v roku 2018

Kraj	Počet klinických prehliadok na MVP	Počet aktuálnych ohnisk MVP k 31.12.2018
Bratislavský kraj	12 043	3
Banskobystrický kraj	49 058	10
Košický kraj	38 542	1
Nitriansky kraj	30 548	4
Prešovský kraj	43 644	14
Trenčiansky kraj	28 835	5
Trnavský kraj	19 564	4
Žilinský kraj	19 170	48
Spolu	241 404	89

Tabuľka č.20 Vzorky vyšetrené na mor včelieho plodu (*Paenibacillus larvae*) v roku 2018

	Pozitívny plást	Negatívny plást	Spolu plásty	Pozitívne melivo	Negatívne melivo	Spolu Melivo
Spolu	272	46	318	32	2169	2 201

K 31. decembru 2018 bolo v Slovenskej republike evidovaných 89 aktívnych ohnisk moru včelieho plodu.

2.3.10. Vírusová hemoragická septikémia lososovitých rýb

Vírusová hemoragická septikémia (VHS) je závažné systémové ochorenie rýb. Vírus VHS napáda najmenej 50 druhov morských a sladkovodných rýb.

Klinické infekcie sú ekonomicky závažné u chovných rýb, v Slovenskej republike je problém najmä v chovoch pstruha dúhového. Od roku 2014 bol vytvorený Národný program eradikácie vírusovej hemoragickej septikémie rýb (VHS) v Slovenskej republike, ktorý je pokračovaním pilotného programu z roku 2010 a každý rok sa aktualizuje. Na jar a jeseň v roku 2018 bol v zmysle programu vykonaný pravidelný monitoring lososovitých rýb na VHS. V roku 2018 vzniklo nové ohnisko VHS v okrese Malacky.

Tabuľka č. 21 Monitoring VHS v roku 2018

	Rybochovné zariadenia	Voľné vody	Spolu
Jar 2018	68	7	75
Jeseň 2018	67	6	73
Spolu	135	13	148

3. Ochrana zvierat

3.1. Kontrola ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely

Úradné kontroly vykonávajú úradní veterinári lekári príslušných RVPS nediskriminačným spôsobom na základe platnej legislatívy, metodických pokynov, usmernení a plánov, a tiež na základe podnetu občanov. Zber informácií sa vykonáva podľa Rozhodnutia Komisie č. 2006/778/ES o minimálnych požiadavkách na zber informácií počas kontrol miest produkcie.

V priebehu roka 2018 bolo vykonaných celkovo **2 429** úradných kontrol ochrany zvierat chovaných na hospodárske účely. Počas týchto kontrol bolo zistených **101** porušení jednotlivých ustanovení. Úplný prehľad kontrol vykonaných na úseku ochrany hospodárskych zvierat je uvedený v tabuľke č. 22.

V chovoch hovädzieho dobytku a teliat bolo zistených 57 nedostatkov, kde je možné spomenúť obmedzený prístup k čerstvej vode, nízku kvalitu kŕmnej dávky, nevhodné ustajňovacie podmienky (kvalita ležoviska, ostré hrany a výčnelky, čistenie ustajňovacích priestorov a zariadení), voľnosť pohybu zvierat, príznaky poškodenia celkového zdravotného stavu a slabší výživný stav, ochorenia pohybového aparátu, bezodkladné ošetrenie chorých alebo poranených zvierat a možnosť ich individuálneho ustajnenia, ochranu zvierat chovaných mimo budov a pod.

Pri kontrolách v chovoch oviec sa nedostatky týkali požiadaviek na personál, dennej kontroly zvierat, uchovávaní záznamov o podaných liečivách, voľnosti pohybu zvierat, podmienok ustajnenia (použitie materiály, zariadenia spôsobujúce poranenia, vnútorné prostredie) a prístupu k vhodnému vodnému zdroju.

Aj pri kontrolách v chovoch kôz boli nájdené nedostatky, ako napr. spôsobilosť personálu, denná kontrola zvierat, uchovávanie záznamov o liečivách, voľnosť pohybu zvierat, prístup k vodnému zdroju či ochrana zvierat chovaných mimo budov.

Nedostatky v chovoch ošípaných a koní sa týkali neohlásenia činnosti a prístupu k vhodnému zdroju vody.

Tabuľka č. 22 Počet vykonaných kontrol a počet zistení v chovoch hospodárskych zvierat v roku 2018

Druhy hospodárskych zvierat	Počet vykonaných kontrol	Počet zistených nedostatkov	Počet chovov
Hovädzí dobytok, teľatá	1 384	57	10 691
Ovce	322	18	4 167
Ošípané	263	5	1 145
Kone	129	5	1 676
Kozy	123	16	1 445
Nosnice	76	0	76
Brojlery	49	0	88
Zver, farmové chovy	31	0	244
Rybné hospodárstva	25	0	61

Morky	7	0	14
Bežce	6	0	42
Iná hydina	5	0	9
Husi	3	0	6
Iné druhy zvierat	3	0	8
Kožušinové zvieratá	2	0	9
Kačice	1	0	6
Spolu	2 429	101	19 687

3.2. Kontrola ochrany zvierat počas prepravy

Kontrola dodržiavania požiadaviek na ochranu zvierat počas prepravy podliehajú všetky zásielky živých stavovcov, ktoré sú vykonávané v súvislosti s hospodárskou činnosťou (ekonomickými aktivitami) na ktoromkoľvek úseku prepravy zvierat – počnúc nakládkou v mieste odoslania, pokračujúc samotnou prepravou na ceste a končiac vyložením zvierat v mieste určenia. Prepravu zvierat môžu v súlade s platnou legislatívou vykonávať len schválení prepravcovia. Zvieratá počas prepravy sprevádza a zodpovedá za ne odborne spôsobilá osoba. Pri preprave na dlhé cesty (nad 8 hodín) je prepravca povinný použiť schválený dopravný prostriedok. V roku 2018 bolo spolu vydaných **61** povolení prepravcov na prepravu živých zvierat, z čoho **28** povolení bolo vydaných na dlhé cesty a **33** povolení prepravcov na krátke cesty.

Zatiaľ čo kontroly v mieste odoslania a mieste určenia vykonávajú veterinárni inšpektori príslušných RVPS samostatne, kontroly na cestách sú vykonávané v spolupráci s príslušníkmi policajného zboru, ktorí sú oprávnení zastaviť dopravný prostriedok na ceste. Počas kontroly sa úradní veterinárni lekári zameriavajú najmä na kontrolu prepravnej dokumentácie (povolenie prepravcu, odborná spôsobilosť osôb vykonávajúcich prepravu zvierat, osvedčenie o schválení dopravného prostriedku na dlhé cesty), kontrolu prepravovaných zvierat – spôsobilosť zvierat na plánovanú prepravu a fyzický stav zvierat, správnosť spôsobu prepravy prepravovaných druhov a kategórií zvierat a na identifikačnú kontrolu.

Počas roka 2018 bolo pri preprave jednotlivých druhov zvierat vykonaných **3 080** kontrol – najviac pri hovädzom dobytku (1 262 kontrol), ošípaných (925 kontrol) a hydine (581 kontrol). Spolu bolo zistených **9** nedostatkov, pričom najviac – až 5 nedostatkov – sa týkalo prepravnej dokumentácie (2 x hovädzí dobytok, 1 x ovce, 1x hydina, 1x psy). Ďalšie tri nedostatky, ktoré boli zistené pri preprave oviec, sa týkali prepravných postupov a použitého dopravného prostriedku, v jednom prípade vodič smerujúci na nakládku oviec nepredložil doklady o čistení a dezinfekcii vozidla. Posledný nedostatok sa týkal dopravného prostriedku použitého pri preprave psov. Z iných druhov zvierat boli najčastejšie prepravované psy, mačky a ryby. Údaje o počtoch kontrol, skontrolovaných zvierat a vozidiel sú uvedené v tabuľke č. 23.

Tabuľka č. 23 Preprava zvierat v roku 2018

Preprava zvierat	HD	Ošípané	Ovce, kozy	Hydina	Koňovité	Iné
Počet vykonaných kontrol	1 262	925	75	581	152	85
Počet skontrolovaných zvierat	30 916	85 067	7 829	10 599 288	243	9 553
Počet skontrolovaných vozidiel	966	778	57	529	144	69
Počet zistených nedostatkov	2	0	4	1	0	2

3.3 Kontrola ochrany zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely

ŠVPS SR odbor zdravia a ochrany zvierat ochraňuje zvieratá používané na vedecké alebo vzdelávacie účely. Zabezpečuje:

- **schvaľovanie zariadení** podľa § 6 ods. 2 písm. i) bod. č. 3 zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“)
- **schvaľovanie projektov** vykonávaných na zvieratách podľa § 6 ods.2 písm. i) bod 2 zákona projekty.

Pri schvaľovaní projektov ŠVPS SR spolupracuje s Poradným orgánom, ktorý je zriadený hlavným veterinárnym lekárom SR podľa legislatívnych požiadaviek a to nariadenia vlády SR č. 377/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely (ďalej len „ NV“) a Vyhlášky MPRV SR, ktorou sú ustanovené podrobnosti o požiadavkách na ochranu zvierat používaných na vedecké účely alebo vzdelávacie účely (ďalej len „ vyhláška“).

ŠVPS SR, ako odborný garant kurzu odborného vzdelávania:

- vyškolila **69 osôb** vykonávajúcich určené funkcie (navrhovanie projektov, vykonávanie projektov, starostlivosť o zvieratá a usmrcovanie zvierat)osoby určené na vykonávanie špecifických funkcií podľa § 22 NV.
- vedie zoznamy absolventov odborného akreditovaného vzdelávania, ktoré sú zverejnené na webovom sídle ŠVPS SR www.svps.sk .

ŠVPS SR zverejnila na svojom webovom sídle:

- všetky novinky v oblasti alternatívnych metód,
- všetky netechnické zhrnutia projektov podľa požiadaviek ustanovených v § 40 ods. 4 NV SR, ktoré boli schválené v roku 2018
- všetky aktivity v oblasti dodržiavania a zlepšovania zásad 3R (nahradenie, redukcia a zjemňovanie v projektoch).
- všetky hlásenia od užívateľov o vykonávaní projektov a počte použitých zvierat za roky 2015-2018 .

Veterinárni inšpektori ochrany zvierat z RVPS vykonali kontroly v určených zariadeniach podľa aktualizovaného metodického pokynu *Aktualizovaná verzia 11/2014/220AW/1 zo dňa 15.05.2017 a vypracovaného plánu kontrol* na rok 2018, ktorý bol vypracovaný v súlade s § 32 NV. Plán kontrol bol navrhnutý tak, aby sa každoročne skontrolovali chovné zariadenia

a minimálne 1/3 z užívateľských a dodávateľských zariadení. Každá druhá kontrola z naplánovaných kontrol bola neohlásená.

Veterinárni inšpektor z RVPS skontrolovali spolu :

2 chovné zariadenie,

14 užívateľských zariadení

ŠVPS SR vykonala v súlade s § 6 ods. 2 písm. i) bod 3 a § 39 ods. 2 a 4 zákona **11 kontrol** za účelom schválenia zariadenia užívateľa a užívateľa s chovom zvierat pre vlastnú spotrebu.

Tabuľka č. 24 Počet a druhy vykonaných kontrol v schválených zariadeniach v SR v roku 2018

Druh kontroly	Počet kontrol
Posúdenie vhodnosti zariadenia na vykonávanie projektov, chov a dodávanie zvierat - generálna kontrola – schvaľovanie zariadenia (ŠVPS SR)	8
Rozšírenie schválenia v rozhodnutí o schválení zariadenia na základe vykonanej fyzickej kontroly (o chov zvierat pre vlastnú spotrebu, o vykonávanie projektov na GM zvieratách, navýšenie kapacity	2
Následná kontrola na kontrolu odstránenia vydaných veterinárnych opatrení	1
Kontrola dodržiavania legislatívnych požiadaviek v schválených zariadeniach vykonávaná inšpektormi z RVPS	16
Spolu vykonaných kontrol	27

ŠVPS SR vykonala na základe podaných žiadostí schvaľovanie 5 schválených zariadení z dôvodov ich zlučovania. Dňom 01.01.2018 dochádzalo k zániku viacerých právnických subjektov a k ich následnému zlučovaniu.

Tabuľka č. 25

Výsledky z kontrol ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely

Druh kontroly	Počet		
	Kontrol	Zistených nedostatkov	Opatrení (§14 ods. 2) zákona
Dokladová kontrola	27	1	0
Vedenie záznamov	27	2	2
Fyzická kontrola	27	5	0

Typ zariadení	Počet zariadení	Z toho počet skontrolovaných zariadení	Nedostatky – počet	Opatrenia podľa § 14 zákona
Užívateľ	31	11+14	8	2
Chovateľ	3	2	0	0
Dodávateľ	1	0	0	0
Spolu	35	30	0	

V rámci schvaľovacieho procesu počas kontroly jedného zariadenia užívateľa boli zistené nedostatky v rámci dokladovej kontroly a pri vykonaní fyzickej kontroly na mieste. Spolu sa zistilo 6 nedostatkov. ŠVPS SR vydala rozhodnutím veterinárne opatrenia za nedodržanie požiadaviek ustanovených § 22 písm. e) a písm. g) zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

V rámci vykonaných kontrol na dodržiavanie požiadaviek ustanovených v NV a vo vyhláške inšpektormi z RVPS boli zistené 2 nedostatky. V jednom zariadení neboli predložené požadované záznamy. Zistené nedostatky sa odstraňovali § 14. V roku 2018 sa spolu v rámci výkonu ochrany zvierat používaných na vedecké účely zistilo **8** nedostatkov.

ŠVPS SR v rámci vykonávania činností v súlade s § 6 ods. 2 písm. i) bod 2 a 3 Zákona č. 39/2007 Z. z. vydáva:

- rozhodnutia o schvaľovaní zariadení užívateľov, dodávateľov a chovateľov,
- rozhodnutia o schválení projektov.
- v súlade s § 22 vyhlášky zmeny v rozhodnutiach o schválení projektov alebo schválení zariadení užívateľov, ktoré si nevyžadujú vykonanie fyzickej kontroly na mieste podľa § 39 zákona.
- v súlade s § 20 vyhlášky pri zjednodušenom administratívnom postupe podľa § 38 ods. 4 NV a § 39 NV oznámenia o vykonávaní schválených generických projektoch
- v roku 2018 podľa § 20 vyhlášky MPRV SR **98 oznámení so súhlasom** na vykonávanie generických projektov

ŠVPS SR ako národný kontaktný bod pre implementáciu Smernice Rady a Európskeho Parlamentu 2010/63/EU v oblasti ochrany zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely :

- zabezpečuje zastupovanie Slovenskej republiky na Európskej komisii,
- vedie nepretržitú komunikáciu s komisiou
- informuje Európsku komisiu o stupni implementácie európskej legislatívy
- zodpovedá na všetky dotazy týkajúce sa transpozície smernice v Slovenskej republike
- pripravuje podklady na úpravu zákona 39/2007 Z. z. v súlade s požiadavkami európskej legislatívy v tejto oblasti
- spolupracuje na činnosti Národného výboru na ochranu zvierat používaných na vedecké účely zriadeného MPRV SR podľa § 44 nariadenia vlády 377/2012 Z. z.
- aktívna účasť pri zakladaní Slovenskej národnej platformy pre 3Rs-alternatívne metódy a in vitro metódy. Vznikla 1. spoločnosť na propagáciu alternatív v Slovenskej republike
- vypracovanie generálneho hlásenia zasielaného na EU Komisiu podľa čl. 54 ods. 1 smernice 2010/63/EU o ochrane zvierat používaných na vedecké účely za obdobie 5 rokov (2013,2014,2015,2016,2017)

- lektorská činnosť a odborná garancia pri školení osôb navrhujúcich projekty, vykonávajúcich projekty, vykonávajúcich starostlivosť o zvieratá a osôb usmrcujúcich zvieratá podľa § 22 a 23 nariadenia vlády 377/2012 Z. z.
- príprava stanovísk a podkladov pre prijatie nového rozhodnutia EU Komisie v oblasti enviroreportingu cez elektronický systém

Tabuľka č. 26 Počet a druh vydaných rozhodnutí v SR v roku 2018

Druh rozhodnutia	Počet
Rozhodnutie o schválení zariadenia užívateľa, chovateľa a dodávateľa (ŠVPS SR)	10
Rozhodnutie o schválení projektu	65
Rozhodnutie o zmenách vykonaných v schválených projektoch	30
Rozhodnutia o prerušení správneho konania	1 pri schvaľovaní zariadení 65 pri schvaľovaní projektov
Rozhodnutie o vydaných veterinárnych opatreniach	1
Rozhodnutie o zastavení správneho konania pri schvaľovaní projektu	1
Rozhodnutie o vykonanej zmene zodpovednej osoby v schválenom zariadení užívateľa bez vykonania kontroly ŠVPS SR	1
spolu	174

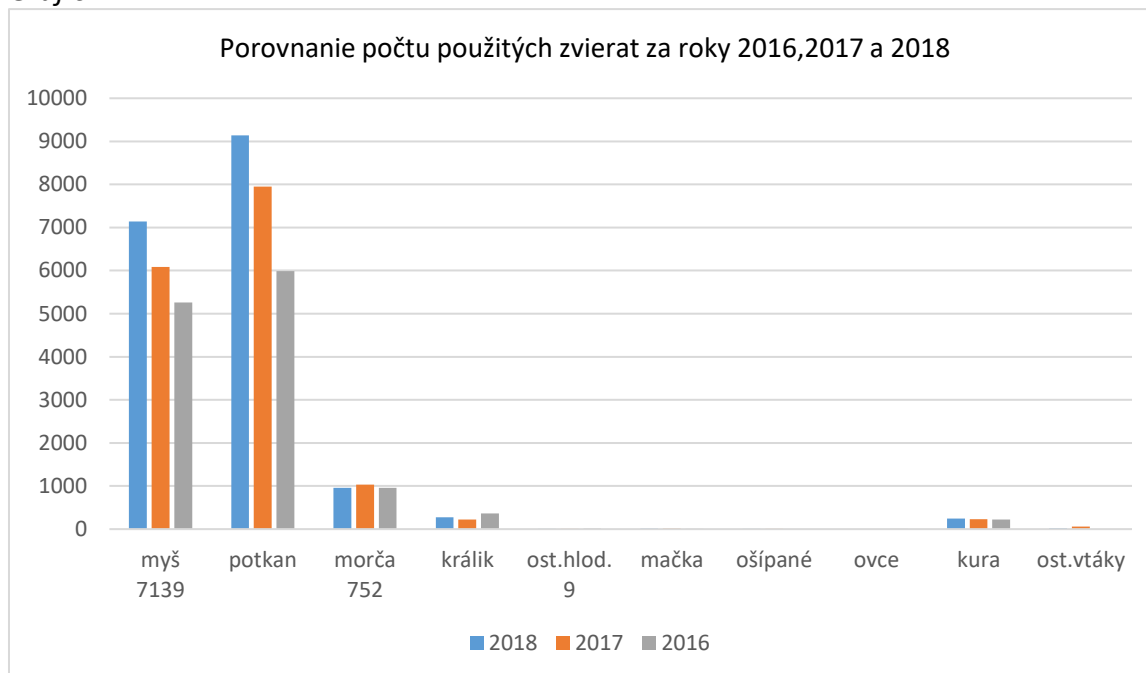
Tabuľka č. 27 Celkový počet schválených zariadení v Slovenskej republike k 31.12.2018

Druh zariadenia	Počet zariadení
Zariadenia užívateľa	31
Chovné zariadenie	3
Dodávateľské zariadenie	1
Spolu	35

Tabuľka č. 28 Počet zvierat použitých v schválených projektoch- za rok 2018

Počet zvierat														
Mýš laboratórna	Potkan laboratórny	Morča domáce	Králik domáci	Ostatné hlodavce	Pes domáci	Mačka domáca	Hovädzí dobytok	Ošípané	Kura domáca	Prepelice	Ostatné vtáky	Ryby	Ovce	Spolu
7139	9137	752	275	9	0	12	0	2	243	0	23	0	0	17592

Graf č. 17

Pre porovnanie v roku 2017 bolo v projektoch použitých **15 612**. K zvýšeniu počtu použitých zvierat v projektoch súvisí s tým, že sa viaceré zariadenia zlúčilo do väčších organizácii ako napr. jedno schválené zariadenie užívateľa sa zlúčilo do Biomedicínskeho centra SAV Bratislava, 1 do Centra biovied SAV a 4 zariadenia do Centra experimentálnej medicíny SAV v Bratislave. Zväčšil sa priestor na vykonávanie projektov aj počet zariadení na ich vykonávanie. V roku 2018 viaceré zariadenia začali aktívne využívať 2 veľké nové zariadenia slúžiace ako komplexy pre užívateľov. Aj to je dôvod zníženia počtu schválených zariadení užívateľov oproti predchádzajúcim rokom. K zníženému počtu schválených projektov dochádza z dôvodu legislatívnych požiadaviek týkajúcich sa dĺžky schválenia projektu, ktorá je od roku 2013 až 5 rokov. Tým sa znižuje počet nových žiadostí, nakoľko užívatelia majú schválené projekty na pomerne dlhú dobu na obdobie 5 rokov. Napriek tomu zvýšený počet zvierat vznikol tým, že zariadenia od roku 2016, kedy prešli veľkými rekonštrukciami kvôli legislatívnym požiadavkám, mohli začať naplno vykonávať projekty. Výrazne sa zvýšil počet použitých zvierat v regulovaných projektoch vykonávaných za účelom kontroly účinnosti a bezpečnosti chemických látok, liekov. Viaceré zákazky na výkon týchto projektov boli od zahraničných sponzorov. V Slovenskej republike sa používa najviac zvierat v oblasti základného výskumu.

Prehľad použitých počtov zvierat podľa účelu projektu:

Základný výskum – 11364 ks

Aplikovaný a translačný výskum -638 ks

Regulované projekty a rutinné použitie 4828 ks

Na udržiavanie GM línií zvierat, ktoré neboli použité v ďalších projektoch - 732 ks

Na vzdelávanie alebo tréning na vysokých školách - 30 zvierat

Klasifikácia krutosti postupov - počty použitých zvierat v nich

Bez možnosti oživenia - **475 ks**

Postupy so slabou krutosťou – 3776 ks

Postupy so strednou krutosťou – 11966 ks

Postupy kruté - 1375 ks

V regulovaných projektoch určených na kontrolu bezpečnosti šarží liekov, vakcín a testovanie ich účinnosti sa použilo – **665 ks**. Vyšší počet zvierat bol využitý na skúšky toxicity a ďalšie testy bezpečnosti vrátane farmakológie – **4132 zvierat**.

Prehľad počtov použitých zvierat v základnom výskume podľa oblastí výskumu:

Na testovanie nervového systému sa použilo **4414 zvierat**.

Na testovanie močovo pohlavného/reprodukčného systému sa použilo **1910 zvierat**.

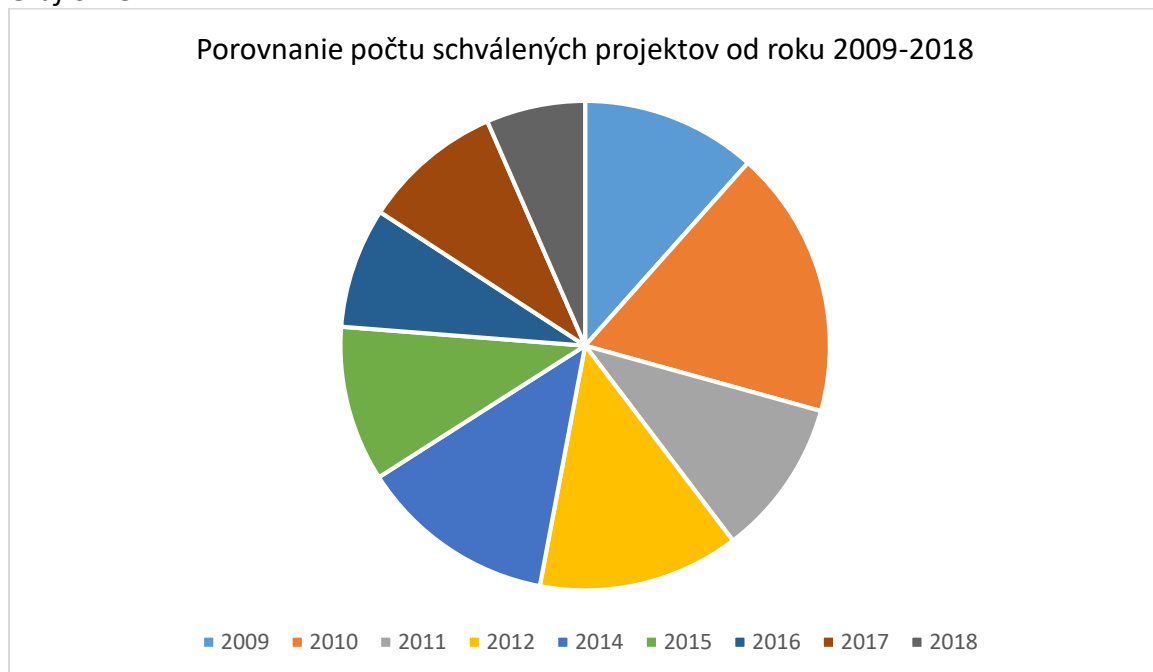
Na kardiovaskulárne ochorenia sa použilo **1075 zvierat**.

Zvyšné počty zvierat boli použité v ostatných oblastiach **1094 zvierat**.

Tabuľka č. 29 Prehľad o počte schválených projektov od roku 2009 do 2018

Rok	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počty schválených projektov	115	176	103	132	85	129	102	79	92	65

Graf č. 18

3.4. Kontrola ochrany spoločenských, cirkusových a nebezpečných zvierat

3.4.1. Ochrana spoločenských zvierat

Veterinári inšpektori ochrany zvierat vykonávali v roku 2018 kontroly ochrany spoločenských zvierat pričom kontrolovali dodržiavanie požiadaviek ustanovených vo vyhláske SR č. 123/2008 Z. z. o podrobnostiach o ochrane spoločenských zvierat a o požiadavkách na karanténne stanice a útulky pre zvieratá.

Na území SR je schválených 45 karanténnych staníc pre spoločenské zvieratá z toho 1 bola schválená v roku 2018. Novo schválený bol 1 útulok z celkového počtu 30. ŠVPS SR na

základe platných rozhodnutí o schválení zariadení vedie register všetkých schválených karanténnych staníc a útulkov v SR.

V roku 2018 sa vykonalo 162 kontrol v 106 zariadeniach, pričom 31 zariadení bolo „hotel pre spoločenské zvieratá“.

Tabuľka č.30 Rozbor výsledkov kontrol vykonaných v karanténnych staniciach, útulkoch a hoteloch za rok 2018

	Počet zariadení v regióne	Celkový počet vykonaných kontrol	Počet následných kontrol	Celkový počet nedostatkov	Počet opatrení 39/2007 Z. z.			Počet konaní	
					§ 8 ods.4 pís. d) e)	§ 12	§ 14	Počet ukončených v danom roku	Počet neukončených v danom roku
KS	45	74	0	2	0	0	0	0	0
Útulky	30	59	0	5	3	0	2	0	0
Hotely	31	29	0	0	0	0	0	0	0

Tabuľka č. 31 Vyhodnotenie stavu zvierat v karanténnych staniciach, v útulkoch a hoteloch za rok 2018

Počet prijatých zvierat	Počet odovzdaných zvierat	Počty uhynutých zvierat	Počty usmrtených zvierat
KS	6357	5039	160
Útulky	5987	4926	102
Hotely	2811	2795	2

V rámci SR je schválených 55 exportérov spoločenských zvierat a 63 stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat resp. stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat za účelom obchodovania s členskými krajinami a na vývoz do tretích krajín. V roku 2018 boli vydané 3 rozhodnutia o schválení nových zberných stredísk pre spoločenské zvieratá 6 rozhodnutí o zrušení stredísk na zhromažďovanie spoločenských zvierat za účelom obchodovania s členskými krajinami a na vývoz do tretích krajín. Bolo vydaných 9 rozhodnutí o schválení exportérov spoločenských zvierat v rámci celej Slovenskej republiky a 4 rozhodnutia boli vydané o zrušení činnosti exportéra spoločenských zvierat. V zariadeniach bolo vykonaných celkovo 17 kontrol. Všetky vykonané kontroly boli bez zistených nedostatkov.

3.4.2 Ochrana zvierat používaných v cirkusoch

ŠVPS SR vykonáva úradné kontroly ochrany zvierat používaných v cirkusoch podľa metodického pokynu v súlade so zákonom č. 39/2007 Z. z. a nariadením Komisie (ES) č. 1739/2005, ktorým sa ustanovujú veterinárne požiadavky na pohyb cirkusových zvierat medzi členskými štátmi a nariadením Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností.

Fyzická kontrola zvierat je rozdelená na kontrolu mimo času vystúpenia a počas vystúpenia alebo tréningu.

Tabuľka č. 32 Vyhodnotenie kontrol

Počet cirkusov na území SR	7
Počet vykonaných kontrol	29
Počet nedostatkov	1
Počet opatrení/sankcií	1
Druh porušenia resp. nesúladu	pril.č.1 časť 4 Rozhodnutia rady 79/542/EHS
Druh opatrenia/sankcie	Opatrenie § 14
Počet dodatočných veterinárnych kontrol	1

3.4.3. Ochrana nebezpečných druhov živočíchov

Veterinárni inšpektori vykonávajú v chovoch nebezpečných živočíchov kontroly v súlade s vyhláškou MPRV SR č. 143/2012 o chove nebezpečných živočíchov, ktorá podrobne ustanovuje požiadavky na chov a držanie nebezpečných živočíchov.

Všetky chovy nebezpečných živočíchov obsiahnuté touto vyhláškou musia byť schválené resp. podliehajú oznamovacej povinnosti a vedeniu registra chovov nebezpečných živočíchov ŠVPS SR.

Na území SR je schválených 24 zariadení na chov nebezpečných živočíchov a 13 oznámilo svoju činnosť. V roku 2018 boli schválené 2 zariadenia na chov a držbu nebezpečných zvierat. Celkovo v týchto zariadeniach bolo vykonaných 62 kontrol.

3.4.4. Ochrana zvierat v zariadeniach, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom ich vystavovania verejnosti

V rámci SR je schválených 21 zariadení, ktoré držia alebo chovajú zvieratá za účelom vystavovania zvierat verejnosti. Z toho sú 4 zariadenia, ktorým bol Ministerstvom životného prostredia pridelený štatút ZOO. Vo všetkých týchto štyroch zariadeniach vykonali inšpektori ŠVPS SR úradnú kontrolu za účelom dodržiavania podmienok welfare zvierat. Pri žiadnej z týchto kontrol neboli zistené nedostatky. V ostatných zariadeniach bolo vykonaných 9 úradných kontrol inšpektormi miestne príslušných regionálnych veterinárnych a potravinových správ. Pri dvoch kontrolách boli zistené nedostatky a subjektom boli uložené opatrenia v zmysle § 8 zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

3.5. Kontroly ochrany zvierat v čase ich zabíjania alebo usmrcovania

ŠVPS SR odborom zdravia a ochrany zvierat (OZOZ) zabezpečuje ochranu zvierat počas usmrcovania na bitúnku. Veterinárni inšpektori ochrany zvierat (VI) a inšpektori úradnej kontroly potravín (VIH) vykonávajú kontroly ochrany zvierat počas zabíjania na bitúnkoch podľa § 8 ods. 3 písm.a) bod 3 zákona a pri domácich zabíjačkách v súlade s § 23 zákona.

Veterinárni inšpektori skontrolovali :

- **150 domácich zabíjačiek HD a 83 zabíjačiek ošípaných.**
- **7 domácich zabíjaní oviec a 2 domáce zabíjania kôz.**

Všetky vykonané kontroly domácich zabíjačiek boli bez zistených nedostatkov.

ŠVPS SR zabezpečovala v tejto oblasti :

- podľa § 6 zákona posúdenie súladu vypracovaných príručiek osvedčených postupov (ďalej len „POP“) prevádzkovateľmi s požiadavkami uvedenými v Nariadení rady 1099/2009 o ochrane zvierat počas usmrcovania (ďalej len „nariadenie rady“).
- **vydala výzvu na odstránenie nedostatkov u 48 predložených a prepracovaných POP.**
- **vydala rozhodnutie o posúdení POP pri 14 pozitívne zhodnotených POP** v súlade s článkom 13 ods. 5 nariadenia rady.
- všetky posúdené POP zaslala na MPRV SR za účelom ich zverejnenia na stránke Európskej Komisie.
- **predĺžila v 1 prípade konanie** v rámci hodnotiaceho procesu na vlastnú žiadosť prevádzkovateľov
- **prerušila v 2 prípadoch správne konanie z dôvodu nedodania prepracovanej a doplnenej POP podľa výzvy na odstránenie nedostatkov v stanovenej lehote**

ŠVPS SR v spolupráci so vzdelávacím zariadením Inštitútom vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach, (IVVL) **ako odborný garant, vyškolila na kurzoch vzdelávania a získavania odbornej spôsobilosti pre pracovníkov bitúnkov** vykonávajúcich súvisiace úkony a usmrcovanie zvierat v roku 2018 spolu **33 pracovníkov na hydinových bitúnoch a 33 pracovníkov na bitúnoch, ktoré zabíjajú párne a nepárnokopytníky.** ŠVPS SR vedie zoznamy absolventov na svojom webovom sídle www.svps.sk

Kontroly na bitúnoch boli vykonávané v súlade s aktualizovaným metodickým pokynom vydaným ŠVPS SR. Ochrana zvierat počas usmrcovania na bitúnku je kontrolovaná veterinárnymi inšpektormi vykonávajúcimi hygienický dozor na bitúnku (ďalej len **“VIH“**), ktorí vykonali **215 kontrol + 2 dodatočné kontroly** vykonané za účelom kontroly odstránených nedostatkov. Veterinárni inšpektori ochrany zvierat (ďalej len **„VI“**) **vykonali 104 kontrol+1 dodatočnú kontrolu.** V súlade s platnou legislatívou bolo vykonaných spolu **319 kontrol**, počas ktorých bolo zistených **19 nedostatkov.** 11 nedostatkov súviselo s nedostatočne vypracovanými, nezaslanými a neposúdenými POP, 2 nedostatky boli v oblasti omračovania. 4 nedostatky sa zistili pri vedení záznamov, 1 pri ustajnení a 1 pri vykrvení zvierat. Niektoré zistené nedostatky boli odstránené na základe vydaných opatrení podľa § 14, niektoré nedostatky v správnom konaní cez § 8 ods. zákona, niektoré nedostatky boli odstránené na mieste.

Znížený počet kontrol na bitúnoch oproti minulému roku bol spôsobený viacerými faktormi. Najdôležitejší bol, že viacero bitúnkov malo prerušenú činnosť alebo úplne skončilo svoju činnosť v roku 2018.

ŠVPS SR sa zúčastnila pri vypíňaní viacerých dotazníkov vypracovaných Európskou komisiou alebo z jednotlivých ČŠ alebo štátov z 3. krajín. Aktualizovalo sa usmernenie na kontrolu domácich zabíjačiek, ktoré musí chovateľ, držiteľ, vlastník ohlásiť na miestne príslušnú RVPS minimálne 1 deň dopredu pred vykonaním zabíjačky v súlade s § 23 novely zákona. ŠVPS SR aktualizovala usmernenie na predaj produktov rybolovu a zabíjania vianočných rýb. ŠVPS SR sa podieľala na príprave podkladov pre Vyhlášku o podmienkach zabíjania/usmrcovania farmových zvierat a hovädzieho dobytku chovaného pod šírým nebom strelnou zbraňou s voľným projektilom. ŠVPS SR, Odbor zdravia a ochrany zvierat prispel určitými požiadavkami v oblasti ochrany zvierat počas usmrcovania aj do novely zákona 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. Pracovníci odboru OZOZ vykonali 2 kontroly na vybraných RVPS podľa zákona 10/1996 Zb.

Tabuľka č. 33 Prehľad vydaných rozhodnutí v oblasti ochrany zvierat počas usmrcovania na bitúnoch

Rozhodnutie o posúdení súladu POP	14
Rozhodnutie o prerušení správneho konania pri posudzovaní POP	48
Rozhodnutie o predĺžení lehoty na odstránenie nedostatkov podania POP	1
Rozhodnutie o zastavení správneho konania pri posudzovaní POP	2
Rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o povolenie na rituálne zabíjanie	1
spolu	66

Tabuľka č. 34 Celkový prehľad vykonaných kontrol na bitúnkoch v oblasti ochrany zvierat počas zabíjania

Celkový počet úplných kontrol	Počet kontrol VIH	Počet následných kontrol VI	Počet následných kontrol VIH	Počet kontrol VI	Celkový počet nedostatkov
319*+3 následné kontroly	215	1	2	104	19

*Niekoľko kontrol bolo vykonaných spoločne VI+VIH

Počet zistených nedostatkov				
záznamy vedené subjektom	záznamy vedené subjektom	záznamy vedené subjektom	záznamy vedené subjektom	záznamy vedené subjektom
4	4	4	4	4

V tabuľke č. 35 je podrobný rozpis vykonaných kontrol s oblasťou zistených nedostatkov

Tabuľka č. 35

	Počet		Charakteristika nedostatkov
	Kontrol	Zistení	
Ustajnenie	300*	1	Nezastrešenie vykladacieho priestoru s prekážkami pre zvieratá pri pohybe, kapacita ustajňovacích priestorov nezodpovedala kapacite uvedenej v POP, znehybňovacie zariadenie neprispôsobivé pre viaceré hmotnostné kategórie ošípaných (brané ako 1 nedostatok)
Manipulácia	321	0	
Omračovanie	322	2	Náhradný omračovací prístroj nebol k dispozícii v mieste porážania, Náhradné omračovacie zariadenie nebolo na prevádzke počas zabíjania
Vykrvenie	322	1	Pracovník vykonávajúci vykruvenie nemal osvedčenie o spôsobilosti
Doklady	317	11	4x - nezaslaná doplnená POP na ŠVPS SR, neaktuálne údaje v POP po zmene majiteľa, 3x neschválená príručka, 3 POP sú v správnom konaní
Vedenie záznamov	322	4	1x Evidencia o znehybňovacom zariadení a účinnosti omráčenia nepredložená, 3x bez schválenej POP sa nevedú požadované záznamy

*Niektoré bitúnky, ktoré sú schválené s výnimkami, nemusia mať ustajňovacie priestory.

4. Krmivá

Na zabezpečenie efektívneho fungovania činnosti zabezpečovaných orgánmi veterinárnej správy, ŠVPS SR na úseku kontroly krmív vypracováva metodické pokyny na jednotné postupy dotknutých orgánov, ktorými usmerňuje výkon úradných veterinárnych kontrol, upravuje odbery úradných vzoriek na analýzy a stanovuje úlohy a povinnosti orgánov štátnej správy na úseku kontroly krmív. Úradne kontroly sa riadili platnou legislatívou SR a právnymi normami ES.

Každý rok je aktualizovaný plán úradných kontrol a plán odberu úradných vzoriek na analýzy na základe výsledkov z predchádzajúceho roka, novej legislatívy a aj podľa aktuálnej situácie. Podľa potreby je aktualizovaný aj plán úradných kontrol.

4.1. Úradné kontroly

Úradné kontroly v roku 2018 v oblasti kontroly krmív vykonávali RVPS na základe metodických pokynov vydaných ŠVPS SR.

Úradné veterinárne kontroly vykonávané veterinárnymi inšpektormi RVPS na úseku kontroly krmív boli zamerané predovšetkým na:

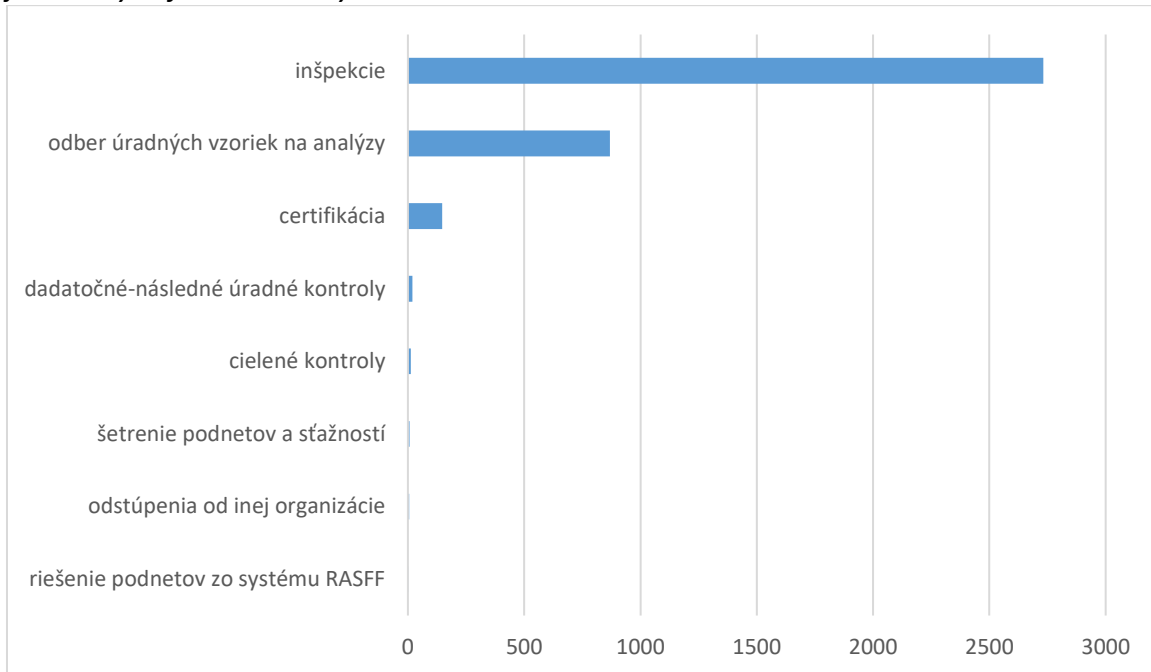
- zdravotnú bezpečnosť krmív a napájacej vody pri kŕmení zvierat na farmách,
- zdravotnú bezpečnosť krmív v procese výroby,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri skladovaní a uvádzaní na trh hlavne kŕmnych surovín živočíšneho pôvodu,
- zdravotnú bezpečnosť krmív pri obchodovaní v rámci ES a vývoze do tretích krajín a
- zákaz skrmovania kuchynského odpadu hospodárskym zvieratám určeným na výrobu potravín.

Za rok 2018 bolo spolu vykonaných 3 495 úradných veterinárnych kontrol krmív. Úradné kontroly boli vykonávané v týchto formách:

- bežné plánované veterinárne kontroly, inšpekcie - 2 498,
- plánované kontroly so zameraním len na odber úradných vzoriek na analýzy - 861,
- veterinárne kontroly pri obchodovaní a vývoze spojené s certifikáciou - 110,
- riešenie podnetov zo systému RASFF - 2,
- cielené kontroly - 1,
- odstúpenia od inej organizácie - 1,
- šetrenie podnetov a sťažností - 4,
- dodatočné – následné úradné kontroly - 18.

Kompletný prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2018 podľa jednotlivých foriem je uvedený v grafe č. 19.

Graf 19 Prehľad vykonaných úradných veterinárnych kontrol krmív za rok 2018 podľa jednotlivých foriem úradných kontrol

Pri úradných kontrolách, inšpekciách na úseku krmív boli zisťované tieto nedostatky:

- nedostatočná dokladová evidencia,
- napájacie systémy neudržiavané v čistote,
- nevhodné skladovanie krmív,
- sklad krmív nezabezpečený proti vniknutiu škodcov,
- nepredloženie požadovaných dokumentov počas kontroly,
- nevyhovujúce výsledky vyšetrení vzoriek,
- nevyhovujúca mikrobiológia napájacej vody,
- nesplnenie nariadených opatrení.

Pri vykonaných bežných plánovaných veterinárnych kontrolách bolo 33 úradných kontrol s nedostatkami pre zistenie porušenia platných právnych predpisov, pri ktorých bolo celkovo zistených 27 rôznych typov nedostatkov. V rámci šetrenia bolo vykonaných 18 dodatočných, následných kontrol na kontrolu splnenia vydaných opatrení. Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS vydali 9 opatrení podľa § 8 a 15 opatrení podľa § 14 zákona č. 39/2007 Z. z.. Päť blokových pokút bolo vydaných vo výške 90 €. V dvoch prípadoch boli nedostatky riešené v správnom konaní, kde bola uložená pokuta vo výške 2 900 €.

4.2. Odber úradných vzoriek krmív

4.2.1 Odber vzoriek v rámci VPO

Celkovo bolo odobratých 1 178 úradných vzoriek na úseku kontroly krmív. Spolu nevyhovelo 10 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek. Z celkového počtu nevyhovela voda používaná na napájanie zvierat (7 x) a 3 x krmivo.

U nevyhovujúcich 7 vzoriek vody na napájanie zvierat boli prekročené limity:

- 5x bakteriologické ukazovatele,
- 2x obsah NO₂ a NO₃.

Krmivá nevyhoveli u 3 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek:

- 2x zdravotná neškodnosť krmív – salmonely, plesne, kvasinky,
- 1x mikroprvky - meď – kompletná krmná zmes pre ovce

Pre porovnanie v roku 2017 bolo 1,1 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení z celkového počtu vyšetrení úradných vzoriek krmív, v roku 2018 bol tento výsledok rovnaký - 1,1 % nevyhovujúcich výsledkov vyšetrení.

Kompletný prehľad odberov úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľa vyšetrenia za rok 2018 je uvedený v tabuľke č. 36. Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich výsledkov za rok 2018 je znázornený v grafe č. 20.

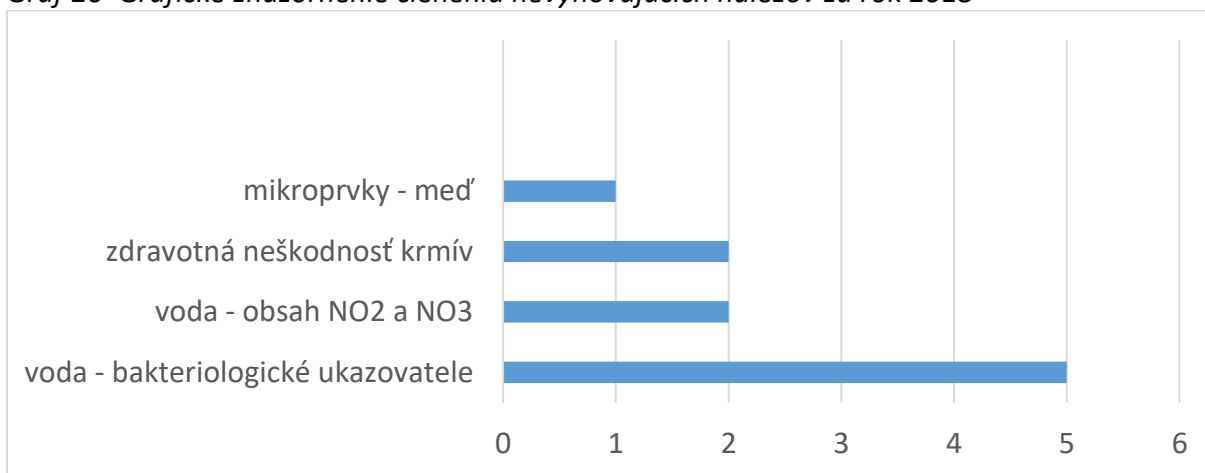
Tabuľka 36 Prehľad úradných vzoriek krmív podľa komodity a cieľov vyšetrenia za rok 2018

Komodita	Cieľ vyšetrenia	Počet vzoriek		
		Plánovaných	Odobratých	Nevyhovujúcich
Pitná voda	mikrobiologické (<i>E. coli</i> , koliformné, CPM mezofilné, psychrofilné, Clostridium, enterokoky)	40	39	5
Pitná voda	NO ₂ a NO ₃	39	38	2
Pitná voda	ťažké kovy (Cd, Pb, Hg, As, Ni)	39	37	0
Krmivá pre hospodárske zvieratá	živočíšny proteín - krížová kontaminácia	192	187	0
Krmivá pre hospodárske zvieratá	spracovaný živočíšny proteín - HD proteín	38	37	0
Krmne suroviny živočíšneho pôvodu	ČKT + peroxidové číslo	10	9	0
Krmne suroviny, živočíšne bielkoviny ako krmne suroviny	NH ₃	10	9	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB)	Salmonella, CPM, Clostridium	3	3	0
Krvné produkty, krvné múčky, krvné deriváty, vaječné produkty	Salmonella, CPM	2	2	0
Kafilrický tuk, deriváty tukov, rybí tuk	Salmonella, CPM	2	2	0
Mliečne krmne zmesi	Salmonella, CPM, Clostridium, koliformné	38	37	0
Rybia múčka	Salmonella, CPM	7	5	0
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá - salámy	Salmonella, CPM	40	39	0

Spracované krmivo - žuvačky	Salmonella, CPM	40	39	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy)	termostatová skúška – anaeróbne sporujúce mezofilné mikroorganizmy	40	39	0
Krmné suroviny, kompletné krmné zmesi a krmivá	mykotoxín - aflatoxín B1	30	30	0
Kompletné krmné zmesi	mykotoxín - ochratoxín A	38	38	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxín - DON (deoxynivalenol)	30	29	0
Krmné suroviny, krmné zmesi, objemové krmivá	mykotoxíny - fumonizíny B1, B2	38	37	0
Krmné suroviny a krmné zmesi	mykotoxín - zearalenon	38	37	0
Krmné zmesi, obilniny a vedľajšie produkty z nich	mykotoxín - T-2 a HT-2 toxín	38	37	0
Objemové krmivá, krmné zmesi, trvalé trávne porasty	dioxíny	30	29	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	PCB	30	29	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	chlórované uhľovodíky – DDT, HCH, HCB	30	30	0
Všetky druhy krmív (krmné zmesi, krmné suroviny, šroty)	organofosfáty	39	38	0
Krmné zmesi	zakázané látky - sulfónamidy	20	20	0
Krmivo podávané HZ	zakázané látky - avilamycín	20	20	0
Krmné zmesi pre ryby, hydinu, ošípané	zakázané látky - tetracyklíny	20	20	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, včely	zakázané látky - tylozín	20	19	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - β agonisti	23	22	0
Krmné zmesi pre ošípané, hydinu, ryby, hovädzí dobytok	zakázané látky - tyreostatiká	20	19	0
Kompletné krmné zmesi pre hydinu a králiky	kokcidostatiká	35	34	0
Kompletné a doplnkové krmné zmesi, krmné suroviny	zdravotná neškodnosť krmív - salmonely, plesne, kvasinky	78	76	2
Krmné zmesi pre ovce	mikroprvky - meď	15	15	1

Krmne zmesi pre ošípané	mikroprvky - zinok	15	15	0
Objemové krmivá, krmne suroviny - obilniny	ťažké kovy - ortuť, arzén	38	37	0
Medikované krmivá	stanovenie koncentrácie liečiva	32	21	0
Krmivo v prípade podozrenia z otravy, úhyn zvierat	toxické látky	0	1	0
Všetky druhy krmív	rádioaktivita	3	3	0
Spolu		1220	1178	10

Graf 20 Grafické znázornenie členenia nevyhovujúcich nálezov za rok 2018

U nevyhovujúcich výsledkov analýz úradných vzoriek krmív a vody na napájanie bolo u 10 nevyhovujúcich vzoriek vydaných 13 opatrení.

4.2.2. Kontrola zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín

Na úseku prevencie BSE v rámci plnenia požiadaviek článku 9 a prílohy IV nariadenia 999/2001/ES bolo vykonaných 788 veterinárnych kontrol na dodržiavanie zákazu skrmovania spracovaných živočíšnych bielkovín u prežúvavcov a kontrol krmenia povolených živočíšnych krmných surovín u monogastrických zvierat.

V roku 2018 bolo inšpektormi RVPS odobratých 224 úradných vzoriek na kontrolu prítomnosti cicavčích bielkovín a z toho 37 vzoriek bolo testovaných na prítomnosť hovädzieho proteínu v krmivách pre zvieratá určené na výrobu potravín. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

5. Vedľajšie živočíšne produkty

5.1. Úradné kontroly

Predmetom úradných veterinárnych kontrol je dodržiavanie podmienok pri nakladaní, skladovaní, likvidácii, spracovaní, obchodovaní, zbere, preprave VŽP a používaní v zmysle platnej legislatívy. Veterinárnej kontrole podliehajú schválené subjekty a ich činnosti: spracovateľské závody, spaľovne, spoluspaľovne, zariadenia na predbežné spracovanie, zberné strediská, sklady, oleochemické závody, výrobcovia krmív pre spoločenské zvieratá, úprava loveckých trofejí, spracovanie včelích produktov, spracovaní koží a kožušín, vaječných škrupín, kompostovanie, spracovanie hnoja, bioplynové stanice.

Veterinárnej kontrole podliehajú aj registrované činnosti ako zber, preprava, uvádzanie VŽP z mliekarenského priemyslu na kŕmenie hospodárskych zvierat, obchodovanie. Medzi povolenými výnimkami užívateľov podľa článku 18 nariadenia č. 1069/2009/ES ide predovšetkým o skrmovanie VŽP pre uznané svorky psov, psy a mačky v útulkoch, zoo zvieratá, chránených vtákov vo voľnej prírode, spoločenské zvieratá a kožušinové zvieratá. Veterinárnej kontrole podliehajú prevádzkovatelia, ktorí používajú VŽP alebo odvodené produkty na diagnostické, vedecké, výskumné a pedagogické činnosti.

ŠVPS SR vedie a pravidelne aktualizuje zoznam schválených, povolených a registrovaných prevádzkovateľov, ktorí nakladajú s VŽP alebo odvodenými produktmi na www.svps.sk

V roku 2018 bolo na základe poskytnutých údajov z RVPS v správnom konaní schválených, povolených alebo aj zrušených 222 subjektov. Bolo vydaných 21 záväzných posudkov a 83 stanovísk pri povoľovaní stavieb alebo činnosti nakladania s VŽP. V tejto súvislosti ŠVPS SR pridělila alebo odobrala úradné čísla pre schválené subjekty za rok 2018 v počte 54. Vydala potvrdenie o registrácii alebo zrušenie registrácie pre 97 prevádzkovateľov. Na základe povolení na výnimku kŕmenia VŽP, ŠVPS SR zaevidovala do zoznamu 143 nových subjektov a vyradila cca 156 užívateľov.

ŠVPS SR v rámci svojej pôsobnosti na výkon bežných kontrol a schvaľovacej činnosti vykonala 13 veterinárnych kontrol v prevádzkarňach na predbežné spracovanie VŽP, spracovateľské zariadenia, spaľovne a výnimky skrmovanie VŽP kategórie 1. Následne vydala 13 rozhodnutí o povolení na vykonávanie činností – predbežné spracovanie, spracovanie VŽP kategórie 3 metódou 7 a spaľovanie spoločenských zvierat. Jeden spracovateľský závod na spracovanie VŽP kategórie 3 bol rozhodnutím zrušený. Na základe 3 rozhodnutí boli povolené výnimky použitia VŽP na diagnostické, vedecké a vzdelávacie účely. Na obchodovanie s VŽP materiálú kategórie 1 a 2 bolo vydaných 5 rozhodnutí o povolení pre zásielky z iných členských štátov EÚ.

Celkový počet prevádzkovateľov podliehajúcich kontrole pri manipulácii s VŽP v roku 2018 na základe zoznamu bol 1925 a bolo u nich vykonaných 2875 úradných kontrol (inšpekcie, certifikácia, úradné vzorky na analýzy, cielené kontroly, dodatočné kontroly).

Súčasťou veterinárnej kontroly nakladania s VŽP sú aj úradné kontroly u producentov VŽP, kam patria všetky farmy a miesta, kde sa držia zvieratá, všetky prevádzkarne potravinárskych podnikov, v ktorých sa spracúvajú alebo používajú živočíšne produkty. Tiež je tu zaradená aj obchodná sieť vrátane veľkých skladov na potraviny. Počet producentov VŽP u prevádzkovateľov potravinových produktov, ktorý podliehajú kontrolám nakladania s VŽP za rok 2018 bol cca 16 516. Inšpektori úseku hygieny potravín vykonali 6 355 úradných kontrol.

Počet producentov VŽP pri držaní alebo chove zvierat bol v roku 2018 cca 14 524. Na dodržiavanie požiadaviek nakladania s VŽP bolo vykonaných 2027 veterinárnych kontrol.

Tabuľka č. 37 Výsledky veterinárnych kontrol na úseku VŽP za rok 2018

	úradné kontroly spolu	kontroly s nedostatkami	postúpené inému orgánu na doriešenie	sankcie		
				pokuty		opatrenia
				bloková	správne konanie	§ 8, § 14
Počet	11257	138	4	18	11	55

V roku 2018 sa pri 138 kontrolách nakladania s VŽP identifikovalo 189 nedostatkov. Rozsah a charakter zistených nedostatkov v oblasti VŽP v roku 2018 nepredstavoval závažné riziko pre zvieratá a ľudí. Vydanie opatrení bolo rešpektované a nedostatky boli odstránené. Zo zistených nedostatkov to boli: nesprávne odstránenie VŽP (ŠRM), neodstránenie VŽP, neodovzdanie oprávnenej osobe, neoznačenie priestorov, zlá hygiena priestorov na skladovanie, nezamedzenie vstupu zvierat, cudzích osôb, nevhodné skladovanie VŽP, nepredložené doklady, nedostatočne vyplnené doklady, neúplné vyplňovanie dokladov (OP), chýbajúce doklady, neoprávnené uvádzanie na trh, neregistrovaná činnosť, vykonávanie neschválenej činnosti, skrmovanie VŽP bez povolenia na výnimku, odber VŽP bez povolenia na výnimku, nevedenie evidencie. Zvýšená jednotková suma za odvoz VŽP spôsobila v niektorých prípadoch zakopávanie uhynutých zvierat alebo ich vyvezenie a uloženie na pozemky v intraviláne obcí alebo na polia a do lesa. V tejto súvislosti bolo vydaných 55 opatrení na odstránenie zistených nedostatkov. V 29 prípadoch boli uložené pokuty v celkovej sume 17 908 €. V roku 2018 bolo 45 podnetov v súvislosti s nahlásením nesúladu s nakladaním s vedľajšími živočíšnymi odpadmi.

5.2. Odber úradných vzoriek

Veterinárnymi inšpektormi RVPS bolo v zmysle VPO 2018 odobratých 239 úradných vzoriek na analýzy, ktorými sa overovalo dodržanie predpisov a bezpečnosť výrobkov uvádzaných na trh. V 7 prípadoch boli zistené nezhody a boli nariadené 3 opatrenia na ich nápravu.

Tabuľka č. 38 Výsledky odberu úradných vzoriek na úseku VŽP / odvodených produktov za rok 2018

cieľ vyšetrenia	plánovaný počet vzoriek	počet odobratých vzoriek	počet nevyhovujúcich vzoriek
Kontrola procesu spracovania - (spracovateľská metóda 1 +7)	5	4	0
Vaječné produkty, spracované škrupiny, krvné múčky, krvne deriváty - Salmonella a Enterobacteriaceae	1	1	0
Spracovaná živočíšna bielkovina (SŽB), hydrolyzované bielkoviny, oškvarky - Salmonella a Enterobacteriaceae	5	5	0

Kafilrický tuk 3, tukové deriváty - Salmonella a Enterobacteriaceae	4	3	0
VŽP zo spracovaného mlieka určené na priame kŕmenie (surová srvátka, biela voda, kal z odstrediviek a separátov, mledzivo, mlieko) - Salmonella a Enterobacteriaceae	32	31	2
Surové krmivo pre zvieratá, medziprodukt do krmív (chladené, mrazené) - Salmonella a Enterobacteriaceae	9	8	1
Spracované krmivo pre spoločenské zvieratá (salámy, tlačanky..), návnady a krmivo pre ryby - Salmonella a Enterobacteriaceae	8	5	0
Spracované krmivo (žuvačky, ochucovadlá, granule) Salmonella a Enterobacteriaceae	11	8	0
Konzervované krmivo pre spoločenské zvieratá (konzervy) - termostatová skúška, Salmonella a Enterobacteriaceae	1	1	0
Spracovaný hnoj, organické hnojivá (kompost,..), zúrodňujúce látky - Salmonella a E. coli	27	26	2
Rezíduá digescie a kompost - Salmonella a E.coli	19	18	0
Kafilrické tuky - zvyšné celkové nerozpustné nečistoty	4	3	0
Odpadové vody zo spracovateľských závodov	3	3	1
Kontrola účinnosti dezinfekcie	102	99	0
Kafilrický tuk 1,2/ MKM 1,2-GTH	6	6	1
Kafilrický tuk 3 / SŽB 3 -GTH	7	7	0
Organické hnojivá , zúrodňujúce látky (OF/SI) z MKM 2- GTH	3	1	0
Dioxíny - kafilerické tuky a tukové deriváty určené do krmív; SŽB -výroba	5	5	0
PCB - kafilerické tuky, tukové deriváty určené do krmív; SŽB - výroba	5	5	0
Spolu	257	239	7

6. Rezíduá veterinárnych liekov a kontaminantov, monitoringy rezíduí

Všetky úradné kontroly zamerané na monitorovanie určitých látok a ich rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu sú riadené a vykonávané v súlade s platnou legislatívou.

Kontrola rezíduí veterinárnych liekov, zakázaných látok a kontaminantov v živých zvieratách, v produktoch živočíšneho pôvodu, v krmivách a napájacej vode prebiehala aj v roku 2018 prostredníctvom týchto plánov a monitoringov:

-Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike (ďalej len „NPKR“);

Monitoring poľovnej zveri a rýb (ďalej len „MPZ“);

Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku (ďalej len „RHK“);

6.1 Národný plán kontroly rezíduí v živých zvieratách a v produktoch živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike

V NPKR sa sleduje škála veterinárnych liekov a látok, ktoré sú najčastejšie používané v Slovenskej republike a v členských štátoch EÚ a taktiež škála tých veterinárnych liekov a látok, ktorých rezíduá boli zistené v predchádzajúcom roku. V rámci NPKR sa taktiež sledujú substancie, ktoré vyvolali v predchádzajúcom období kauzy.

Kontrola rezíduí v rámci NPKR sa vo všeobecnosti zameriava na :

a/ detekciu a kontrolu vzoriek biologických materiálov zo zvierat produkujúcich potraviny, produktov živočíšneho pôvodu a krmív na látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky, ktoré patria do skupiny A;

b/ detekciu a kontrolu, či predmetné vzorky biologických materiálov zvierat produkujúcich potraviny, vzorky produktov živočíšneho pôvodu a krmív neprekračujú povolené maximálne reziduálne limity.

Rozdelenie sledovaných látok je nasledujúce:

Skupina A

Látky s anabolickým účinkom a nepovolené látky

1. stilbény, deriváty stilbénov, ich soli a estery;

2. antityreoidné látky;

3. steroidy;

4. laktóny kyseliny rezorcylovej vrátane zeranolu;

5. beta-agonisti;

6. látky uvedené v osobitnom predpise (Nariadenie Komisie (EU) č. 37/2010 o farmakologicky účinných látkach a ich klasifikácií, pokiaľ ide o maximálne limity rezíduí v potravinách živočíšneho pôvodu, v znení doplnkov a zmien).

Skupina B

Veterinárne lieky, látky, ktoré môžu byť použité na veterinárne účely a kontaminanty

1. Antibakteriálne látky vrátane sulfónamidov a chinolínov;
2. Iné veterinárne lieky
 - a) antihelmintiká,
 - b) antikokcidiká,
 - c) karbamáty a pyretroidy,
 - d) sedatíva,
 - e) nesteroidné protizápalové lieky (NPL),
 - f) ostatné farmakologicky aktívne látky;
3. Ostatné látky a kontaminanty prostredia
 - a) organochlórové zlúčeniny vrátane PCB,
 - b) organofosfáty,
 - c) chemické prvky,
 - d) mykotoxíny,
 - e) farbivá,
 - f) iné.

Zachytenie rezíduí antibiotík a následne zabránenie ich prieniku do potravinového reťazca je dôležité za účelom prevencie vzniku antibakteriálnej rezistencie. Antimikrobiálna rezistencia je prehlbujúci sa európsky aj celosvetový problém u ľudí aj zvierat, ktorý vedie k obmedzeným alebo slabým možnostiam liečby a ktorý zároveň znižuje kvalitu života. Má závažné ekonomické dôsledky z hľadiska poklesu produktivity a zvyšovania nákladov na zdravotnú starostlivosť. Ďalším cieľom a dosiahnuteľným výsledkom z monitoringu rezíduí antibiotík je odhaliť prípadné nežiaduce účinky nielen antibiotík, ale aj iných liekov patriacich do skupiny napríklad antihelmintík a to v tých prípadoch, ak je dodržaná ochranná lehota podľa písomnej informácie pre používateľov a rezíduá antibiotík či antihelmintík sú napriek tomu zistené v hodnotách prekračujúcich maximálny reziduálny limit. Ďalším cieľom pri výkone monitoringu je zistiť, či zvieratá v daných chovoch hospodárskych zvierat, kde boli zistené rezíduá, sú rezistentné na predmetné antibiotiká, teda zistiť, či sa v vyskytuje rezistencia voči predmetným antibiotikám. V rámci NPKR sa sledujú aj rezíduá antihelmintík, vzhľadom k tomu, že aj na antihelmintiká vznikla rezistencia. Zistenie rezíduí kontaminantov môže taktiež odhaliť prípadné oblasti s environmentálnou záťažou. Taktiež sa sledujú rezíduá zakázaných látok, alebo hormonálnych látok, za účelom odhalenia nelegálneho ošetrovania zvierat a následne s prepojením a odhalením nelegálneho dovozu liekov na územie Slovenska. V rámci NPKR bol v roku 2018 naplánovaný počet cielených vzoriek od živých zvierat a z produktov živočíšneho pôvodu na analýzy v počte 2 624, pričom celkovo bolo odobratých 2 581 vzoriek. Päť plánovaných vzoriek koní nebolo odobratých, pretože sa kone na bitúnku v roku 2018 nezabíjali. RVPS Nové zámky nesplnila plán odberu vzoriek a z celkového počtu 86 plánovaných vzoriek odobrala 50 vzoriek. Príčinou boli personálne zmeny a nedostatok inšpektorov. RVPS Žilina nemohla odobrať 2 vzorky. V roku 2018 bolo odobratých 16 suspektných vzoriek.

Výsledky z Národného plánu kontroly rezíduí za rok 2018

- *Hovädzí dobytok*

V roku 2018 bolo odobratých a analyzovaných 303 vzoriek od hovädzieho dobytku. Tri vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce. V prvom prípade vzorka nevyhovela pre prítomnosť chloramfenikolu vo vzorke moču. Inšpektor vykonal dodatočnú úradnú kontrolu na farme

a nariadil odber 9 suspektných vzoriek (7 vzoriek moču hovädzieho dobytku a 2 vzorky mlieka) na dvoch farmách, medzi ktorými dochádzalo k presunu zvierat. Mladý hovädzí dobytok s pozitívnym výsledkom prítomnosti chloramfenikolu bol usmrtený a telo bolo odstránené v kafilérii. Inšpektor nariadil aj zákaz presunu zvierat z predmetných fariem do doby doručenia negatívnych laboratórnych výsledkov vyšetrení. Všetky suspektné vzorky boli vyhovujúce. V tomto prípade bolo začaté správne konanie a subjektu bola uložená pokuta vo výške 400 €. Zdroj chloramfenikolu nebol odhalený a taktiež nebolo dokázané jeho použitie, aj napriek nálezu rezíduí chloramfenikolu.

V druhom prípade vzorka nevyhovela pre prítomnosť testosterónu v krvnom sére mladého hovädzieho dobytku. Prípade je momentálne v šetrení.

V treťom prípade vzorka nevyhovela pre prítomnosť rezíduí cefalónia vo vzorke svalu z hovädzieho dobytku. Inšpektor vykonal dodatočnú úradnú kontrolu na bitúnku, kde bolo zistené, že mäso z predmetného hovädzieho dobytku sa stále nachádzalo v mraziarenskom boxe. Následne bolo mäso v množstve 150 Kg odstránené v kafilérnej prevádzke. Zlikvidovaním mäsa z hovädzieho dobytku s rezíduami sa podarilo zabrániť vstupu do potravinového reťazca.

- *Ošípané*

Od ošípaných bolo odobratých 359 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Ovce, kozy*

Od oviec a kôz bolo odobratých 103 vzoriek. Tri vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce pre prekročenie najvyššieho prípustného množstva kadmia. V prvom prípade inšpektor vykonal dodatočnú úradnú kontrolu na farme a nariadil odber dvoch suspektných vzoriek (objemové krmivo, obličky), ktorých výsledok bol vyhovujúci.

V druhom prípade bola vec postúpená na došetrenie na miestne príslušnú RVPS. Inšpektor vykonal dodatočnú úradnú kontrolu na farme, nariadil odber dvoch suspektných vzoriek (objemové krmivo, voda) a zákaz presunu zvierat do doby oznámenia výsledku laboratórneho vyšetrenia. Výsledky vyšetrení suspektných vzoriek boli vyhovujúce.

Aj v ďalšom prípade bol prípad odstúpený na došetrenie. Inšpektor RVPS vykonal na farme dodatočnú úradnú kontrolu a nariadil odber suspektnej vzorky na vyšetrenie prítomnosti kadmia. Výsledok vyšetrenia bol vyhovujúci. Pri dodatočnej úradnej kontrole nebolo zistené žiadne porušenie zo strany chovateľa zvierat. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

Nálezy kadmia v obličkách oviec, ktoré sú pasené na pasienkoch poukazuje na environmentálnu záťaž.

- *Kone*

V roku 2018 bol naplánovaný odber 5 vzoriek od koní, avšak tie vzorky neboli odobraté, nakoľko sa kone na bitúnku v roku 2018 nezabíjali.

- *Hydina*

Od hydiny bolo odobratých 510 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

- *Ryby*

V roku 2018 bolo odobratých 124 vzoriek rýb. Štyri vzorky boli vyhodnotené ako nevyhovujúce pre prítomnosť rezíduí substancií zo skupiny B3e. V troch prípadoch—sa laboratórnymi analýzami zistila prítomnosť rezíduí leukomalachitovej zelenej, ale vzorky neprekročili hodnotu MRPL stanovenú Rozhodnutím komisie 2002/657/ES pre sumu malachitovej a leukomalachitovej zelenej. V týchto prípadoch suspektné vzorky odobraté neboli. Bolo vykonané šetrenie, ale zdroj nálezu rezíduí leukomalachitovej zelenej nebol objasnený-

Ďalšia vzorka nebola v súlade s legislatívnymi požiadavkami z dôvodu prítomnosti kryštálovej violete. Pri dodatočnej úradnej kontrole nebolo preukázané držanie a používanie zakázaných

látok. Inšpektor nariadil odber suspektnej vzorky, ktorej výsledok bol vyhovujúci. V rámci NPKR bola na tejto farme odobratá ešte jedna vzorka s určeným cieľom vyšetrenia rezíduí substancií zo skupiny B3e, ktorá bola v súlade s požiadavkami Rozhodnutia komisie 2002/657/ES.

- *Surové kravské a ovčie mlieko*

V roku 2018 bolo odobratých 364 vzoriek surového kravského mlieka a 120 vzoriek surového ovčieho mlieka. Všetky vzorky mlieka boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Vajcia*

V roku 2018 bolo odobratých 219 vzoriek vajec z fariem a z triediarní. Všetky vzorky vajec boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Farmová zver*

V roku 2018 bolo odobratých 97 vzoriek farmovej zveri. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Divina*

V roku 2018 bolo odobratých 109 vzoriek diviny. Jedna vzorka z lanštiaka bola vyhodnotená ako nevyhovujúca pre rezíduá olova. V tomto prípade došlo k sekundárnej kontaminácii vzorky, ktorá bola odobratá z miesta strelnej rany, spôsobenej roztriešteným projektilom. Mäso v množstve 26 kg bolo posúdené ako nevhodné na ľudskú spotrebu a bolo neškodne odstránené. Bola odobratá jedna suspektná vzorka, ktorej výsledok bol vyhovujúci.

- *Med*

V roku 2018 bolo odobratých 169 vzoriek medu. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Králiky*

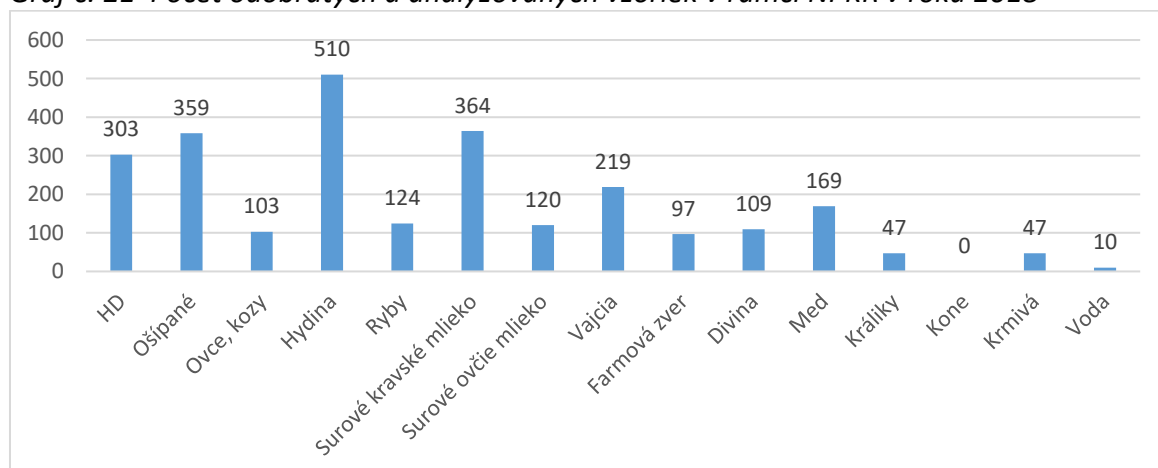
V roku 2018 bolo odobratých 47 vzoriek králikov, pričom všetky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

- *Krmivo a napájacia voda*

V roku 2018 bolo v rámci NPKR odobratých 47 vzoriek krmiva a 10 vzoriek vody, čo spolu predstavuje 57 vzoriek. Zo 47-mich vzoriek krmív bolo 12 vzoriek krmiva pre hovädzí dobytok, 11 vzoriek krmiva pre ošipané, 19 vzoriek krmiva pre hydinu a 5 vzoriek krmiva pre králiky. Taktiež bolo odobratých a vyšetrených 10 vzoriek napájacej vody. Všetky vzorky boli vyhodnotené ako vyhovujúce.

Počty odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR za rok 2018 uvádza graf č. 21. Výsledky kontroly rezíduí v rámci NPKR za rok 2018 sú uvedené v tabuľke č. 39.

Graf č. 21 Počet odobratých a analyzovaných vzoriek v rámci NPKR v roku 2018

Tabuľka č. 39 Výsledky kontroly reziduí v rámci NPKR za rok 2018: CIELENÉ VZORKY

Skupina a látok	HD				Ošípané				Ovce/kozy				Kone		Hydina				Ryby		Mlieko		Vajcia		Králiky		Farmová zver				Divá zver		Med		Krmivá a napájacia voda	
	Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok		Farma		Bitúnok	
	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV	PV	PPV		
Suma A+B	69	2	234	1	60	0	299	0	14	0	89	3	0	0	93	0	417	0	124	4	484	0	219	0	47	0	97	0			109	1	169	0	57	0
Suma A	69	2	56	0	60	0	64	0	14	0	9	0	0	0	79	0	167	0	9	0	108	0	80	0	13	0	23	0			0		10	0	11	0
A1	4	0	6	0	6	0	4	0	2	0	1	0	0		8	0	13	0	1	0	0		0		2	0	0	0			0		0			
A2	4	0	6	0	8	0	4	0	2	0	1	0	0	0	7	0	11	0	0		0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A3	18	1	10	0	12	0	14	0	1	0	2	0	0	0	8	0	15	0	2	0	0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A4	6	0	6	0	10	0	8	0	2	0	1	0	0		8	0	15	0	0		0		0		2	0	1	0			0		0		0	
A5	8	0	8	0	14	0	6	0	1	0	1	0	0	0	12	0	53	0	0		0		0		2	0	10	0			0		0		6	0
A6	29	1	20	0	10	0	28	0	6	0	3	0	0	0	36	0	60	0	6	0	108	0	80	0	3	0	10	0			0		10	0	5	0
Suma B			178	1			235	0			80	3	0	0	14	0	250	0	115	4	376	0	139	0	34	0	74	0			109	1	159	0	46	0
Suma B1			100	1			141	0			32	0	0		6	0	109	0	19	0	221	0	60	0	15	0	20	0			0		59	0	2	0
Suma B2			44	0			59	0			28	0	0	0	4	0	76	0	4	0	75	0	29	0	16	0	31	0			0		45	0	13	0
B2a			5	0			10	0			8	0	0		4		24	0	4	0	55	0	0		3	0	12	0			0		0		0	
B2b			5	0			9	0			8	0	0		0		32	0	0		0		29	0	10	0	11	0			0		0		9	0

B2c			4	0			5	0			4	0	0		0		10	0	0		0		0		2		4	0			0		29	0	0		
B2d			10	0			15	0			4	0	0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0		0
B2e			10	0			10	0			4	0	0	0	0		10	0	0		20	0	0		1	0	4	0			0		0		0		0
B2f			10	0			10	0			0	0	0		0		0		0		0		0		0		0				0		16	0	4		0
Suma B3			34	0			35	0			20	3	0		4	0	65	0	92	4	80	0	50	0	3	0	23	0			10	9	1	55	0	31	0
B3a			8	0			10	0			4	0		0		16	0	2	0	28	0	40	0	1	0	10	0			10	0	15	0	6		0	
B3b			6	0			4	0			4	0		0		0		0		29	0	0		0		0				0		15	0	5		0	
B3c			12	0			12	0			8	3		0		24	0	4	0	10	0	0		2		13	0			99	1	16	0	17		0	
B3d			8	0			9	0			4	0		4	0	9	0	2	0	13	0	0		0							0		3		0		
B3e																0		84	4			0		0							0						
B3f																16								10								9					

6.2 Monitoring poľovnej zveri a rýb

Poľovná zver a ryby sa v Slovenskej republike monitorujú od roku 1995 v rámci Čiastkového monitorovacieho systému „Cudzorodé látky v potravinách a krmivách“. Cieľom tohto monitorovacieho systému je získať reálne údaje o kontaminácii surovín, potravín a krmív vo vzájomnej príčinnej súvislosti s kontamináciou životného prostredia Slovenskej republiky na jednej strane a expozíciou obyvateľstva na strane druhej. Odbery vzoriek sa vykonávali v určených lokalitách s dôrazom na možnú environmentálnu záťaž následkom znečistenia životného prostredia.

Pri nálezoch nevyhovujúcich platným maximálnym limitom bolo potrebné zväziť vykonanie opatrení. Ak to okolnosti umožňovali došetrili sa príčiny, vydali sa pokyny a prijali sa opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

6.2.1 Monitoring zveri

Pre rok 2018 boli určené RVPS a lokality na odber úradných vzoriek na vykonanie monitoringu zveri v spolupráci s odborom pozemkovým a lesným príslušného okresného úradu a v spolupráci s poľovníckymi organizáciami.

• Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu zveri

Pri monitoringu zveri boli sledované v jednotlivých odobratých úradných vzorkách komodít nasledovné parametre:

- svalovina: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni), dioxíny,
- tuk: kongenéry PCB, (PCB 28, 52, 101,138, 153,180), chlórované pesticídy (HCH, DDT, HCB),
- krmivo: chemické prvky (Hg, As, Pb, Cd, Ni)

• Výsledky

V rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri za rok 2018 bolo jednotlivými RVPS spolu odobratých 65 úradných vzoriek. Z toho bolo odobratých:

- 27 vzoriek vysokej zveri,
- 25 vzoriek čiernej zveri,
- 13 vzoriek krmiva,

V roku 2018 nebol zistený nevyhovujúci nález v rámci monitoringu vysokej a čiernej zveri. Vyhodnotenie monitoringu zveri podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 38.

Tabuľka č. 40 Vyhodnotenie monitoringu zveri za rok 2018

RVPS	Plánovaný počet vzoriek spolu	Počet odobratých vzoriek				Počet nevyhovujúcich vzoriek spolu
		vysoká zver	čierna zver	krmivo	spolu	
Bardejov	5	2	2	1	5	0
Čadca	5	3	1	1	5	0
Michalovce	5	2	2	1	5	0
Dolný Kubín	5	2	2	1	5	0
Humenné	5	2	2	1	5	0
Zvolen	5	2	2	1	5	0

Púchov	5	2	2	1	5	0
Svidník	5	2	2	1	5	0
Prešov	5	2	2	1	5	0
Levice	5	2	2	1	5	0
Rožňava	5	2	2	1	5	0
Rimavská Sobota	5	2	2	1	5	0
Trnava	5	2	2	1	5	0
Spolu	65	27	25	13	65	0

6.2.2. Monitoring rýb

Pre rok 2018 boli určené RVPS a odberové miesta na vykonanie monitoringu rýb v spolupráci s rybárskymi organizáciami.

- **Prehľad sledovaných parametrov pri monitoringu rýb**

Pri monitoringu rýb boli vo svalovine sledované nasledovné parametre :

- chemické prvky - Hg, As, Pb, Cd, Ni, U₂₃₈,
- kongenéry PCB - PCB 28, 52, 101,138, 153,180,
- chlórované pesticídy - HCH, DDT, HCB,
- dioxíny.

- **Výsledky**

Z celkového počtu 42 odobratých a vyšetrených úradných vzoriek rýb bolo nevyhovujúcich pre prekročenú maximálnu hodnotu obsahu niektorých kontaminantov 16 vzoriek. Nevyhovujúce výsledky boli zistené ako u dravých tak aj u nedravých druhov rýb. Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2018 podľa jednotlivých RVPS je uvedené v tabuľke č. 39.

Prehľad vzoriek, u ktorých boli prekročené maximálne hodnoty obsahu kontaminantov je uvedený v tabuľke č. 41.

Tabuľka č. 41 Vyhodnotenie monitoringu rýb za rok 2018

		dravé ryby	nedravé ryby	spolu	dravé ryby	nedravé ryby	spolu
Bratislava	3	2	1	3	1	0	1
Galanta	3	0	3	3	0	0	0
Liptovský Mikuláš	6	5	1	6	1	0	1
Topoľčany	3	0	3	3	0	1	1
Michalovce	6	5	1	6	3	1	4
Nitra	3	3	0	3	3	0	3
Nové Zámky	6	0	0	0	0	0	0
Prievidza	3	3	0	3	1	0	1
Dunajská Streda	3	1	2	3	0	1	1
Trebišov	6	2	4	6	1	0	1
Stará Ľubovňa	3	1	2	3	0	0	0

Komárno	3	2	1	3	2	1	3
Spolu	48	24	18	42	12	4	16

Tabuľka č. 41 Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rýb za rok 2018

RVPS	Nevyhovujúca vzorka (druh ryby)	Miesto odberu	Kontaminant prekračujúci maximálnu povolenú hodnotu obsahu	Nameraná hodnota kontaminantu	Prípustná maximálna hodnota obsahu
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – výpustný kanál	Suma PCB	215,80 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Pleskáč vysoký	ZŠ – nápuštný kanál	Suma PCB Dioxíny	229,30 ng/g 16,1 pg/g	125 ng/g 6,5 pg/g
Michalovce	Boleň dravý	ZŠ – nápuštný kanál	Suma PCB	220,65 ng/g	125 ng/g
Michalovce	Štika severná	ZŠ – nápuštný kanál	Suma PCB	927,40 ng/g	125 ng/g
Liptovský Mikuláš	Boleň dravý	VN L. Mara	ortuť	1,11 mg/kg	0,5 mg/kg
Bratislava	Boleň dravý	Rusovecko-jarovecké rameno	ortuť	1,13 mg/kg	0,5 mg/kg
Topoľčany	Mrena	rieka Nitra	ortuť	2,26 mg/kg	0,5 mg/kg
Nitra	Pleskáč vysoký	rieka Nitra	ortuť	1,33 mg/kg	0,5 mg/kg
Nitra	Pleskáč vysoký	rieka Nitra	ortuť	1,19 mg/kg	0,5 mg/kg
Nitra	Karas	rieka Nitra	ortuť	0,6 mg/kg	0,5 mg/kg
Prievidza	Jalec	rieka Nitra	ortuť	1,43 mg/kg	0,5 mg/kg
Dunajská Streda	Mrena severná	Malý Dunaj	ortuť	0,87 mg/kg	0,5 mg/kg
Trebišov	Boleň dravý	rieka Latorica	Suma PCB Dioxíny	2142,1 ng/g 192 pg/g	125 ng/g 6,5 pg/g
Komárno	Boleň dravý	rieka Váh	ortuť	1,72 mg/kg	0,5 mg/kg
Komárno	Mrena severná	rieka Váh	ortuť	3,05 mg/kg	0,5 mg/kg
Komárno	Sumec	rieka Váh	ortuť	0,92 mg/kg	0,5 mg/kg

Za RVPS Michalovce zo šiestich odobratých vzoriek nevyhoveli štyri vzorky platným limitom. Všetky vzorky nevyhoveli z dôvodu prekročenia maximálneho reziduálneho limitu sumy PCB a v jednej vzorke aj prekročenie povoleného maximálneho limitu dioxínov. Vzorky boli odobraté na Zemplínskej Šírave – výpustný a nápuštný kanál. Nevyhovujúci nález bol spôsobený pravdepodobne staršou rozsiahlou environmentálnou záťažou v dôsledku kontaminácie toku rieky chemickým podnikom v minulosti vyrábajúcim PCB. RVPS Michalovce vydala už v roku 2005 rozhodnutie, v ktorom po vyhodnotení možného závažného rizika pre

zdravie ľudí a vzhľadom k dlhodobému výskytu nadmerného množstva PCB v rybách nariadila opatrenia pre miestny rybársky revír - spôsob lovu „chyt' a pust'“, ktoré je stále v platnosti. S výsledkami monitoringu rýb za rok 2018 boli oboznámení - miestny rybársky zväz, ŠVPS SR, RÚVZ, MŽP a Obvodný úrad ŽP.

V rámci monitoringu rýb bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Liptovský Mikuláš. Vzorka bola odobratá na vodnej nádrži Liptovská Mara a nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. RVPS Liptovský Mikuláš na základe výsledkov vyšetrovaní vydala opatrenia podľa §8 ods.3 písm. d) zákona č. 39/2007 o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a to preukázateľne informovať dotknuté osoby - členov Slovenského rybárskeho zväzu – Rada Žilina a osoby, ktoré majú vydané povolenie na lov na vodnej nádrži Liptovská Mara o výsledkoch nadlimitných hodnôt ortuti v rybách (boleň dravý) a o možnom riziku pre zdravie ľudí po konzumácii takýchto rýb pochádzajúcich z rybárskeho revíru vodnej nádrži Liptovská Mara a odporúča neprivlastňovať si boleňa dravého na konzum z dôvodu nadlimitného obsahu ortuti a uplatňovať spôsob lovu formou „chyt' a pust'“.

Za RVPS Bratislava bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke (1,13 mg/kg). Vzorka bola odobratá na Rusovecko - Jaroveckom ramene. Pri dodatočnej kontrole bola odobratá vzorka boleňa dravého na vyšetrenie, ktorá bola taktiež nevyhovujúca pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. S výsledkom vyšetrovaní bola oboznámená rybárska verejnosť. Inšpektor RVPS Bratislava informoval o nevyhovujúcom výsledku RÚVZ a Obvodný úrad ŽP.

Jedna nevyhovujúca vzorka bola odobratá inšpektorom RVPS Topoľčany. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. Vzorka rýb bola ulovená na rieke Nitra - v časti bývalého podniku Lukas Topoľčany. Podnik Lukas (výroba autosúčiastok-zväzkové káble do áut), ktorý neprevádzkuje výrobu asi 4 až 5 rokov, bol napojený na mestskú kanalizáciu. Na základe dodatočnej veterinárnej kontroly zo dňa 04.10.2018 vydala MO SRZ Topoľčany oznam na webovej stránke. Obsahom oznamu sú výsledky vyšetrovaní-namerané hodnoty ortuti v svalovine a maximálny prípustný limit. V ozname je tiež uvedené, že výbor SRZ MO Topoľčany neodporúča konzumovať ulovené ryby na revíry rieka Nitra č.4. RVPS Topoľčany listami upovedomila o nevyhovujúcom výsledku - nadlimitný obsah ortuti v svalovine rýb aj nasledovné úrady: Regionálny úrad verejného zdravotníctva Topoľčany, Okresný úrad - odbor starostlivosti o životné prostredie a pozemkový a lesný odbor v Topoľčanoch.

Tri nadlimitné nálezy boli zistené vo vzorkách odobratých inšpektorom RVPS Nitra. Všetky vzorky nevyhoveli pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. Inšpektor RVPS vykonal dodatočnú kontrolu. V rámci šetrenia bola odobratá jedna vzorka, ktorej výsledok bol taktiež nevyhovujúci pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti. Inšpektor RVPS vydal opatrenia pod číslom č.j.1524/2018 k Úradnému záznamu číslo NR/JD/2018/59-1. Informovať členov mestskej organizácie a vhodným spôsobom informovať rybársku verejnosť ktorá bude loviť ryby v rieke Nitra, že z dôvodu prekročenia maximálnej hodnoty obsahu ortuti vo vyšetrovanej vzorke a z dôvodu ochrany zdravia sa ryby ulovené v tomto revíri neodporúča konzumovať. Z dôvodu dlhodobého znečistenia/kontaminácie rieky Nitra po havárii v Novákoch v 60-tich rokoch zostávajú uložené opatrenia v platnosti.

V rámci monitoringu rýb bola jedna vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Prievidza. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo

vzorky. Možnou príčinou nadlimitnej vzorky je činnosť chemického závodu RVPS upovedomila o výsledku vyšetrenia RÚVZ Prievidza a OU Prievidza, odbor starostlivosti o životné prostredie.

Jedna vzorka rýb bola vyhodnotená ako nevyhovujúca za RVPS Dunajská Streda. Vzorka nevyhovela pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke (0,87 mg/kg). Dodatočná kontrola je inšpektorom RVPS naplánovaná na začiatok roka 2019.

Jeden nadlimitný nález bol zistený zo vzoriek odobratých inšpektorom RVPS Trebišov. Ide o vzorku sumca veľkého, ktorá nevyhovela pre prekročenie maximálneho reziduálneho limitu sumy PCB a dioxínov. Inšpektor RVPS uložil opatrenia podľa § 8 ods. 3 písm. e) zákona č. 39/2007Z. Z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a to preukázateľne informovať dotknuté osoby o nadlimitných výsledkoch kontaminantov v rybách a na viditeľnom mieste rybárskeho revíru umiestniť upozornenie o nevyhovujúcich výsledkoch vyšetrenia. Inšpektor RVPS informoval miestny rybársky zväz, RÚVZ a Obvodný úrad Trebišov, odbor starostlivosti o ŽP.

Za RVPS Komárno boli tri vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti vo vzorke. Inšpektor v rámci šetrenia vykonal dodatočný odber vzorky, ktorej výsledok bol taktiež nevyhovujúci pre prekročenie maximálneho prípustného obsahu ortuti. Na základe výsledkov vyšetrení monitoringu rezíduí v úseku povodia rieky Váh - Vážsky Dunaj číslo revíru 2-4440-1 bolo dohodnuté s MsO SRZ Komárno uverejniť odporúčenie nekonzumovať v danom revíri ulovené druhy rýb boleň, mrena a sumec. Na predmetných výsledkoch z Monitoringu voľne žijúcej zveri a rýb je zrejmé, že vo voľne žijúcich rybách sú z dôvodu ekologických záťaží zachytávané reziduá hlavne PCB, a ťažkých kovov, najmä ortuti a dioxínov. Je nevyhnutné v predmetnom monitoringu pokračovať.

6.3. Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku

ŠVPS SR sa zapája do Monitoringu surového kravského mlieka v programe EÚ. Ide o odber vzoriek podľa požiadaviek pracoviska koordinujúceho program na úrovni EÚ. Tieto vzorky sú merané na požadovaný veľmi nízky detekčný limit pre antropogénne izotopy ^{137}Cs , ^{90}Sr a ^{134}Cs . V roku 2018 z celkove 48 zmeraných vzoriek surového kravského mlieka z územia Slovenska bolo 28 odobraných v rámci tohto programu zo zberných tankov piatich dlhodob sledovaných mliekarní. Jedna mliekareň (Levice) bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné štvrťročne. Vzorky boli analyzované po skoncentrovaní z 2,5 l mlieka so zvýšenou citlivosťou merania.

ŠVPS SR v rámci svojho programu „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ (ďalej len „RHK“) sleduje nepretržite od roku 1987 výskyt najdôležitejších umelých a prírodných rádionuklidov vo významných poľnohospodárskych komoditách a vo vybraných produktoch pochádzajúcich z voľne žijúcej zveri a lesného ekosystému na Slovensku.

Komodity uvádzané v prehľade boli vzorkované z celého územia Slovenska. V roku 2018 bolo do analytického pracoviska zaslaných 286 úradných vzoriek. Všetky vzorky boli analyzované v Referenčnom laboratóriu environmentálnej rádioaktivity v Nitre, ktoré je súčasťou Veterinárneho a potravinového ústavu v Bratislave.

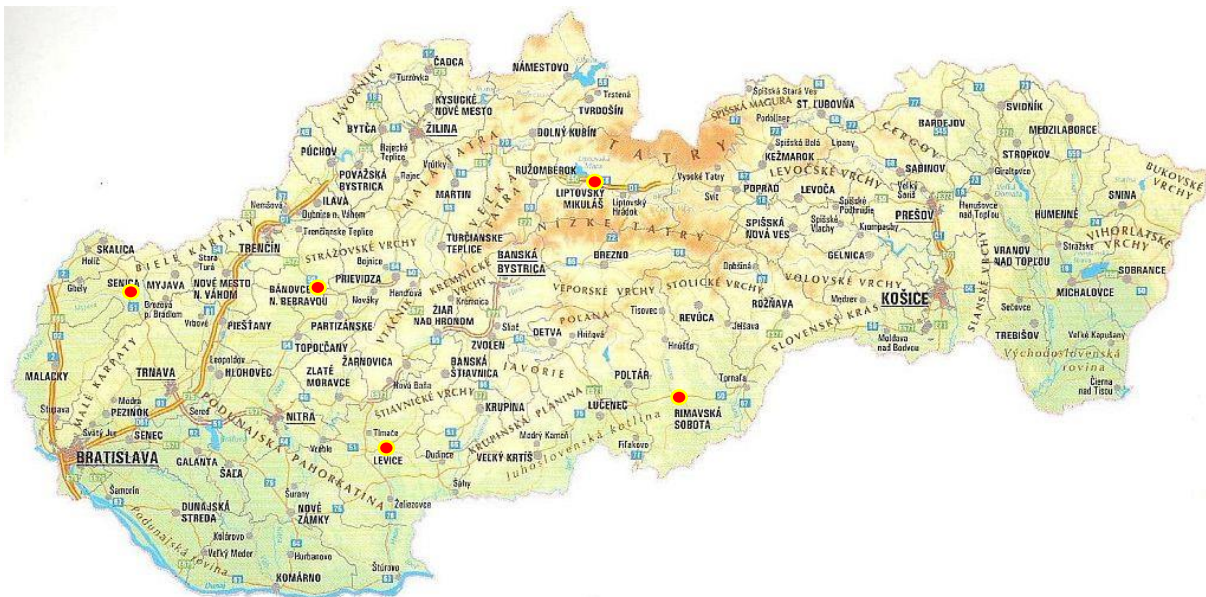
V žiadnej zo vzoriek analyzovaných v roku 2018 nebola detegovaná prítomnosť izotopu ^{134}Cs , ktorý má kratšiu dobu rádioaktívnej polpremeny ($T_{1/2} = 2,06$ roka).

Merná aktivita izotopu ^{137}Cs , presahujúca najvyššiu povolenú hodnotu $600 \text{ Bq}\cdot\text{kg}^{-1}$ bola nameraná v mäse diviaka (lanštiaka) uloveného 22.07.2018 v lokalite Klokočov-Klin, okres Čadca.

V súčasnej dobe je merateľná kontaminácia územia Slovenska tvorená len dlhožijúcimi izotopmi ^{137}Cs ($T_{1/2} = 30,17$ roka) a ^{90}Sr ($T_{1/2} = 28,64$ roka). Kontaminanty pochádzajú z dvoch zdrojov: z dlhodobého globálneho spádu po atmosférických testoch jadrových zbraní, ktoré prebiehali najmä v 50. a 60. rokoch minulého storočia a z havárie jadrového reaktora v Černobyle v roku 1986. Vzhľadom na skutočnosť, že aktivita týchto rádionuklidov poklesne na 1/1000 svojej pôvodnej hodnoty až o 300 rokov (^{137}Cs), resp. 286 (^{90}Sr) rokov, je vhodné sledovať ich sekundárnu re-distribúciu v životnom prostredí a kontrolovať možné cesty vstupu do organizmu človeka. Oba rádionuklidy sa už pri mimoriadne malých koncentráciách prejavujú ako veľmi silné žiariče ionizujúceho žiarenia. Po chemickej stránke sa ^{137}Cs správa analogicky ako biogénny draslík a ^{90}Sr ako vápnik. Kritickými kompartmentmi v tele živočíchov sú svalová hmota (Cs) a kosti (Sr).

6.3.1. Monitorng surového kravského mlieka v programe EÚ

Obrázok č. 8 Rozloženie monitorovanej siete mliekarní v rámci európskeho monitorovacieho programu SKM

6.3.2. Rádiohygienická kontrola

Prehľad plánovaného počtu vzoriek podľa jednotlivých komodít odobratých v rámci RHK pre jednotlivé RVPS je uvedený v tabuľke č. 42.

Tabuľka č. 42

Prehľad plánovaného počtu vzoriek v rámci RHK pre jednotlivé RVPS	Počet plánovaných odberov vzoriek v rámci RHK v roku 2018								
	Surové kravské mlieko	Surové ovčie mlieko	Bravčové mäso	Baranie a ovčie mäso	Med včelí	Jelenia a srnčia zver	Diviak	Huby	Spolu
Banská Bystrica	1	2	1		1	1	3	1	10
Bardejov					1	1	3	1	6
Bratislava - mesto									0
Čadca	1	1		1	1	1	3	1	9
Dolný Kubín		1		1	1	1	4	1	9
Dunajská Streda	1		1		1	1	3		7
Galanta	1				1	1	3		6
Humenné					1	1	3	1	6
Komárno	1		1		1	1	3		7
Košice - okolie		1			1	1	3	1	7
Levice	1		1		1	1	3	1	8
Liptovský Mikuláš		1		1	1	1	3	1	8
Lučenec	1	1	1	1	1	1	3	1	10
Martin	1	1		1	1	1	3	1	9
Michalovce					1	1	3	1	6
N. Mesto n/Váhom					1	1	3	1	6
Nitra	1		1		1	1	3	1	8
Nové Zámky	1		1		1	1	3	1	8
Poprad		1		1	1	1	3	1	8
Prešov		1		1	1	1	3	1	8
Prievidza					1	1	3	1	6
Púchov		1	1	1	1	1	3	1	9
Rimavská Sobota	1	1		1	1	1	3	1	9
Rožňava	1	1		1	1	1	3	1	9
Senec	1		1		1	1	3	1	8
Senica			1		1	1	3	1	7
Spišská Nová Ves		1		1	1	1	3	1	8
Stará Ľubovňa					1	1	3	1	6
Svidník		1			1	1	3	1	7
Šaľa					1		1		2
Topoľčany					1	1	3	1	6
Trebišov	1				1	1	3		6
Trenčín	1				1	1	3	1	7
Trnava	3		1		1	1	3	1	10

Veľký Krtíš	1	1		1	1	1	3	1	9
Vranov nad Topľou	1				1	1	2		5
Zvolen		1		1	1	1	3	1	8
Žiar nad Hronom	1				1	1	8	2	13
Žilina		1			1	1	4	1	8
Spolu	21	18	11	13	38	37	11 8	33	289

Výsledky rádiohygienickej kontroly za rok 2018 a prehľad sledovaných komodít.

Z plánovaných 289 vzoriek bolo v rámci programu RHK v roku 2018 dodaných na analytické pracovisko 286 vzoriek. Nebolo dodané po jednej vzorke zo surového kravského mlieka, bravčového mäsa a jelenej/srnčej svaloviny.

S výnimkou jednej vzorky diviaka nebola v žiadnej zo vzoriek RHK v roku 2018 presiahnutá úroveň limitov pre obsah ^{137}Cs , súčtu $^{134}\text{Cs} + ^{137}\text{Cs}$ alebo ^{90}Sr v príslušnej kategórii potravín.

Surové kravské mlieko (SKM): 48 vzoriek (farmy a monitoring mliekarní)

Z celkove 48 meraných vzoriek SKM bolo 28 odobraných zo zberných tankov piatich dlhodobo sledovaných mliekarní pokrývajúcich značnú časť územia Slovenska. Jedna mliekareň (Levice) bola sledovaná s mesačnou periodicitou, ostatné (Bánovce nad Bebravou, Liptovský Mikuláš, Rimavská Sobota a Senica) štvrtročne. Vzorky boli analyzované po skoncentrovaní z 2,5 l mlieka kvôli dosiahnutiu požadovanej citlivosti merania.

Výsledky analýz poskytujú pre charakterizáciu produkcie surového kravského mlieka na území Slovenska v roku 2018 reprezentatívnu hodnotu priemernej aktivity ^{137}Cs 0,019 Bq.dm⁻³, ktorá je nižšia, ako v predchádzajúcom roku. Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs (0,041 ± 0,009) Bq.dm⁻³ je tiež nižšia, ako v roku 2017. Bola nameraná v mlieku odobratom 10.01.2018 v mliekarni v Bánovciach nad Bebravou. Jej hodnota neprekročila pásmo (0,008 až 0,043) Bq.dm⁻³, v ktorom by podľa štatistiky lognormálneho rozdelenia výsledkov sledovania mliekarní pre n=28 malo ležať 99,75 % nameraných hodnôt.

Priemerná koncentrácia aktivity ^{137}Cs v surovom kravskom mlieku bola v roku 2018 viac ako 2 500-násobne nižšia ako priemerná koncentrácia aktivity prírodného rádionuklidu 40K v mlieku (47,6 ± 3,2) Bq.dm⁻³. Za súčasného stavu kontaminácie územia Slovenska rádiocéziom je v poľnohospodárskej produkcii vylúčené prekročenie najvyššej prípustnej úrovne kontaminácie mlieka rádiocéziom (370 Bq.dm⁻³).

Priemerná hodnota objemovej aktivity ^{90}Sr stanovená v 28 vzorkách mlieka sledovaných mliekarní bola (0,020 ± 0,001) Bq.dm⁻³. Najvyššia hodnota (0,022 ± 0,010) Bq.dm⁻³ bola zaznamenaná v odbere z Levickej mliekarne pochádzajúcom zo zbernej oblasti Žiar nad Hronom, Bielovce, Žemberovce. Objemová aktivita ^{90}Sr v mlieku zo Slovenska sa dlhodobo pohybuje na hranici merateľnosti použitej metódy, ktorá je však dostatočná vzhľadom na najvyššiu povolenú objemovú aktivitu ^{90}Sr v mlieku (125 Bq.dm⁻³).

Kontrolné vzorky SKM odoberané z fariem (n=20) boli merané bez koncentrácie, s nižšou citlivosťou, s priemerom detekčného limitu ^{137}Cs (0,084 ± 0,024) Bq.dm⁻³. Vo všetkých vzorkách SKM z fariem bola objemová aktivita ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy.

Surové ovčie mlieko: 18 vzoriek

Najvyššia koncentrácia aktivity ^{137}Cs (0,20 ± 0,07) Bq.dm⁻³ bola zistená vo vzorke ovčieho mlieka z Nálepkova, okres Gelnica. Kontaminácia ovčieho mlieka izotopom ^{137}Cs bola na hranici detekovateľnosti, s hodnotou mediánu 0,07 Bq.dm⁻³.

Baranie a ovčie mäso: 12 vzoriek

Jedna z plánovaných vzoriek bola po dohode vzorkujúcej RVPS s RLER NR nahradená vzorkou svaloviny z diviaka. Najvyššia nameraná koncentrácia aktivity ^{137}Cs ($0,47 \pm 0,12$) Bq.kg^{-1} bola nájdená vo vzorke pochádzajúcej z Liptovskej Tepličky, okres Poprad. Stredná úroveň kontaminácie baranieho a ovčieho mäsa izotopom ^{137}Cs s mediánom $0,14 \text{ Bq.dm}^{-3}$ bola na hranici detekovateľnosti.

Bravčové mäso: 10 vzoriek

Všetky vzorky mali obsah ^{137}Cs pod detekčným limitom metódy, ktorého priemerná hodnota bola ($0,123 \pm 0,038$) Bq.kg^{-1} . Priemerný obsah prírodného rádionuklidu ^{40}K v mäse bol ($111,7 \pm 8,0$) Bq.kg^{-1} .

Jelenie mäso: 27 vzoriek

Oproti roku 2017 mierne stúpla najvyššia nameraná hmotnostná aktivita ^{137}Cs . Jeleň ulovený v okrese Malacky mal v svalovine koncentráciu aktivity ($13,5 \pm 1,2$) Bq.kg^{-1} . Stredná úroveň kontaminácie jelenej svaloviny céziom-137 s mediánom $0,14 \text{ Bq.dm}^{-3}$ bola na hranici detekovateľnosti. Priemerný obsah ^{40}K bol ($102,9 \pm 12,4$) Bq.kg^{-1} .

Srnčie mäso: 9 vzoriek

Najvyššiu aktivitu ^{137}Cs v svalovine ($0,56 \pm 0,13$) Bq.kg^{-1} mal srnec ulovený v okolí Novej Bane, okres Žarnovica. Stredná úroveň kontaminácie srnčej svaloviny céziom-137 s mediánom $0,17 \text{ Bq.dm}^{-3}$ bola na hranici detekovateľnosti. Priemerný obsah ^{40}K bol ($106,1 \pm 10,0$) Bq.kg^{-1} .

Diviacie mäso: 122 vzoriek

Súbor vzoriek bol väčší oproti plánovanému počtu o 4 náhradné vzorky. V jednej vzorke svaloviny bola nameraná koncentrácia 2-krát prevyšujúca najvyššiu prípustnú hodnotu ^{137}Cs v mäse (600 Bq.kg^{-1}). Jednalo sa o diviaka (lanštiaka) uloveného 22.07.2018 v lokalite Klokočov-Klin v okrese Čadca, s nameranou hodnotou ^{137}Cs (1187 ± 95) Bq.kg^{-1} . V rozsahu aktivít $100 - 400 \text{ Bq.kg}^{-1}$ boli ďalšie 4 nálezy, z nich najvyššie hodnoty (355 Bq.kg^{-1} a 189 Bq.kg^{-1}) mali vzorky z lanštiakov z Beňuš v okrese Brezno a z Tatranských Matliarov v okrese Poprad. Pritom stredná hodnota lognormálneho rozdelenia $0,482 \text{ Bq.kg}^{-1}$ bola oproti roku 2017 mierne nižšia. Zo získanej štatistiky súboru diviakov sa štyri najviac kontaminované vzorky dostali do pásma mimoriadne odľahlých hodnôt, nakoľko prekračovali hornú hranicu pásma, ktoré má obsahovať 99,75% výsledkov. Početnosť vzorkového súboru však netvorila viac ako niekoľko promile ulovených zvierat. Preto vzhľadom na mozaikovú štruktúru kontaminácie lesných ekosystémov Slovenska izotopom ^{137}Cs nie je možné vylúčiť sporadický výskyt úlvkov diviaka lesného s hmotnostnou aktivitou ^{137}Cs prevyšujúcou hygienický limit 600 Bq.kg^{-1} , a to najmä v období potravinovej núdze.

Priemerná hodnota ^{40}K v svalovine diviaka dosiahla ($92,3 \pm 27,1$) Bq.kg^{-1} .

Huby: 30 vzoriek

Tri z plánovaných vzoriek boli po dohode so vzorkujúcimi RVPS nahradené vzorkami svaloviny z diviakov.

Všetky hodnoty aktivity ^{137}Cs sú vzťahnuté na vlhkú hmotnosť húb, na približný prepočet na sušinu možno použiť koeficient $k = 10x$.

Najvyššia nameraná aktivita ^{137}Cs bola ($46,3 \pm 5,5$) Bq.kg^{-1} (kataster obce Pribylina, okres Liptovský Mikuláš). Hladinu 10 Bq.kg^{-1} presiahli ešte 4 vzorky – z Malej Lehoty (Žarnovica), Poruby (Prievidza), z Toporca (Kežmarok) a zo Skleného (Turčianske Teplice). Stredná hodnota lognormálneho rozdelenia ($1,05 \text{ Bq.kg}^{-1}$) bola vyššia ako v roku 2017, a predikovaný priemer aktivity ^{137}Cs pri prípadnej vyššej početnosti odberov („expectation value“) s hodnotou 5,40 bol dvojnásobne vyšší oproti minulému roku.

Priemerná hodnota ^{40}K v plodniciach húb dosiahla ($122,1 \pm 41,5$) Bq.kg^{-1} , maximálna $234,7 \text{ Bq.kg}^{-1}$ vlhkej hmotnosti.

Med včelí: 32 vzoriek

Hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs vo včelom mede boli veľmi nízke, čo zodpovedá rádiologickej situácii na Slovensku, t.j. v posledných rokoch nebola zaznamenaná žiadna udalosť spojená s nekontrolovaným únikom dlhšie žijúcich umelých rádionuklidov do životného prostredia. Najvyššia aktivita ^{137}Cs ($2,60 \pm 0,24$) Bq.kg^{-1} bola zistená v priemernej vzorke medu z 31 úľov z Martina – Záturčia. Stredná úroveň kontaminácie včelieho medu céziom-137 s mediánom $0,089 \text{ Bq.dm}^{-3}$ bola na hranici detekovateľnosti.

Priemerná aktivita ^{40}K v mede bola $17,2 \text{ Bq.kg}^{-1}$, maximálna $50,6 \text{ Bq.kg}^{-1}$.

Zhodnotenie rádiohygienickej kontroly za rok 2018

Možnými cestami prieniku ^{137}Cs do človeka sú produkty lesného ekosystému, kde dochádza k cyklickému udržiavaniu prístupných foriem rádiocézia, ktoré sa rozličnými redistribučnými a koncentračnými mechanizmami dostávajú najmä do svaloviny voľne žijúcich zvierat (najmä diviak lesný), plodov niektorých plytko koreniacich bobuľovitých rastlín (brusnica čučoriedková) ako aj plodníc mykoríznych húb (Mietelski a i., 2010; Kalač, 2012).

Z koncentračných mechanizmov, ktoré pre ^{137}Cs prichádzajú do úvahy, je najlepšie dokumentovaný prienik kontaminantu do diviaka požieraním podzemných plodníc huby *Elaphomyces granulatus* (Srňka obyčajná). Táto huba veľmi účinne koncentruje rádiocéziu. V čase núdze ju diviaky vyhrabávajú z organickej vrstvy lesnej pôdy (Steiner a Fielitz, 2009). Napriek tomu, že táto huba nerastie na povrchu a pre človeka nie je jedlá, sú hlásené jej nálezy aj na Slovensku.

Počty vzoriek svaloviny diviakov, ulovených na celom území Slovenska, analyzovaných na obsah ^{137}Cs v rámci programu ŠVPS SR „Rádiohygienická kontrola poľnohospodárskych surovín, polotovarov a produktov vyrobených na Slovensku“ vzrástli od roku 2005 z 21 ks na 122 ks v roku 2018. V rovnakom období sa počet ročne ulovených diviakov na celom území Slovenska pohyboval približne medzi 20 000 – 40 000 kusmi. Vzhľadom na nízku priemernú kontamináciu Slovenska rádiocéziom a jej výrazne mozaikový charakter (Gluch a i., 2005), hustotu vzorkovania okolo 25 000 ha/vzorku (odhad z údajov pre rok 2011) a lognormálnu štatistiku súboru nameraných hodnôt nie je prekvapujúce, že vzorka s koncentráciou aktivity ^{137}Cs , prekračujúca najvyššiu dovolenú hodnotu 600 Bq.kg^{-1} bola analyzovaná až tento rok.

Prehľad najvyšších nameraných hodnôt koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov v období rokov 2005 – 2018 je uvedený v tabuľke č. 43.

Tabuľka č. 43 Najvyššie hodnoty koncentrácie aktivity ^{137}Cs v svalovine diviakov v rokoch 2005 - 2018

LRR#	Rok odberu	Lokalita	Okres	Koncentrácia aktivity ^{137}Cs (Bq.kg^{-1})		
35787	2018	Klokočov pri Turzovke	Čadca	1187,0	±	95,0
33131	2011	Slovenský Grob	Pezinok	368,5	±	27,7
35638	2018	Beňuš	Brezno	355,0	±	28,4
33654	2012	Hronec	Brezno	306,8	±	32,0
34515	2014	Podsuchá	Ružomberok	286,6	±	21,6
30340	2004	Čremošné	Turč. Teplice	279,3	±	15,4
33767	2012	Horná Štubňa	Turč. Teplice	278,4	±	21,0

35840	2018	Tatranské Matliare	Poprad	188,6	±	15,2
35785	2018	Vysoká nad Kysucou	Čadca	159,4		12,9
34727	2015	Braväcovo	Brezno	147,5	±	30,7
35786	2018	Nižné Ružbachy	Stará Ľubovňa	133,4	±	14,7
35356	2017	Liesek	Tvrdošín	130,8	±	10,7
34366	2014	Liptovská Teplička	Poprad	124,7	±	9,4
34367	2014	Hranovnica	Poprad	123,8	±	9,3
35037	2016	Valaská Dubová	Ružomberok	118,6	±	9,5
35025	2016	Korytné	Tvrdošín	108,7	±	8,8

7. Veterinárna farmácia

7.1. Úradné kontroly na úseku veterinárnej farmácie

ŠVPS SR vydáva každoročne nový Metodický pokyn – Štátny dozor na úseku veterinárnej farmácie pre aktuálny rok na základe výsledkov kontrol z predchádzajúceho roka a novej aktuálnej legislatívy, kde sú zohľadnené aj aktuálne problémy štátneho veterinárneho farmaceutického dozoru.

RVPS vykonávali štátny farmaceutický dozor u veľkodistribútorov veterinárnych liekov, vo verejných lekárňach so sortimentom veterinárnych liekov, u súkromných veterinárnych lekárov a na farmách u vlastníkov alebo držiteľov (chovateľov) zvierat určených na produkciu potravín.

ÚŠKVBL vykonával farmaceutický dohľad a dozor u výrobcov veterinárnych liekov, u veľkodistribútorov veterinárnych liekov a u výrobcov medikovaných krmív.

Celkovo, na úseku veterinárnej farmácie v súlade s národnou legislatívou a legislatívou európskej únie bolo vykonaných 4032 úradných kontrol s rôznym zameraním a 8 dodatočných úradných kontrol a 4 úradné kontroly na základe hlásenia RASFF.

Prehľad kontrol vykonaných RVPS a ÚŠKVBL v roku 2018 podľa jednotlivých typov subjektov podliehajúcich výkonu štátneho farmaceutického dozoru v zmysle platného metodického pokynu pre rok 2018 je uvedený v tabuľkách č. 44-45.

Na odstránenie zistených nedostatkov RVPS ukladali opatrenia dôsledného dodržiavania podmienok distribúcie, výdaja, uchovávaní a používania veterinárnych liekov a medikovaných krmív podľa platných právnych predpisov za účelom zabránenia výskytu rezíduí v surovinách a v produktoch živočíšneho pôvodu. RVPS následne kontrolovali plnenie uložených opatrení na odstránenie zistených nedostatkov a dodržanie nariadeného termínu ich splnenia. V roku 2018 RVPS správnym konaním udelili 2 pokuty v celkovej výške 800 €.

7.1.1. Veľkodistribúcia veterinárnych liekov veterinárnych zdravotníckych pomôcok a veterinárnych prípravkov

V roku 2018 bolo na území SR evidovaných 50 veľkodistribučných miest veterinárnych liekov a veterinárnych prípravkov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. Inšpektori RVPS v roku 2018 vykonali 52 úradných kontrol. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky. ÚŠKVBL vykonal 15 kontrol, pri ktorých sa zistilo 14 nedostatkov týkajúcich sa správnej veľkodistribučnej praxe. Inšpektori ÚŠKVBL nariadili opatrenia na bezodkladné odstránenie zistených nedostatkov.

7.1.2. Verejné lekárne, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky

V roku 2018 bolo podľa podkladov RVPS evidovaných 1 569 verejných lekární, vrátane ich pobočiek, ktoré vydávajú a predávajú veterinárne lieky. Jednotlivé RVPS vykonali v roku 2018 v 321 lekárňach 326 úradných kontrol a 1 dodatočná úradná kontrola. Pri úradných kontrolách boli zistený 1 nedostatok, keď verejná lekáreň vydala veterinárny liek viazaný na veterinárny lekársky prepis bez veterinárneho lekárskeho predpisu.

7.1.3. Súkromní veterinárni lekári

V roku 2018 pracovalo v SR 858 súkromných veterinárnych lekárov podliehajúcich veterinárnemu farmaceutickému dozoru. RVPS v uplynulom roku vykonali u 732 SVL spolu 815 úradných kontrol a 1 dodatočnú úradnú kontrolu.

Pri úradných kontrolách boli zistené 2 nedostatky, keď ošetrojúci veterinárny lekár v Knihe veterinárnych úkonov nevedol evidenciu všetkých použitých veterinárnych liekov na farme a ošetrojúci veterinárny lekár poveril podaním veterinárneho lieku chovateľa a písomne nezaznamenal túto skutočnosť do Knihy veterinárnych úkonov. Nariadené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov boli splnené.

7.1.4. Kontroly u chovateľov

- **Chovatelia hovädzieho dobytku**

Počas 574 úradných kontrol vykonaných v roku 2018 bolo zistených 6 nedostatkov a vykonaných 6 dodatočných úradných kontrol, keď u šiestich chovateľov HD nebol vedený Register chovateľa a u dvoch chovateľov nebolo poverenie ošetrojúceho veterinárneho lekára na podanie veterinárnych liekov zaznamenané v Knihe veterinárnych úkonov. RVPS správnym konaním dvom chovateľom HD udelila pokutu vo výške 2 x 400 €.

- **Chovatelia ošípaných**

Pri 195 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia oviec**

Pri 346 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia kôz**

Pri 111 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia hydiny**

Pri 174 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia rýb**

Pri 99 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia včiel**

Pri 189 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

- **Chovatelia ostatných zvierat**

Pri 147 úradných kontrolách vykonaných v roku 2018 neboli zistené nedostatky.

Všetky nariadené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov u chovateľov boli splnené.

7.1.5. Výrobcovia medikovaných krmív

Inšpektori ÚŠKVBL vykonali kontrolu u 5 výrobcov medikovaných krmív, pričom bolo zistených 5 nedostatkov týkajúcich sa príručky kvality, záznamov z výroby medikovaných krmív, internej dokumentácie, archivácie a vyradovania dokumentov.

7.1.6. Výroba veterinárnych liekov

V súlade s platným zákonom podlieha štátny dozor na uvedenom úseku výlučne ÚŠKVBL, ktorý v roku 2018 vykonal 10 kontrol. Pri kontrolách ÚŠKVBL zistil 11 nedostatkov, ktoré sa týkali správnej výrobnéj praxe.

7.1.7. Prehľad o počte a záveroch z programu vstupnej inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami

V roku 2018 ÚŠKVBL vykonal 7 vstupných inšpekcií u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami, pričom nezistil žiadny nedostatok.

7.2. Úradné kontroly nad dodržiavaním Nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z.

V roku 2018 bolo vykonaných 443 veterinárnych kontrol o zákaze používania niektorých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a beta - agonistických látok v chove hospodárskych zvierat podľa nariadenia č. 609/2008 Z. z., pričom ani v jednom prípade nebolo zistené porušenie príslušného nariadenia.

Tabuľka č. 44 Prehľad vykonaných kontrol nad dodržiavaním nariadenia vlády č. 609/2008 Z. z. podľa krajov

Kraj	Počet vykonaných kontrol
Bratislava	25
Trnava	41
Nitra	63
Trenčín	38
Žilina	45
Banská Bystrica	66
Prešov	106
Košice	59
SR spolu	443

7.3. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 319/2013 Z. z.

V roku 2018 bolo vykonaných 417 veterinárnych kontrol používania biocídnych látok v chove hospodárskych zvierat podľa zákona č. 319/2013 Z. z., pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.4. Úradné kontroly nad dodržiavaním zákona č. 17/2018 Z. z.

V roku 2018 bolo vykonaných 107 veterinárnych kontrol zaobchádzania s veterinárnymi prípravkami a veterinárnymi technickými pomôckami v špecializovaných predajniach potrieb pre spoločenské zvieratá, pričom nebolo zistené porušenie príslušného zákona.

7.5. Úradné kontroly na základe hlásenia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá (Rapid alert system for food and feed - RASFF)

Na základe hlásenia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2018 vykonané cieľené úradné kontroly na štyroch farmách hydiny s produkciou násadových a konzumných vajec za účelom vysledovateľnosti rezíduí doxycyklínu v slepačích vajciach. Kontrolovaným farmám a ošetrovateľnému veterinárnemu lekárovi boli nariadené opatrenia na odstránenie nedostatkov a na základe výsledku cieľených úradných kontrol bola zrušená triediareň vajec a sklad vajec.

Opatrenia na odstránenie nedostatkov boli splnené.

Tabuľka č. 45 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ŠVPS a RVPS na úseku veterinárnej farmácie v roku 2018

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov v SR (CEHZ)	Počet subjektov podliehajúcich farmaceutickému dozoru	Počet subjektov u ktorých boli vykonané kontroly	Počet vykonaných kontrol v kontrolovacom období (počet úradných záznamov)	Počet vykonaných následných kontrol v kontrolovacom období (počet úradných záznamov z dodatočných kontrol)
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	51	50	52	52	0
Verejné lekárne / pobočka verejnej lekárne s výdajom a predajom veterinárnych liekov	1711	1569	321	326	1
Súkromní veterinárni lekári (SVL)	868	858	732	815	1
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Hovädzí dobytok	7909	3402	568	574	6
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ošípané	3148	1002	195	195	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ovce	3935	1863	344	346	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Kozy	2071	671	109	111	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Hydina	491	235	162	174	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ryby	135	124	99	99	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia medu) - Včely	9772	4757	175	189	0
Vlastníci, držiteľia zvierat (prvovýrobcovia) - Ostatné	2282	513	136	147	0

Tabuľka č. 46 Vyhodnotenie kontrol vykonaných ÚŠKVBL na úseku veterinárnej farmácie v roku 2018

Kontrolovaný subjekt	Počet subjektov, u ktorých boli vykonané kontroly	Počet zistených nedostatkov v kontrolovanom období	Počet opatrení na odstránenie zistených nedostatkov v kontrolovanom období
Výrobcovia veterinárnych liekov	10	11	11
Veľkodistribútori veterinárnych liekov	15	14	14
Výrobcovia medikovaných krmív	5	5	5
Vstupné inšpekcie u fyzických a právnických osôb žiadajúcich o povolenie na zaobchádzanie s omamnými a psychotropnými látkami	7	0	0

8. Hraničná veterinárna kontrola, veterinárna certifikácia a kontroly pri výmenách, dovozoch a vývozochoch.

8.1. Hraničná veterinárna kontrola - Dovozy a tranzit zvierat, násadových vajec, zárodočných produktov a produktov živočíšneho pôvodu, vybraných produktov rastlinného pôvodu pochádzajúcich z tretích krajín

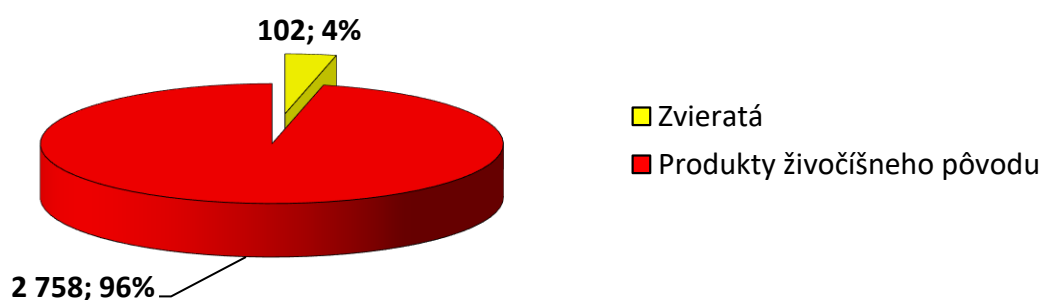
Živé zvieratá a produkty živočíšneho pôvodu môžu vstupovať do EU prostredníctvom HIS na základe striktno harmonizovaných dovozných podmienok. Pri vstupe inšpektor HIS musí vykonať povinné kontroly zahŕňajúce dokumentárnu, identifikačnú a fyzickú kontrolu s cieľom overenia, že výrobky sú v súlade s ich osvedčením a spĺňajú dovozné podmienky. Fyzické kontroly sú požadované vždy v prípade živých zvierat. V prípade produktov živočíšneho pôvodu sa uplatňuje redukcia fyzických kontrol, ktorej súčasťou môže byť aj odber laboratórnych vzoriek.

Ak zásielka uspokojujúco prešla týmito kontrolami je vystavený spoločný veterinárny vstupný dokument (CVED) ktorý povoľuje výrobky uvoľniť do voľného obehu. Na tejto úrovni je blízka spolupráca medzi veterinárnymi a colnými autoritami, ktoré neumožnia uvoľnenie zvierat a produktov živočíšneho pôvodu pokiaľ CVED nie je vystavené a podpísané veterinárnym inšpektorom.

Celkovo bolo do Slovenskej republiky za rok 2018 dovezených z tretích krajín 2758 zásielok produktov živočíšneho pôvodu a 102 zásielok zvierat. Spolu **2860 zásielok**.

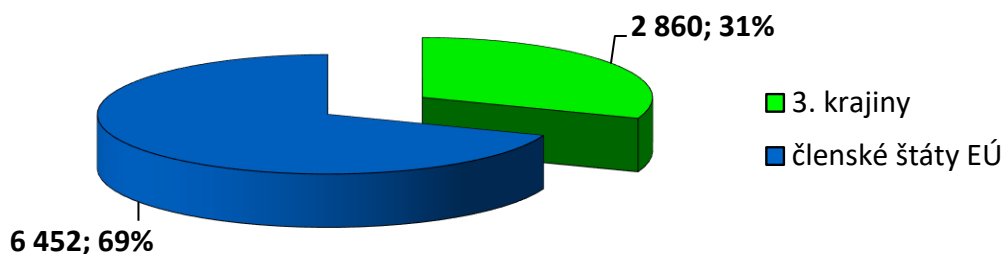
Graf č. 22

Celkový počet zásielok dovezených do SR z tretích krajín za rok 2018

Graf č.23

Porovnanie počtu zásielok dovezených do SR z 3. krajín a z EÚ za rok 2018

Tabuľka č. 47 Dovozy zvierat a zárodočných produktov do SR z tretích krajín rok 2018

Spolu 102 zásielok	Množstvo ks	Krajina
Kone	78	Argentína, RF, SAE, Srbsko, Ukrajina, USA
Ošipané	4	Kanada
Spoločenské zvieratá	30	Brazília, Južná Afrika, Kanada, Kórea, Rusko, USA
Plazy (hady, korytnačky)	18 368	Čína, Ghana, Indonézia, Kongo, Togo
Holuby	3 195	Bosna a Hercegovina, USA
Ozdobné ryby	5 695	Japonsko, Tanzánia
Kôrovce	66 000	USA
Ostatné	21 366	Columbia, Filipíny, Nikaragua, Srbsko, USA
Sperma	8 zásielok	USA, Kanada, Nový Zéland

Tabuľka č. 48 Dovozy živočíšnych produktov z tretích krajín do SR rok 2018

Spolu 2758 zásielok	Množstvo (kg)	Krajina
Mäso a jedlé droby z hydiny	31 312 972	Ukrajina
Mäso z oviec	11 482	Nový Zéland
Mrazené ryby	88 474	USA, Turecko, Čína
Rybie filé, ostatné rybie mäso	426 724	Argentína, Čína, Rusko, Vietnam
Mliečne produkty (srvátka, syry)	913	USA, Ukrajina
Prípravky a konzervy z rýb, mäkkýšov, kôrovcov ...	1 283 968	Bielorusko, Čína, Ekvádor, Filipíny, Indonézia, Kórea, Maroko, Salvádor, Thajsko, Vietnam
Pekárenské výrobky	685 130	Srbsko, Ukrajina
Med včelí	1 000 536	Čína, Moldavsko, Turecko, Ukrajina
Črevá	52 820	Čína, Pakistan, Turecko
Kosti, rohy, kopytá na techn. účely	4 834	Bielorusko, Rusko, Kanada, Namíbia, Pakistan, Turecko, Južná Afrika, Zimbabwe

Odpad z rýb, kôrovcov .. na výrobu želatíny	3 704 807	Brazília, Ekvádor, Honduras, Indonézia, Kostarika, Mexiko, Vietnam
Želatína a jej deriváty	165 008	USA, Turecko, Tajvan, Vietnam
Jedlé produkty živočíšneho pôvodu inde neuvedené	1 691	Čína
Potravinárske prípravky inde nezahrnuté	1 778	Čína, USA
Krmivá pre zvieratá	5 762 424	Čína, USA, Kanada, Nový Zéland, Srbsko, Turecko
Surové kože a kožky	1 410 305	Kanada, Srbsko
Kafilierický tuk	5 002 208	Srbsko, Ukrajina
Použitý kuchynský olej	660 347	Ukrajina
Zberateľské predmety	573	Južná Afrika, Bielorusko, Namíbia, Kazachstan, Tanzánia, Nový Zéland

Tabuľka č. 49 Zamietnuté zásielky z tretích krajín s miestom určenia SR na všetkých HIS EÚ v roku 2018

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	poznámka
Potravinové prípravky	Rotterdam	2/3173	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky	Amsterdam	1/93	Čína	Chyby zdravotnej značky	Zamietnutý vstup do EÚ
Kože	Bajakovo	1/23720	Srbsko	Iné nedostatky	Zamietnutý vstup do EÚ
Hydinové mäso	Vyšné Nemecké	1/19800	Ukrajina	Chyby zdravotnej značky	Zamietnutý vstup do EÚ
Tuky, oleje z rýb	Rotterdam	1/40	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Omáčky	Luka Koper	1/32	Malajzia	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Prípravky na výrobu kakaových nápojov	Rotterdam	1/10	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Kosti, rohy, ...	Hamburg	1/40000	Pakistan	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Kože	Röszeke	2/44650	Srbsko	Hygienické nedostatky, iné	Zamietnutý vstup do EÚ
Včelie produkty	Kapitan Andreevo	1/14254	Turecko	Nezhoda s dokladmi	Zamietnutý vstup do EÚ

Mäsové výrobky	Hamburg	1/231	Vietnam	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky	Luka Koper	1/5,9	Kórea	Neschválená krajina	Zamietnutý vstup do EÚ
Srvátka	Köln	1/1	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Potravinové prípravky	Köln	1/17,2	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Krmivo pre spoloč. zvieratá	Luka Koper	1/56,8	Čína	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Zložené produkty	Köln	1/2,3	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Mlieko v prášku	Köln	1/1,7	USA	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Med včelí	Köln	1/10	Čína	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ
Holuby	Stara Gradiška	1/56	Bosna a Herceg.	Chýba certifikát	Zamietnutý vstup do EÚ

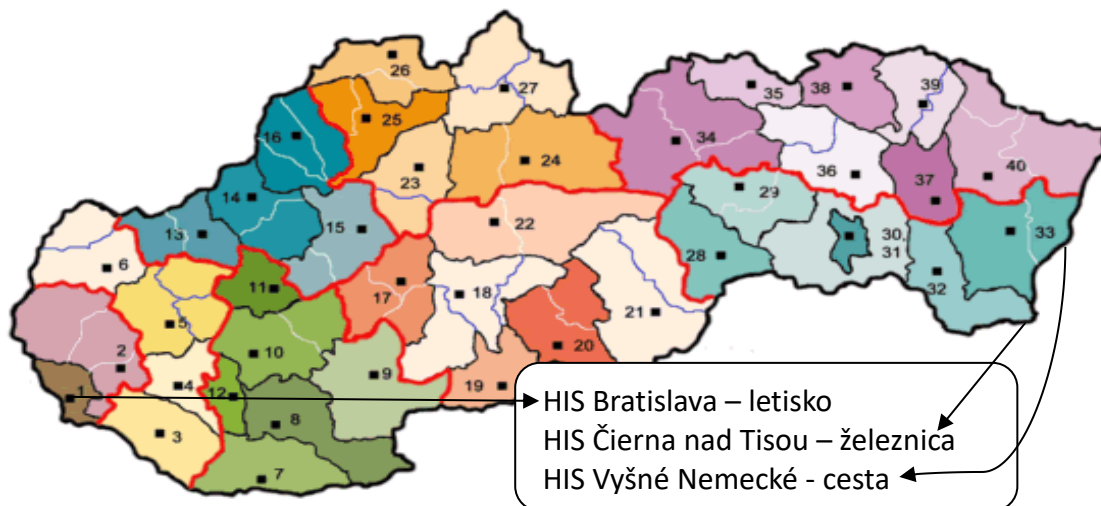
8.1.1. Hraničná veterinárna kontrola na hraničných inšpekčných staniach SR

Hraničnú veterinárnu kontrolu môžu na území SR vykonávať iba HIS publikované na zozname podľa rozhodnutia Komisie č. 2009/821/ES. V SR je členenie HIS nasledovné:

- HIS Vyšné Nemecké – je schválená pre vykonávanie nasledovných kontrol:
 - Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly kopytníkov „U“, registrovaných zvierat koňovitých „E“ a ostatných zvierat „O“;
 - Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.
- HIS Čierna nad Tisou – je schválená pre vykonávanie kontrol:
 - produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t. j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia; (nie je schválená pre vykonávanie kontrol živých zvierat).
- HIS Bratislava letisko – je schválená ŠVPS SR pre vykonávanie kontrol:

- Inšpekčné stredisko pre zvieratá – kontroly ostatných zvierat „O“ a registrovaných zvierat koňovitých „E“;
- Inšpekčné stredisko pre produkty – kontroly balených produktov živočíšneho pôvodu určených ako aj neurčených na ľudskú spotrebu, vrátane ŽVP a vybraných produktov rastlinného pôvodu a to v nízkej frekvencii za rok; toto schválenie sa týka všetkých teplotných režimov t.j. prepravy a skladovania pri mraziarenskej, chladiarenskej teplote alebo teplote prostredia.

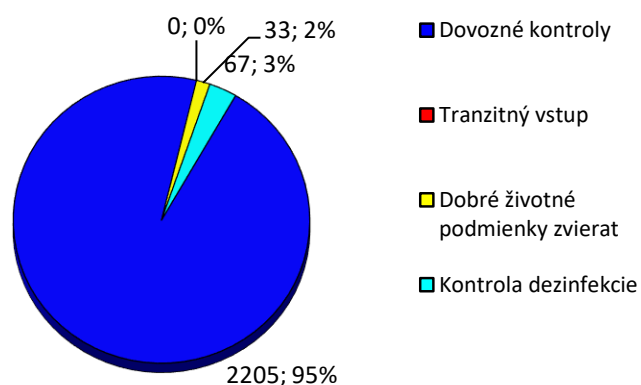
Obrázok. č. 9

Graf č. 24

Na HIS SR bolo v roku 2018 vykonaných inšpektormi HIS **2205** úradných kontrol.

Počet kontrol na HIS SR rok 2018

Tabuľka č. 50 Dovoz produktov živočíšneho pôvodu a vedľajších živočíšnych produktov do EÚ z tretích krajín cez HIS SR za rok 2018

Komodita	Zásielky	Množstvo (kg)	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Mäso a jedlé droby z hydiny	545	10 407 567	Ukrajina	Slovensko
Zmrzlina	39	421 414	Ukrajina	Česko, Nemecko, Chorvátsko
Pekárenské výrobky	45	618 001	Ukrajina	Slovensko, Nemecko, Česko
Použitý kuchynský olej	43	917 494	Ukrajina	Slovensko, Rakúsko
Včelí med	42	838 493	Ukrajina, Moldavsko	Slovensko, Česko, Nemecko, Rakúsko
Včelí vosk	1	5000	Ukrajina	Česko
Perie	4	61 337	Ukrajina	Česko, Taliansko
Kože	3	39 240	Rusko	Taliansko
Kafilerický tuk	10	213 933	Ukrajina	Slovensko
Syry	1	548	Ukrajina	Slovensko
Slimáky	1	18000	Ukrajina	Česko
Materská kašička	4	401	Čína	Slovensko
Črevá	1	426	Pakistan	Slovensko
Mliečne produkty	4	365	USA	Slovensko
Krmivo pre zvieratá	5	664	USA, Čína	Slovensko
Slimačí sliz	2	20	Čile	Slovensko
Konské vlásie, včelie produkty	2	510	Čína	Slovensko

Tabuľka č. 51 Dovoz zvierat a zárodočných produktov do EU z tretích krajín cez HIS SR za rok 2018

Komodita	Zásielky	Množstvo	Krajina pôvodu	Krajina určenia
Sperma HD	1	1800 dávok	USA	Slovensko

Tabuľka č. 52 Ostatné dovozné kontroly v roku 2018

Komodita	Zásielky
Kontrola vozidiel na prepravu zvierat - dezinfekcia	67
Zásielky posúdené ako nepodliehajúce veterinárnej kontrole	1224
- z toho poštové zásielky	16

SPÄTNÝ DOVOZ

Inšpektori HIS vykonávajú kontroly spätného dovozu zásielok pôvodom v EÚ, ktoré boli vrátené z tretích krajín.

Tabuľka č. 53 Kontrola spätného dovozu na HIS SR/Vyšné Nemecké v roku 2018

Komodita	Počet zásielok	3.krajina, ktorá odmietla zásielku	Členský štát pôvodu	Poznámka
Hydinové mäso mrazené	1	Moldavsko	Belgicko	Zásielka vrátená do miesta pôvodu
Bravčové mäso mrazené	1	Moldavsko	Maďarsko	Zásielka vrátená do miesta pôvodu
Bravčová plazma sušená	1	Rusko	Taliansko	Zásielka vrátená do miesta pôvodu

ZAMIETNUTÉ ZÁSIELKY

V priebehu roku 2018 boli na HIS SR zamietnuté a neprepustené na územie EÚ 4 zásielky

Tabuľka č. 54 Zamietnuté zásielky na HIS SR v roku 2018

Komodita	HIS	Počet zásielok	krajina pôvodu	Nedostatok	Poznámka
Umelé črevá z tvrdených bielkovín hov. koží	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Re-export
Pekárenské výrobky	Vyšné Nemecké	1	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Re-export
Kazeín technický	Vyšné Nemecké	2	Ukrajina	Chýbajúci certifikát	Re-export

8.1.2. Kontrola dobrých životných podmienok zvierat

Počas roku 2018 bolo vykonaných **33** kontrol.

Tabuľka č. 55 Kontrola dobrých životných podmienok zvierat na HIS Vyšné Nemecké za rok 2018 pri vývoze z EÚ

Druh zvierat	Počet zásielok	Množstvo/ks	Výsledok kontroly
Živá hydina	22	1 895 518	Uspokojivá
Ošípané	11	8 142	Uspokojivá

KRÍŽOVÉ KONTROLY

V súlade s legislatívou EÚ a legislatívou Slovenskej republiky, musí mať veterinárny inšpektor HIS prístup k informáciám o všetkých zásielkach prepustených cez hraničný priechod a musí mu byť umožnené vykonať krížové kontroly určených zásielok, zamerať sa na tovary, potraviny aj zložené potraviny, ktoré indikujú živočíšny pôvod a mohli byť prepustené na územie EÚ bez vykonania hraničných veterinárnych kontrol.

Tieto požiadavky sú zakotvené v Dohode o spolupráci medzi Štátnou veterinárnou a potravinovou správou Slovenskej republiky a Colným riaditeľstvom Slovenskej republiky.

Za rok 2018 bolo vykonaných **100** krížových kontrol. Pri kontrolách boli v 8 prípadoch vyžiadané a prekontrolované dokumenty, dodacie listy, pri ktorých boli indície na tovar podliehajúci veterinárnej kontrole. V dvoch prípadoch to boli zásielky z Mexika. Došetrením sa zistilo, že sa jedná o produkty rastlinného pôvodu, čili omáčky. V jednom prípade bol vyzvaný dovozca na upresnenie o aký výrobok sa jedná. Jednalo sa o kozmetiku, výživové krémy. Pri všetkých ostatných kontrolách sa nepreukázalo pochybenie a máme za to, že tovar je správne vyhodnotený a posielaný na predpísanú veterinárnu kontrolu.

ODBORNÉ STANOVISKÁ

V priebehu roku 2018 bolo vypracovaných pracovníkmi HIS **19** odborných stanovísk a analýz dotýkajúcich sa dovozu zvierat a produktov živočíšneho pôvodu z tretích krajín.

Tabuľka č. 56 Prehľad laboratórnych vzoriek odobraných na HIS SR počas roku 2018

Druh vyšetrenia	Hydinové mäso	Kafilierický tuk	Med včelí	Pekárenské výrobky	Zmrzlina	Spolu
Fyzikálno-chemické vyšetrenie		1				1
Mikrobiologické vyšetrenie	12				6	18
Rádiologické vyšetrenie	5					5
Rezíduá a kontaminanty	56		5	5		66
Spolu	73	1	5	5	6	90

Tabuľka č. 57 Kontrola neživočíšnych produktov na HIS Vyšné Nemecké za rok 2018

Krajina pôvodu	Produkt	Počet kontrolovaných zásielok	Množstvo kg	Počet laboratórnych vyšetrení
Gruzínsko	Lieskové orechy lúpané	5	99920	1
Turecko	Lieskové orechy lúpané	1	17000	0
Turecko	Lieskové orechy spracované	1	5000	0
Turecko	Citróny	2	19840	0
Azerbajdžan	Lieskové orechy lúpané	13	259200	0
Čína	Čaj aromatizovaný	1	401	0
SPOLU		23	401361	1

8.1.3. Kontrola spoločenských zvierat

Zoznam vstupných miest pre spoločenské zvieratá v rámci neobchodného styku pri vstupe z tretích krajín

na hranici s Ukrajinou

- cestné hraničné priechody **Vyšné Nemecké, Ubľa, Veľké Slemence**
- železničný hraničný priechod **Čierna nad Tisou**

letiská

- letisko **Bratislava, Košice, Poprad, Žilina, Piešťany, Sliač**

V roku 2018 bolo skontrolovaných **1 419** dopravných prostriedkov (1362 CÚ Michalovce a 57 CÚ Bratislava), v ktorých boli identifikované spoločenské zvieratá uvedené v platnej legislatíve.

Graf č. 25

Graf č. 26

Pri týchto kontrolách bolo preverených **2010 pasov, resp. certifikátov** spoločenských zvierat.

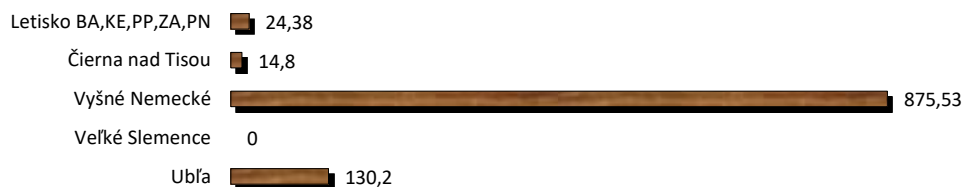
V priebehu roku 2018 nebol zaznamenaný žiaden prípad vrátenia spoločenského zvieratá pri nekomerčnom premiestňovaní z dôvodu nepredloženia veterinárneho certifikátu. Bolo zaznamenaných 15 prípadov nezrovnalostí a tým aj vrátenia spoločenských zvierat do krajiny pôvodu. Všetky prípady boli zachytené na CÚ Michalovce na hraničnom priechode Veľké Slemence.

8.1.4. Kontrola produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách cestujúcich vstupujúcich z tretích krajín

V priebehu roku 2018 bolo na priechodoch SR identifikovaných a následne zadržaných 86 prípadov nepovoleného dovozu produktov živočíšneho pôvodu v osobných batožinách. Tieto produkty boli následne zlikvidované. Podľa jednotlivých Colných úradov sa jedná o nasledujúci počet

Graf č. 27

zadržané mäso a mäsové výrobky 1044,91 kg

Graf č. 28

zadržané mlieko a mliečne výrobky 130,35 kg

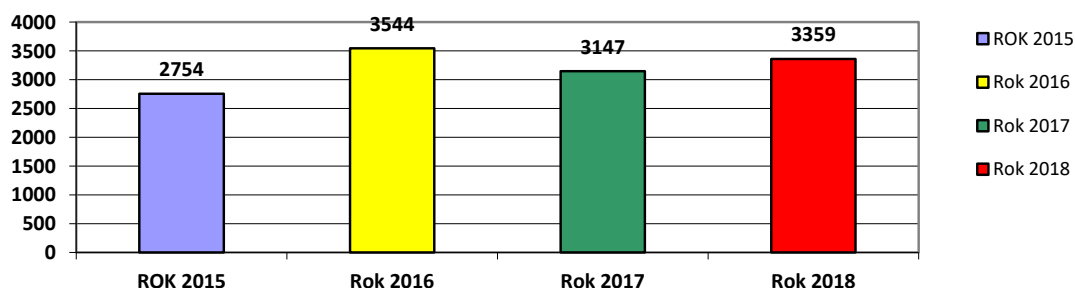

8.2. Vývozy zo SR do tretích krajín

V roku 2018 bolo vystavených do tretích krajín spolu **3359 certifikátov**, z toho predstavuje vývoz živých zvierat a zárodočných produktov **1355 certifikátov** a vývoz produktov živočíšneho pôvodu **2004 certifikátov**. Všetky zistené nedostatky pri kontrolách v mieste pôvodu museli byť odstránené ešte pred vykonaním certifikácie.

Graf č. 29

Počet zásielok zvierat a produktov živočíšneho pôvodu vyvezených zo SR do tretích krajín

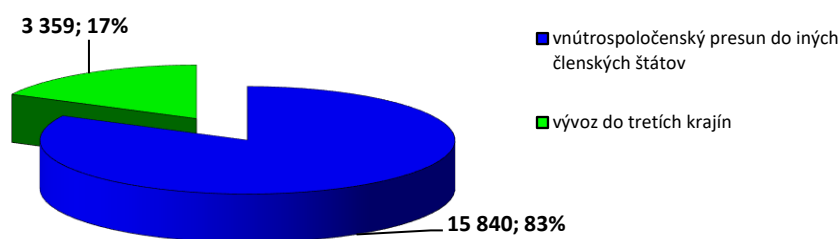

Graf

č.

30

Porovnanie počtu zásielok vyvezených zo SR do 3. krajín a do EÚ v roku 2018

8.2.1. Vývoz zvierat a zárodočných produktov zo SR do 3. krajín za rok 2017

V roku 2018 bolo realizovaných **1 355** zásielok vývozu živých zvierat do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

Tabuľka č. 58 Vývoz zvierat a zárodočných produktov do tretích krajín

Živé zvieratá	ks	3. krajina
Kone	9	SAE, USA
HD	25 608	Azerbajdžan, Bosna a Hercegovina, Kosovo, Libanon, Rusko, Turecko, Uzbekistan
Ošípané	43 212	Albánsko, Bosna a Hercegovina, Srbsko
Ovce, kozy	35	Mjanmarsko, Srbsko
Jednodňová hydina	2 660 338	Moldavsko, Srbsko, Ukrajina
Čmeliaky	171 432 /kolónie/	Albánsko, Čile, Čína, Japonsko, Kórea, Macedónsko, Srbsko, Rusko, Saudská Arábia, Senegal, Taiwan, Ukrajina
Sperma	16 200 j.	Rusko, USA
Násadové vajcia	43 923 680	B a Hercegovina, Irak, Kazachstan, Rusko, Ukrajina
Ostatné živé zvieratá (spoločenské zvieratá, exotické vtáky, holuby, zoo zvieratá ...)	5 749	Bahrajn, Brazília, Čína, Egypt, Filipíny, Indonézia, Jordánsko, Kanada, Kuvajt, Katar, Maroko, Mjanmarsko, Omán, RF, SAE, Turecko, Ukrajina, USA, Vietnam

8.2.2. Vývoz produktov živočíšneho pôvodu zo SR do 3. krajín za rok 2017

V roku 2018 bolo realizovaných **2004** zásielok vývozov produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín zo Slovenskej republiky.

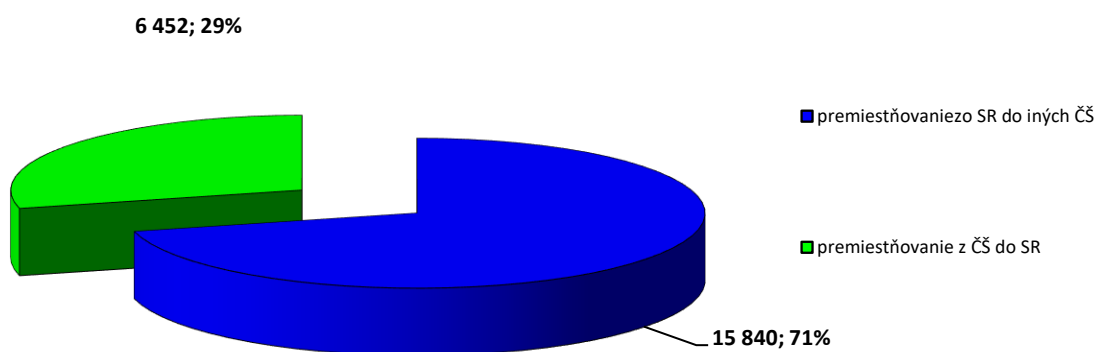
Tabuľka č. 59 Vývoz produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín

Produkt	kg	3. krajina
Hydinové mäso, droby, krídla, iné výrobky z hydiny	848 001	Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Gabon, Ghana, Kazachstan, Mayotte, Moldavsko, Ukrajina
Mlieko, mliečne výrobky, syry	4 643 691	Austrália, Bosna a Hercegovina, Brazília, Burkina, Čierna Hora, Gabon, Ghana, Gambia, Gruzínsko, Guinea, Guinea-Bissau, India, Indonézia, Izrael, Kamerun, Kanada, Katar, Kórea, Kosovo, Libanon, Líbya, Macedónsko, Mauritánia, Moldavsko, Niger, Nový Zéland, SAE, Senegal, Seychely, Srbsko, Togo, Turecko, Turkmenistan, Ukrajina, USA, Vietnam
Živočíšne produkty inde nešpecifikované	30 378	Čierna Hora, Srbsko
Tuky, oleje	326 360	Srbsko
Mäsové výrobky	157 349	Bosna a Hercegovina, Gruzínsko, Moldavsko, Srbsko, Rusko, Ukrajina

Laktóza a laktózový sirup	814 256	India, Indonézia, SAE, Taiwan, Ukrajina, Vietnam
Dehydrované výrobky	366 229	Albánsko, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina
Rôzne jedlé prípravky	6 282 264	Angola, Bosna a Hercegovina, Čierna, Hora, Čile, Egypt, Gabon, Ghana, Hongkong, Jordánsko, Južná Afrika, Katar, Kuvajt, Líbya, Libanon, Macedónsko, Maroko, Niger, Pakistan, Pobrežie Slonoviny, SAE, Saudská Arábia, Senegal, Srbsko, Turecko, Togo, Ukrajina, Vietnam
Bielkovinové látky (želatína, kolagén, albumín..)	784 102	Arménsko, Austrália, Bielorusko, Čína, Gruzínsko, India, Indonézia, Japonsko, Kanada, Kórea, Kolumbia, Kosovo, Macedónsko, Malajzia, Nový Zéland, Rusko, Singapur, Srbsko, Rusko, Ukrajina, USA, Taiwan
Surové kože, kožky	15 249 994	Bielorusko, Bosna a Hercegovina, Čína, Indonézia, Japonsko, Srbsko, Taiwan, Turecko, Ukrajina, Vietnam
Krmivá pre zvieratá	177 039	Bosna a Hercegovina, Libanon, Sýria
Organické chemikálie	131 302	Čína, Maroko, Panama, Rusko, Singapur, Srbsko, Ukrajina
Zvyšky a odpad z potr. priemyslu	299 609	Bosna a Hercegovina, Macedónsko, Moldavsko, Srbsko, Ukrajina,

8.3. Obchod v rámci EÚ

Graf č. 31 Porovnanie počtu zásielok zvierat a vedľajších živočíšnych produktov (VŽP) odoslaných zo SR do iných členských štátov a naopak

Tabuľka č. 60 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené zo SR do iných ČŠ rok 2018

	KONE	HD	OŠÍPA NE	OVCE, KOZY	HYDINA	OST.ŽI VÉ	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCIA	ZVER V KOŽI	SPERMA	ČMELE VČELY	SLIMÁKY	KOMERČNÝ DOKUMENT
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	zásielk	ks	kg	jedn.	kolónie	kg	kg
BELGICKO	53	2291				19885		11154					
BULHARSKO		84		2134		61					1579		53600
ČESKO	168	3194	160	211	485385	13159	131	30187	23151	23168	1406		12054275
DÁNSKO						13							420730
FÍNSKO						1					170		
FRANCÚZSK	26					379			84467		40412		
GRÉCKO		1310		5	4176	17543		20			14491		
HOLANDSKO	27	103				28741		31300		47642	195617		
CHORVÁTSK	2	9526	11790	23	163076	25					2250		9647465
LITVA						15							
LOTYŠSKO	1										60		
MAĎARSKO	21	1807	33388	20290	567461	41713	67	59350	19274	139	3875		6350139
MALTA						5							
NEMECKO	33	33			60480	18182		12882		1000	42470		27714
POLSKO	41	4390	30183	3416	822339	30131	55	23555			31573		14583642
PORTUGALSK	5			2		326							
RAKÚSKO	42	1118	2000	3570			1	15080	56565	9452	9884		1818740
RUMUNSKO	21	38	11664	23	477434		9	78084			902		1968964
SLOVINSKO		2541				13412			16728				3864320
ŠPANIELSKO	21	6579				48625					258571		
ŠVAJCIARSKO	25					242							
ŠVÉDSKO	2					10							
TALIANSKO	24	964	3916	8656		48165			12696		91610	5540	3548680
UK	17					6261					22791		

Tabuľka č. 61 Zásielky podliehajúce veterinárnej certifikácii premiestnené z ČŠ do SR rok 2018

	KON E	HD	OŠÍPA NÉ	OVCE KOZY	HYDIN A	OSTAT NÉ ŽIVÉ ZV.	ŽIVÉ RYBY	NÁS. VAJCI A	SPER MA	Zver v koži	KOMERČNÝ DOKUMENT
	ks	ks	ks	ks	ks	ks	zásielky	ks	jednot ky	kg	kg
BELGICKO	220	73				2022			17		
BULHARSKO						2449					
ČESKO	150	1844	19775 3	3633	565288 48	42643	150	28746 0	48400		5405286
DÁNSKO			33436			1					420730
ESTÓNSKO		117									
FRANCÚZSKO	15	104		476	2707	94			1565		
HOLANDSKO	143	306	4351	2		104	10		406		
CHORVÁTSKO	10				3000						9647465
ÍRSKO	12	1820				10					
LITVA	1										

LOTYŠSKO		850				23					
MAĎARSKO	10	585	23896	2	589838 0	66783	59	65756 0	2238	239639	6350139
NEMECKO	211	1285	75		140989 4	140		18324 0	52707		27714
NÓRSKO	3										
POĽSKO	18	8	19895	6599	759946	8580	2				14583642
PORTUGALSKO					29920	5					
RAKÚSKO	91	255		16	40945	34		86400	19233		20057876
RUMUNSKO	36	397				1					1968964
SLOVINSKO	53	1									3864320
ŠPANIELSKO	18	76			24480	3					
ŠVAJČIARSKO	47					1					
ŠVÉDSKO						43					
TALIANSKO	63	154				1546					3548680
UK	62	7		15	79200	174	2		1405		

8.4. Kontroly počas transportu

8.4.1. Vyhodnotenie kontroly počas prepravy produktov živočíšneho a rastlinného pôvodu a živých zvierat.

Tabuľka č. 62

Počet kontrolných akcií	13	
Počet hliadok zapojených do kontrol	511	
Počet kontrolovaných zásielok	1481	
Množstvo (t)	2423,4	
Počet nezrovnalostí	143	9,65 % z počtu kontrolovaných zásielok
Množstvo (t) nezrovnalostí	138,96	5,73 % z celkovej váhy
Vrátené zásielky	28	19,58 % z počtu nezrovnalostí
Množstvo (t) vrátených zásielok	10,863	7,81 % zo zásielok s nezrovnalosťami
Počet zahájených správnych konaní	47	
Počet pokút	72	
Suma spolu (EUR)	2465	

Tabuľka č. 63 Vyhodnotenie kontrol počas transportu január – december 2018

Mesiac	Počet hliadok	Počet kontrolovaných zásielok	Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	Množstvo (tona)	Počet nezrovnalostí	Množstvo s nezrovnalosťami (tona)	Vrátené zásielky	Množstvo vrátených zásielok (tona)	Počet zahájených správnych konaní	Počet pokút	Suma
január	38	93	154	99,6	8	5,278	1	0,720	0	5	188
február	37	92	149	168,1	1	1,100	1	0,400	0	2	50
marec	40	89	170	189,2	2	1,651	0	0	2	1	20
apríl	39	101	138	337,5	1	2,635	1	0,200	7	2	80
máj	40	106	163	437,0	8	23,920	3	0,550	1	9	285
jún	41	105	173	126,0	27	17,596	7	2,928	4	8	250
júl	41	110	169	156,7	15	4,501	0	0	11	4	100
august	42	98	147	155,8	19	5,183	6	0,850	1	9	230
september	40	129	256	159,1	20	20,431	3	3,653	1	13	346
október	38	94	137	92,3	4	1,718	0	0	1	1	60
november	77	398	433	438,9	35	53,582	6	1,562	18	17	836
december	38	66	126	63,2	3	1,365	0	0	1	1	20
SPOLU I.-XII.	511	1481	2215	2423,4	143	138,96	28	10,863	47	72	2465
					9,65 % z celkovéh o počtu zásielok	5,73 % z celkovej váhy	19,58 % z počtu nezrovnalo stí	7,81 % zo zásielok s nezrov n.			

Tabuľka č. 64 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2018

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Poľsko (PL)	273	25	9,15
2	Rakúsko(AT)	29	1	3,44
3	Česko (CZ)	218	6	2,75
4	Maďarsko (HU)	39	1	2,56
5	Slovensko (SK)	1294	29	2,24
6	Ostatné	213	0	0,00

Tabuľka č. 65 Percentuálny podiel prípadov nezrovnalostí podľa miesta nakládky rok 2018

	KRAJINA	POČET ZÁSIELOK (komodít) PODĽA KRAJINY NAKLÁDKY	POČET NEZROVNALOSTÍ	%
1	Poľsko (PL)	289	64	22,14
2	Rakúsko (AT)	8	2	25,00
3	Česko (CZ)	277	8	2,88
4	Maďarsko (HU)	26	2	7,69
5	Slovensko (SK)	1395	45	3,22
6	Ostatné	220	22	10,00

Tabuľka č. 66 Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov za krajinu za rok 2018

Druh nedostatku	Krajina	Počet	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
Nevyhovujúca hygiena	Poľsko	35	53,14
	Slovensko	26	
	Ostatné	9	
	Česko	4	
	Taliansko	1	
	Maďarsko	1	
Znemožnená vysledovateľnosť, chýbajúca dokumentácia	Poľsko	16	17,48
	Slovensko	6	
	Ostatné	3	
	Česko	0	
	Maďarsko	0	
Chýbajúce značenie	Poľsko	10	13,28
	Ostatné	5	
	Rakúsko	2	
	Slovensko	1	
	Maďarsko	1	
Nedodržený teplotný režim	Slovensko	7	9,79
	Česko	4	
	Poľsko	3	
Ostatné	Slovensko	5	6,29
	Ostatné	4	

Tabuľka č. 67

Najčastejšie druhy nedostatkov a približný počet nedostatkov Porovnanie rokov 2017 a 2018					
Rok 2017			Rok 2018		
Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch	Poradie	Druh nedostatku	% podiel nedostatku na celkových nedostatkoch
1.	Nevyhovujúca hygiena	51,61		Nevyhovujúca hygiena	53,14
2.	Nedodržaný teplotný režim	16,12		Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	17,48
3.	Chýbajúce značenie	12,90		Chýbajúce značenie	13,28
4.	Ostatné	11,29		Nedodržaný teplotný režim	9,79
5.	Znemožnená výsledovateľnosť Chýbajúca dokumentácia	8,06		Ostatné	6,29

Tabuľka č. 68

Porovnanie jednotlivých parametrov kontrol V období 01.01.2017-31.12.2017 s obdobím 01.01.2018-31.12.2018 (prepočet je vyjadrený priemernou hodnotou na jednu kontrolnú akciu)			
	január– december 2017	január– december 2018	
Počet kontrolovaných zásielok (áut)	104,58	113,92	Nárast o 9,34 zásielok, t.j. 8,93 %
Počet kontrolovaných komodít podľa druhu	172,16	170,38	Pokles o 1,78 komodít, t.j. 1,03 %
Počet zistených nezrovnalostí	5,16	11,00	Nárast o 5,84 nezrovnalostí, t.j. 113,17 %
Počet vrátených zásielok (áut) do miesta pôvodu	0,83	2,15	Nárast o 1,32 zásielky, t.j. 159,03 %
Počet správnych konaní	1,66	3,61	Nárast o 1,95, t.j. 117,46 %
Počet udelených pokút	3,58	5,53	Nárast o 1,95 t.j. 54,46 %

8.5. Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný rybolov

Cieľom spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva, stanovenej v legislatíve EÚ, je zabezpečiť také využívanie živých vodných zdrojov, ktoré zabezpečí trvalo udržateľné hospodárske, environmentálne a sociálne podmienky.

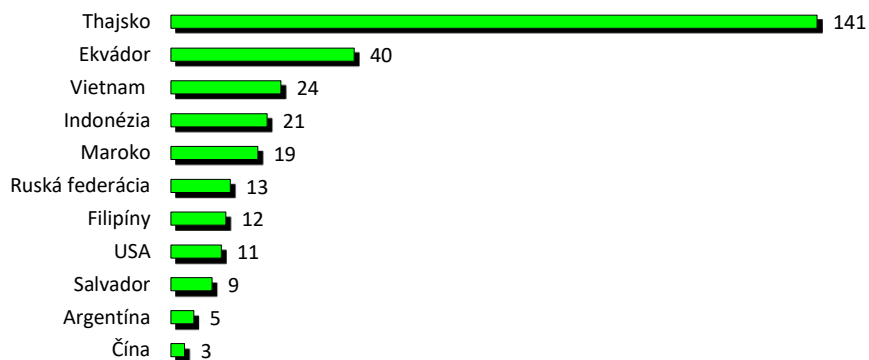
ŠVPS SR je poverená MPRV SR, ako kompetentná autorita na výkon kontrol v zmysle nariadenia Rady (ES) č. 1005/2008.

Tabuľka č. 69

Počet zásielok	Hmotnosť (kg)	Krajina pôvodu
3	18 650	Čína
5	109 305	Argentína
9	24 126	Salvador
11	228 907	USA
12	143 225	Filipíny
13	398 059	Ruská federácia
19	237 030	Maroko
21	237 030	Indonézia
24	383 616	Vietnam
40	443 340	Ekvádor
141	2 045 939	Thajsko

Graf č. 32

Za rok 2018 bolo v SR vykonaných 298 kontrol produktov rybolovu z pohľadu NNN Nariadenia

9. POTRAVINY RASTLINNÉHO PÔVODU

Orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vychádzali pri úradných kontrolách v oblasti potravín rastlinného pôvodu z koncepcie plánu úradných kontrol, kvôli zabezpečeniu vysokej úrovne ochrany zdravia ľudí a záujmov spotrebiteľov v celom potravinovom reťazci, od prvovýroby až po maloobchodný predaj.

Hlavným cieľom úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu, rovnako ako v minulých rokoch, bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov, zabezpečenie eliminácie nedostatkov u potravín vyrábaných na našom území a taktiež zabránenie vstupu rizikových potravín dovážaných z tretích krajín tak, aby bola zabezpečená ochrana zdravia spotrebiteľov Európskej únie.

Veľký dôraz bol kladený aj na odhaľovanie zavádzania a klamania spotrebiteľov a taktiež aj falšovania potravín.

Na zabezpečenie dosiahnutia cieľov sa kontrolovali potravinové nebezpečenstvá prítomné aj na úrovni prvovýroby. Všetky tieto zamerania úradných kontrol priniesli radu významných zistení a podklady pre smerovanie úradných kontrol do ďalšieho obdobia.

9.1 Výsledky úradných kontrol potravín

V Slovenskej republike bolo v roku 2018 celkovo zaregistrovaných v zmysle zákona 152/1995 Z. z **14 622** právnych subjektov (56 813 potravinárskych prevádzok).

V roku 2018 bolo skontrolovaných **9 327** právnych subjektov. Vykonaných bolo **52 817** úradných kontrol potravín v zmysle zákona č. 152/95 Z. z a z toho **2727** úradných kontrol v zmysle zákona 39/2007 na všetkých stupňoch v reťazci, z ktorých bolo 4 308 kontrol s nedostatkom, čo predstavuje 8,2 %, pričom bežné kontroly v počte 51 021 vykazovali 7,1 % kontrol s nedostatkom (3 635) z počtu bežných kontrol, kontroly mimo pracovnej doby v počte 1 796 vykazovali 37,5 % kontrol s nedostatkom (673) z počtu kontrol mimo pracovnej doby.

Z celkového počtu 9 327 kontrolovaných právnych subjektov a z 16 674 prevádzok, boli u 3 277 prevádzok (t. j 19,7 %) zistené nedostatky (porušenosť v roku 2017 predstavovala 21,2 %).

Najčastejšie pri úradných kontrolách boli zistené nedostatky v hygiene budov a hygiene v prevádzkarne (2 980 nedostatkov), ďalej boli zistené nedostatky v hygiene technologického zariadenia a pracovných pomôcok (2 137), v predaji po dátume spotreby a dobe minimálnej trvanlivosti (1 895), v hygiene skladovania (1 589), pri v označení výrobkov (1 542), v hygiene predaja (1 099), ako aj iné nedostatky (príloha č. 01).

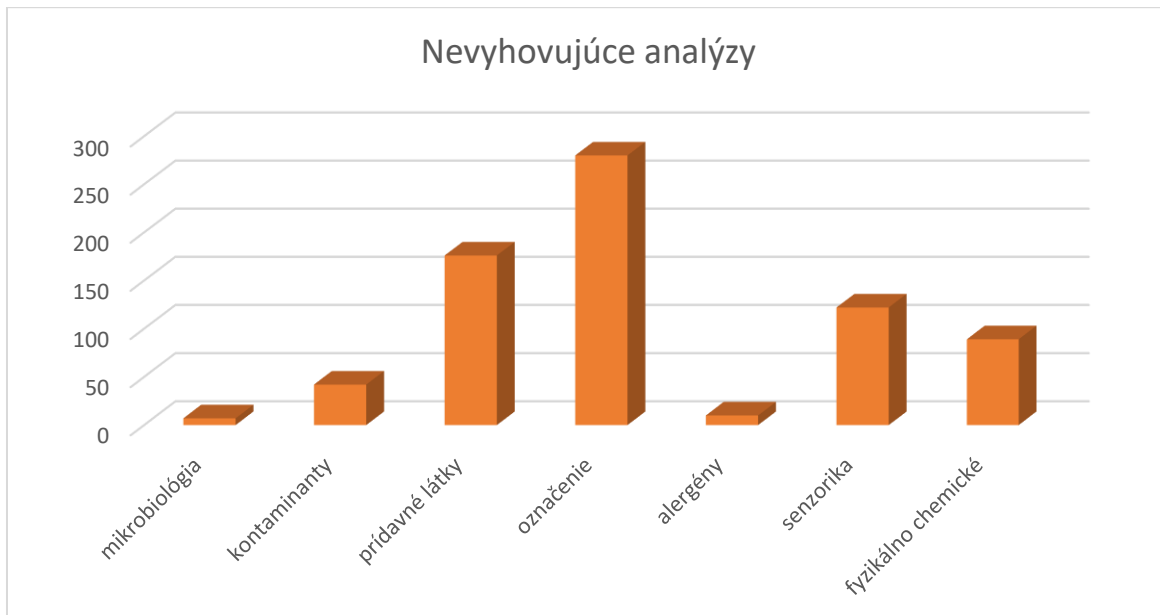
Najviac nedostatkov 12 814 bolo v maloobchode, kde pri kontrolách bolo zistených až 2 704 prevádzok s nedostatkami. Nedostatky sa týkajú hlavne hygieny budov, technologických zariadení a pracovných pomôcok, zistení tovaru po dobe spotreby a po dátume minimálnej trvanlivosti, označovania výrobkov, nedostatkov v dokumentácii ako aj iných nedostatkov zistených v priebehu úradných kontrol potravín.

V roku 2018 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinných komodít aj audity so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobných praxe s platnou legislatívou.

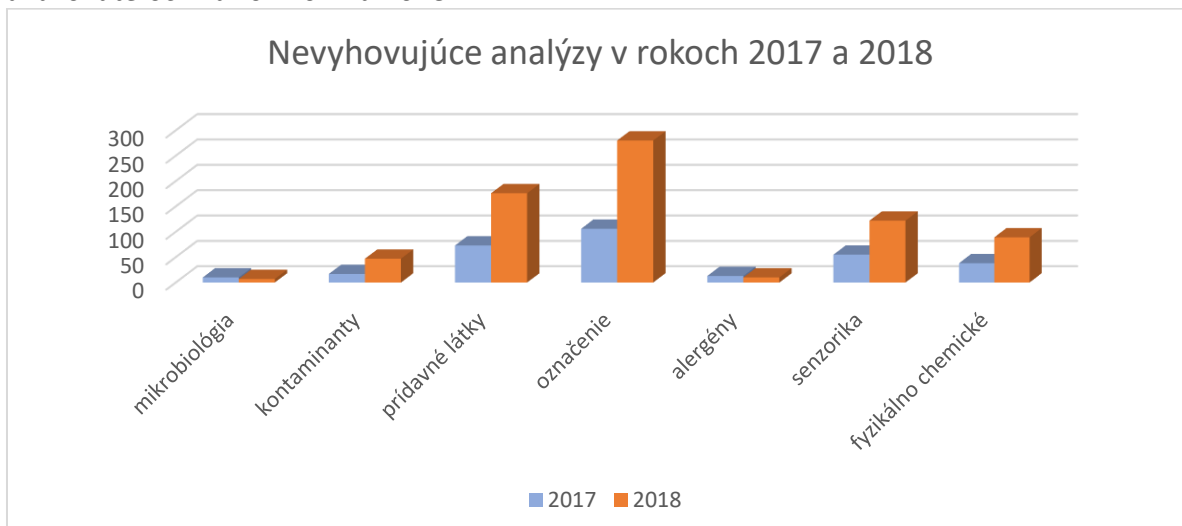
Veterinárne a potravinové ústavy v Slovenskej republike analyzovali a vyhodnotili v roku 2018 v komoditách výrobkov rastlinného pôvodu **6 537** výrobkov, z ktorých 263 vzoriek, t. j. 4,0 % nevyhovelo požiadavkám Potravinového kódexu SR, Vyhláškam MPRV SR alebo iným záväzným právnym predpisom v oblasti kvality a bezpečnosti potravín (v roku 2017 bolo odobratých 7 101 vzoriek, z ktorých 197 vzoriek, t. j. 2,8 % nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy).

Z celkového počtu vykonaných analýz vzoriek potravín rastlinného pôvodu nevyhovelo platnej legislatíve v mikrobiologických ukazovateľoch 7, v kontaminantoch 42, v prídavných látkach 176, v označovaní 280, v alergénoch 10, v senzorických ukazovateľoch 122, vo fyzikálno - chemických ukazovateľoch 89 vzoriek (príloha č. 2). Prehľad nevyhovujúcich vzoriek rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2018 a porovnanie za rok 2017 je uvedený v grafoch č. 33 a č. 34.

Graf č. 33 Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2018

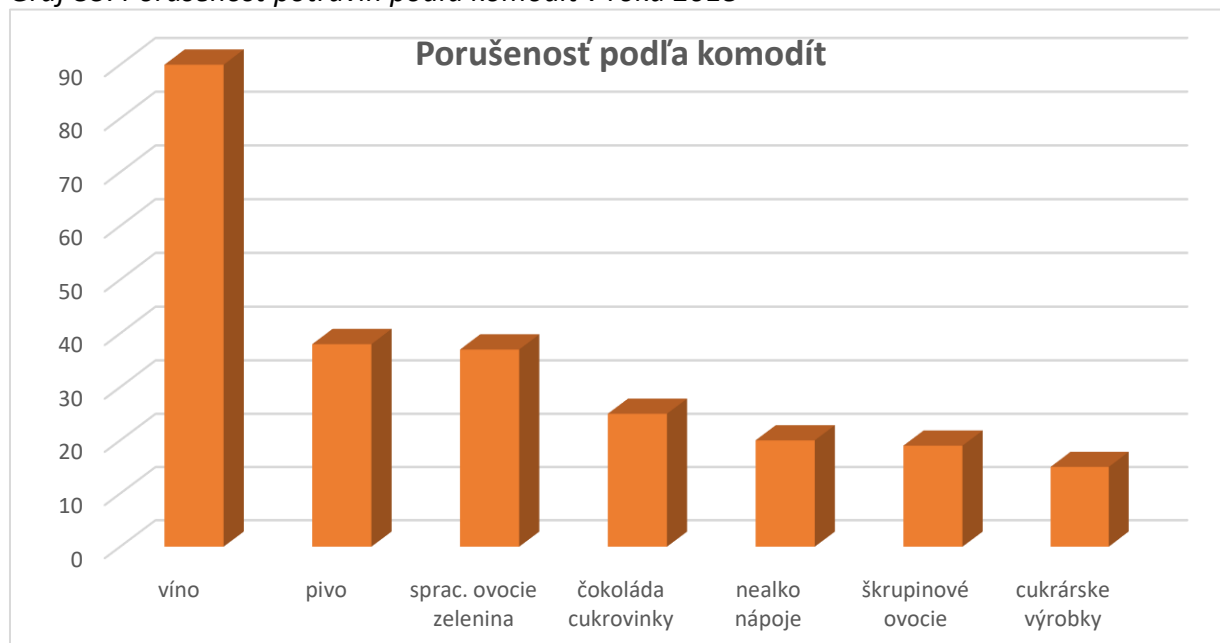

Graf č. 34 Prehľad nevyhovujúcich analýz rastlinného pôvodu v jednotlivých kontrolovaných ukazovateľoch za rok 2017 a 2018

Z pohľadu jednotlivých rastlinných komodít boli najvyššie počty nevyhovujúcich výrobkov zistených celkovo u vína 90, piva 38, spracovaného ovocia a zeleniny 37, čokolády cukrovíniiek 25, nealkoholických nápojov 20, škrupinového ovocia 19, cukrárskych výrobkov 15, trvanlivého pečiva 12, pekárskych výrobkov 11. Prehľad o porušenosti potravín rastlinného pôvodu podľa komodít je uvedený v grafe č. 35 a prílohách č. 02 a č. 03.

Graf 35. Porušenosť potravín podľa komodít v roku 2018

Jednotlivé analyzované vzorky rastlinného pôvodu boli odoberané vo výrobe a v obchodnej sieti.

Vo výrobe bolo odobratých 2 256 vzoriek rastlinného pôvodu, čo je 34,5 % z celkového počtu odobratých rastlinných vzoriek. Z toho bolo 88 nevyhovujúcich vzoriek čo predstavuje 1,3 %.

V obchodnej sieti bolo odobratých 3 977 vzoriek rastlinného pôvodu, čo je 60,9 % z celkového počtu odobratých vzoriek, z toho bolo 164 nevyhovujúcich vzoriek čo predstavuje 2,5 % z celkového počtu vzoriek. V obchodnej sieti sa odoberali vzorky z domácej produkcie, ostatných krajín EÚ a dovozu z tretích krajín. Najvyššia porušenosť v obchodnej sieti bola zistená u výrobkov rastlinného pôvodu z domácej produkcie, u ktorých z celkovo odobratých 1 735 vzoriek bola zistená porušenosť u 61 vzoriek čo predstavuje 0,9 % z celkového počtu vzoriek. Porušenosť bola zistená aj u výrobkov v obchodnej sieti, ktoré pochádzali z vnútro komunitárnej výmeny (krajiny EÚ), u ktorých z celkovo odobratých 1 441 vzoriek bola zistená porušenosť u 52 vzoriek čo je 0,8 % z celkového počtu vzoriek. U výrobkov v obchodnej sieti z tretích krajín a nezaradených vzoriek z celkovo odobratých 801 vzoriek bola zistená porušenosť u 51 vzoriek čo predstavuje 0,8 % z celkového počtu vzoriek.

Pri dovoze z tretích krajín bolo odobratých 304 vzoriek, čo je 4,6 % z celkového počtu všetkých odobratých vzoriek. Z toho bolo 11 nevyhovujúcich vzoriek, čo je 0,2 % porušenosť z celkového počtu vzoriek.

Pre porovnanie v roku 2017 bolo pri dovoze odobratých 619 vzoriek z čoho bolo 18 nevyhovujúcich čo predstavovalo 2,9 %. Prehľad o počte odobratých vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek pri dovoze v roku 2018 a 2017 je uvedený v tabule č. 01. Prehľad o celkovom počte

odobratých vzoriek rastlinného pôvodu vo výrobe, obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín je uvedený v tabuľke č. 70 a grafe č. 36.

Tabuľka č. 70 Porovnanie počtu vzoriek a nevyhovujúcich vzoriek v roku 2018 a 2017

Rok	Počet vzoriek z dovozu	Počet nevyhovujúcich vzoriek z dovozu	% nevyhovujúcich z počtu vzoriek z dovozu
2018	304	11	3,6
2017	619	18	2,9

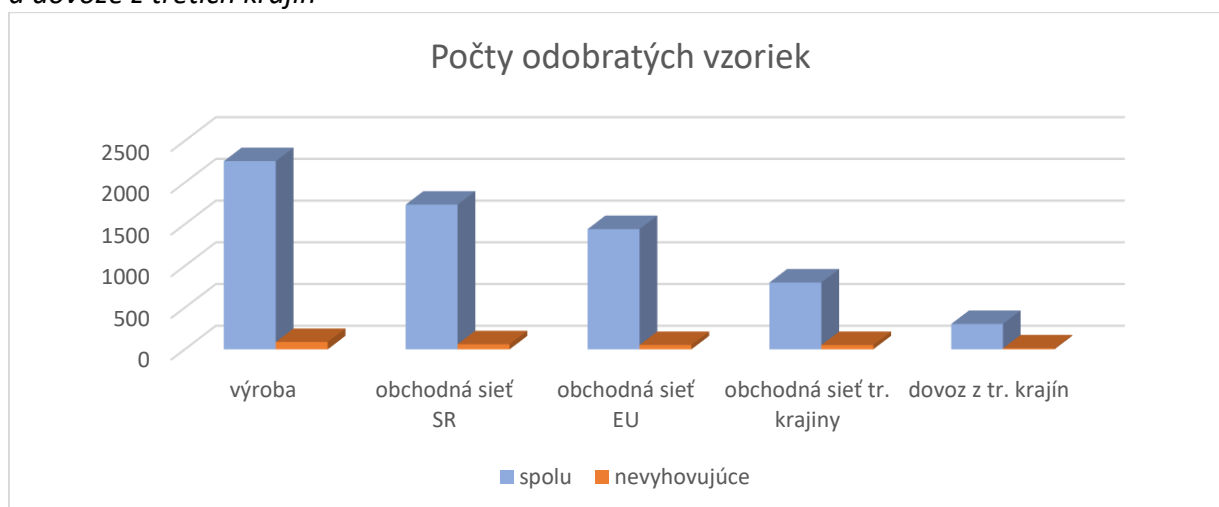
Tabuľka č. 71 Prehľad o celkovom počte odobratých vzoriek Rastlinných komodít - bez vína

Miesto odberu		Odobraté vzorky			% porušenosti z celkového počtu odobratých vzoriek
		Vyhovujúce	Nevyhovujúce	Spolu	
Výroba		2 168	88	2 256	1,3
Obchodná sieť	Vzorky domáceho pôvodu	1 674	61	1 735	0,9
	Vzorky z ostatných krajín EÚ	1 389	52	1 441	0,8
	Vzorky z tretích krajín, neuvedené	750	51	801	0,8
	SPOLU obchodná sieť	3 813	164	3 977	2,5
Vzorky odobraté pri dovoze z tretích krajín		293	11	304	0,2
SPOLU uvedené vzorky		6 274	263	6 537	4,0

Výroba – baliarne, malé množstvá, primárni výrobcovia, výroba, spoločné stravovanie, ostatné

Obchodná sieť – doprava, dovoz, maloobchodné predajne, veľkoobchodné sklady, predajne výrobcu, internetový predaj

Graf č. 36 Prehľad o počte odobratých vzoriek rastlinného pôvodu vo výrobe, obchodnej sieti a dovoze z tretích krajín

9.2 Frekvencia a typy nezhôd

V roku 2018 bolo prekontrolovaných 16 674 objektov

- nezhody v systéme správnej výrobnéj praxe a HACCP – v kontrolovaných objektoch bolo zistených 235 nedostatkov v uplatňovaní systému správnej výrobnéj praxe. Najviac porušení v rámci potravín bolo zistených v maloobchodnom predaji 160 a u výrobcov 56.

Najčastejšie zistené nedostatky boli naďalej v nedostatočnom uplatňovaní vypracovanej dokumentácie správnej výrobnéj praxe, kde jednotlivé operácie súvisiace s výrobou, manipuláciou a umiestnením potravín na trh vychádzajúce zo všeobecných hygienických požiadaviek na výrobu potravín podľa platnej legislatívy neboli v dostatočnej miere zavedené do praxe, chýbajúca dokumentácie SVP, nedostatočné vedenie a nedostatky v oblasti záznamov systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín, nevykonávanie monitoringu CCP a tiež v nedodržiavaní plánu ochrany pred škodcami.

- nedostatky v uplatňovaní požiadaviek na celkovú hygienu – najvyšší počet nedostatkov bol zistený v hygiene technologického zariadenia a pracovných pomôcok v predajniach, kde všeobecne v rámci prekontrolovaných objektov boli zistených 1 908 nedostatkov.

Tabuľka č. 72 Typ niektorých nedostatkov na úrovni maloobchodu

Typ nedostatku - maloobchod	Počet kontrol s nedostatkom	Počet nedostatkov celkom
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1 102	2 137
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	1 048	2 980
Označenie nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	791	1 542
Osobná hygiena	610	734
Hygiena skladovania	596	1 589

Hygiena predaja	411	1 099
Predaj po DS, DMT	389	1 895
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	258	298

*Počet kontrol s nedostatkom nie je súčtom celého stĺpca, nakoľko v niektorých prípadoch v rámci 1 úradnej kontroly bolo zistených viac typov nedostatkov

Najviac nedostatkov v obchodnej sieti bolo v hygiene budov a technologického zariadenia – 2 236 nedostatkov, ďalej v hygiene technologického zariadenia a pracovných pomôcok – 1 906 a predaj po DS a DMT – 1 872 nedostatkov.

Počet identifikovaných nezhôd a opis jednotlivých typov nezhôd je uvedený v prílohe č. 01, v ktorej sú vyhodnotenú výsledky inšpekcií na mieste. Vyhodnotenie nevyhovujúcich výrobkov v jednotlivých komoditách potravín rastlinného pôvodu sú uvedené v prílohe č. 02. V prílohe č. 03 sú uvedené výsledky analýz odobratých vzoriek potravín rastlinného pôvodu vo výrobe, v obchodnej sieti a pri dovoze z tretích krajín.

Najvyššia frekvencia nezhôd sa vyskytovala v maloobchode. Prehľad najčastejšie zistených skupín nedostatkov (počty úradných kontrol v zmysle zákona č. 152/95 Z. z.) sú uvedené v prehľadových tabuľkách nižšie a porovnaním stavu v roku 2017 a 2018. Prevádzkovateľom potravinárskych podnikov boli uložené opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Tabuľka č. 73 Porovnanie počtu kontrol s nedostatkom v rokoch 2017 a 2018 v obchodnej sieti a vývoj za sledované obdobie v jednotlivých oblastiach

Hypermarkety a supermarkety

Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	285	2018
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	172	
Hygiena skladovania	181	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	293	
Hygiena predaja	128	
po DS/DMT	117	
Poškodený obal, tovar	37	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	295	2017
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	164	
Hygiena skladovania	188	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	289	
Hygiena predaja	127	
po DS/DMT	85	
Poškodený obal, tovar	30	

Stredné predajne

Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	477	2018
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	397	
Osobná hygiena	296	
Hygiena skladovania	214	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	260	
Hygiena predaja	190	

po DS/DMT	179	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	491	2017
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	477	
Osobná hygiena	329	
Hygiena skladovania	252	
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	232	
Hygiena predaja	192	
po DS/DMT	162	

Malé predajne

Osobná hygiena	216	2018
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	221	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	202	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	153	
Hygiena predaja	88	
Hygiena skladovania	99	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	70	
Osobná hygiena	227	2017
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	248	
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	232	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	176	
Hygiena predaja	98	
Hygiena skladovania	109	
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	87	

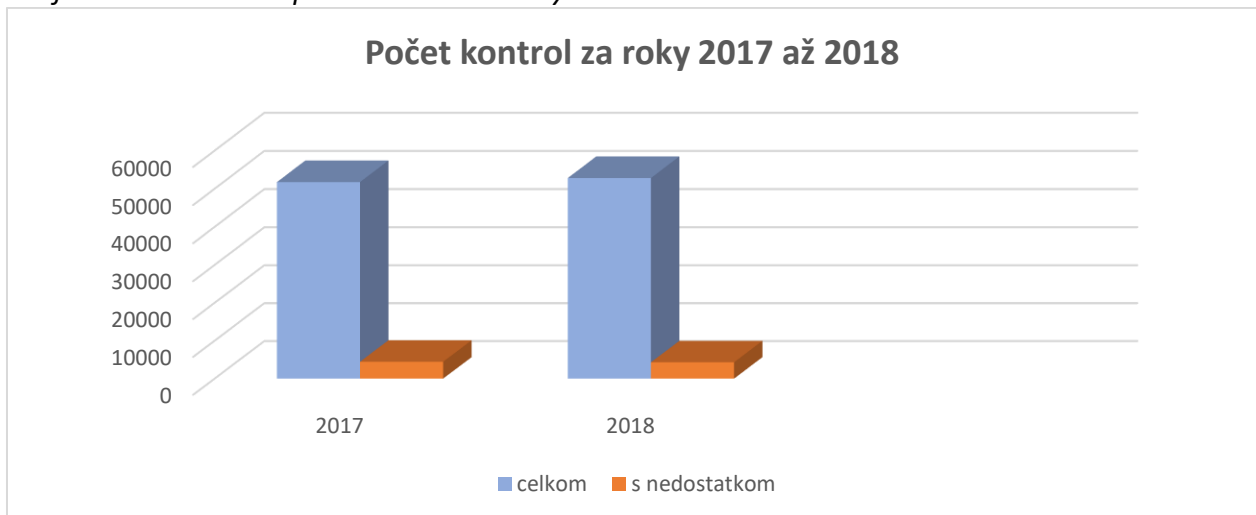
V nižšie uvedenej tabuľke sú uvádzané najviac vyskytujúce sa nedostatky, zoradené podľa počtu úradných kontrol v príslušnom kalendárnom roku. Uvádzaných je „TOP 15“ najčastejších nedostatkov a porovnanie s predchádzajúcim rokom.

Tabuľka č. 74 Porovnanie počtu úradných kontrol s nedostatkom v rokoch 2017 a 2018

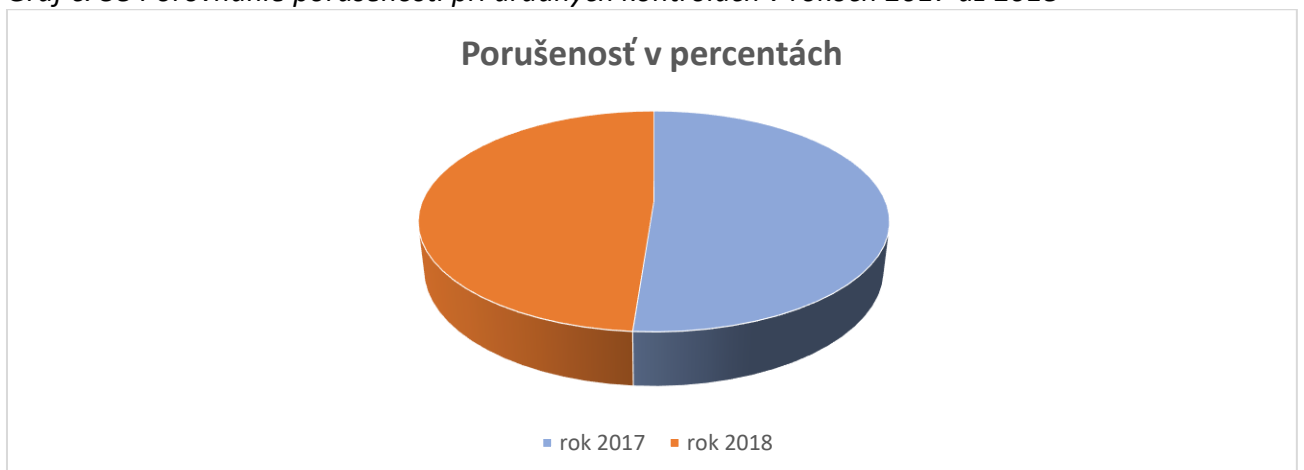
2017		2018	
Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	1 182	Hygiena budov, hygiena prevádzkarne	1 048
Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1 137	Hygiena technologického zariadenia, pracovné pomôcky	1 102
Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	734	Označenie - nečitateľné, nedostatočné alebo nesprávne	791
Hygiena skladovania	658	Hygiena skladovania	596
Osobná hygiena	661	Osobná hygiena	610
Hygiena predaja	423	Hygiena predaja	411

po DS/DMT	347	po DS/DMT	389
Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	295	Dodržiavanie a evidencia teplotných režimov	258
Nevyhovujúce laboratórne analýzy	244	Nevyhovujúce laboratórne analýzy	247
Poškodený obal, tovar	68	Poškodený obal, tovar	75
Nedostatky v dokumentácií	313	Nedostatky v dokumentácií	227
HACCP, SPP a podobné systémy	129	HACCP, SPP a podobné systémy	136
Nevhodné na ľudskú spotrebu	117	Nevhodné na ľudskú spotrebu	80
DDD, evidencia, výskyt škodcov	137	DDD, evidencia, výskyt škodcov	131
Sanitačný poriadok, evidencia	107	Sanitačný poriadok, evidencia	79

Graf č. 37 Porovnanie počtu kontrol za roky 2017 až 2018

Graf č. 38 Porovnanie porušenosti pri úradných kontrolách v rokoch 2017 až 2018

9.3 Charakter rizika pochádzajúceho z nezhôd v rámci komodít rastlinného pôvodu

Jedlé rastlinné tuky a oleje

V roku 2018 bolo odobratých a vyšetrených 173 jedlých rastlinných tukov olejov. Dva výrobky nevyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 1,15 %, čo znamená zhoršenie oproti roku 2017 o 0,49 %. V jednom prípade išlo o extra panenský olivový olej zo Španielska, ktorý na základe posúdenia organoleptických vlastností spĺňal požiadavky pre panenský olivový olej, nie extra panenský. V jednom prípade nevyhovelo označenie slnečnicového oleja pre nevyhovujúcu veľkosť písma.

Výrobky z jedlých rastlinných tukov a olejov

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných v roku 2018 16 výrobkov, pričom všetky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo je obdobný výsledok ako v roku 2017. Z uvedeného počtu vzoriek predstavovalo 8 vzoriek prípravky do kávy.

Majonézy

V uvedenej komodite bolo odobratých 39 vzoriek, z toho požiadavkám legislatívy nevyhoveli dve vzorky, čo predstavuje porušenosť 5,13 %. V roku 2017 boli všetky vzorky vyhovujúce. Pokiaľ ide o nevyhovujúce výrobky, v jednom prípade sa jednalo o nesprávne označenie výrobku, a zároveň neuvedenie použitej konzervačnej látky v zložení výrobku a v druhom prípade bola zistená prítomnosť horčicového alergénu. Obidva výrobky boli domáceho pôvodu.

Kakao a výrobky z kakaa

V priebehu roku 2018 bolo v tejto komodite odobratých a vyšetrených 75 vzoriek, z toho 62 vzoriek tvoril kakaový prášok. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy, čo je porovnateľné s rokom 2017, kedy bola zistená jedna nevyhovujúca vzorka.

Škrob a výrobky zo škrobu

V tejto komodite bolo odobratých 51 vzoriek a nesúlad s požiadavkami bol, rovnako ako v predchádzajúcom roku, zaznamenaný pri jednej vzorke, čo predstavuje porušenosť 1,96 %. Jednalo sa o nesprávne označený pudingový prášok domáceho pôvodu.

Cukry

V tejto kategórii bolo v roku 2018 analyzovaných 16 vzoriek, pričom nesúlad s požiadavkami nebol zaznamenaný ani pri jednej vzorke. V roku 2017 bol v tejto komodite zistený nesúlad v označení v dvoch prípadoch.

Čokoláda

V roku 2018 bolo analyzovaných 146 úradných vzoriek čokolád, z toho 7 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 4,79 %. Oproti roku 2017 to predstavuje zhoršenie o 2,54 %. Šesť nevyhovujúcich výrobkov bolo odobratých priamo v obchodnej sieti, jedna u distribútora. V jednom prípade bolo dôvodom vyšetrenia podanie spotrebiteľa, tri vzorky boli odobraté v rámci cielených kontrol zameraných na veľkonočný resp. vianočný sortiment. Nevyhovujúce výrobky pochádzali z Českej republiky, Lotyšska, Poľska, Slovenska, Španielska a Ukrajiny.

V troch prípadoch bolo zistené nesprávne označenie výrobkov a v troch prípadoch bola zistená nevyhovujúca kvalita a jeden výrobok bol zdeformovaný a mal poškodený obal. Pokiaľ ide o kvalitu, dvakrát bola zistená prítomnosť cudzieho tuku, ktorý nebol deklarovaný v zložení výrobku a v jednom prípade bol obsah ekvivalentov kakaového masla nad stanovený limit. Okrem toho v jednom prípade nebola zistená prítomnosť mliečného tuku v mliečnej čokoláde

a na jednom výrobku sa zistená hodnota kakaovej sušiny nezhodovala s deklarovanou hodnotou.

Cukrovinky

V tejto komoditnej skupine bolo analyzovaných spolu 305 vzoriek, z toho požiadavkám legislatívy nevyhovelo 18 vzoriek, čo predstavuje porušenosť 5,9 %, čo v porovnaní s predchádzajúcim rokom predstavuje zhoršenie o 1,3 %. V jednom prípade bola nevyhovujúca vzorka odobratá na základe podania spotrebiteľa, jedna nevyhovujúca vzorka bola odobratá pri importnej kontrole z tretích krajín. Dve nevyhovujúce vzorky boli odobraté v rámci cielených kontrol zameraných na vianočný sortiment.

Tri nevyhovujúce výrobky boli domáceho pôvodu odobraté priamo u výrobcu, 5 výrobkov pochádzalo z iných členských štátov EÚ, a 10 výrobkov pochádzalo z iných krajín (Čína, Turecko, Švajčiarsko, Brazília).

V 14 prípadoch boli dôvodom nevyhovenia nedostatky v označení, z toho v šiestich prípadoch nebola dodržaná požiadavka na minimálnu veľkosť písma, v troch prípadoch boli údaje slabo viditeľné alebo čiastočne zmazané. V dvoch prípadoch neboli na výrobku deklarované použité farbivá, v jednom prípade nebola na obale uvedená použitá konzervačná látka a v jednom prípade boli použité farbivá vo vyššom množstve ako je limit pre danú kategóriu potravín.

Mrazené krémy a zmrzliny

V roku 2018 bolo analyzovaných 71 úradných vzoriek, z toho 1 vzorka (rovnako ako v roku 2017) nevyhovela požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje porušenosť 1,41 %. Išlo o výrobok s EÚ, odobratý na základe podania spotrebiteľa. Dôvodom nevyhovenia bol výrazne deformovaný tvar s výskytom väčších kryštálikov až kúskov ľadu a zmenenou nehomogénnou textúrou.

Mlynské výrobky z obilia

V roku 2018 bolo spolu odobratých 169 vzoriek mlynských výrobkov, z ktorých nevyhovovala 1 vzorka. Vzorka Pšeničná múka hrubá Zlatý klas mala prekročený limit 0,5 hmotnostných % popola v sušine. Vo vzorke bola zistená hodnota popola až 0,99 hmotnostných % v sušine. Piesok v sušine bol 0,37 %.

Cestoviny

Zo 149 odobraných vzoriek cestovín nevyhovovali 4 vzorky. Porušenosť v 3-och nevyhovujúcich vzorkách súvisela s nedostatkami v označení a to: vaječné cestoviny-farebné krúžky nespĺňali požadovanú strednú veľkosť písma (nameraná veľkosť iba 0,7 mm) a zároveň bola zistená prítomnosť nepovoleného farbiva Ponceau 4R. Ďalšia vzorka cestovín mala nesúlad v článku 13 nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, keď časť povinných údajov bola prekrytá spojovacím kovovým nitom. Vzorka „Celozrnné Omega 3 sušené semolinové bezvaječné cestoviny“ mala viacero nedostatkov v označení - údaje o výživovej hodnote neboli uvedené v štátnom jazyku a chýbal údaj o množstve 3 omega mastných kyselín. Na výrobku bolo nesprávne zvýraznenie alergénov podľa prílohy II nariadenia (EÚ) č. 1169/2011. Jedna vzorka odobratých cestovín bola nevhodná na ľudskú výživu pre výskyt mŕtvych škodcov a zámočkov.

Pekárske výrobky

V pekárskych výrobkoch nevyhovovalo 11 z celkového množstva 538 ekontrolovaných vzoriek. Podľa jednotlivých druhov pekárskych výrobkoch, v kategórii chlieb boli zistené 4 porušenia, a to v dvoch vzorkách chleba boli zistené nedostatky v označení výrobku. V jednej vzorke chleba bola zistená konzervačná látka- kyselina sorbová, ktorá nebola uvedená v zložení výrobku a jedna vzorka chleba bola nevyhovujúca na ľudskú spotrebu – pripálená kôrka, pripálený pach kôrky a následná nevyhovujúca chuť výrobku. V jemnom pečive bolo nevyhovujúcich 5 vzoriek. V troch vzorkách jemného pečiva pri označovaní výrobku nebola

dodrжанá stredná veľkosť písma. Vo výrobku „Bajgle kakaové“ nebola uvedená konzervačná látka, ktorá bola zistená analýzou a vo vzorke „Štrúdlá s jablkovou náplňou“ v zložení nebol uvedený mak, ktorý sa nachádzal vo výrobku. V rámci pekárskeho výrobku nevyhovovala jedna vzorka parenej knedle, v ktorej bola zistená prítomnosť konzervačnej látky kyseliny sorbovej v množstve až 219 mg/kg, pričom v tomto druhu nie je povolená konzervačná látka. Jedna vzorka strúhanky nevyhovovala sensorickému hodnoteniu pre výskyt makových a ľanových semien a čiastočiek rasce.

Trvanlivé pečivo

Z 204 odobratých vzoriek trvanlivého pečiva nevyhovovalo 12 vzoriek. Nesúlad s označením v zmysle nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 bol zaznamenaný v 8-ich vzorkách, z toho v troch vzorkách nebola dodržaná predpísaná stredná veľkosť písma a jedna vzorka mala nevýrazný kontrast medzi pozadím a farbou písma, čím nebola zabezpečená čitateľnosť údajov na výrobku. Linečné pečivo s ovocnou náplňou nemalo v zložení výrobku uvedené % náplne a kakaová poleva ako zložená zložka, nebola rozpísaná. Výrobok Butter cookies, Maslové pečivo, v svojom zložení vôbec neobsahoval zložku maslo. V dvoch výrobkoch trvanlivého pečiva bol zistený nesúlad s prílohou VII, časť C nariadenia (EÚ) č. 1169/2011, keď prídavná látka, bola nesprávne označená a nezaradená podľa príslušnej kategórie. V zmysle nariadenia (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach boli zaznamenané 4 porušenia V dvoch vzorkách trvanlivého pečiva bola zistená prítomnosť konzervačnej látky (kyseliny sorbovej), pričom vo výrobkoch s $a_w < 0,65$ konzervačná látka nie je povolená a v dvoch vzorkách medovníkov bol prekročený limit najvyššieho množstva syntetických farbív.

Špeciálne výrobky z obilia

Nevyhovovali 4 vzorky z celkového počtu 78 odobratých vzoriek. Všetky štyri vzorky mali nedostatky v označení výrobkov. Dve vzorky - Ovsené tyčinky celomáčané (dva rôzne druhy) boli nesprávne označené, keďže išlo o výrobky polomáčané. Ďalší výrobok nespĺňal predpísanú veľkosť písma na obale výrobku a zároveň mal nesprávne uvedené výživové údaje. Štvrtá vzorka (Pop mix) mala nesúlad s nariadením (EÚ) č. 1169/2011, keď v zložení výrobku výrobca uviedol skratky, neuviedol pôvod tuku, nezaradil kyslinu citrónovú do príslušnej kategórie prídavných látok. Zároveň tento výrobok nebol v súlade s nariadením (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach, keď pri farbive E 133 (brilantná modrá) bola uvedená dopĺňajúca veta podľa prílohy V tohto nariadenia: „môže mať nepriaznivé účinky na činnosť a pozornosť detí“, pričom farbivo E 133 nebolo zaradené medzi farbivá pôsobiace na hyperaktivitu detí.

Cukrárske výrobky

Z 278 odobratých vzoriek nevyhovovalo 15 vzoriek, čo tvorí porušenosť až 5,39 %. Oproti predchádzajúcemu roku sa ich počet 3-násobil .

V nevyhovujúcich výrobkoch najväčšie zastúpenie (až 2/3) - 10 vzoriek- tvoria punčové rezy. Nedostatky v uvedenom druhu výrobkov predstavovali nesúlad s nariadením (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach, hlavne pre použitie farbív Ponceau 4R (E 124), žltá SY (E110). Okrem punčových rezov bola porušenosť na nariadenie (ES) č. 1333/2008 zistená v jogurtovej torte a snehovom pečive, čo spolu tvorí 12 nevyhovujúcich vzoriek na uvedené nariadenie.

Nevyhovujúce označovanie a porušenosť na nariadenie (EÚ) č. 1169/2011 bolo zistené v troch cukrárskeho výrobkoch. Uvedené nedostatky sa týkali nedodržania strednej výšky písma, nesprávne označenie alergénov, ľahko zmazateľné údaje a neuvedenie údajov na obale v kodifikovanej forme slovenského jazyka.

Čerstvé ovocie, zelenina a zemiaky

V roku 2018 bolo odobraných na kontrolu parametrov zdravotnej bezpečnosti 287 vzoriek ovocia, 313 vzoriek zeleniny a 96 vzoriek zemiakov, ktoré boli vyhodnotené na platnú legislatívu. Z výsledkov vyplynulo, že 3 vzorky zeleniny boli nevyhovujúce, a to pre prekročený limit pre dusičnany. Porušenosť bola 3,1 % . Pri analýze zemiakov bola 1 vzorka vyhodnotená ako nevyhovujúca pre nečitateľné označenie povinných údajov. Všetky vzorky ovocia boli vyhovujúce. *Pozn.: Výsledky kontroly rezíduí pesticídov v ovocí, zelenine a zemiakoch sú uvedené v samostatnej kapitole.*

Výrobky zo zemiakov (ošúpané zemiaky, vyprážené a predpražené výrobky a ostatné)

Analyzovaných bolo 31 vzoriek, z toho 1 vzorka smažených zemiakových lupienkov bola nevyhovujúca, čo predstavuje porušenosť 3,2 %. Vzorka bola nevyhovujúca pre nedostatky v označovaní.

Z celkového počtu analyzovaných vzoriek bolo 20 vzoriek smažených zemiakových lupienkov, 9 vzoriek ošúpaných zemiakov a 2 vzorky tvorili zemiakové cesto a zemiakové vločky.

Škrupinové ovocie

Analyzovaných bolo 318 vzoriek, z toho 19 bolo nevyhovujúcich, porušenosť 5,9 %. Najviac vzoriek bolo nevyhovujúcich v senzorických znakoch (10), v znaku kontaminanty – aflatoxíny (6) a v znaku označovanie (3).

Spracované ovocie a zelenina (kompóty, ovocné a zeleninové nátierky, mrazené ovocie a zelenina, sušené ovocie a zelenina, presladené ovocie a zelenina, chladené ovocie a zelenina, sterilizovaná, marinovaná a nakladaná zelenina, zeleninové pretlaky a kečupy)

Analyzovaných bolo 695 vzoriek, z toho 36 nevyhovujúcich, porušenosť 5,1 %. Vzorky boli nevyhovujúce v kontaminujúcich znakoch, a to Ochratoxín A, v označovaní, a to neoznačenie prítomných konzervačných látok a nečitateľnosť informácií (nedostatočná veľkosť písma) a použitie nepovolených zdravotných tvrdení. Z celkového počtu analyzovaných vzoriek bolo 178 vzoriek sušeného ovocia, 13 vzoriek sušenej zeleniny, 99 vzoriek kompótov, 66 vzoriek džemov a ovocných nátierok, 26 vzoriek mrazeného ovocia a zeleniny, 42 vzoriek presladeného ovocia, 25 vzoriek upraveného chladeného ovocia a zeleniny, 23 vzoriek ovocných a zeleninových pretlakov, 12 vzoriek kečupov a 178 vzoriek nakladanej, marinovanej a sterilizovanej zeleniny.

Čerstvé huby a výrobky z húb

Analyzovaných bolo 29 vzoriek čerstvých húb a 60 vzoriek výrobkov z húb. Nedostatky boli zistené len u výrobkov z húb v počte 1 vzorka, a to pre nízky pevný podiel u výrobkov z húb v náleve, porušenosť 1,6 %.

Koreniny (jednozložkové koreniny aj zmesi pre potravinársku výrobu)

Analyzovaných bolo 201 vzoriek, z toho 4 nevyhovujúce, porušenosť 2 %.

Vzorky boli nevyhovujúce v analytických znakoch (nízky obsah piperínu), v 1 vzorke bola zistená nadlimitná prítomnosť aflatoxínov, v 1 vzorke čierneho korenia bola zistená prítomnosť Salmonely a v 1 vzorke neboli označené prítomné alergény.

Horčica, ocot a dressingy

Analyzovaných bolo 80 vzoriek, z toho 1 nevyhovujúca, porušenosť 1,2 %. Vzorka bola nevyhovujúca pre prítomnosť nepovolených syntetických farbív v chilli omáčke.

Čaj a čajové extrakty

Analyzovaných bolo 96 vzoriek, 3 vzorky boli nevyhovujúce, porušenosť 3,1 %. Všetky 3 nevyhovujúce vzorky boli čaje, ktoré mali nedostatky v označovaní, a to nedostatočnú veľkosť písma a používanie nepovolených zdravotných tvrdení.

Káva, kávoviny

Analyzovaných bolo 141 vzoriek, 11 vzoriek boli nevyhovujúcich pre nedostatky v označovaní, a to nedostatočnú veľkosť písma a používanie nepovolených zdravotných tvrdení. Porušenosť bola 7,8 %.

Dehydrované pokrmy a polievky

Analyzovaných bolo 107 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Mrazené hotové jedlá a polotovary

Analyzovaných bolo 14 vzoriek, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Termosterilizované pokrmy

Analyzovaných bolo 36 vzoriek, 2 vzorky boli nevyhovujúce v znaku označovanie pre nedeklaráciu použitých konzervačných látok, nečitateľnosť označenia a nesprávny názov výrobku. Porušenosť bola 5,5 %

Lahôdky

Analyzovaných bolo 134 vzoriek, 1 vzorka bola nevyhovujúca v mikrobiologických znakoch pre prítomnosť *Listeria monocytogenes* vo Vlašskom šaláte. Porušenosť bola 0,7 %.

Nealkoholické nápoje, koncentráty, energetické nápoje, ovocné a zeleninové šťavy

V roku 2018 bolo skontrolovaných 425 vzoriek, z čoho požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo 22 vzoriek, čo predstavuje 4,70 % z počtu odobratých vzoriek. Percentuálny nárast nevyhovujúcich vzoriek oproti roku 2017 je iba o 0,55 %. Výrobky nevyhovovali predovšetkým z dôvodu nesprávneho a neúplného označovania – nesprávne obchodné názvy (dvojaký názov – minerálna voda aj nealkoholický nápoj), nedodržaná stredná výška písma, nesprávne uvedenie výživových hodnôt a bez uvedenia výživových hodnôt, zistená prítomnosť aditívnych látok nedeklarovaných na obale, ambulantný predaj sirupov pri ceste bez označenia – neznámy pôvod s prítomnosťou konzervačnej látky. Výrobky boli nevhodné na ľudskú spotrebu – cudzí pach a cudzia chuť.

Droždie a sušené pivovarské kvasnice

V komodite droždie a sušené pivovarské kvasnice bolo v roku 2018 v rámci úradnej kontroly potravín odobratých a vyšetrených 11 vzoriek (v roku 2017 5 vzoriek), pričom tiež všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

Pivo

V roku 2018 požiadavkám platnej legislatívy nevyhovelo 38 vzoriek piva, čo predstavuje porušenosť 20,21 % z počtu 188 vzoriek piva. Oproti roku 2017, kedy bolo odobratých 160 vzoriek, došlo k zvýšeniu počtu nevyhovujúcich vzoriek z 10 na 38, čím došlo k percentuálnemu navýšeniu z 6,26 % na 20,21 %.

Najčastejšie nedostatky pri analýze piva boli zistené v znaku označovanie – nedodržaná stredná výška písma, zistená prítomnosť aditívnych látok nedeklarovaných na etiketách, nesprávne zaradenie piva podľa extraktu v pôvodnej mladine, ktorý nebol vyjadrený v hmotnosti ale v stupňoch. Nesprávne zaradenie piva podľa farby vyjadrenej v jednotkách EBC. Látky – zložky spôsobujúce alergie a neznášanlivosť neboli zvýraznené. Zistená prítomnosť nepovolených aditívnych látok – sladidlo (kyselina cyklámová). Obsah alkoholu nezodpovedal deklarácii na etiketách. Taktiež zistené nesprávne označenie dátumu minimálnej trvanlivosti.

Ovocné víno sladové víno, aromatizované vína, medovina

V roku 2018 všeobecne záväzným právnym predpisom z počtu 101 vzoriek nevyhovelo 7 vzoriek, čo predstavuje 6,96 %. Oproti roku 2017 došlo k zníženiu nevyhovujúcich vzoriek, čo percentuálne to predstavuje o 6,27 % - 10 nevyhovujúcich vzoriek z počtu odobratých 76. Najčastejšie nedostatky zistené v označovaní – nedodržaná stredná výška písma, nečitateľný názov ovocného vína a nečitateľné označenie výrobcu. Zistená prítomnosť kyseliny sorbovej a oxidu siričitého bez označenia na obale. Nedodržaný obsah alkoholu u medoviny. Zistená zmena vône a chuti u dvoch vzoriek medoviny – neharmonická, oxidácia, kyselina octová, nečistá po myšine.

Miešané nápoje

Z počtu 81 vzoriek v roku 2018 boli iba 2 vzorky vyhodnotené ako nevyhovujúce, čo je 2,46 %. Porušenosť oproti roku 2017 bola znížená o 16,77 %. Zistené nedostatky – v jednom prípade došlo k prekročeniu limitu konzervačnej látky kyseliny sorbovej – limit: 200mg/l, zistená hodnota: 267 mg/l. V druhom prípade bola zistená prítomnosť oxidu siričitého, pričom nebol deklarovaný v zložení (je zaradený aj ako alergén).

Lieh a liehoviny

V roku 2018 c celkového počtu 191 vzoriek bolo 5 vzoriek liehovín nevyhovujúcich, čo predstavuje 2,61 %. K výraznej zmene v porušenosti oproti roku 2017 v tejto komodite nedošlo. Z počtu 196 vzoriek odobratých v roku 2017, 7 vzoriek bolo nevyhovujúcich, čo predstavovalo 3,57 %.

Zistené nedostatky v označovaní – neuvedené predajné názvy liehovín, stredná výška písma nezodpovedala požiadavkám legislatívy. Zistený obsah alkoholu nezodpovedal deklarovaným hodnotám a text označenia na etike bol ťažko čitateľný.

Minerálne vody, pramenité vody, balené pitné vody

V roku 2018 bolo celkom odobratých a analyzovaných 61 vzoriek balených vôd. Dve vzorky minerálnej vody nevyhovovali požiadavkám platnej legislatívy, čo predstavuje 3,27 %. V roku 2017 neboli zistené nevyhovujúce vzorky. V jednej vzorke nebola splnená požiadavka na čitateľnosť – bez výrazného kontrastu medzi písmom a pozadím. V druhom prípade v minerálnej vode bola zistená cudzia chuť a cudzí pách.

Ostatné alkoholické nápoje (Cider, Perry)

V roku 2018 bolo celkom odobratých a analyzovaných 9 vzoriek výrobkov – Cider, Perry alebo ochutený Cider. Všetky vzorky vyhovovali požiadavkám platnej legislatívy. Aj v roku 2017 v tejto komodite neboli zistené nevyhovujúce výrobky.

Kontrola tabakových výrobkov

Úradné kontroly tabakových výrobkov sa vykonávajú u výrobcov tabakových výrobkov, pri skladovaní a uchovávaní, u prepravcov, distribútorov, pri dovoze z tretích krajín, pri predaji konečnému spotrebiteľovi, ako aj vykonávanie ďalších činností okrem poskytovania služieb spoločného stravovania. Štátna veterinárna a potravinová správa SR vykonala v roku 2018 v zmysle zákona č. 335/2011 Z. z. o tabakových výrobkoch v znení neskorších prepisov 679 kontrol. Kontrolu tabakových výrobkov ŠVPS SR vykonala u 311 právnych subjektov a 656 prevádzkach.

Tabuľka č. 75

	počet subjektov	počet prevádzok	kontroly bez zistenia	kontroly so zistením
Rok 2018	311	656	679	0

Tabuľka č. 76 Počet kontrol tabakových výrobkov v jednotlivých typoch prevádzok

Typ prevádzky	Počet kontrol	Počet kontrol bez zistenia	Počet kontrol so zistením
Distribútor	1	1	0
Hypermarkety a supermarkety	90	90	0
Malá predajňa - Stánkový predaj (okrem trhového miesta)	104	104	0
Malé predajne	251	251	0
Malé predajne - Čerpacia stanica	24	24	0
Veľkoobchodný sklad	42	42	0
Stredné predajne	158	158	0
Veľkoobchodný sklad - zmiešaný	5	5	0
ostatné	4	4	0

9.4 Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín

ŠVPS SR ako kompetentná autorita vykonáva v rámci Slovenskej republiky v roku 2018 okrem iných činností aj kontrolu kvality a bezpečnosti potravín neživočíšneho pôvodu importovaných z tretích krajín na územie SR a Európskej únie.

Okrem potravín neživočíšneho pôvodu patriacich do kompetencie orgánov ŠVPS SR sa pri importoch z tretích krajín kontrolujú aj potraviny a výživové doplnky podliehajúce dozoru ÚVZ. Kontrolovaná je každá zásielka potravín neživočíšneho pôvodu prichádzajúca z tretích krajín, ktorá vstupuje na našom území do Spoločenstva. Kontrola môže byť dokladová, identifikačná a fyzická (vrátane odberu vzoriek). Zásielka je colným orgánom uvoľnená do režimu voľný obeh až po jej odsúhlasení orgánom dozoru buď ihneď pri dokladovej alebo fyzickej kontrole, alebo až po ukončení rozborov v prípade odberu vzorky.

V roku 2018 bolo na území SR vykonaných 3708 importných úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. Celkovo sa jednalo o 4509 prekontrolovaných zásielok.

Tabuľka č. 77

Importná kontrola potravín rastlinného pôvodu	Počet kontrol	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
	3708	4509	50002712,87

V priebehu importných kontrol potravín rastlinného pôvodu bolo odobratých 373 vzoriek, kde nevyhovelo požiadavkám legislatívy 12 vzoriek.

Tabuľka č. 78

Počet vzoriek celkom	Ukončené vzorky	Nevyhovujúce vzorky	Množstvo tovaru v kg

373	373	12	4177503,448
-----	-----	----	-------------

Najčastejší nedostatok pri importných kontrolách rastlinného pôvodu bol v prekročení limitov zistených laboratórnym vyšetrením. Tento nedostatok tvoril 77 %. Porušenia pri povinnom označovaní výrobkov tvorilo 23 %. Zásielky, v ktorých bolo zistené prekročenie stanovených limitov neboli uvoľnené do voľného obehu, ale boli buď vrátené, znehodnotené alebo použité na iné nepotravinové účely.

Výsledky importných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V tabuľke sú zobrazené počty zásielok a ako bolo so zásielkami naložené.

Tabuľka č. 79

Výsledok	Počet kontrol	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Znehodnotiť zásielku	4	4	50990
Vrátiť zásielku	4	4	27426,96
Povoliť zásielku	3572	4361	47799033,13
Na iné účely	1	1	22000
Celkový súčet	3581	4370	47899450,09

Prehľad prvej desiatky krajín s najväčším množstvom dovážaných potravín rastlinného pôvodu.

Tabuľka č. 80

Krajina	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
Srbsko	252	4060964,28
Čína	173	1105661,3
Irán	104	1832096
Vietnam	96	361823,77
Argentína	90	2228400
Spojené Štáty Americké	88	283187,55
Turecko	84	588177,14
India	53	67733,46
Kanada	47	105753,84
Ukrajina	31	219044,62
Spolu	1018	10852841,96

Niektoré komodity s najväčším počtom zásielok v rámci dovážaného a kontrolovaného tovaru z tretích krajín sú uvedené v tabuľke nižšie:

Tabuľka č. 81

Komodita	Počet zásielok	Množstvo tovaru v kg
----------	----------------	----------------------

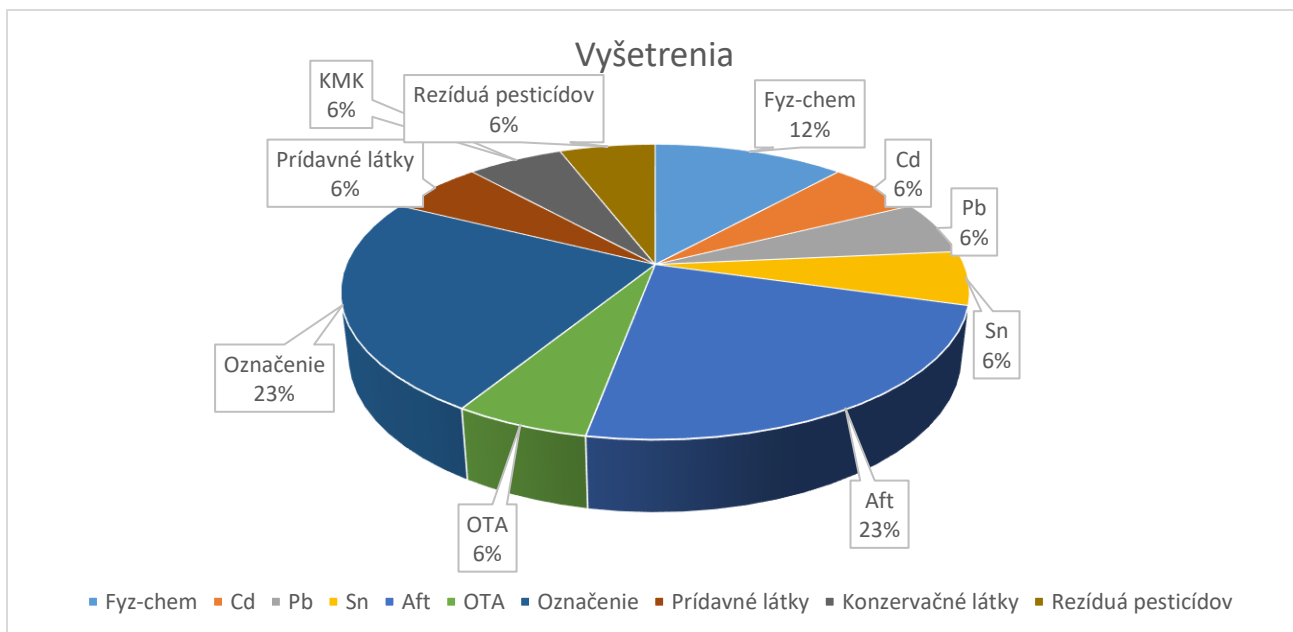
Škrupinové ovocie	338	5923177,66
Výživové doplnky	221	160791,42
Spracované ovocie a zelenina	149	1108440,32
Oleje a tuky	148	3226857,94
Nealkoholické nápoje	63	501426,43
Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	39	4223,85
Prídavné látky v potravinách	38	97326,45
Čokoláda a cukrovinky	31	13806,61
Káva, kávoviny a výrobky z nich	27	123590,69
Čerstvá zelenina	24	233057
Škrupinové ovocie	338	5923177,66
Spolu:	1078	11392698,37

Prehľad nevyhovujúcich vzoriek:

Tabuľka č. 82

Komodita	Fyzikálno-chemické znaky						Označenie	Prídavné látky - farbivá	Prídavné látky - konzervačné látky	Rezíduá pesticídov	Spolu
	Kontaminanty - chemické prvky Cd	Kontaminanty - chemické prvky Pb	Kontaminanty - chemické prvky Sn	Kontaminanty - mykotoxíny AFT	Kontaminanty - mykotoxíny OTA						
Čerstvé ovocie									1		
Čokoláda a cukrovinky							1				
Lieh a liehoviny	2						2				
Obilniny	1	1	1				1				
Olejníny							1				
Spracované ovocie a zelenina					1			1			
Škrupinové ovocie				4							
Celkový počet vyšetrení	2	1	1	1	4	1	4	1	1	1	17

Graf č. 39

9.5 Výsledky kontroly označovania GMO potravín

V rámci úradných kontrol vykonávaných inšpektormi RVPS sa kontroluje súlad v označení, aby bola zabezpečená zhoda s vyhláškou MPRV SR č. 243/2015 Z. z. o požiadavkách na označovanie potravín a nariadeniami (ES) č. 1829/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách a (ES) č. 1830/2003 Európskeho Parlamentu a Rady o sledovateľnosti a označovaní geneticky modifikovaných organizmov a sledovateľnosti potravín a krmív vyrobených z geneticky modifikovaných organizmov.

Úradné kontroly potravín so zameraním na vysledovateľnosť a odber vzoriek sa vykonávajú v celom reťazci, prednostne u dovozcov z tretích krajín, výrobcov potravín rastlinného pôvodu, ako aj pri uvádzaní na trh a manipulácii s vyššie uvedenými surovinami a potravinami rastlinného pôvodu (VO-sklady, obchodná sieť), vrátane sledovania prahovej hodnoty 0,9 % v rámci analyzovaných vzoriek. Jedná sa hlavne o kontroly náhodného výskytu GMO u surovín a vo výrobkoch, ktoré nebudú mať v označení uvedené „vyrobené z geneticky modifikovaných surovín“ a o kontroly na neautorizované produkty.

Pokiaľ sa jedná o dovoz z tretích krajín postupovalo sa v zmysle legislatívnych predpisov týkajúcich sa nepovolenej geneticky modifikovanej ryže vo výrobkoch z ryže pochádzajúcich z Číny.

Vzorky boli analyzované v skúšobných laboratóriách ŠVPÚ: VPÚ Dolný Kubín (národné referenčné laboratórium) a VPÚ Bratislava. V roku 2018 odobrali inšpektori v rámci úradných kontrol 106 vzoriek. Z tohto počtu bolo 98 vzoriek odobraných inšpektormi RVPS a 8 vzoriek inšpektormi RÚVZ. Výsledky úradnej kontroly na zisťovanie prítomnosti GMO v potravinách za rok 2018, sú spracované podľa komodít a laboratória, ktoré analýzy vykonalo. Následné analýzy 106 vzoriek preukázali nasledovné pozitívne výsledky v 6 prípadoch, čo predstavuje 5,7 % z celkového počtu analyzovaných vzoriek potravín:

- do 0,1 % príslušnej zložky potravy (LOQ): 6 vzoriek - GM sója MON40-3-2 a MON89788
- do 0,9 % príslušnej zložky potravy: žiadna vzorka
- nad 0,9% príslušnej zložky potravy: žiadna vzorka

Tabuľka č. 83 Prehľad o počte analyzovaných vzoriek v príslušných laboratóriách v roku 2018

Typ vzorky	Výsledok kvalitatívnej analýzy	Laboratórium ŠVPÚ		Spolu
		Dolný Kubín	Bratislava	
		počet vzoriek		
		RVPS	RVPS	
kukurica a výrobky z kukurice	negatívna	10	10	20
	pozitívna	0	0	0
sója a výrobky zo sóje	negatívna	24	-	24
	pozitívna	6	-	6
ryža výrobky z ryže	negatívna	23	10	33
	pozitívna	0	0	0
ľan	negatívna	12	3	15
	pozitívna	0	0	0
iné	negatívna	-	-	-
	pozitívna	-	-	-
neizolovaná DNA		-	-	-
SPOLU		75	23	98

9.6. Výsledky úradných kontrol internetového predaja

V roku 2018 vykonali inšpektori orgánov Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky celkom 299 úradných kontrol internetového predaja, z čoho 45 kontrol bolo s nedostatkami. Kontroly boli zamerané na dodržovanie zákona 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a nariadenia Európskeho Parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004.

Tabuľka č. 84 Prehľad úradných kontrol internetového predaja:

Internetový predaj	Počet právnych subjektov	Počet prevádzok	Kontroly bez nedostatkov	Kontroly s nedostatkom	Počet kontrol celkom
Úradná kontrola - plánovaná	87	87	83	10	93
Cielená kontrola internetového obchodu	136	137	111	31	142
Dodatočná úradná kontrola	19	19	18	1	19
Odber vzoriek 152/95 Z.z.	38	38	39		39
Podania a podnety	5	5	2	3	5
Celkový súčet	285	286	253	45	298

Tabuľka č. 85

Typ nedostatku	Počet kontrol s nedostatkom
Nedostatočné alebo nesprávne označenie	33
Prevádzkovateľ neregistrovaný, neohlásená zmena činnosti prevádzky	12
Celkový súčet	45

Pri kontrole internetového predaja bolo odobratých **66** vzoriek, kde ako nevyhovujúce boli stanovené **4** vzorky.

Tabuľka č. 86

Činnosti	Ukončené rozbory vzoriek	Nevyhovujúce vzorky	Počet vzoriek celkom
Internetový predaj	66	4	66
Celkový súčet	66	4	66

Tabuľka č. 87 Zoznam komodít, ktoré boli odobraté pri úradných kontrolách internetového predaja

Komodity	Rozbory vzoriek	Nevyhovujúce vzorky
Cestovinárske výrobky	3	
Čaj, čajové extrakty a prípravky z	4	
Čokoláda a cukrovinky	4	
Káva, kávoviny a výrobky z nich	18	2
Koreniny	4	
Lieh a liehoviny	3	
Mlynské výrobky	1	
Nealkoholické nápoje	8	1
Obilniny	1	
Ocot	1	
Oleje a tuky	5	
Olejniny	2	1
Pekárenské výrobky	1	
Potravinársky škrob a výrobky z nich	1	
Spracované ovocie a zelenina	5	
Škrupinové ovocie	3	
Špeciálne výrobky z obilia	2	
Celkový súčet	66	4

9.7. Kontrola verejných skladov

Kontrolu verejných skladov a kontrolu dodržiavania zákona č. 144/1998 Z. z o skladiskovom záložnom liste, tovarovom záložnom liste a o doplnení niektorých ďalších zákonov vykonávali s poverením inšpektori v rámci pôsobností príslušných RVPS v spolupráci s MPRV SR. Poverení inšpektori na základe požiadavky MPRV SR vykonali v roku 2018 celkovo 10 kontrol verejných skladov. V priebehu kontrol neboli zistené nedostatky. Prekontrolovaných bolo 6 právnych subjektov a 8 prevádzok.

9.8. Delegované činnosti a kontrola krížového plnenia

Delegované činnosti

V zmysle Dohody o delegovaných činnostiach medzi Pôdohospodárskou platobnou agentúrou (PPA) a Štátnou veterinárnou a potravinovou správou SR vykonáva ŠVPS SR delegované kontrolné činnosti pre potreby PPA na účely uplatňovania Spoločnej organizácie trhu EÚ.

V roku 2018 bolo spolu vykonaných 70 kontrol v rámci Dohody o delegovaní činností. Z celkového počtu kontrol sa 43 kontrol životných podmienok zvierat a 27 kontrol trhových opatrení. ŠVPS SR vykonala 12 kontrol na mieste v sektore ovocia a zeleniny za účelom sťahovania výrobkov z trhu. Kontroly boli vykonané v súlade vykonávacieho nariadenia Komisie č. 543/2011 v platnom znení a v súlade delegovaného nariadenia Komisie č.2017/1165.

V rámci programu „Školské mlieko“ bolo vykonaných 10 kontrol spojených s odbermi vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov a následným vykonaním analýz v ŠVPÚ. V rámci programu „Školské ovocie“ bolo vykonaných 5 kontrol spojených s odbermi vzoriek z výrobkov ovocia a zeleniny a následným vykonaním analýz v ŠVPÚ.

Celkový prehľad vykonaných kontrol v rámci delegovaných činností v roku 2018 znázorňuje tabuľka:

Tabuľka č. 88

Delegované činnosti 2018	Životné podmienky zvierat	Sťahovanie z trhu	Školské mlieko	Školské ovocie
Zhoda	43	12	10	5
Nezhoda	0	0	0	0
SPOLU	43	12	10	5

Kontrola krížového plnenia

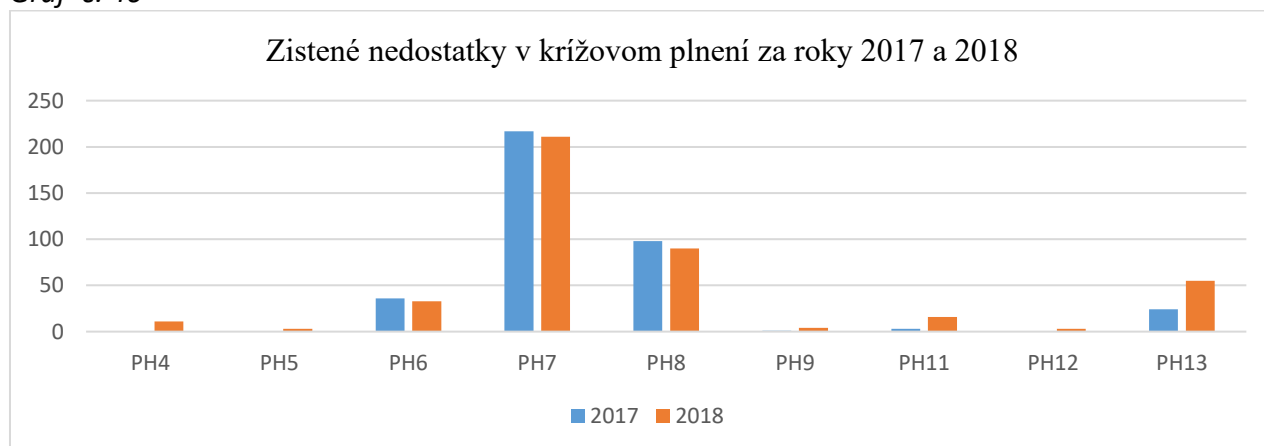
Krížové plnenie sa vzťahuje na vyplácanie priamych platieb a niektorých opatrení v rámci PRV 2014 – 2020. Medzi platby v rámci PRV 2014 – 2020 patria platba pre oblasti s prírodnými alebo inými osobitnými obmedzeniami, platba v rámci sústavy NATURA 2000, agroenvironmentálne - klimatické opatrenie, ekologické poľnohospodárstvo, dobré životné 117 podmienky zvierat, lesnícko-environmentálne a klimatické služby a ochrana lesov. Krížové plnenie sa taktiež vzťahuje na platby v rámci spoločnej organizácie trhu s vínom podľa Nariadenia (EÚ) č. 1308/2013. V rámci rizikovej analýzy PPA dodala 343 žiadateľov na kontrolu

dodržiavania podmienok hospodárenia. V roku 2018 bolo spolu zaznamenaných 415 správ z kontrol na mieste. Na základe povinnosti v zmysle delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) č. 640/2014 v platnom znení, ŠVPS SR nahlásila 60 výsledkov úradných kontrol v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov PPA na základe zistených porušení aj v krížovom plnení.

Tabuľka č. 89

Označenie podmienky hospodárenia	Predmet kontroly - názov/označenie požiadavky/normy	Počet porušení za rok 2017	Počet porušení za rok 2018
PH4	Bezpečnosť potravín a krmív	0	11
PH5	Zabránenie používaniu určitých látok s hormonálnym alebo tyreostatickým účinkom a betaagonistov pri chove hospodárskych zvierat	0	3
PH6	Identifikácia a registrácia ošípaných	36	33
PH7	Identifikácia registrácia hovädzieho dobytku	217	211
PH8	Identifikácia a registrácia oviec a kôz	98	90
PH9	Pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií	1	4
PH11	Minimálne normy na ochranu teliat	3	16
PH12	Minimálne normy na ochranu ošípaných	0	3
PH13	Ochrana zvierat chovaných na hospodárske účely	24	55
Spolu:		379	426

Graf č. 40

9.9 Cielené kontroly rastlinného pôvodu

9.9.1. Cielená kontrola-Farbivá v cukrárskych výrobkoch a v jemnom pečive- „donuty“ v zmysle nariadenia (ES) č.1333/2008

Cielená kontrola sa uskutočnila v mesiaci auguste 2018 počas dvoch týždňov. Desať vybraných RVPS vykonali odber vzoriek cukrárskych výrobkov u výrobcov a tzv. „donutov“ s farebnými polevami v obchodnej sieti.

Podľa nariadenia (ES) č. 1333/2008 patria do kategórie 07.2 Jemné pečivo - výrobky ako plnené koláče (makovník, jablčník...) perníky, pagáče, oblátky, croissanty, mafiny, šišky/donuty, wafle, ale aj koláčiky na báze zvyčajne pšeničnej múky, cukru, masla, vajec, prípadne prášku do pečiva ako sú napríklad biskvity, zákusky a torty. Nariadením Komisie č. 232/2012 zo 16.marca 2012 bola prijatá zmena prílohy II k Nariadeniu (ES) č. 1333/2008, pokiaľ ide o podmienky požívania chinolínovej žltej (E 104), žltej SY FCF/ pomarančovožltej S (E 110) a Ponceau 4R, košenilovej červenej A (E 124). Spomenuté tri farbivá v kategórii 07.2 – jemné pečivo nie sú uvedené, a teda nie sú povolené.

V rámci sledovanej cieľenej kontroly odobrali poverené RVPS - celkovo 25 vzoriek výrobkov na prítomnosť farbív. Z celkového počtu odobratých vzoriek tvorilo: punčové rezy – 7 vzoriek, iné cukrárske výrobky 4 vzorky, perník 1 vzorka, medovník 2 vzorky, 1 vzorka croissant a „donuty“ boli odobraté 10-krát. Z odobratého množstva vyhovovalo 20 vzoriek a 5 vzoriek NEVYHOVOVALO, a to 3x punčové rezy a 2x medovníky. Dve vzorky punčových rezov obsahovali nepovolené farbivo Ponceau 4R, Košenilová červená (E 124) a jeden punčový rez obsahoval farbivo Košenila, kyselina karmínová (E 120), ktorá nebola uvedená v zložení výrobku. Obe vzorky odobratých medovníkov mali prekročené najvyššie prípustného množstva syntetických farbív v kategórii 05.4 Dekorácie, povlaky a náplne, okrem náplní na báze ovocia zahrnutých v kategórii 4.2.4. Vo vzorkách odobratých donutov s farebnými polevami nebola zistená porušenosť. Z 10-tich odobratých „donutov“ bolo 8 vzoriek odobratých v obchodnej sieti a boli to tzv. „rozmrazené“ výrobky z hlbokozmrazených výrobkov a dva donuty boli odobraté priamo od slovenských výrobcov.

9.9.2. Cielená kontrola – Konzervačná látka- Kyselina sorbová (E200) v nebalenom chlebe a v nebalenom pečive v zmysle Nariadenia (ES) č. 1333/2008 v obchodnej sieti

Počas dvoch týždňov 10-ich vybraných regionálnych veterinárnych a potravinových správ vykonali odber vzoriek v obchodoch (resp. obchodných reťazcoch) nebaleného chleba a nebaleného pečiva na zistenie prítomnosti konzervačnej látky - kyseliny sorbovej (E 200). Podľa Nariadenia (ES) č. 1333/2008 o prídavných látkach tento druh výrobkov zaradených do kategórie 07.1 Chlieb a rožky - nesmie obsahovať konzervačné látky. V rámci cieľenej kontroly bolo celkom odobratých 20 druhov chleba a bežného pečiva (napr. rožky, kaiserky,..). Výsledok laboratórnych analýz ani v jednom prípade nezistil prítomnosť konzervačnej látky, teda všetky odobraté vzorky vyhovovali požiadavkám určeným v nariadení (ES) č. 1333/2008 pre komoditu 07.1 chlieb a rožky – pre nebalený chlieb a nebalené pečivo.

9.9.3. Cielená kontrola konzervačných látok v cukrovinkách

V mesiacoch október a november sa uskutočnila cieľená kontrola, zameraná na konzervačné látky v cukrovinkách. Bolo spolu odobratých 25 vzoriek, prevažne sa jednalo

o žele cukrovinky a salónky. Tri vzorky pochádzali z tretích krajín, 9 vzoriek bolo vyrobených v EÚ.

Pokiaľ ide o výsledky, ako nevyhovujúca bola vyhodnotená jedna vzorka z Turecka, pri ktorej chýbala v označení zloženia výrobku informácia o použitej konzervačnej látke (kyselina sorbová). Limit pre použitie konzervačnej látky v danom type výrobku nebol prekročený. Zároveň jeden výrobok z Írska nevyhovoval v znaku označovanie – nebola dodržaná predpísaná minimálna veľkosť písma pre označenie výrobku.

9.9.4. Cielená kontrola zameraná na výsledovateľnosť zeleniny vo veľkoobchodných skladoch v SR (mrkva, petržlen, rajčiny)

V roku 2018 sa uskutočnili ciele kontroly zamerané na výsledovateľnosť pôvodu zeleniny ponúkanej na pulloch predajní a nadväzovali aj na výsledky kontrol uskutočnených v obchodnej sieti. Počas cieľovej kontroly bolo vykonaných 10 kontrol vo vybraných distribučných a veľkoobchodných skladoch prevažne v Bratislave a v okrese Senec a Trenčín. Inšpektori sa pri kontrolách zameriavali na kontrolu dokladov sprevádzajúcich zásielky zeleniny, spôsob ich uchovávaní, prenos informácií (vrátane krajiny pôvodu) do vnútorného informačného systému kontrolovaného subjektu, ako aj správnosť a pravdivosť finálneho uvádzania údajov do dodacích listov a faktúr pre odberateľov. Inšpektori vykonali aj fyzickú kontrolu na mieste, súlad tovar – doklady, vrátane revízie množstva zeleniny v dokladoch v porovnaní so skutočnosťou. Súčasťou cieľovej kontroly bolo aj kontrola nahlasovania zásielok čerstvého ovocia a zeleniny prichádzajúcich z iných členských štátov EÚ a tretích krajín. Počas kontrol výsledovateľnosti zeleniny sa zistil tovar hlavne z Poľska a Holandska (mrkva, petržlen) alebo Španielska, Talianska, Turecka, Holandska, Maroka, Belgicka pre rajčiny. Počas jednej kontroly inšpektori zistili, že PPP neuvádza informáciu o krajine pôvodu zeleniny v dodacích dokladoch, ako to predpisuje čl. 5 vykonávacieho nariadenia Komisie č. 543/2011 v platnom znení. Informácia o krajine pôvodu zeleniny sa uvádza iba v ponukových ceníkoch spoločnosti.

Počas jednej kontroly inšpektori zistili, že PPP uvádza nepravdivú informáciu o krajine pôvodu zeleniny (mrkva, petržlen) v dodacích dokladoch, zmenený je pôvod Poľsko na pôvod Slovensko. Inšpektormi bol uložený zákaz predaja takto klamlivo označeného tovaru. Zistené nedostatky boli v oboch prípadoch riešené v správnom konaní. Kontrola výsledovateľnosti tovaru sa okrem špeciálnych cieľových kontrol vykonáva aj počas bežných plánovaných úradných kontrol potravín.

9.9.5. Cielená kontrola zameraná na dodržiavanie podmienok predaja potravín rastlinného pôvodu na trhoviskách

Ciele kontroly sa uskutočňovali počas hlavných trhových dní (aj kontroly mimo pracovnej doby). Kontroly boli celoslovenské, vykonali ich inšpektori všetkých RVPS v SR. Kontroly boli vykonané v zmysle zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách a zákona NR SR č. 178/1998 Z. z. o podmienkach predaja výrobkov a poskytovania služieb na trhoviskách miestach.

Počas výkonu kontroly boli kontrolované aj ustanovenia Nariadenia vlády SR č. 360/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú hygienické požiadavky na priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu a dodávanie mlieka a mliečnych výrobkov konečnému spotrebiteľovi a iným maloobchodným prevádzkarňam v znení neskorších predpisov. Predmetom kontroly bolo:

- a) Stánky s ambulantným predajom ovocia a zeleniny a výrobkov z nich, hlavne tie, v ktorých je tovar ponúkaný ako „domáci“ alebo typu „domáce prebytky“
- b) Pôvod predávaného tovaru – dodacie doklady, v prípade spracovaných výrobkov z „malých množstiev“ aj označenie výrobkov
- c) Registrácia predajcu na RVPS v SR
- d) ostatné požiadavky zákona o potravinách a zákona o predaji na trhoviskách

Počas cielených kontrol bolo vykonaných 196 kontrol, z toho 71 kontrol s nedostatkami, čo predstavuje porušenosť 36,2 %. Počas cielených kontrol bolo uložených 31 zákazov predaja, 43 opatrení na odstránenie nedostatkov, 23 blokových pokút v hodnote 2 165 Euro. Najzávažnejšie nedostatky boli riešené v správnom konaní s uložením vyšších pokút. Kontroly potravín na trhoviskách vykonávajú inšpektori okrem cielených kontrol aj ako plánovanú činnosť.

9.9.6. Cielená kontrola zameraná na dodržiavanie hygienických požiadaviek pri samozbere jahôd

V mesiaci jún bolo vykonaných 30 úradných kontrol pri samozberoch jahôd. Kontroly boli vykonané na celom území Slovenska. Počas kontrol inšpektori okrem dokladovej kontroly kontrolovali aj zabezpečenie hygienických podmienok pri samozberoch jahôd – mobilné toalety, tečúca pitná voda na umývanie rúk, hygienické pravidlá správania sa pre zákazníkov, bezpečnosť vody používanej na zavlažovanie, dodržiavanie ochranných dôb aplikovaných postrekov.

Počas kontrol boli zistené nedostatky pri registrácii pestovateľov jahôd – prvovýrobcov na RVPS - 5 zistení, čo predstavuje 16,7% všetkých kontrolovaných prvovýrobcov jahôd. Pri kontrole sociálnych zariadení (WC) sa zistila ich nedostupnosť pre spotrebiteľov v 8 prípadoch, čo predstavuje 26,7 % všetkých kontrolovaných samozberov jahôd.

Počas úradných kontrol inšpektori odobrali do úradného laboratória 14 vzoriek jahôd, z toho 10 vzoriek na mikrobiologické analýzy so zameraním na fekálnu kontamináciu (E.coli) a 7 vzoriek na rezíduá ochranných prípravkov. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

9.8.7. Cielená kontrola zameraná na predaj kvasenej kapusty a podobných nakladaných výrobkov na trhoviskách.

V mesiacoch október -december 2018 sa uskutočnila cielená kontrola zameraná predaj kvasenej kapusty a podobných nakladaných výrobkov predávaných na trhoviskách.

Počas kontrol sa inšpektori zamerali na výsledovateľnosť tovaru, správnosť označovania, kvalitu a bezpečnosť výrobkov. Celkovo bolo vykonaných 62 kontrol, pri ktorých bolo do laboratória na analýzu odobratých 17 vzoriek. Z uvedeného počtu bolo 5 vzoriek nevyhovujúcich, čo predstavuje 30% porušenosť. V 3 prípadoch predajca predával kvasenú kapustu bez vyznačenia použitých konzervačných látok, v 2 prípadoch išlo o sterilizovanú kyslú zeleninu v náleve, u ktorej rovnako neboli na obale uvedené použité konzervačné látky, čím dochádza ku klamaniu spotrebiteľa.

9.9.8. Cielená kontrola zameraná na kontrolu kvality zemiakov, ich označovanie, pôvod a hygienu predaja

Cielená kontrola sa uskutočnila v mesiaci december a počas nej bolo na celom Slovensku vykonaných 91 úradných kontrol. Z vykonaných 91 kontrol bolo 7 kontrol s nedostatkami, čo predstavuje porušenosť 7,7 %. Z uvedených 7 kontrol boli v 3 prípadoch zistené nedostatky v kvalite zemiakov a ich vhodnosti na ľudskú spotrebu, v 2 prípadoch boli zistené nedostatky v označovaní zemiakov a v 2 prípadoch boli zistené nedostatky dokumentačného charakteru súvisiace s hygienou predaja zemiakov.

9.9.9. Cielená kontrola zameraná na kontamináciu mrazených jahôd vírusom hepatitídy

Cielená kontrola bola vyhlásená na základe medializovaného podozrenia na kontamináciu mrazených jahôd vírusom hepatitídy A.

Inšpektori Regionálnych veterinárnych a potravinových správy vykonali 17 úradných kontrol v obchodnej sieti a najväčších mraziarenských skladoch spojených s odberom vzoriek v celej SR. Bolo odobratých 21 vzoriek mrazených jahôd, v žiadnej z nich sa nepotvrdila prítomnosť vírusu hepatitídy A.

9.9.10. Cielená kontrola kvality medoviny pre Vianocami

Za účelom overenia registrácie prevádzkarne pre výrobu medoviny, overenia kvality a zdravotnej bezpečnosti vyrábaných produktov, vrátane ich správneho označovania, boli vykonané cieľové kontroly podľa zákona NR SR o potravinách č.152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov v prevádzkarňach výroby medovín v mesiacoch november a december 2018.

Výsledok kontroly:

Cielenu kontrolu vykonávali inšpektori 13 regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len RVPS) v pôsobnosti ktorých sa jednotlivé prevádzky nachádzali. Pri kontrole na mieste inšpektori postupovali podľa zdokumentovaného postupu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy (ŠVPS SR) – Manuál pre výkon úradných kontrol u výrobcu potravín.

V rámci CK bolo celkom odobratých do laboratórií VPÚ 19 vzoriek, z ktorých 5 vzoriek medoviny nebolo v súlade s požiadavkami platnej európskej a slovenskej legislatívy. Ide o 26,3 %-nú porušenosť.

Najviac nedostatkov bolo zistených v oblasti správnosti a úplnosti označovania

- Stredná výška písma údajov o označení alergénov (siričitany) a dátumu plnenia medoviny bola zistená len 0,9 mm, pričom limit je minimálne 1,2 mm
- Nebol uvedený skutočný obsah alkoholu u medoviny, ale uvedený údaj – obsah alkoholu max. 14 %
- Skutočný obsah alkoholu nebol uvedený v objemových percentách (% obj.), len v %
- Bola zistená prítomnosť konzervačnej látky kyseliny sorbovej (ktorá je povolená u medoviny) a prítomnosť oxidu siričitého (alergén), pričom na etikete neboli vyznačené v uvádzanom zložení – ide o uvedenie spotrebiteľa do omylu, že prídavné látky tam nie sú

Pri stanovení fyzikálno-chemických znakov boli zistené nedostatky

- Zistený skutočný obsah alkoholu vyjadrený v objemových percentách nezodpovedal deklarovaným hodnotám alkoholu na etikete –
Deklarovaná hodnota: 12 % obj., Zistená hodnota: 9,7 % obj.

Deklarovaná hodnota: 13 % obj., Zistená hodnota: 15,8 % obj.

Senzorickým posúdením vzoriek medoviny boli zistené nedostatky

- 2 vzorky medoviny v organoleptických znakoch – vôňa a chuť neboli v súlade s nariadením EP a Rady č.178/2002, čl.14 z dôvodu nečistej vône a chuti – po oxidácii, po myšine a kyseline octovej

Pri 17 cieľných kontrolách na mieste inšpektori zistili tieto nedostatky:

Dvomi prevádzkami na výrobu medoviny nebolo vydané rozhodnutie o súhlase s uvedením kontrolovaného objektu do prevádzky. V oboch prípadoch prevádzkovatelia potravinárskych podnikov (ďalej len „PPP“) nespĺnili oznamovaciu povinnosť na orgán úradnej kontroly potravín – na príslušnú RVPS nebolo doručené oznámenie o registrácii prevádzky.

Na základe zistených nedostatkov na mieste pri výkone kontroly (v jednom prípade vo výrobe, v druhom prípade na vianočných trhoch) a výsledkov laboratórnych analýz veterinárnych a potravinových ústavov bolo inšpektormi RVPS uložených na mieste 9 opatrení na zjednanie nápravy.

Tieto opatrenia boli charakteru:

- Zákaz výroby medoviny s úmyslom jej ďalšieho umiestňovania na trh
- Zabezpečiť splnenie oznamovacej – registračnej činnosti každej prevádzky na výrobu medoviny
- Zákaz umiestňovať na trh výrobky nezodpovedajúce požiadavkám európskej a národnej legislatívy s dôrazom na konkrétny nevyhovujúci parameter
- Umiestňovať na trh len výrobky označené v zmysle požadovanej legislatívy – nariadenie EÚ, vyhláška č.30/2014

Regionálne veterinárne a potravinové správy u PPP – výrobcovia medoviny, u ktorých bola vykonaná cieľná kontrola a u ktorých boli zistené nedostatky, vykonajú dodatočné kontroly. Tieto spoplatnia v zmysle nariadenia EP a Rady (ES) č.882/2004 o úradných kontrolách, v zmysle zákona č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č.493/2008, podľa ktorých sa ustanovuje spôsob výpočtu výdavkov orgánov úradnej kontroly potravín. Voči PPP bude začaté správne konanie vo veci uloženia pokuty.

9.9.11. Cieľná kontrola kvality piva v malých pivovaroch v SR

Za účelom overenia registrácie prevádzkarne pre výrobu piva (malý pivovar – reštauračný pivovar, remeselný pivovar, kočovník pivovar), overenia kvality vyrábaných pív v malých pivovaroch, vrátane ich správneho označovania, boli vykonané v týchto prevádzkach v mesiacoch jún a júl 2018 cieľné kontroly podľa zákona NR SR o potravinách č. 152/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Výsledok kontroly: Cieľnú kontrolu vykonávali inšpektori 23 regionálnych veterinárnych a potravinových správ (ďalej len RVPS) v pôsobnosti ktorých sa jednotlivé pivovary nachádzali. Pri kontrole na mieste inšpektori postupovali podľa zdokumentovaného postupu Štátnej veterinárnej a potravinovej správy (ŠVPS SR) – Manuál pre výkon úradných kontrol u výrobcu potravín.

Cieľná kontrola začala odberom vzoriek pív, predovšetkým u tých výrobcov, ktorí pivo plnia do spotrebiteľských obalov. Piva nie spotrebiteľsky balené boli ovzorkované a doručené na analýzu v náhradných obaloch z malých pivovarov v pôsobnosti tých RVPS, ktoré sa

nachádzajú v mieste sídla veterinárnych a potravinových ústavov alebo v blízkom okolí. Bolo to z dôvodu doručenia vzoriek piva v náhradných obaloch v deň ich odberu.

Vzorky do laboratória boli odoberané z dôvodu overenia správnosti označovania piva, z dôvodu stanovenia senzorických znakov, stanovenia fyzikálno-chemických znakov a prídavných látok, najmä sladidiel v tmavých pivách. Z počtu 70 vzoriek pív, 37 vzoriek pív nebolo v súlade s požiadavkami nariadenia EP a Rady(EÚ) č.1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, s požiadavkami nariadenia EP a Rady (ES) č.1333/2008 o prídavných látkach v potravinách a v súlade s vyhláškou MPRV SR č.30/2014 o požiadavkách na nápoje - ide o 52,8 %-nú porušenosť.

Najviac nedostatkov bolo zistených v oblasti správnosti a úplnosti označovania piva:

- stredná výška písma na etiketách nezodpovedala požiadavkám nariadenia (požiadavka 1,2 mm, v skutočnosti zistená 1,0 mm)
- alergény (jačmenný a pšeničný slad) neboli zvýraznené predpísaným spôsobom
- nesprávne a neúplné označenie dátumu minimálnej trvanlivosti (napríklad – odporúčané spotrebovať, 3 dni od plnenia a iné, pričom má byť: minimálna trvanlivosť do..., alebo minimálna trvanlivosť do konca...)
- extrakt v pôvodnej mladine bol označený v stupňoch (°), nie v hmotnostných percentách (% hmot)
- údaje na etiketách – nie je dostatočný kontrast medzi písmom a pozadím
- skutočný obsah alkoholu je vyjadrený v %, chýba údaj „obj.“, taktiež skutočný obsah alkoholu bol vyjadrený v % vol, nie v kodifikovanej podobe štátneho jazyka v % objemových (% obj.)
- označenie piva ako „pochtivé pivo“ a „pivo bez umelých prísad“. Ide o uvedenie spotrebiteľa do omylu tým, že poukazuje na to, že potravina – pivo má osobitné vlastnosti, pričom aj ostatné piva sú pochtivo vyrobené a bez umelých prísad

Pri stanovení fyzikálno-chemických znakov boli zistené nedostatky:

- zistený extrakt v pôvodnej mladine nezodpovedal deklarovanej hodnote, čo malo za následok nesprávne začlenenie piva bežných druhov podľa názvu do príslušnej skupiny pív v zmysle národnej legislatívy
- zistená hodnota farby piva vyjadrená v jednotkách EBC nezodpovedala začleneniu piva do kategórie pív – svetlé, polotmavé, tmavé – napr. pivo svetlé má podľa legislatívy hodnotu do 18 jednotiek EBC – zisťované prípady svetlého piva: 32,5 EBC, 25,2 EBC, 19,8 EBC, 21, 0 EBC, 34,3 EBC
- zistený skutočný obsah alkoholu vyjadrený v objemových percentách nezodpovedal deklarovaným hodnotám alkoholu na etiketách pív – napríklad: deklarovaná hodnota 3,5 % obj., zistená hodnota 5,1 %, deklarovaná hodnota 4,8 % obj., zistená 3,7 % obj., deklarovaná hodnota 4,9 % obj., zistená 5,6 % obj. alkoholu.

Pri kontrole prítomnosti nepovolených prídavných látok bolo zistené:

- tmavé kvasinkové pivo špeciál 13° - zistená prítomnosť nepovoleného sladidla kyselina cyklámová E 952 - obsah 66 mg/kg
- pivo špeciál – tmavý ležiak 13° - zistená prítomnosť sladidla Glykozidy steviolu 3,6 mg/kg pričom pivo nespĺňa kritérium pre použitie tohto sladidla (kyslosť minimálne 30 miliekivalentov – mekv vyjadrené ako NaOH). Nameraná kyslosť u piva predstavovala hodnotu 7 mekv NaOH.

Pri 44 cielených kontrolách na mieste inšpektori zistili tieto nedostatky:

- zo strany prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (PPP) nebola splnená oznamovacia povinnosť na orgán úradnej kontroly potravín – na príslušnú RVPS nebolo doručené oznámenie o registrácii prevádzky – pivovaru, alebo oznámenie o registrácii bolo vykonané až v čase výkonu cieľovej kontroly
- v manipulačnej chodbe pivovaru a v sklade surovín boli vrecia so surovinami (slad, chmeľ) skladované priamo na podlahe, pričom podlaha bola značne znečistená, taktiež v manipulačnej chodbe zistená prítomnosť lietajúceho hmyzu – komáre
- v prevádzke pivovaru neboli predložené nadobúdacie doklady k surovinám, taktiež nebolo predložené vyhlásenie o zhode na sklenené obaly
- v prevádzke pivovaru používané mraziace a chladiace zariadenia – ich ložné plochy, na uskladnenie chmeľu a sladových výťažkov, boli znečistené
- PPP nepredložil dokumentáciu zásad správnej výrobných praxe, vrátane projektu HACCP – systém zabezpečenia kontroly hygieny potravín, nepredložená evidencia teplôt a vlhkosti v sklade, bez evidencie o dezinfekcii, dezinfekcii a deratizácii

Inšpektori na mieste vykonávali aj senzorké hodnotenie piva. Celkom bolo posúdených 16 vzoriek piva, pričom ani v jednom prípade neboli zistené nedostatky v organoleptických znakoch – vzhľad, penivosť, vôňa, chuť, rezkosť, plnosť piva. Na základe zistených nedostatkov na mieste pri výkone kontroly a výsledkov laboratórnych analýz veterinárnych a potravinových ústavov v Bratislava, Dolnom Kubíne a v Košiciach, boli inšpektormi RVPS ukladané na mieste opatrenia na zjednanie nápravy. Celkom bolo uložených 45 opatrení na mieste. V prípade nevyhovujúcich vzoriek piva hodnotených v laboratóriách boli vykonané dodatočné úradné kontroly u PPP v počte 20. Tieto dodatočné kontroly boli spoplatnené v zmysle nariadenia EP a Rady (ES) č.882/2004 o úradných kontrolách, v zmysle zákona č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a nariadenia vlády SR č.493/2008, ktorých sa ustanovuje spôsob výpočtu výdavkov orgánov úradnej kontroly potravín. Regionálne veterinárne a potravinové správy voči PPP – malé pivovary, u ktorých bola vykonaná cieľná kontrola zameraná na kvalitu piva a u ktorých boli zistené nedostatky, začali správne konanie vo veci uloženia pokuty.

9.9.12. Cieľná kontrola kvality piva v malých pivovaroch v SR

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky vykonala prostredníctvom všetkých regionálnych veterinárnych a potravinových správ v SR v mesiacoch november a december sprísnené úradné kontroly potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu, vrátane lahôdkarských výrobkov, zamerané na tradičný predaj a konzum v období Vianoc a Nového roku (ako napríklad vianočné pečivo, sušené a presladené ovocie, orechy, sezónne ovocie, sušené huby, vianočné čokoládové a nečokoládové cukrovinky, majonézy, med, údené mäso, ryby a podobne). Kontroly zahŕňali aj odber vzoriek potravín živočíšneho, rastlinného a zmiešaného pôvodu naplánovaných pre obchodnú sieť a predávaných v období pred Vianocami a Novým rokom.

9.10. Značka kvality SK 2017 – potraviny rastlinného a živočíšneho pôvodu

V roku 2018 boli inšpektormi RVPS vykonané aj kontroly výrobkov, uchádzajúcich sa o udelenie Značky kvality SK, keďže podľa „Zásad posudzovania a udeľovania Značky kvality SK na poľnohospodárske produkty a potraviny“, vykonávajú kontrolu dodržiavania podmienok pre udeľovanie značky u registrovaných výrobkov orgány Štátnej veterinárnej a potravinovej správy Slovenskej republiky.

Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v platných Zásadách Značky kvality SK, t. j. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky, inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“,
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenie surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu.

Pred udelením bolo celkovo vykonaných 69 kontrol, pri ktorých bolo skontrolovaných 287 výrobkov rastlinného a živočíšneho pôvodu. Udelenie Značky kvality SK sa uskutočnilo v rámci výstav: Danubius -Gastro 2018 a Agrokomplex 2018, zároveň boli počas roka 2018 udeľované aj Značky kvality SK v mesiaci apríl 2018 a v mesiac október 2018. Spolu v rámci roka 2018 bola pridelená Značka kvality SK 58 žiadateľom a 249-tim výrobkom rastlinného a živočíšneho pôvodu.

9.11. Politika kvality

V zmysle Zákona NR SR č. 152/95 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov, § 9a odsek (8) „Úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) alebo s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ) spĺňajúcich požiadavky podľa osobitných predpisov vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy“.

Pri bežných plánovaných úradných kontrolách v obchodnej sieti preto inšpektori úradnej kontroly potravín kontrolovali aj oprávnenosť použitia loga na výrobkoch s chráneným označením.

V roku 2018 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 1271 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 3148 výrobkov, z toho bolo 561 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 2083 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 504 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Tradične išlo najmä o výrobky z Českej republiky a zo Slovenska, potom výrobky vyrobené v Taliansku, Španielsku, Francúzsku, Grécku, Maďarsku a v iných krajinách. Pri uvedených kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky.

Na základe výzvy Európskej komisie sa SR v roku 2018 zapojila do pilotnej iniciatívy, zameranej na kontrolu výrobkov s chránenými označeniami v obchodnej sieti. Cieľom kampane bolo prispieť aj takýmto spôsobom do boja proti falšovaniu potravín v Európskej únii. Dôvodom spustenia iniciatívy je skutočnosť, že v mnohých členských štátoch EÚ sa doposiaľ nevykonávali úradné kontroly výrobkov s chránenými označeniami, zamerané na správnosť a oprávnenosť používania chráneného označenia v obchodnej sieti. V SR sa kontroly vykonávali aj v predchádzajúcich rokoch. Do kampane bolo vybratých 6 výrobkov zo šiestich krajín, ktoré boli predmetom úradných kontrol v celej EÚ.

Išlo o tieto výrobky:

1. **České pivo** – výrobok s chráneným zemepisným označením (PGI), Česká republika
2. **Münchener Bier** - výrobok s chráneným zemepisným označením (PGI), Nemecko
3. **Kalamata** - výrobok s chráneným označením pôvodu (PDO), Grécko

Od 16.10.2018 do 25.12.2018 desať vybraných RVPS v SR vykonalo kontroly v maloobchodných predajniach, pri ktorých bolo skontrolovaných 181 výrobkov s označením České pivo a 7 extra panenských olivových olejov Kalamata. Pivo Münchener Bier neboli pri kontrolách zistené.

Predmetom kontrol bola:

1. Prítomnosť chráneného názvu výrobku v predpísanej podobe.
2. Prítomnosť symbolu Únie pre príslušné chránené označenie a v prípade potreby tiež ďalšie údaje uvedené v príslušnej špecifikácii výrobku.
3. Veľkosť symbolu Únie v prípade podozrenia nedodržania predpísaných rozmerov.
4. Kontrola podobných výrobkov, či nedochádza k neoprávnenému používaniu alebo zneužívaniu chráneného názvu.

Pri vykonaných kontrolách neboli zistené nedostatky. Výsledky kontrol boli prostredníctvom MPRV SR zaslané na Európsku komisiu.

9.12. Audity potravín rastlinného pôvodu

V roku 2018 orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy vykonávali u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov rastlinného pôvodu audity, so zameraním na overenie zhody zavedeného systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín a správnej výrobných praxe s platnou legislatívou. Celkom bolo vykonaných 43 auditov, z ktorých iba v 1 prípade bola zistená nezhoda.

Typ činnosti	Počet kontrolovaných právnych subjektov	Počet kontrolovaných prevádzok	Audity bez nedostatkov	Audity s nedostatkom	Počet auditov celkom
Baliareň - balenie	1	1	2	0	2
Hypermarkety a supermarkety	2	2	2	0	2
Internetový predaj	1	1	1	0	1
Veľkoobchodný sklad	2	2	2	0	2
Výrobca vo svojej predajni – rastlinné komodity	3	3	3	0	3
Výrobcovia – rastlinné komodity	33	33	32	1	33
Celkový súčet	41	42	42	1	43

Charakter zistených nezhôd:

Toková schéma výrobného procesu v projekte systému zabezpečenia kontroly hygieny potravín (HACCP) nezodpovedala skutočným pracovným operáciám pri výrobe cukrárskych výrobkov

Sankcie

ŠVPS SR a RVPS SR v zmysle zákona o potravinách uložila prevádzkovateľom potravinárskeho podniku na všetkých stupňoch výroby, spracúvania, distribúcie a pri dovoze potravín za zistené nedostatky (napr.za tovar po DMT, DS, zdraviu škodlivé potraviny, neznámeho pôvodu, nekvalitné, falšované, klamlivo označené, nevhodných na ľudskú spotrebu, za poškodený tovar, za nedostatočnú hygienu predaja, za nedostatky v dokumentácii HACCP, za hygienu skladovania, za hygienu budov, za správnu výrobnú prax, neplnenie opatrení, nezaregistrovanie a pod.) opatrenia na mieste a sankcie.

Právoplatné rozhodnutia

V roku 2018 nadobudlo v správnom konaní právoplatnosť 1 642 rozhodnutí riaditeľov miestne príslušných RVPS pri výrobe potravín, manipulácii s nimi a ich umiestňovaní na trh v hodnote 8 874 350 €, pričom priemerná hodnota uloženej pokuty bola 5 404,6 € a maximálna suma uloženej pokuty bola 1 000 000 €.

Tabuľka č. 91 Prehľad o právoplatných rozhodnutiach v roku 2018

Obdobie	počet právoplatných rozhodnutí	suma	priemer	maximum
2018	1 642	8 874 350	5 404,6	1 000 000

9.13. Školenia potravín rastlinného pôvodu

Národný program vzdelávania zamestnancov organizácií štruktúry ŠVPS SR v roku 2018 (chronológia - odpočet)

Tabuľka č. 92

PD 3	Víno - plán kontrol, a odbery vzoriek na rok 2018 11 os./ 8 hod.	15.-16.3. Modra
PD2	Kontrola potravín neživočíšneho pôvodu dovážaných z tretích krajín – legislatíva, kontroly, zisťované problémy, Pracovná porada s inšpektormi- aula ŠVPS SR	28.3. RVPS Žilina
PD/ OZ	Autorizácia inšpektorov OZ 55 os./8 hod.	10.5. Žilina
PD1	Potravinová legislatíva – nariadenia (informácie pre spotrebiteľov o potravinách, prídavné látky), smernice, zákon o potravinách, zákon o tabakových výrobkoch, nariadenia vlády, celkový prehľad, zmeny, aplikácia, modelové situácie, zapisovanie úradných kontrol do záznamu z úradnej kontroly a do programu KIČ. Rýchly výstražný systém pre potraviny a krmivá – aktualizácia, nedostatky, vylepšenia, 114 os./12 hod.	17.-18.5. IVVL
PD4	Potravinová legislatíva – Nariadenia, smernice, vyhlášky MPRV SR podľa jednotlivých komodít 101 os. /12 hod.	14.-15.11.
PD 5	Víno-ukončenie roka, plány kontrol, odbery vzoriek, KIC, záznamy z kontrol legislatíva, správne konania, lab.. diagnostika, hodnotenie vín, 8 os./6 hod.	20.12.2018 ŠVPS SR

Na základe Národného programu vzdelávacích aktivít v oblasti úradnej kontroly potravín rastlinného pôvodu pre rok 2018, odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR sa zameril na vzdelávanie svojich inšpektorov, ktorí vykonávajú úradné kontroly v SR , a to v prvovýrobe, pri spracovaní produktov rastl. pôvodu, pri ich uvádzaní na trh v SR a v členských štátoch EÚ.

Témy školení boli rozdeľované podľa okruhov úradných kontrol v jednotlivých sektoroch v oblasti využitia informačných technológií v potravinovom reťazci, (KIČ, KOBRA, PUK, register PPP), potravinovej legislatíve, nariadení, smerníc a vyhlášok. Školenia boli zamerané na aktualizované znenie legislatívy k výkonu úradných kontrol pri importe a expote potravín z a do tretích krajín, aktuálne problémy pri odberoch vzoriek potravín rastlinného pôvodu. Ďalej obsahom školení bolo označovanie, výživové a zdravotné tvrdenia o potravinách, flexibilita HACCP, výkon úradných kontrol v pekárenskej výrobe, prídavné látky vysledovateľnosť surovín, výkon úradných kontrol na trhoviskách, ambulantný predaj sušeného ovocia, potravín na „váhu“, malé množstvá, výkon úradnej kontroly krížového plnenia, úradná kontrola vína a vinárskych produktov, úradné kontroly ovocia a zeleniny, rýchly výstražný systém pre potraviny, analýza výsledkov vnútorných auditov, podnetov , sťažností, internetový predaj .Súčasťou vzdelávania odborných pracovníkov tohoto odboru bol aj výklad a pôsobnosť zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov pre tých inšpektorov, ktorí vykonávajú ÚK a navrhujú správne konanie. Odbor kontroly

potravín rastlinného pôvodu ŠVPS SR, okrem týchto školení uskutočnil niekoľko odbornopracovných porád spolu so zamestnancami potravinových laboratórií ŠVPÚ v oblasti odberu úradných vzoriek, metód a stanovovania analýz úradných vzoriek rastlinného pôvodu.

V roku 2018 sa inšpektori zo RVPS a ŠVPS SR taktiež zúčastňovali na školeniach organizovaných EK v rámci programu Better Training for Safer Food :

Tabuľka č. 93

Názov	Dátum konania	Miesto konania	počet prihlásených	RVPS
BTSF Preparedness and management of foodborne outbreaks	05.03.2018,08.03.2018	Bologna/ Italy	1	RVPS MT
BTSF on FOOD HYGIENE AT PRIMARY PRODUCTION on food on non-animal origin, C3-S5	21.5.2018-25.5.2018	Alicante- Spain	1	ŠVPS SR
BTSF: Controls on contaminants in food and feed (CTM) - Course 1	18.9.2018-21.9.2018	Varšava	1	RVPS NR
Auditing general hygiene requirements and control procedures based on the HACCP principles developed by food business operators	22.10.-26.10.2018	Budapešť/Maďarsko	2	RVPS TO, RVPS KS

9.14. Usmernenia alebo informácie pre potravinárskych prevádzkovateľov

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2018 zúčastňovali ako lektori na rôznych školiaciach seminárov organizovaných zväzmi a asociáciami pre PPP (seminár Cechu pekárov a cukrárov západného Slovenska, Zväz obchodu a cestovného ruchu SR, Slovenský podnikateľský zväz pekárov, cukrárov a cestovinárov, seminár pre pestovateľov), v rámci seminárov organizovaných MPRV SR, v rámci odborných konferencií a na zasadnutiach rôznych potravinárskych zväzov, cechov, asociácií a tiež s PKS, SPPK, Zväzom obchodu a cestovného ruchu SR a SAMO. Pracovníci ŠVPS SR sa zúčastnili aj školení organizované cez DG SANTE – Better Training for Safer Food ako lektori. SPPK, PKS a zväzy sú písomne a elektronicky informovaní aj o niektorých aktuálnych informáciách a požiadavkách, napr. požiadavky nariadenia o informáciách pre spotrebiteľov o potravinách, nové požiadavky nariadenia o prídavných látkach do potravín, požiadavky nariadení na dovozy potravín neživočíšneho pôvodu z tretích krajín a iné. Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k PPP a o zmenách v európskej a národnej legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk>. Veľa informácií o potravinách dostávajú výrobcovia a aj spotrebiteľia prostredníctvom vystúpení zástupcov ŠVPS SR v tlačenej a elektronickej médiách.

9.15. Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny

Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny sa v roku 2018 vykonávala v zmysle legislatívy EÚ - nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 a národnej legislatívy – Zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov. Kontrolu vykonávali autorizovaní inšpektori na všetkých stupňoch obchodu, u prvovýrobcov (pestovateľov), veľkoobchodníkov, dovozcov, vývozcov a vo všetkých typoch maloobchodného predaja.

Výsledky kontrolnej činnosti

K 31.12.2018 vykonávalo kontrolu zhody 64 inšpektorov autorizovaných na kontrolu obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny v zmysle § 9 zákona č. 491/2001 Z. z. o organizácii trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v znení neskorších predpisov a Vyhlášky MP SR č. 50/2005. o autorizácii na výkon kontroly kvality rastlinných produktov. V priebehu roku bolo pripravovaných na autorizáciu a následne autorizovaných 18 inšpektorov.

Inšpektori vykonali 2 516 kontrol na všetkých stupňoch obchodu. Najviac kontrol bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách, celkom 2 135 kontrol, z toho bolo 63 kontrol v stánkoch a na trhoviskách. Vo veľkoobchodných skladoch 265 kontrol, u prvovýrobcov 107 kontrol a kontroly na požiadanie boli vykonané v počte 9. Počas kontrol bolo vykonaných 14 001 hodnotení čerstvého ovocia a zeleniny na mieste (HNM), 13 015 vzoriek vyhovelo osobitným normám kvality a všeobecnej norme, čo predstavuje 93,0 % a 986 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kvalitu osobitných noriem a všeobecnej normy, čo predstavuje 7,0 %. Najviac hodnotení plodín na mieste bolo vykonaných v maloobchodných jednotkách – 12 581, pričom 11 632 plodín vyhovelo osobitným normám a všeobecnej norme kvality, 949 plodín nevyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej normy. Vo veľkoobchodných skladoch (VOS) bolo vykonaných 1 186 hodnotení obchodnej kvality plodín, z čoho 1 149 plodín vyhovelo požiadavkám osobitných noriem a všeobecnej normy a 37 vzoriek plodín nevyhovovalo. U prvovýrobcov (PV) bolo vykonaných 225 hodnotení plodín na mieste, hodnotené plodiny vyhoveli požiadavkám noriem. Pri iných kontrolách (kontroly na požiadanie) bolo hodnotených na mieste 9 plodín, hodnotené plodiny vyhoveli požiadavkám obchodných noriem. Celkovo bolo spolu hodnotených 3 016 050,21 kg čerstvého ovocia a zeleniny, z toho 2 946 841,95 kg bolo vyhovujúcich. Nálezy o nezhode boli vydané celkovo na 69 208,26 kg. Najväčšie množstvo nevyhovujúcich plodín bolo zistené vo veľkoobchodných skladoch 51 358,6 kg, v maloobchodných jednotkách 17 849,66 kg. Pri dovoze čerstvého ovocia a zeleniny z tretích krajín do EÚ bolo vykonaných 14 kontrol zhody a 24 HNM, pri vývoze 65 kontrol zhody a 74 HNM.

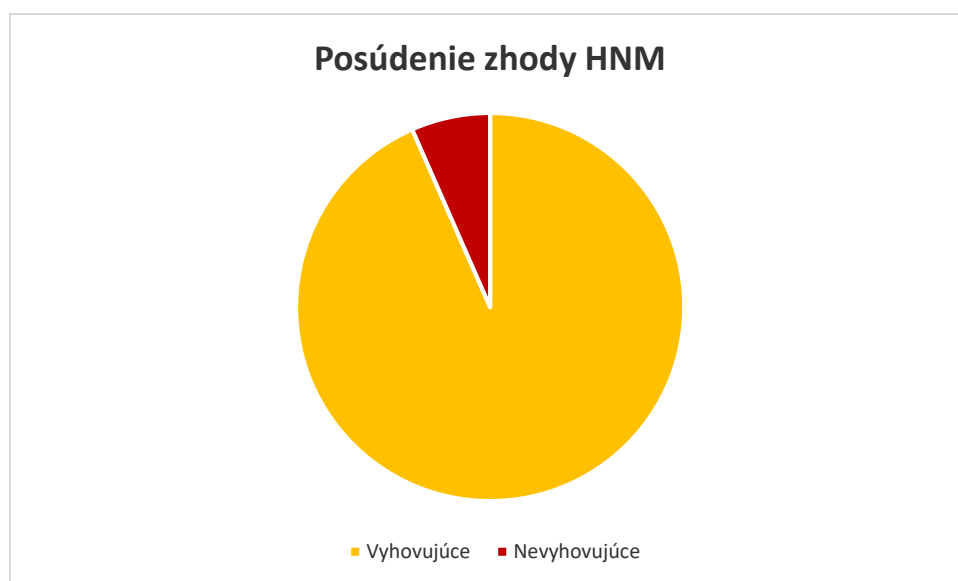
Najviac kontrol zhody HNM bolo vykonaných u plodiny jablká – 1 683 kontrol zhody, rajčiaky – 1 411 kontrol zhody a paprika zeleninová – 1 116 kontrol zhody. V kilogramoch bolo prekontrolovaných najviac jablák – 1 079 334,61 kg, mandarínok – 730 857,87 kg a rajčiakov – 192 741,54 kg. Najviac nevyhovujúcich plodín bolo u jablák – 112, u rajčiakov – 86 a u papriky – 84. V kilogramoch bolo najviac nevyhovujúcich plodín u mandarínok – 13 661,33 kg, dyne červenej – 9 241,0 kg a u šalátu hlávkového – 6 719,21 kg.

Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín z Poľska – 164, Slovenska – 150 a Španielska - 123, u 57 plodín nebola uvedená krajina pôvodu.

Tabuľka č. 94 Počet kontrol a hodnotenie zhody na mieste podľa jednotlivých stupňov obchodu

Miesto kontroly	Počet kontrol	Počet HNM	Z toho počet HNM nevyhovujúcich
Maloobchod	2 135	12 581	949
Veľkoobchod	265	1 186	37
Prvovýroba	107	225	0
Iné kontroly	9	9	0
Spolu	2 516	14 001	986

Graf č. 41 Hodnotenia na mieste bez nedostatku a s nedostatkom

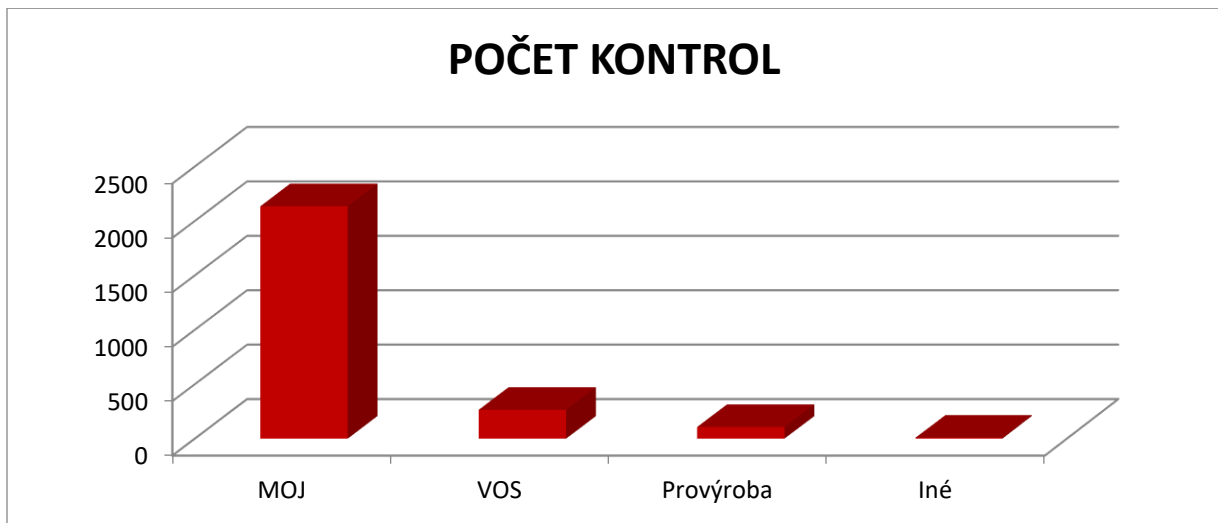
Tabuľka č. 95 Hmotnosť plodín hodnotených na mieste

HNM	Množstvo celkom	Vyhovujúce	Nevyhovujúce
Spolu kg	3 016 050,21	2 946 841,95	69 208,26

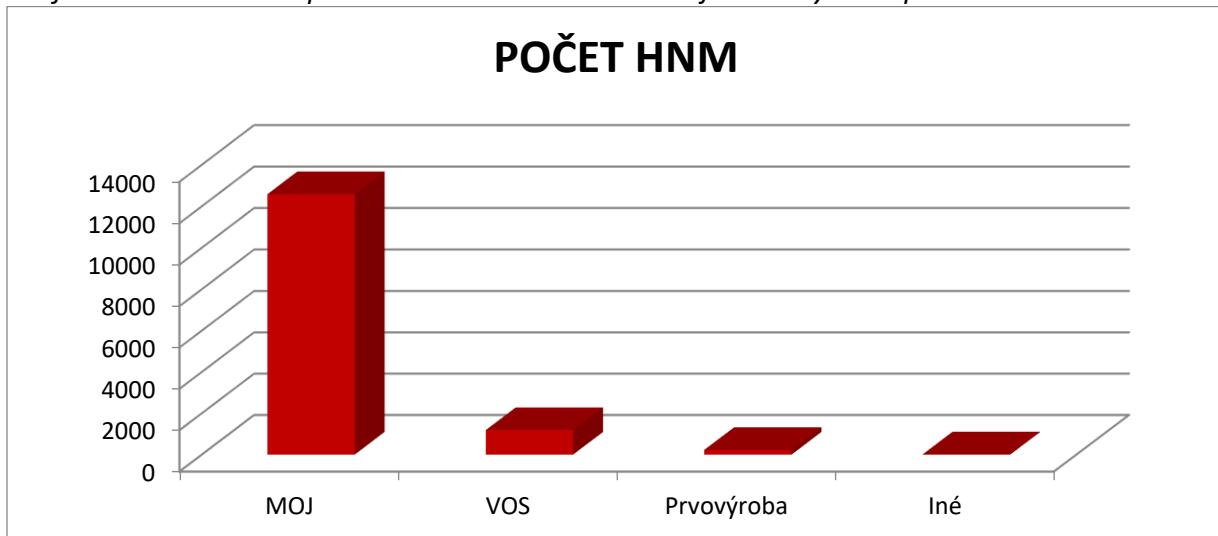
Tabuľka č. 96 Počet kontrol pri dovoze a vývoze

Kontrola	Počet kontrol	Počet HNM
dovoz	14	24
vývoz	65	74

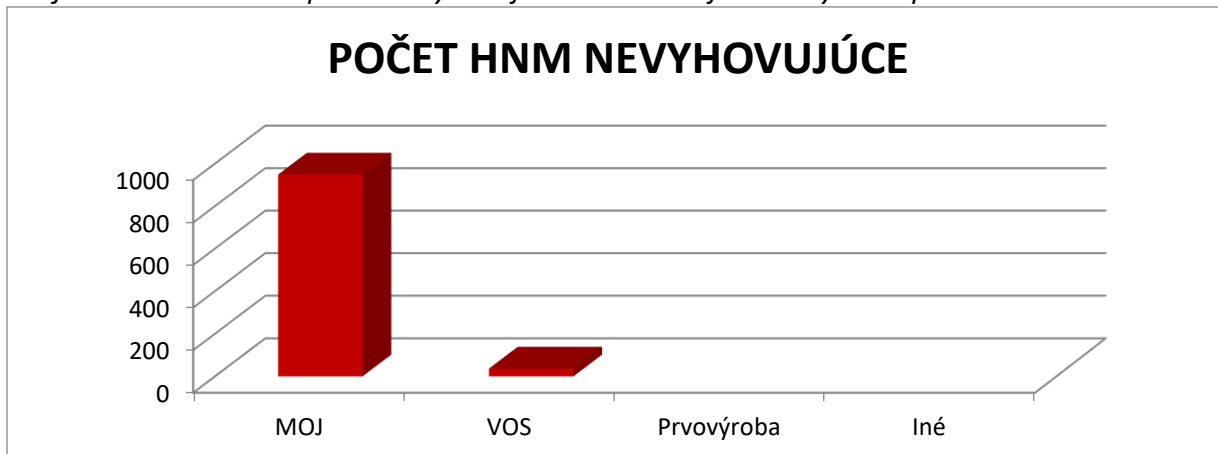
Graf č. 42 Porovnanie počtu kontrol zhody s obchodnými normami na jednotlivých stupňoch obchodu

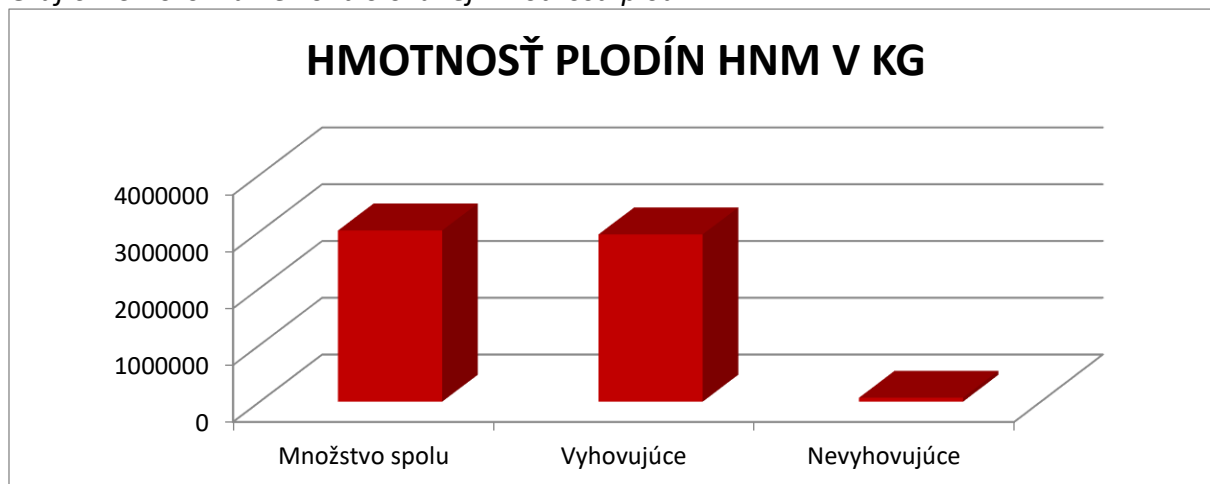
Graf č. 43 Porovnanie počtu hodnotení na mieste na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf č. 44 Porovnanie počtu nevyhovujúcich HNM na jednotlivých stupňoch obchodu

Graf č. 45 Porovnanie kontrolovanej hmotnosti plodín

Najviac kontrol bolo vykonaných na RVPS Komárno v počte 189, na RVPS Prešov 173 a na RVPS Bratislava 147 kontrol. Najviac posúdení zhody obchodnej kvality bolo vykonaných na RVPS Prešov a to 885 posúdení zhody, na RVPS Komárno 831 a RVPS Bratislava 774 posúdení zhody. Najviac nevyhovujúcich plodín pri posúdení zhody bolo zistených na RVPS Košice mesto a to 132, RVPS Trebišov 90 a RVPS Poprad 72. Nálezy o nezhode na najväčšie množstvo plodín boli vydané na RVPS Košice mesto 20 320,96 kg, RVPS Senec 15 317,0 kg a RVPS Nové Zámky 9 856,97 kg. Nevyhovujúce plodiny neboli zistené na RVPS Stará Ľubovňa a RVPS Svidník.

Tabuľka č. 97 Prehľad počtu autorizovaných inšpektorov, počtu kontrol a počtu hodnotení zhody na mieste v jednotlivých RVPS SR

RVPS	Počet inšpektorov	Počet kontrol	Posúdenie zhody (HNM)			
			počet spolu	počet vyhovujúce	nevyhovujúce	
					počet	%
Banská Bystrica	1	24	202	190	12	5,9
Bardejov	1	19	89	86	3	3,4
Bratislava	4	147	774	725	49	6,3
Čadca	1	21	203	196	7	3,4
Dolný Kubín	1	44	282	252	30	10,6
Dunajská Streda	3	23	106	99	7	6,6
Galanta	2	88	629	627	2	0,3
Humenné	1	47	188	166	22	11,7
Komárno	3	189	831	770	61	7,3
Košice mesto	2	121	606	474	132	21,8
Košice okolie	1	32	177	159	18	10,2
Levice	2	63	664	654	10	1,5
Liptovský Mikuláš	2	64	413	382	31	7,5
Lučenec	1	29	142	140	2	1,4
Martin	3	62	396	354	42	10,6
Michalovce	1	74	288	245	43	14,9
Nitra	2	82	421	359	62	14,7
Nové Mesto n. Váhom	1	23	136	124	12	8,8

Nové Zámky	1	88	413	352	61	14,8
Poprad	1	31	133	61	72	54,1
Prešov	2	173	885	847	38	4,3
Prievidza	2	69	661	655	6	0,9
Púchov	2	44	309	297	12	3,9
Rimavská Sobota	1	55	243	239	4	1,6
Rožňava	1	83	431	429	2	0,5
Senec	2	40	280	274	6	2,1
Senica nad Myjavou	1	133	608	580	28	4,6
Spišská Nová Ves	1	22	104	75	29	27,9
Stará Ľubovňa	1	13	63	63	0	0,0
Svidník	1	26	104	104	0	0,0
Šaľa	2	84	402	381	21	5,2
Topoľčany	2	80	310	308	2	0,6
Trebišov	2	82	406	316	90	22,2
Trenčín	1	73	342	338	4	1,2
Trnava	3	66	554	553	1	0,2
Veľký Krtíš	1	32	201	194	7	3,5
Vranov nad Topľou	1	26	106	101	5	4,7
Zvolen	1	46	232	219	13	5,6
Žiar nad Hronom	1	30	178	161	17	9,6
Žilina	2	68	489	466	23	4,7
Spolu	64	2 516	14 001	13 015	986	7,0

■ RVPS bez autorizovaného inšpektora do 1.6. 2018. Na RVPS Dunajská Streda vykonáva kontroly inšpektor RVPS Senec, Trnava, Komárno, na RVPS Nové Mesto nad Váhom inšpektor RVPS Trenčín, Trnava, Púchov, na RVPS Košice okolie vykonáva kontroly inšpektor RVPS Košice mesto, na RVPS Vranov nad Topľou inšpektor RVPS Michalovce, na RVPS Žiar nad Hronom inšpektor RVPS Lučenec, Veľký Krtíš

9.15.1. Cílené kontroly

Cílená kontrola - Kontrola obchodnej kvality čerstvého ovocia a zeleniny po pracovnom čase

V roku 2018 vykonali autorizovaní inšpektori pre kontrolu zhody s obchodnými normami v rámci tematických kontrol po pracovnej dobe, v sobotu a nedeľu na území SR spolu 275 kontrol supermarketov a hypermarketov. Z uvedeného počtu kontrol bolo 88 kontrol so zisteniami porušenia požiadaviek na kvalitu OZ. Počas kontroly vykonali inšpektori 1 877 hodnotení na mieste v celkovom množstve 66 088,79 kg, v 205 prípadoch plodiny nevyhoveli hodnoteniu na mieste, čo predstavuje spolu 9 278,29 kg ovocia a zeleniny. 40,4 % nevyhovujúcich plodín nezodpovedalo minimálnym požiadavkám noriem, 20,4 % požiadavkám na kvalitu, 0,4 % požiadavkám na obchodnú úpravu a 38,8 % požiadavkám na označovanie.

Celkom bolo hodnotených 67 druhov ovocia a zeleniny, z ktorých 55 podlieha požiadavkám všeobecnej normy a 12 požiadavkám špecifických noriem NK č. 543/2011, príloha č. I.

Najviac kontrol bolo celkovo vykonaných v COOP Jednota, SD – 66 kontrol, Tesco Stores, a.s. - 40 kontrol, BILLA s.r.o. Lidl SR, v.o.s. – 32 kontrol, Kaufland SR v.o.s. - 24 kontrol, LABAŠ s.r.o.13 kontrol. Celkovo bolo najviac plodín hodnotených na mieste v COOP Jednota, SD – 372 plodín, Tesco Stores, a.s. – 327 plodín, BILLA s.r.o. – 245 plodín, Lidl SR, v.o.s. – 243 plodín, Kaufland SR v.o.s. 202 plodín, LABAŠ s.r.o.- 112 plodín. Najviac kontrol so

zistenými nedostatkami bolo vykonaných v prevádzkach COOP Jednota, SD – 19 predajní, BILLA s.r.o. – 16 predajní, Kaufland SR v.o.s. – 10 predajní, Lidl SR, v.o.s. Tesco Stores, a.s., 9 predajní, LABAŠ s.r.o. 7 predajní. Najviac plodín nevyhovujúcich obchodnej kvalite bolo zistených v prevádzkach BILLA s.r.o. - 46 plodín, COOP Jednota, SD – 34 plodín, LABAŠ s.r.o. – 26 plodín, Tesco Stores, a.s. – 22 plodín, Kaufland SR v.o.s. - 18 plodín, Lidl SR, v.o.s. – 17 plodín.

Podľa pôvodu bolo najviac nevyhovujúcich plodín Poľsko – 36, Slovensko – 32, Taliansko – 26, Španielsko – 21, Maďarsko – 12, Holandsko – 11, u 8 plodín nebola uvedená krajina pôvodu.

Tabuľka č. 98 Počet cielených kontrol na jednotlivých RVPS

RVPS	Počet kontrol
Banská Bystrica	5
Bardejov	2
Dolný Kubín	7
Galanta	36
Humenné	1
Košice mesto	14
Komárno	1
Košice okolie	2
Lučenec	1
Liptovský Mikuláš	10
Levice	9
Michalovce	8
Martin	34
Nové Mesto nad Váhom	11
Nové Zámky	40
Prievidza	7
Prešov	20
Poprad	15
Púchov	7
Rimavská Sobota	2
Senica nad Myjavou	1
Svidník	6
Stará Ľubovňa	2
Spišská Nová Ves	6
Trenčín	8
Topoľčany	1
Trebišov	8
Žiar nad Hronom	1
Žilina	5
Zvolen	5
Spolu	275

9.15.2. Správne konanie

V roku 2018 bolo právoplatne ukončených 54 správnych konaní voči subjektom podnikajúcim v sektore ovocia a zeleniny za porušenie zákona č. 491/2001 o organizovaní trhu s vybranými poľnohospodárskymi výrobkami v pôsobnosti 19 RVPS. Na základe porušenia tohto zákona boli právnym subjektom uložené pokuty vo výške 108 735 €.

Tabuľka č. 99 Prehľad právoplatne ukončených správnych konaní RVPS a výška uložených pokút

Správne konanie na RVPS	Právoplatne ukončené	Pokuta €
Bratislava	1	500
Bardejov	1	350
Humenné	1	3 000
Košice mesto	4	6 300
Komárno	3	2 500
Liptovský Mikuláš	9	36 500
Martin	11	18 635
Nové Mesto nad Váhom	1	500
Nové Zámky	1	1 000
Prievidza	4	2 400
Poprad	5	12 350
Púchov	1	350
Šaľa	2	1 000
Senica nad Myjavou	1	3 000
Spišská Nová Ves	2	6 000
Trenčín	1	1 000
Topoľčany	1	350
Trebišov	3	3 500
Žilina	2	9 500
Spolu	54	108 735

9.15.3. Porovnanie počtu kontrol za roky 2016 až 2018

V roku 2018 prišlo k nárastu kontrol oproti roku 2017 o 623 kontrol a počet je najvyšší za porovnávané obdobie. Počet hodnotení na mieste sa oproti predošlému roku zvýšil o 4 622 a je najvyšší za porovnávané obdobie. Počet nevyhovujúcich vzoriek sa oproti predošlému roku zvýšil o 344 a je taktiež najvyšší za porovnávané obdobie.

Celkové množstvo hodnoteného tovaru sa oproti roku 2017 znížilo o 1 727 740,59 kg a je najnižšie za porovnávané obdobie. Množstvo nevyhovujúceho tovaru oproti minulému roku sa znížilo o 30 090,76 kg, je však vyššie ako v roku 2016. V ukazovateľoch počet kontrol, počet hodnotení na mieste a počet nevyhovujúcich vzoriek prišlo v roku 2018 k výraznému nárastu oproti predošlým dvom rokom. V ukazovateľoch celkové množstvo tovaru a množstvo nevyhovujúceho tovaru prišlo oproti predošlému roku k poklesu. Počet správnych konaní je oproti roku 2017 vyšší o 27, a je najvyšší za porovnávané obdobie. Výška uložených pokút v euro je v roku 2018 vyššia o 83 335 ako v roku 2017 a je taktiež najvyššia za porovnávané obdobie.

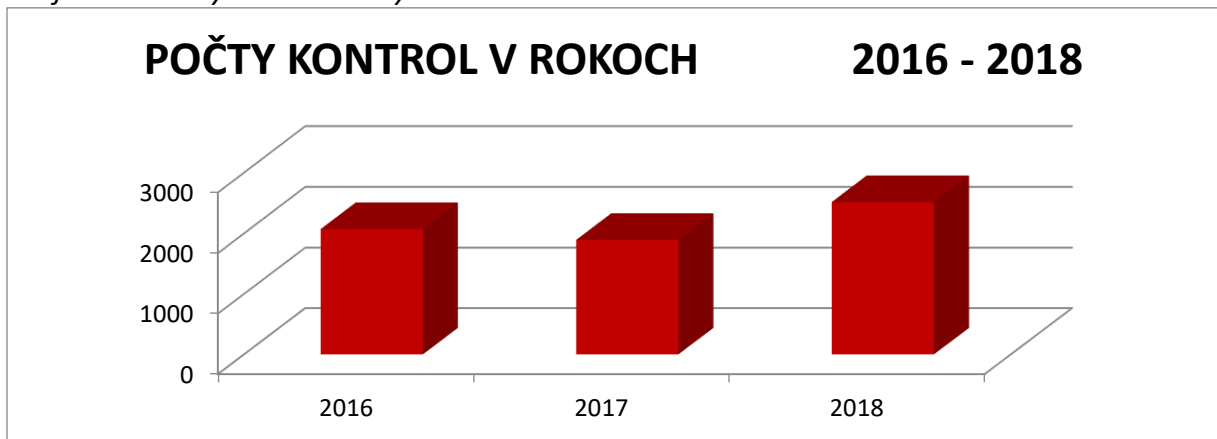
Tabuľka č. 100 Porovnanie počtu kontrol za roky 2016 až 2018

Kontroly zhody / Rok	2016	2017	2018
Počet kontrol	2 071	1 893	2 516
HNM celkom	9 666	9 379	14 001
HNM nevyhovujúce	655	642	986
Tovar celkom kg	5 146 794,77	4 743 790,8	3 016 050,21
Nevyhovujúci tovar kg	54 991,54	99 299,02	69 208,26

Tabuľka č. 101 Porovnanie počtu kontrol na rôznom stupni obchodu v rokoch 2016 – 2018

Miesto kontroly	Počet kontrol 2016	Počet kontrol 2017	Počet Kontrol 2018
Maloobchod	1 600	1 476	2 135
Veľkoobchod	339	308	265
Prvovýroba	108	85	107
Iné kontroly	24	24	9
Spolu	2 071	1 893	2 516

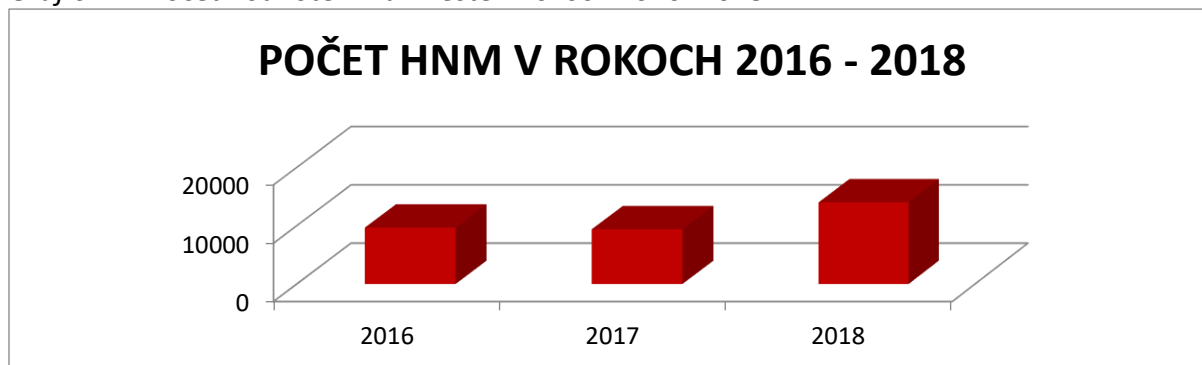
Graf č. 46 Počty kontrol zhody v rokoch 2016 -2018

Tabuľka č. 102 Porovnanie počtu hodnotení na mieste na rôznych stupňoch obchodu v rokoch 2016 – 2018

Miesto kontroly	Počet HNM 2016	Počet HNM 2017	Počet HNM 2018
Maloobchod	8 222	8 173	12 581
Veľkoobchod	1 173	986	1 186
Prvovýroba	194	164	225
Iné kontroly	77	56	9
Spolu	9 666	9 379	14 001

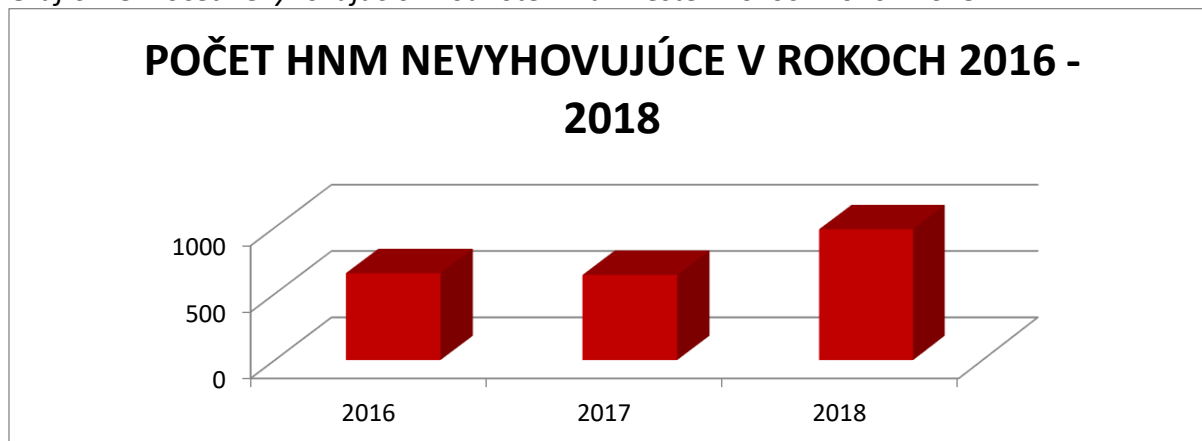
Graf č. 47 Počet hodnotení na mieste v rokoch 2016 -2018

Tabuľka č. 103 Porovnanie počtu nevyhovujúcich vzoriek pri hodnotení na mieste na rôznych stupňoch obchodu v rokoch 2016 – 2018

Miesto kontroly	Počet nevyh. HNM 2016	Počet nevyh. HNM 2017	Počet nevyh. HNM 2018
Maloobchod	629	616	949
Veľkoobchod	22	26	37
Prvovýroba	2	0	0
Iné kontroly	2	0	0
Spolu	655	642	986

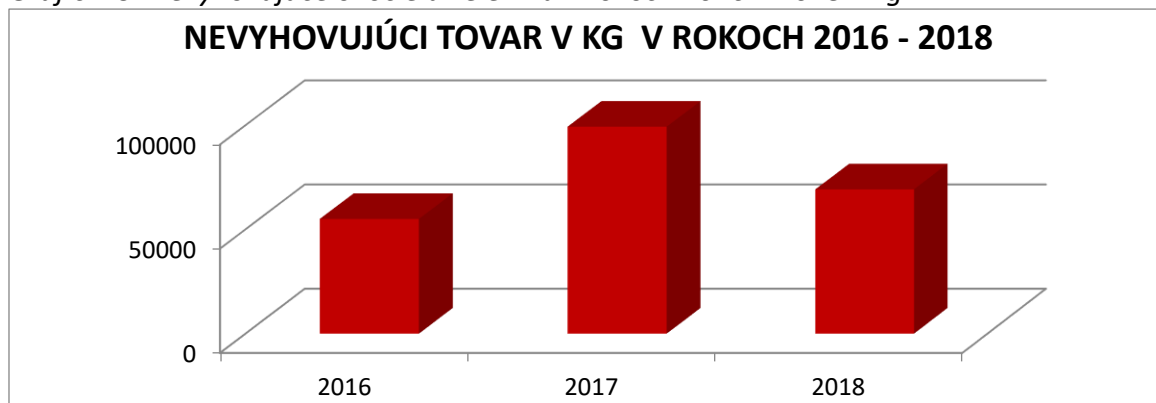
Graf č. 48 Počet nevyhovujúcich hodnotení na mieste v rokoch 2016 - 2018

Tabuľka č. 104 Porovnanie nevyhovujúceho množstva ovocia a zeleniny pri hodnotení na mieste v rokoch 2016 – 2018

Rok	2016	2017	2018
kg	54 991,54	99 299,02	69 208,26

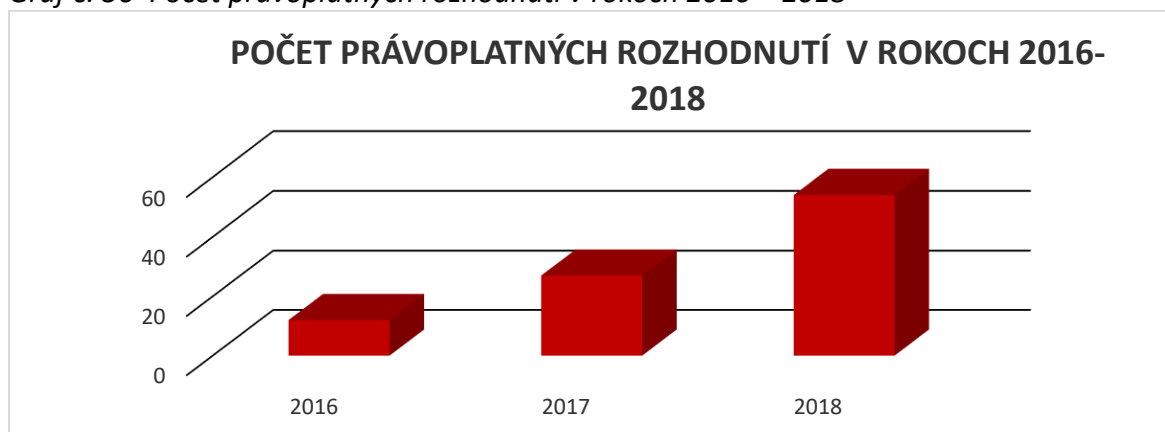
Graf č. 49 Nevyhovujúce ovocie a zelenina v rokoch 2016 – 2018 v kg

Tabuľka č.105 Porovnanie počtu právoplatných rozhodnutí v rokoch 2016 – 2018

Rok	2016	2017	2018
počet	12	27	54

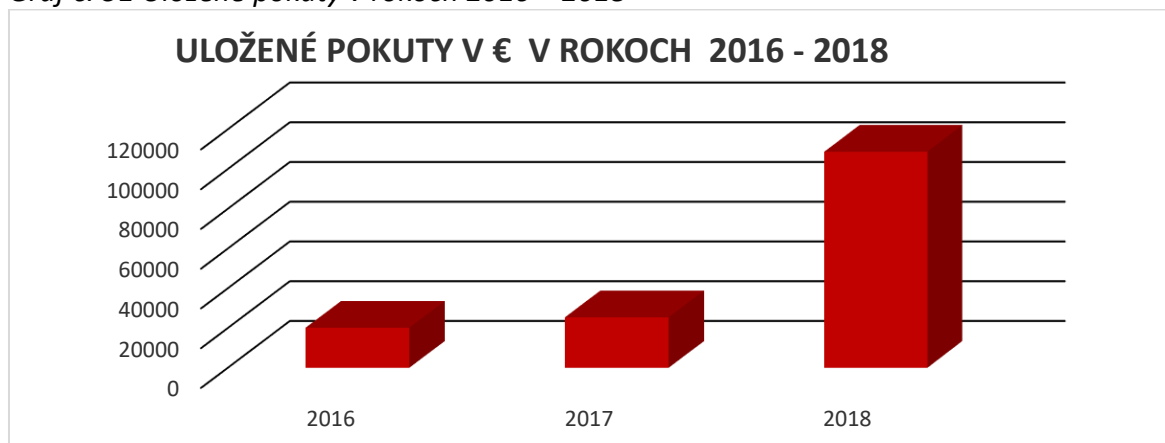
Graf č. 50 Počet právoplatných rozhodnutí v rokoch 2016 – 2018

Tabuľka č.106 Porovnanie výšky pokút v Euro uložených v rokoch 2016 – 2018

Rok	2016	2017	2018
Euro	20 150	25 400	108 735

Graf č. 51 Uložené pokuty v rokoch 2016 – 2018

9.16. Kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti vína

V roku 2018 ŠVPS SR vykonávala kontrolu v zmysle zákona č. 313/2009 Z. z. o vinohradníctve a vinárstve v znení neskorších predpisov. Celkovo bolo vykonaných 1145 kontrol, z toho 137 vo výrobných podnikoch, 438 kontrol v maloobchodných predajniach sudových vín, 214 kontrol v maloobchodných predajniach, veľkoobchodných skladoch 29 kontrol, 134 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania a 49 kontrol predaja burčiakov. Počas roka 2018 bolo vykonaných 144 kontrol pri dovoze vína z tretích krajín.

Tabuľka č. 107 Podiel kontrol na jednotlivých stupňoch obchodu v roku 2018

Výroba	137
Maloobchod sudové víno	438
Maloobchod	214
Zariadenia spoločného stravovania	134
Dovoz z tretích krajín	144
Veľkoobchodné sklady	29
Predaj burčiakov	49
Spolu	1145

Graf č. 52

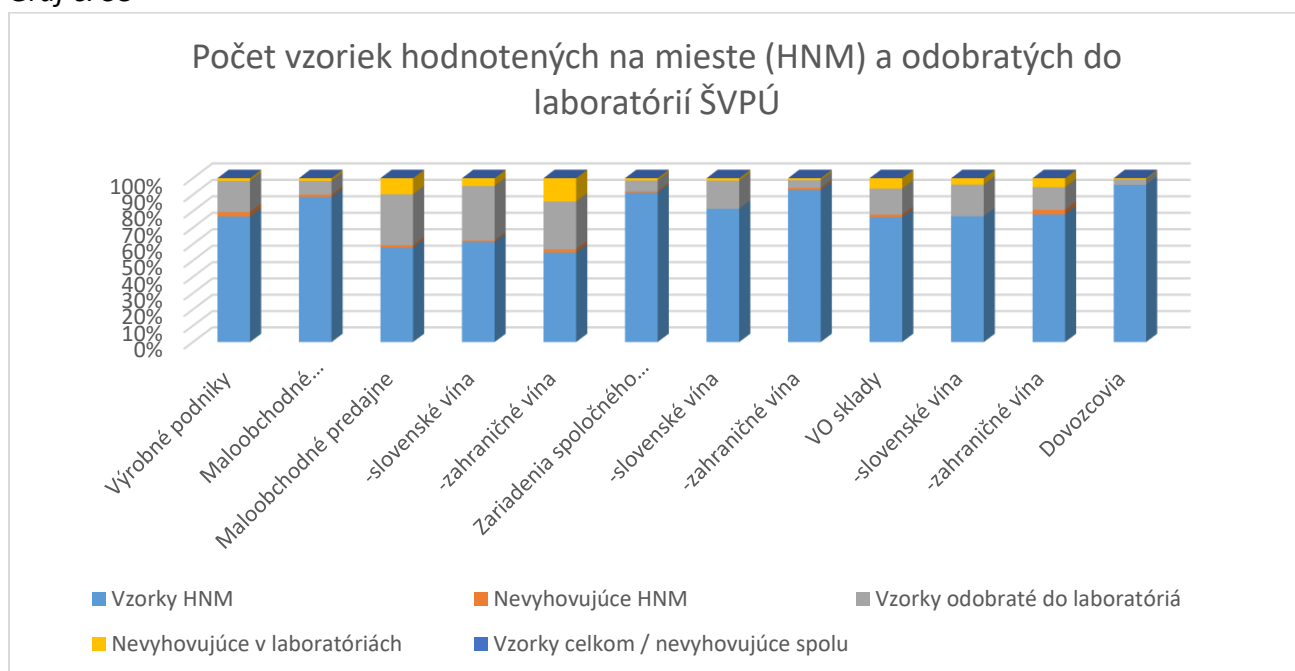

Tabuľka č. 108 Počet vzoriek hodnotených na mieste (HNM) a odobratých do laboratórií ŠVPÚ

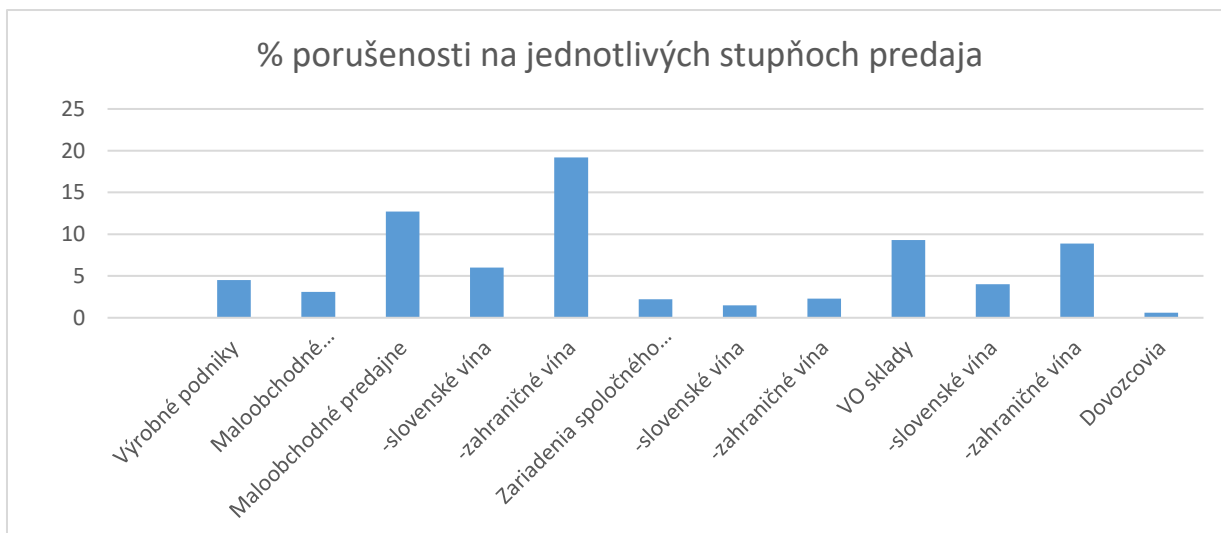
	Vzorky HNM	Nevyhovujúce HNM	Vzorky odobraté do laboratóriá	Nevyhovujúce v laboratóriách	Vzorky celkom / nevyhovujúce spolu	% porušenosti
Výrobné podniky	340	12	84	7	424/19	4,5
Maloobchodné predajne sudového vína	1291	21	122	23	1413/44	3.1
Maloobchodné	266	7	142	45	408/52	12,7

predajne						
-slovenské vína	130	2	70	10	200/12	6
-zahraničné vína	136	5	72	35	208/40	19,2
Zariadenia spoločného stravovania	330	3	24	5	354/8	2,2
-slovenské vína	110	0	23	2	133/2	1,5
-zahraničné vína	220	3	11	3	231/6	2,3
VO sklady	97	2	20	8	117/10	8,5
-slovenské vína	40	0	10	2	50/2	4,0
-zahraničné vína	57	2	10	4	67/6	8,9
Dovozcovia	289	0	10	2	299/2	0,6

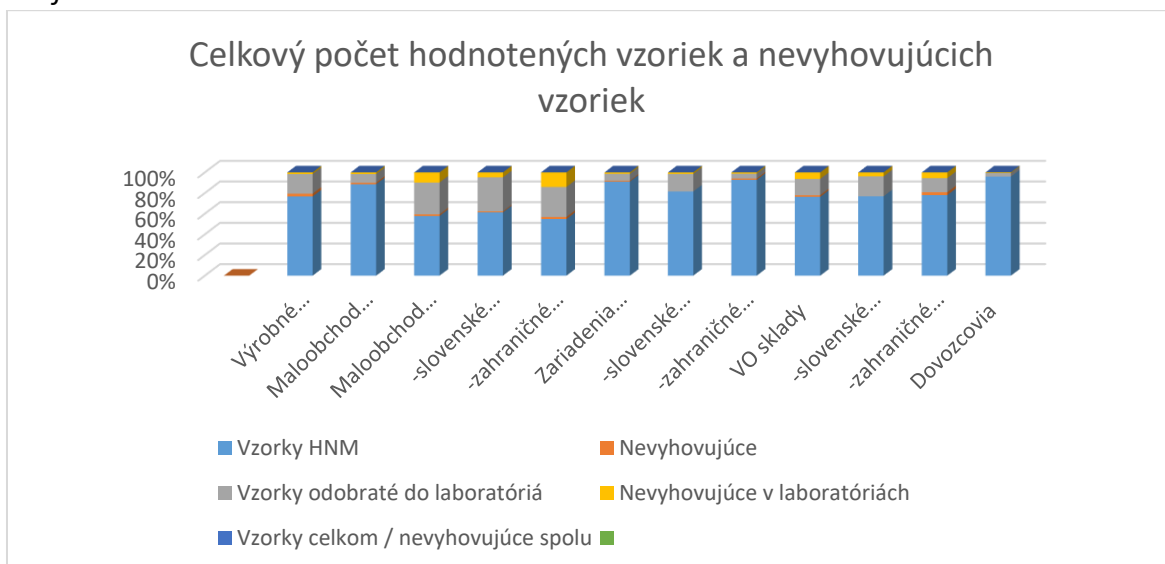
Graf č. 53

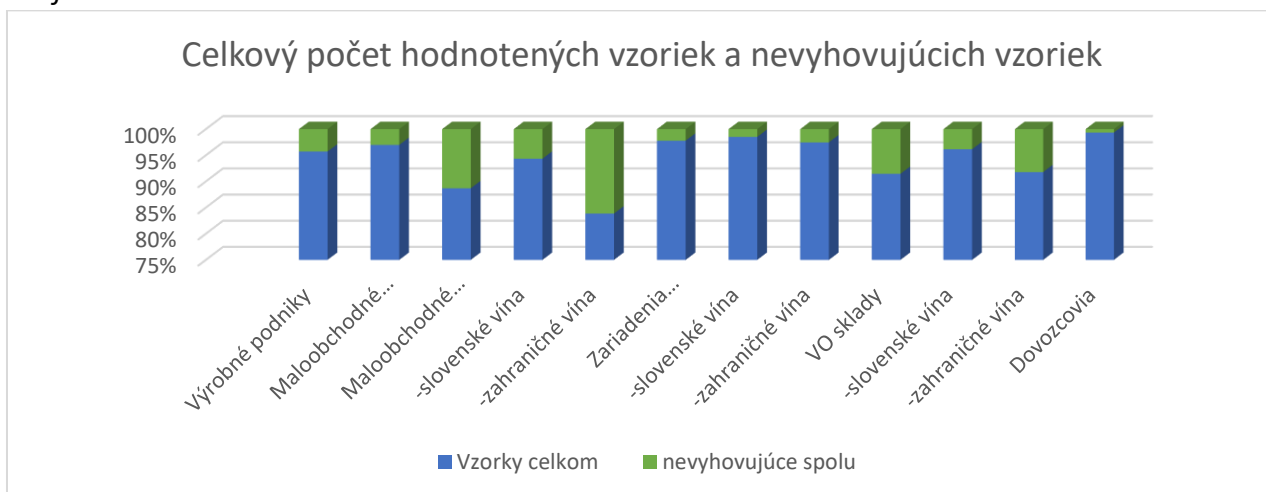
Graf č. 54

Graf č. 55

Graf č. 56

Pri porovnávaní porušenosti na jednotlivých stupňoch predaja je preukazné výrazné zníženie porušenosti oproti minulému roku 2018.

Celkovo bolo ohodnotených 3015 vzoriek vín z čoho bolo nevyhovujúcich 135 vzoriek čo predstavuje 4,5% porušenosť. S porovnaním z minulým rokom v ktorom bola zistená porušenosť 9,4% v roku 2018 klesla výrazne o 4,9 % v označení vín v spotrebiteľských baleniach.

Najnižšia porušenosť v kvalite bola zistená aj pri vínach s CHOP, ktoré boli zatriedené na UKSUP-e zatriedovacou komisiou. Zatriedené vína sa hlavne predávajú vo fľašovej forme. Najčastejším nedostatkom v predaji pri prívlastkových vínach nebolo uvedenie označenia Štátneho kontrolného čísla. Pri kontrolách bolo zistené, že vo väčšine prípadov boli vína certifikované, ale výrobca nenalepil ŠKČ na fľašu.

Maloobchodné reťazce

Najviac nedostatkov bolo zistených v maloobchodných predajniach v ktorých bola porušenosť 12,7 %. Pri zahraničných vínach v uvedených predajniach bola až 19,2 % porušenosť, hlavne v najnižších kategóriách vín BZO a vín BZO s uvedením odrody. To znamená, že kontroly boli zamerané hlavne na obchodné reťazce v rámci cielených kontrol. Najviac nedostatkov pri zahraničných vínach bolo označovanie spotrebiteľských balení t.j. neuvedenie povinných údajov v štátnom jazyku, neprímerane malé dolepký v štátnom jazyku – údaje boli na dolepkách nečitateľné. Vo vínach v najnižších kategóriách hlavne vína z Maďarska a zmes vín z EU boli v senzorických znakoch nedostatky v oxidácii, vo vône nečisté po prídavkoch syntetických aróm, po potuchline, prchavých kyselinách, nečistom priebehu malolaktickej fermentácie, mikrobiálnom rozklade a zákaloch. V chuťových parametroch - chuť nečistá, neharmonická až nezodpovedajúca hroznovému vínu.

V analytických znakoch boli zistené nedostatky v nesprávnom údaji o obsahu alkoholu a zvyškového cukru. Vína boli pôvodom z Maďarska a Španielska a zmes vín z EU plnené do tetrapakových 1 litrových balení, 2 litrových PET fliaš, 5 litrových sklenených fliaš a taktiež najčastejšie 1 litrových sklenených fliaš.

Vyhodnotenie naplánovaných cielených kontrol:

V rámci cielených kontrol najviac nedostatkov bolo zistených pri kontrole zahraničných vín v obchodných reťazcoch, s nižšími nedostatkami boli zistenia pri cielej kontrole sudových vín a najmenej nedostatkov bolo zistených pri fľašových vínach CHOP.

9.16.1. Cielená kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti predávaných vín v spotrebiteľskom balení

Cielená kontrola bola vykonaná v zmysle zákona č. 313/2009Z. z. o vinohradníctve a vinárstve a v zmysle nariadenia Rady (ES) 1308/2013 o spoločnej organizácii trhu v termíne od 16.3. do 12.4. 2018. Cielená kontrola bola zameraná hlavne na predaj zahraničných vín v maloobchodných reťazcoch a veľkoobchodných skladoch.

V čase výkonu úradnej kontroly sa vinárski inšpektori zamerali na kontrolu kvality, označovania a kontrolu zdravotnej neškodnosti predávaných vín. Súčasťou kontroly bol aj úradný odber 46 vzoriek vín do laboratórií ŠVPÚ. Na základe senzorického hodnotenia a analytického rozboru boli vzorky nasledovne vyhodnotené:

V senzorických parametroch a označovaní nevyhovovalo 25 vzoriek z celkového počtu 46 vzoriek. Najviac nedostatkov bolo zistených hlavne pri senzorickom hodnotení pre vôňu a chuť nečistú po oxidácií, nečistom priebehu fermentácie, mikrobiálnom rozklade, korkovine, prídavkoch syntetickej arómy, čo celkovo predstavuje 54,3 % porušenosť.

V označovaní chýbala proveniencia – pôvod hrozna, nesprávny preklad na dolepkách šumivých vín, označovanie zahraničných vín vyšších kategórií CHOP s tradičným označovaním „neskorý zber“ a „akostné víno“, výška písma s povinnými údajmi nespĺňa požadovanú veľkosť. Vo väčšine prípadov, vína so zistenými nedostatkami, boli označené krajinou pôvodu Maďarsko.

V analytických znakoch boli dodržané základné parametre v zmysle (ES) nariadení.

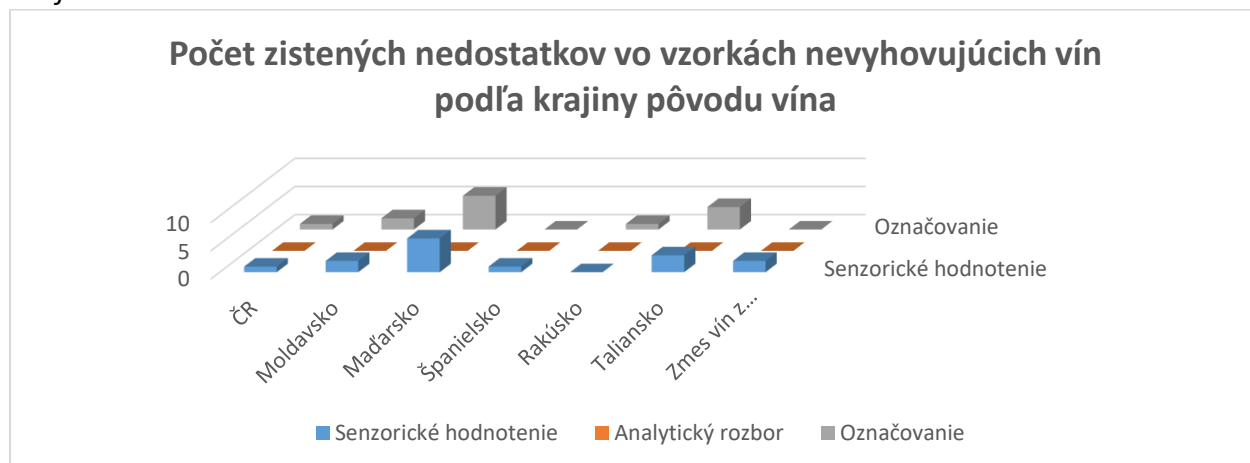
Porušenosť vo vzorkách odobratých do laboratórií bola mimoriadne vysoká, nakoľko sa inšpektori pri kontrole zamerali na výber vzoriek hlavne s predpokladanou porušenosťou v označení na spotrebiteľskom obale, alebo porušenej kvalite. Takéto vzorky vín sa okamžite odoberie na rozbor do laboratória ŠVPÚ , t.j. vykonáva sa negatívny výber, nie náhodný.

Tabuľka č. 109 Počet zistených nedostatkov vo vzorkách nevyhovujúcich vín podľa krajiny pôvodu vína

Pôvod vína	Senzorické hodnotenie	Analytický rozbor	Označovanie
ČR	1	0	1
Moldavsko	2	0	2
Maďarsko	6	0	6
Španielsko	1	0	0
Rakúsko	0	0	1
Taliansko	3	0	4
Zmes vín z EU	2	0	0

Jedna vzorky vína môže súčasne vykazovať nedostatky v kvalite i označení.

Graf č. 57

9.16.2. Cielená kontrola kvality a zdravotnej neškodnosti predávaných sudových vín

Cielená kontrola bola vykonaná v zmysle zákona č. 313/2009Z.z. o vinohradníctve a vinárstve a v zmysle nariadenia Rady (ES) 1308/2013 o spoločnej organizácii trhu v termíne

od 18.6. do 22.6. 2018. Cielená kontrola bola zameraná hlavne na predaj sudových vín v špecializovaných maloobchodných jednotkách a v zariadeniach spoločného stravovania. Celkovo bolo vykonaných 52 kontrol z čoho 18 kontrol v zariadeniach spoločného stravovania a 34 kontrol v špecializovaných predajniach sudových vín.

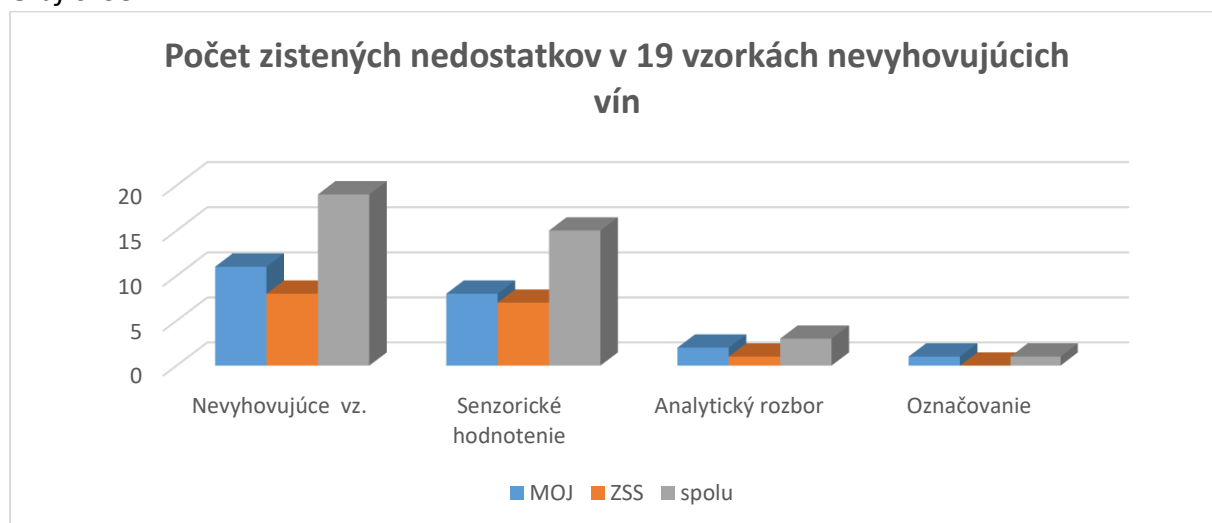
V čase výkonu úradných kontrol sa vinárski inšpektori zamerali na kontrolu kvality, označovania a kontrolu zdravotnej neškodnosti predávaných vín. Súčasťou kontroly bol aj úradný odber 76 vzoriek vín do laboratórií ŠVPÚ. Na základe senzorickeho hodnotenia a analytického rozboru boli vzorky nasledovne vyhodnotené:

V analytických, senzorickech parametroch a označovaní nevyhovovalo 19 vzoriek z celkového počtu 76 vzoriek. Najviac nedostatkov bolo zistených hlavne pri senzorickeho hodnotení pre vôňu a chuť nečistú po oxidácií, nečistom priebehu fermentácie, myšine. V analytických znakoch boli nedostatky v nesprávnom označení obsahu alkoholu, nesprávnom údaji o obsahu zvyškového cukru, čo celkovo predstavuje 25 % porušení. V označovaní na vývesných tabuliach chýbala proveniencia – pôvod dopestovaného hrozna. V analytických znakoch boli nedostatky v nesprávnom vyššom deklarovaní obsahu alkoholu ako bola nameraná hodnota vo víne. Nesprávne deklarováný nižší obsah zvyškového cukru ako bolo analyzované vo víne. Porušení vo vzorkách odobratých do laboratórií bola nižšia ako v minulosti, príčinou tohto stavu môže byť aj skutočnosť, že sudové vína dodávajú do obchodnej siete vo veľkej miere aj renomovaní slovenskí výrobcovia u ktorých sa zvýšila kvalita ponúkaných vín.

Tabuľka č. 110 Počet zistených nedostatkov v 19 vzorkách nevyhovujúcich vín

Miesto odberu	Nevyhovujúce vz.	Senzorické hodnotenie	Analytický rozbor	Označovanie
MOJ	11	8	2	1
ZSS	8	7	1	0
spolu	19	15	3	1

Graf č. 58

9.16.3. Cielená kontrola – predaj burčiakov

Kontrola bola zameraná na kvalitu a označovanie predávaných burčiakov. Inšpektori sa zamerali hlavne na predaj na trhoviskách v stánkoch, jarmokoch a špecializovaných predajniach.

Kvalita burčiakov sa tento rok výrazne zlepšila s porovnaním s predchádzajúcim obdobím. Pozitívne zistenia boli hlavne pri senzorickom hodnotení farba mliečno žltá až mliečno zelenožltá bez výrazného sedimentu, vo vône a chuti čisté arómy po hrozne a čistom priebehu fermentácie. V minulosti sme sa stretávali s nekvalitou burčiaku v rôznych odtieňoch hnedo žltej, oranžovej farby a výrazným sedimentom vo fľaši čo preukazovalo na zlý priebeh kvasenia, neodkalovanie muštu, použitie nekvalitného a nedozretého hrozna.

V tomto roku bolo celkovo vykonaných 135 kontrol z čoho závažné nedostatky v označovaní neboli zistené. Celkovo bolo hodnotených v kvalitatívnych znakoch 24 vzoriek predávaných burčiakov. V kvalitatívnych vlastnostiach nevyhovovalo 9 vzoriek burčiakov čo predstavuje 37,5 % porušenosť. *Najväčšia nekvalita bola zistená u malých producentov burčiaku predávaných na jarmokoch.* Pri kontrole u renomovaných väčších výrobcov kvalita nebola porušená.

Pre porovnanie v roku 2010 bola porušenosť burčiakov vyše 80 % .

Tabuľka č. 111 Počet vykonaných kontrol a hodnotených vzoriek

kraj	Počet kontrol	Počet hodnotených vzoriek
Žilinský	20	5
Banskobystrický	30	5
Nitriansky	30	5
Košický	15	-
Trnavský	30	5
Bratislavský	10	4
Spolu	135	24

9.16.4. Cielená kontrola zameraná na overenie pravosti a pôvodu certifikovaných vín CHOP A CHZO u slovenských výrobcov

Kontrola bola zameraná na overenie pravosti a pôvodu certifikovaných vín s chráneným označením pôvodu (CHOP) a chráneným zemepisným označením (CHZO) u 37 slovenských výrobcov.

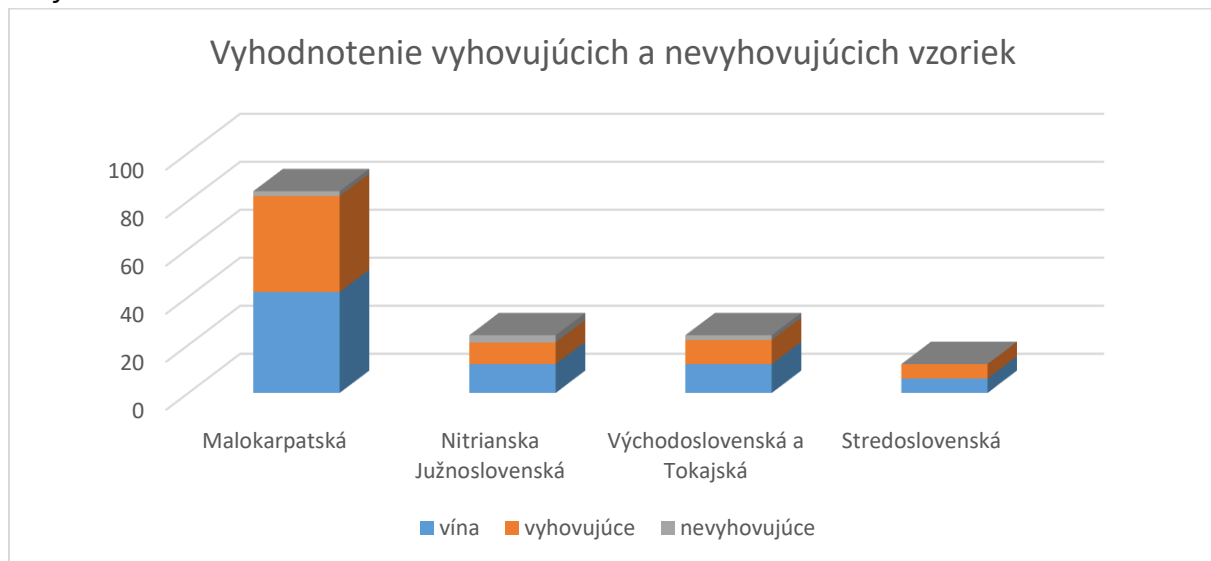
Inšpektori vykonali odber 72 vzoriek vín z ročníkov 2016, 2017 a 2018 s CHOP alebo s CHZO do laboratórií ŠVPÚ na senzorický a analytický rozbor. Počas kontroly sa inšpektori zamerali aj na dokladovú vysledovateľnosť o množstve a pôvode nakúpeného, dodaného hrozna až po finálne množstvá, ktoré boli prihlásené na certifikáciu ÚKSUP-om. Celkovo bolo odobratých 65 vzoriek slovenských vín CHOP priamo od výrobcov.

Pri senzorickom hodnotení nebola zistená žiadna porušenosť v kvalite. Pri porovnávaní boli zistené nezhody v analytických rozboroch hlavne v sledovaných analytoch obsah alkoholu, zvyškového cukru, celkového extraktu ako aj bezcukorného extraktu. Celkovo bolo zistených 7 vín od slovenských producentov s hrubými nezrovnalosťami. Čo predstavuje 9,7 % porušenosť.

Tabuľka č. 112 Počet odobratých vzoriek vín

Vinohradnícke oblasti	vína	vyhovujúce	nevyhovujúce
Malokarpatská	42	40	2
Nitrianska Južnoslovenská	12	9	3
Východoslovenská a Tokajská	12	10	2
Stredoslovenská	6	6	0
Spolu	72	65	7 = 9.7 %

Graf č. 59

9.16.5. Správne konania

Vína so zistenými nedostatkami boli stiahnuté z predaja a voči predajcom bolo začaté správne konanie a uložený finančná pokuta. O množstve stiahnutého vína z predaja ako aj o likvidácii vína obchodný reťazec musel informovať v rámci správneho konania ŠVPS SR. Celkovo bolo uložených 52 správnych konaní.

Účasti na nominačných degustáciách, seminároch a konferenciách.

Inšpektori oddelenia kontroly vína reprezentovali a boli nominovaní do funkcie predsedov odborných komisií na nominačných a medzinárodných odborných degustáciách:

- Vitis Aurea Modra
- Medzinárodná degustácia Vino Bojnice
- Medzinárodná degustácia Agrovino Nitra
- Medzinárodná degustácia Vienale Topoľčianky
- Medzinárodná degustácia Vinné trhy Pezinok
- Medzinárodná degustácia Vino Tirnavia
- Medzinárodná degustácia Muvina Prešov
- Medzinárodná degustácia Tokaj záštita nad odbornou časťou degustácie ŠVPS SR
- Majstrovstvá Slovenska Vinum Vinorum Slovaciae

- Nominačná degustácia Víno Hlohovec
- Nominačná degustácia Zeleneč
- VINO SPU Nitra
- Nominačná degustácia Vinica
- Nominačná degustácia Dudince
- Nominačná degustácia Limbach
- Nominačná degustácia Viničné
- Košické slávnosti vína

9.17. Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytku a ošípaných

Kontrola klasifikácie jatočného hovädzieho dobytku a ošípaných 2018.

Kontrola klasifikácie jatočných tiel hovädzieho dobytku a ošípaných sa vykonáva na celom území Slovenskej republiky na 104 bitúnkoch. Klasifikácia jatočných tiel HD a ošípaných je povinná pre všetky bitúnky v Slovenskej republike. Povinnosť kontroly výkonu klasifikácie JOT stanovuje nariadenie Komisie č. 1249/2008 a nariadenie Rady a EP č. 1308/2013.

Kontroly klasifikácie JOT vykonávajú 2 autorizovaní inšpektori ŠVPS SR. Klasifikácia jatočných tiel HD sa vykonáva na 56 bitúnkoch. Na 2 bitúnkoch sa poráža viac ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň a na 54 bitúnkoch sa poráža menej ako 75 ks hovädzieho dobytku za týždeň.

Klasifikácia jatočných tiel ošípaných sa vykonáva na 48 bitúnkoch, z uvedeného počtu bitúnkov je 5 veľkokapacitných s kapacitou porážania nad 500 ks ošípaných týždenne, nízkokapacitných prevádzkarní s kapacitou porážania menej ako 500 ks ošípaných týždenne je v SR 43. V roku 2018 bolo vykonaných spolu 186 kontrol klasifikácie JOT HD a ošípaných.

Najčastejšie zistené nedostatky pri kontrolách v roku 2018 boli najmä:

- nahodnocovanie či podhodnocovanie tried mäsitosti (28x) a pretučnenosti (72x)
- opracovanie jatočného tela nezodpovedalo štandardnej úprave HD (30x), ošípané (101x)
- chýbajúce kalibrácie váh, (1x)
- klasifikačné protokoly neboli k dispozícii pri kontrole (7x)
- nečitateľné označenie na jatočných telách, (26x)
- chýbajúce kalibrácie prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (3x)
- neoznačovanie resp. nesprávne označovanie jatočných tiel HD a ošípaných (26x)
- nevykonávanie dennej kontroly prístrojov pre klasifikáciu ošípaných (7x)

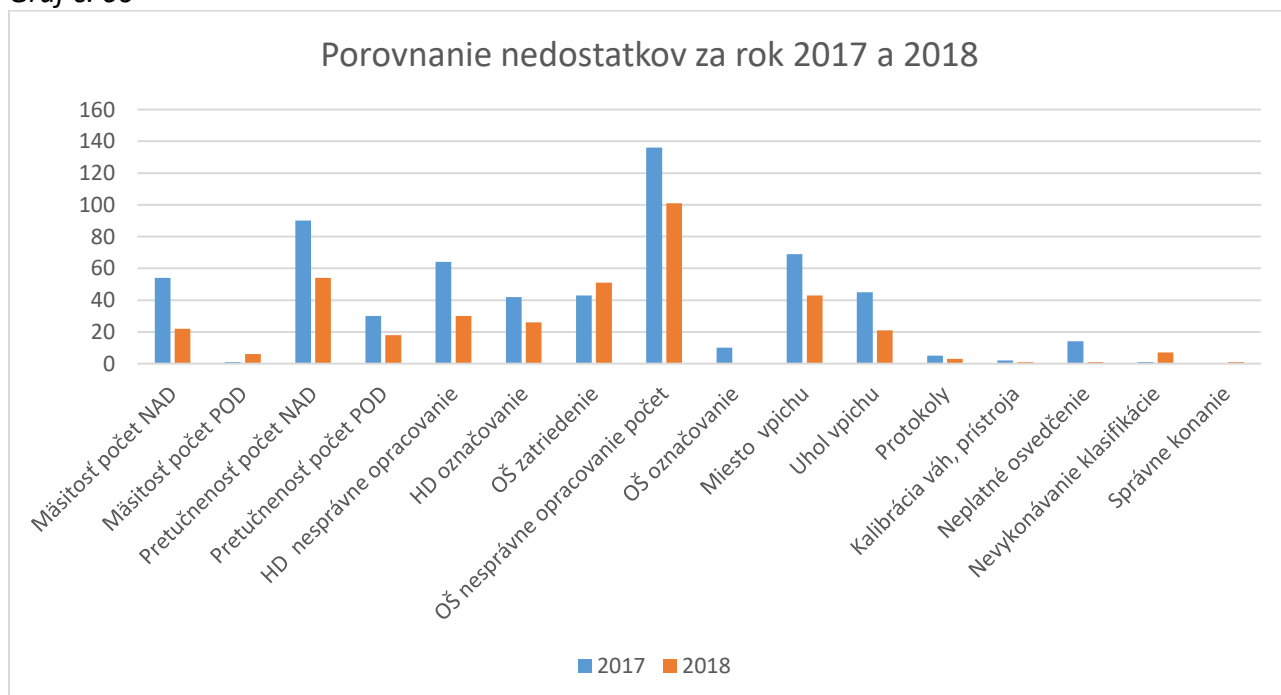
Uvedené nedostatky boli riešené uložením opatrení na mieste, ktorých plnenie bolo kontrolované pri následnej kontrole. Bolo začaté 1 správne konanie.

Tabuľka č. 113

Porovnanie nedostatkov	2017	2018
Mäsitosť počet NAD	54	22
Mäsitosť počet POD	1	6
Pretučnenosť počet NAD	90	54
Pretučnenosť počet POD	30	18
HD nesprávne opracovanie	64	30
HD označovanie	42	26
OŠ zatriedenie	43	51
OŠ nesprávne opracovanie počet	136	101

OŠ označovanie	10	0
Miesto vpichu	69	43
Uhol vpichu	45	21
Protokoly	5	3
Kalibrácia váh, prístroja	2	1
Neplatné osvedčenie	14	1
Nevykonávanie klasifikácie	1	7
Správne konanie	0	1
SPOLU	606	385

Graf č. 60

10. Potraviny živočíšneho pôvodu

Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu vykonávali príslušné orgány veterinárnej správy v roku 2018 podľa Viacročného plánu úradných kontrol vypracovaného na roky 2018-2020 v súlade s rozhodnutím Komisie 2007/363/ES. Úradné/veterinárne kontroly produktov živočíšneho pôvodu sa vykonávali podľa zákona č.39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a podľa zákona č.152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov v súlade s nariadením (ES) č.882/2004 a nariadením (ES) č.854/2004 v záujme ochrany zdravia zvierat a zdravia ľudí na všetkých stupňoch potravinového reťazca [podľa nariadení (ES) č.853/2004 a 854/2004], t.j. od prvovýroby až po maloobchodný predaj.

Hlavným cieľom úradných kontrol produktov živočíšneho pôvodu bolo overovanie dodržiavania právnych predpisov v tejto oblasti. Špecifickými strategickými cieľmi v tejto oblasti boli:

1. Zisťovanie mikrobiologickej kontaminácie a chemickej kontaminácie (kontaminanty, rezíduá veterinárnych liekov, rezíduá pesticídov, prídavné látky)
2. Kontrola označovania potravín (alergény) v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov
3. Ochrana spotrebiteľov pred klamaním a ilegálnymi praktikami (kontrola označovania a zloženia potravín)
4. Monitorovať riziko z mikrobiologickej kontaminácie salmonelami v záujme ochrany zdravia spotrebiteľov.

10.1. Úradné kontroly produktov živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby

Úradné/veterinárne kontroly živočíšneho pôvodu na úrovni prvovýroby vykonávali úradní veterinári lekári regionálnych veterinárnych a potravinových správ v registrovaných produkčných chovoch mlieka, v registrovaných zberných strediskách zveriny a v schválených chovoch nosníc (produkcia vajec).

10.1.1. Prvovýroba – surové mlieko

K 31.12.2018 bolo v Slovenskej republike registrovaných 896 produkčných chovov mlieka, z toho produkčných chovov surového kravského mlieka 502, surového ovčieho mlieka 322 a surového kozieho mlieka 72. V týchto produkčných chovoch surového mlieka bolo vykonaných spolu 1092 veterinárnych kontrol. V 146 produkčných chovoch boli zistené nedostatky (16,29%), čo je zlepšenie oproti roku 2017 o 1,35%. Najčastejšie sa zisťovali stavebno - technické nedostatky, nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok. Na základe zistených nedostatkov bolo spolu uložených 495 opatrení na ich odstránenie (18 rozhodnutí v správnom konaní a 153 iných opatrení RVPS) a bolo uložených 5 pokút v hodnote 2550 €.

V roku 2018 sa vykonal u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj odber 124 vzoriek surového mlieka na rezíduá inhibičných látok, všetky vzorky boli vyhovujúce.

10.1.2. Prvovýroba – zberné strediská zveri

K 31. 12. 2018 sa v Slovenskej republike nachádzalo 97 zberných stredísk na uchovávanie ulovenej voľne žijúcej zveri (ďalej len zberne), z toho 1 zberňa mala prerušenú činnosť. Inšpektori jednotlivých RVPS, v ktorých pôsobnosti sa zberne nachádzajú, vykonali 207 kontrol. Nedostatky zistené neboli.

10.1.3. Prvovýroba vajec – chovy nosníc

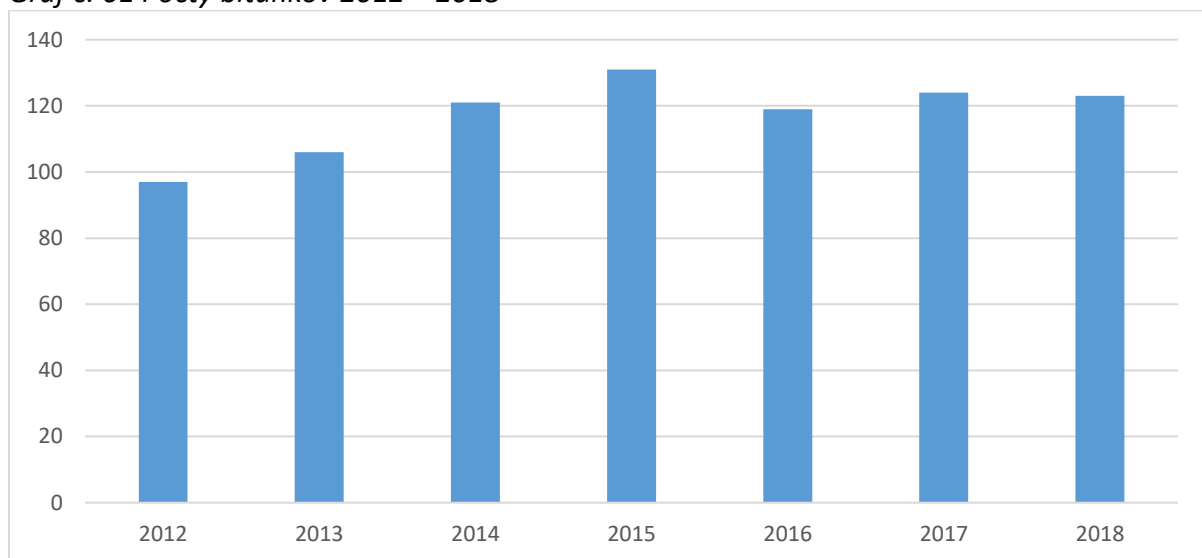
V roku 2018 bolo vykonaných 230 veterinárnych kontrol v prvovýrobe vajec – v schválených chovoch nosníc. Nedostatky boli zistené v 5 chovoch.

10.2. Úradné/veterinárne kontroly na úrovni výroby, spracovania a skladovania produktov živočíšneho pôvodu

10.2.1. Výsledky prehliadky jatočných zvierat a mäsa

V roku 2018 úradní veterinárni lekári RVPS vykonali úradné kontroly v 123 schválených prevádzkarniach pre zabíjanie *domácich kopytníkov* (ďalej len „bitúnkov“) čo predstavuje oproti roku 2017 pokles o 1 prevádzkareň.

Graf č. 61 Počty bitúnkov 2012 – 2018

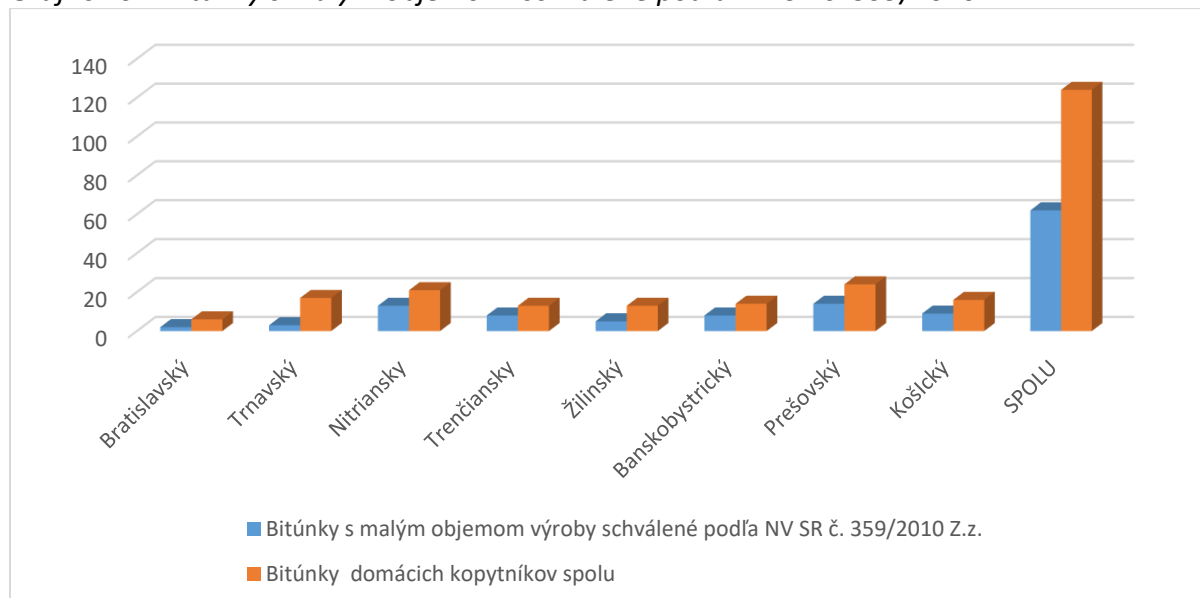
V zozname schválených bitúnkov pre domáce kopytníky evidujeme 62 prevádzkarní, ktorým boli schválené úpravy požiadaviek na konštrukcie, usporiadania a vybavenia podľa NV SR č. 359/2011 Z. z. a týkali sa bitúnkov s malým objemom výroby, kde sa zabíja najviac 30 dobytčích jednotiek. Oproti roku 2017 to predstavovalo nárast o 5 bitúnkov s malým objemom výroby a tieto prevádzkarne k 31.12.2018 predstavovali 51,2 % k celkovému počtu evidovaných bitúnkov, čo predstavuje oproti roku 2018 nárast o 4,9 %.

Tabuľka č. 114

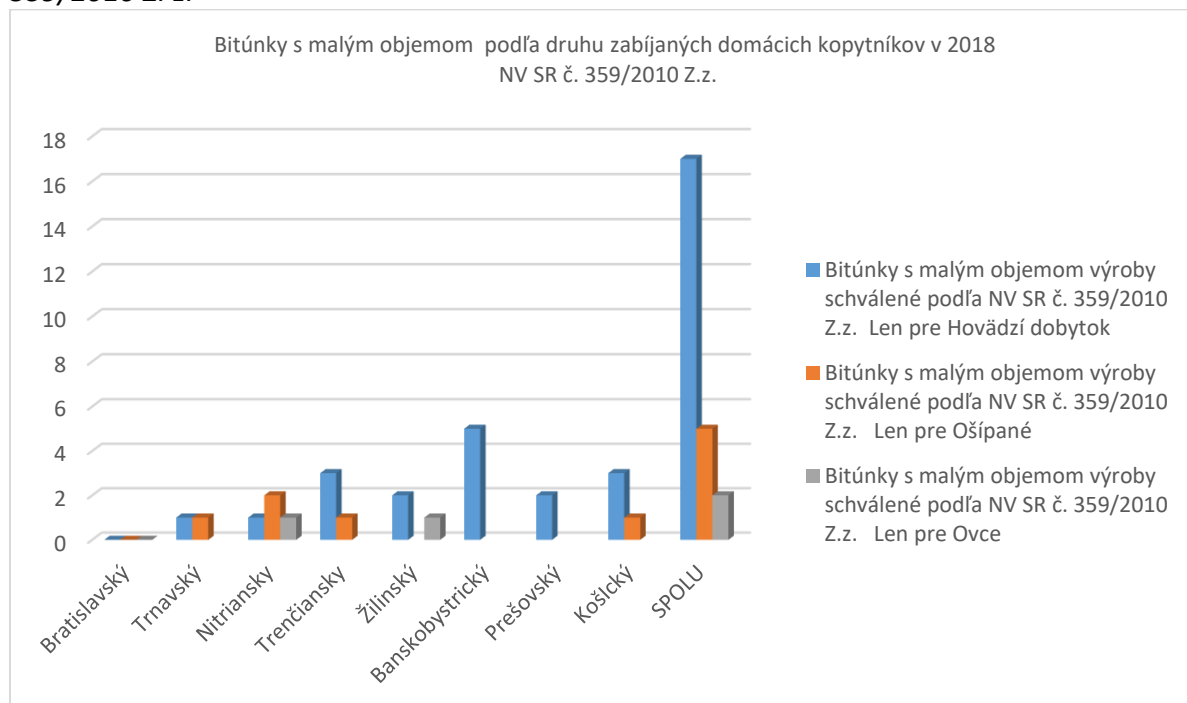
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami	9	16	54	64	63	57	62
Percentuálny počet bitúnkov so štruktúrnymi výnimkami k celkovému počtu bitúnkov	8,6%	16,5%	44,6%	48,8%	52,1%	46,3%	50,4%

Najväčšie zastúpenie v počte 52 prevádzkarní majú bitúňky s malým objemom výroby, ktoré sú schválené integrovane pre zabíjanie hovädzieho dobytku s ošípanými, z toho najviac reprezentujú samostatné bitúňky schválené pre zabíjanie len hovädzieho dobytku, čo predstavuje 18 prevádzkarní, a čo je oproti roku 2018 nárast o 2 bitúňky tohto typu.

Graf. č. 62 Bitúňky s malým objemom schválené podľa NV SR č. 359/2010 Z. z.

Graf č. 63 Bitúnky s malým objemom podľa druhu zabíjaných domácich kopytníkov NV SR č. 359/2010 Z. z.

Veterinárne prehliadky *ante mortem* a *post mortem* boli vykonané celkom u 768 131 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti r. 2017 nárast o 77 493 kusov. Z toho 218 083 (28,39%) kusov domácich kopytníkov pôvodom z iných členských krajín EÚ, čo oproti r. 2017 predstavuje nárast o 45 942 kusov prehliadnutých jatočných zvierat a mäsa z nich. Nepožiteľných bolo posúdených spolu 44 celých tiel domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2017 nárast o 73 kusov.

Naliehavé zabitia boli uskutočnené u 109 kusov domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2017 nárast o 33 kusov. K celkovému počtu zabitých zvierat v r. 2018 to predstavuje 0,014% a v porovnaní s r. 2017 to predstavuje nárast o 0,003%.

Na bitúnkoch so štruktúrnymi výnimkami bolo veterinárne prehliadnutých 36 kusov naliehavo zabitých domácich kopytníkov, čo predstavovalo oproti r. 2017 nárast o 1 kus a k celkovému počtu naliehavo zabitých zvierat na všetkých schválených bitúnkoch to predstavuje 33%.

V zozname schválených bitúnkov pre mäso z hydiny evidujeme 7 prevádzkarní, je to rovnaký stav ako v roku 2017. Veterinárna prehliadka bola vykonaná u 51 336 712 kusov hydiny, čo predstavuje oproti roku 2017 nárast o 8 243 031 kusov zabitej a prehliadnutej hydiny. Z celkového počtu zabitej hydiny bolo 46 982 181 pôvodom zo SR a 4 354 531 z iných členských krajín EÚ, z toho najväčším dodávateľom bola Česká republika s 4 329 087 kusmi jatočnej hydiny, —v porovnaní s r. 2018 je to nárast o 62 077 kusov. Posúdených ako nepožiteľné telá bolo 622 932 kusov, čo celkovo predstavuje oproti roku 2017 nárast o 207 908 ks zabitej hydiny, z toho pre technologické nedostatky 155 025 tiel, čo v porovnaní s r.

2017 predstavuje navýšenie o 69 003 kusov. Z vodnej hydiny bolo zabitých a veterinárne prehliadnutých 10 450 kačíc, čo v porovnaní s r. 2017 predstavuje nárast o 1 730 kusov.

Úradní veterinárni lekári vykonali tiež prehliadku *post mortem* u 22 304 kusov *voľne žijúcej zveri*, čo predstavuje oproti roku 2017 nárast o 284 kusov. Z farmovej zveri bolo veterinárne prehliadnutých 125 kusov pŕstosov, čo v porovnaní s r. 2017 predstavuje navýšenie o 71 kusov. Posúdené ako nepoživateľné bolo 45 tiel voľne žijúcej zveri a to najmä pre rozstrielanosť a zaparenosť, čo predstavuje oproti roku 2017 pokles o 26 tiel.

Mäso z nepoživateľných tiel domácich kopytníkov, hydiny a voľne žijúcej zveri sa nedostalo do potravinového ani krmivového reťazca a bolo neškodne odstránené v zariadeniach na spracúvanie a zneškodňovanie vedľajších živočíšnych produktov.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke *jatočných tiel hovädzieho dobytka* boli najčastejšou diagnózou parazitózy, najmä pre nález živých motolíc v žľčovodoch pečeni u 468 kusov a v prípade chronických zmien u 733 kusov pečeni, čo v prípade celkovej motoličnatosti hovädzieho dobytka predstavuje oproti roku 2017 pokles nálezov o 104 kusov.

Ďalšími nálezmi boli u 78 jatočných tiel iné zmyslových odchýlky, vychudlosť, vodnateľnosť a škody spôsobené technologickým postupom, čo predstavuje oproti roku 2017 pokles o 28 jatočných tiel.

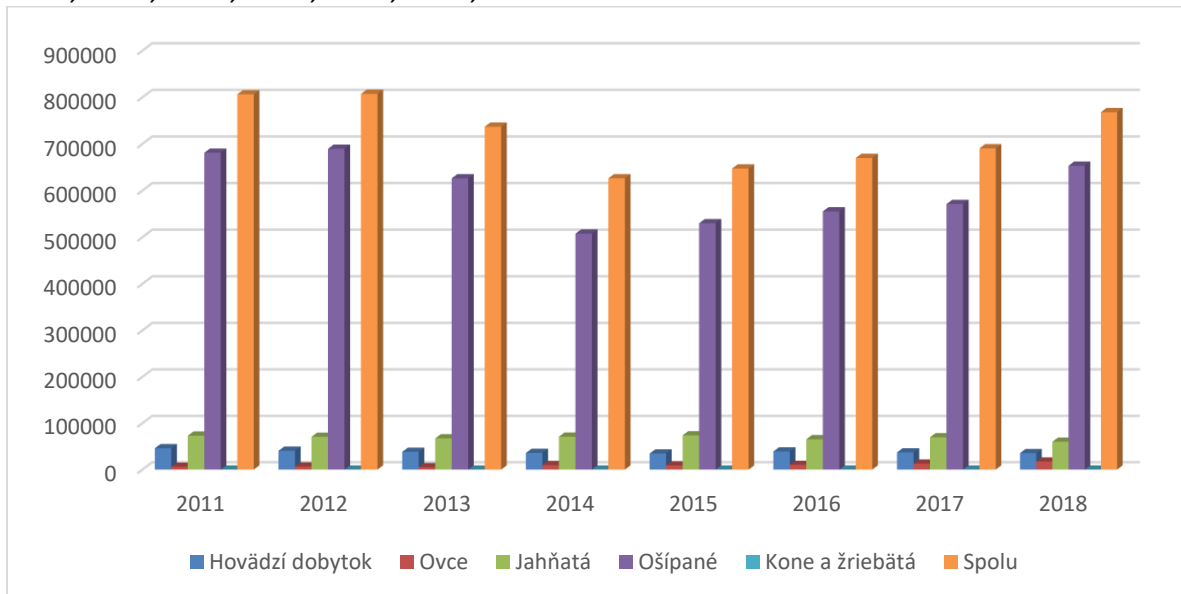
V prípade *ošípaných* boli najčastejšou diagnózou odchýlky zmyslových vlastností, ochorenia neinfekčného charakteru, hydrémia (vodnateľnosť), vychudlosť mäsa. Kryptorchizmus bol zistený u 1 119 jatočných ošípaných, čo predstavuje v porovnaní s r. 2017 nárast o 598 kusov. Pre výraznú pachovú odchýlku (samčí pach) bolo ako nepoživateľné posúdených 167 jatočných tiel. V prípade parazitóz sú to askaridózy, ktoré boli zistené u 19 775 prípadov, čo predstavuje v porovnaní s r. 2017 pokles o 738 kusov jatočných ošípaných.

Pri úradnej veterinárnej prehliadke jatočných tiel *mladého hovädzieho dobytka (teliat)* vo veku do 12 mesiacov, prevažne najčastejšou diagnózou bola vychudlosť a vodnateľnosť (hydrémia) mäsa a zmyslové odchýlky 36, čo predstavuje v porovnaní s r. 2017 pokles nálezov o 14 kusov. U 12 jatočných tiel oviec sa zistili odchýlky zmyslových vlastností a v prípade parazitóz u 1 374 prípadov bol zistený nález živých motolíc a u 3 610 prípadov s nálezom chronických zmien po parazitózach, čo predstavuje v porovnaní s r. 2017 pokles o 380 nálezov.

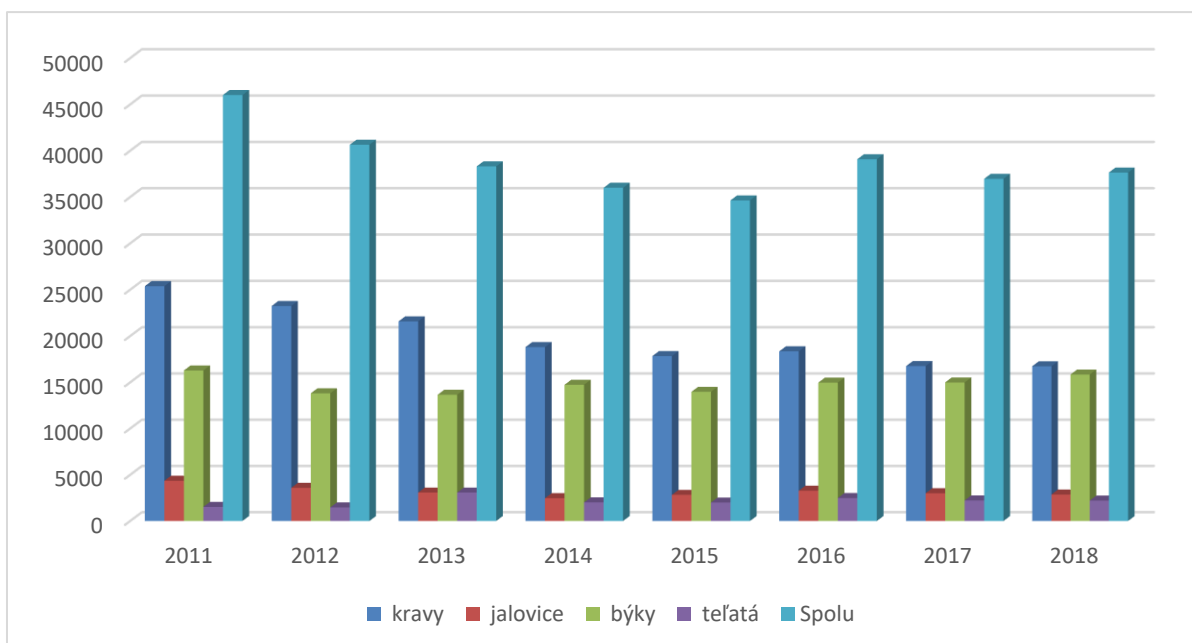
Pri úradnej veterinárnej prehliadke tiel jatočnej *hydiny* (kurčatá, sliepky), prevažne najčastejšou diagnózou boli kachexia, vodnateľnosť, technologické poškodenia, edémová choroba, neinfekčné ochorenia a zakrpatenosť.

Odber vzoriek na laboratórne vyšetrenie sa vykonával v rámci úradných prehliadok *ante mortem* a *post mortem* podľa nariadenia (ES) č. 854/2004 vždy, ak to bolo potrebné na dosiahnutie konečnej diagnózy alebo na zisťovanie prítomnosti choroby zvierat alebo pri podozrení na rezíduá antimikrobiálnych látok.

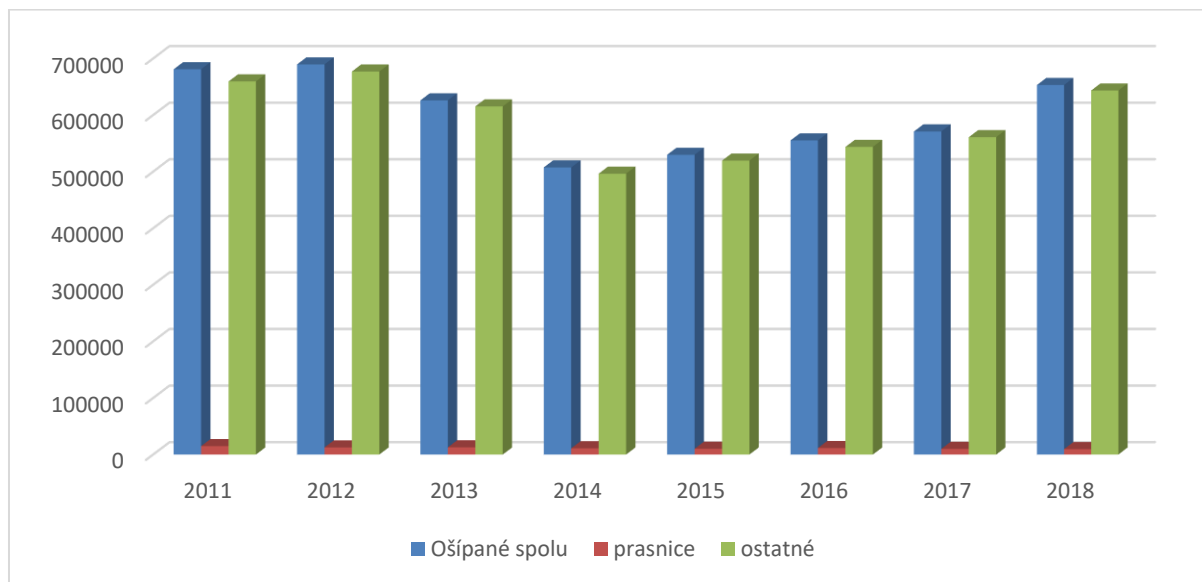
Graf č. 64 Veterinárna prehliadka domácich kopytníkov v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

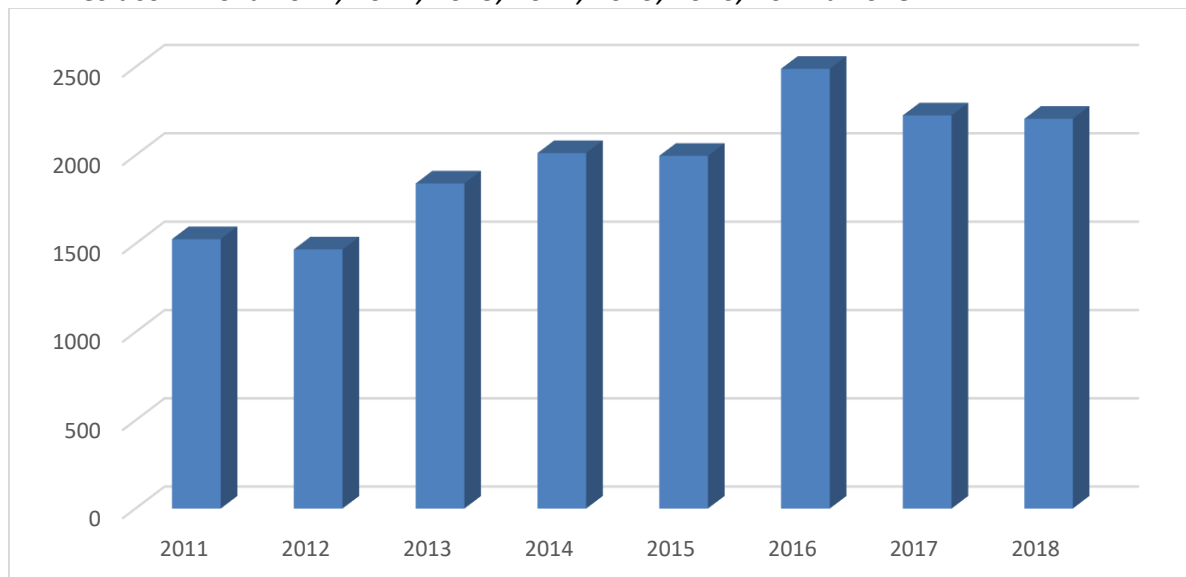
Graf č. 65 Počet zabíjaných domácich kopytníkov – hovädzieho dobytku v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

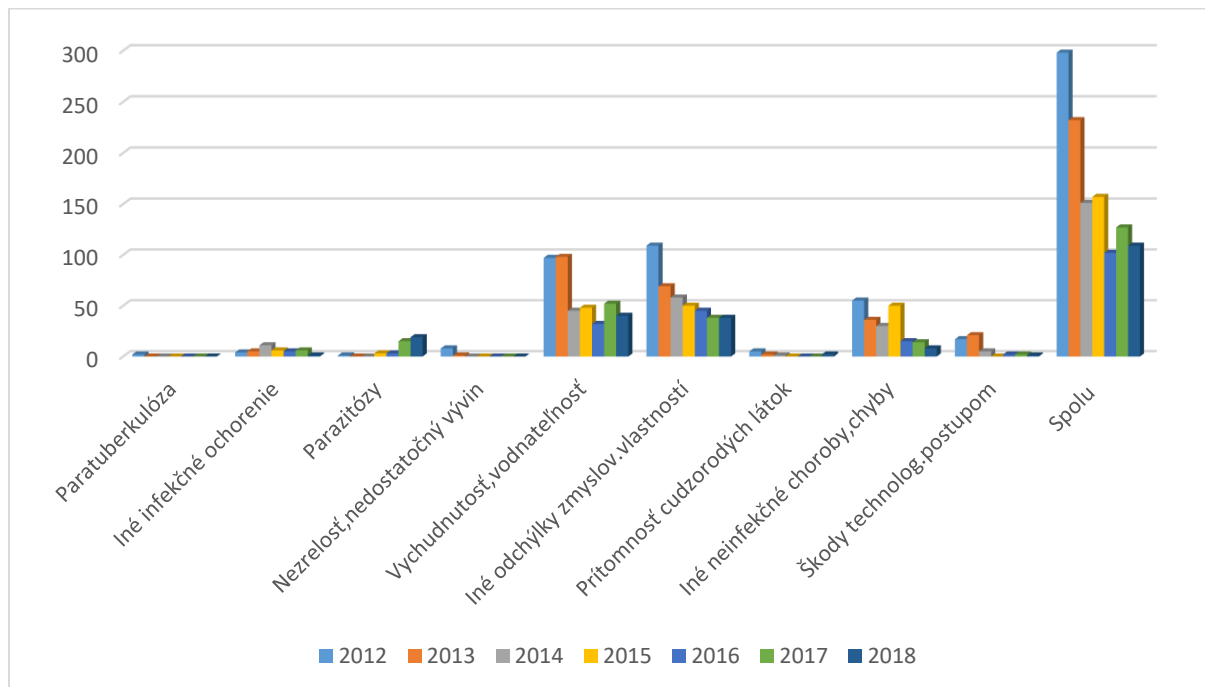
Graf č. 66 Počet zabitých domácich kopytníkov – ošípaných v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

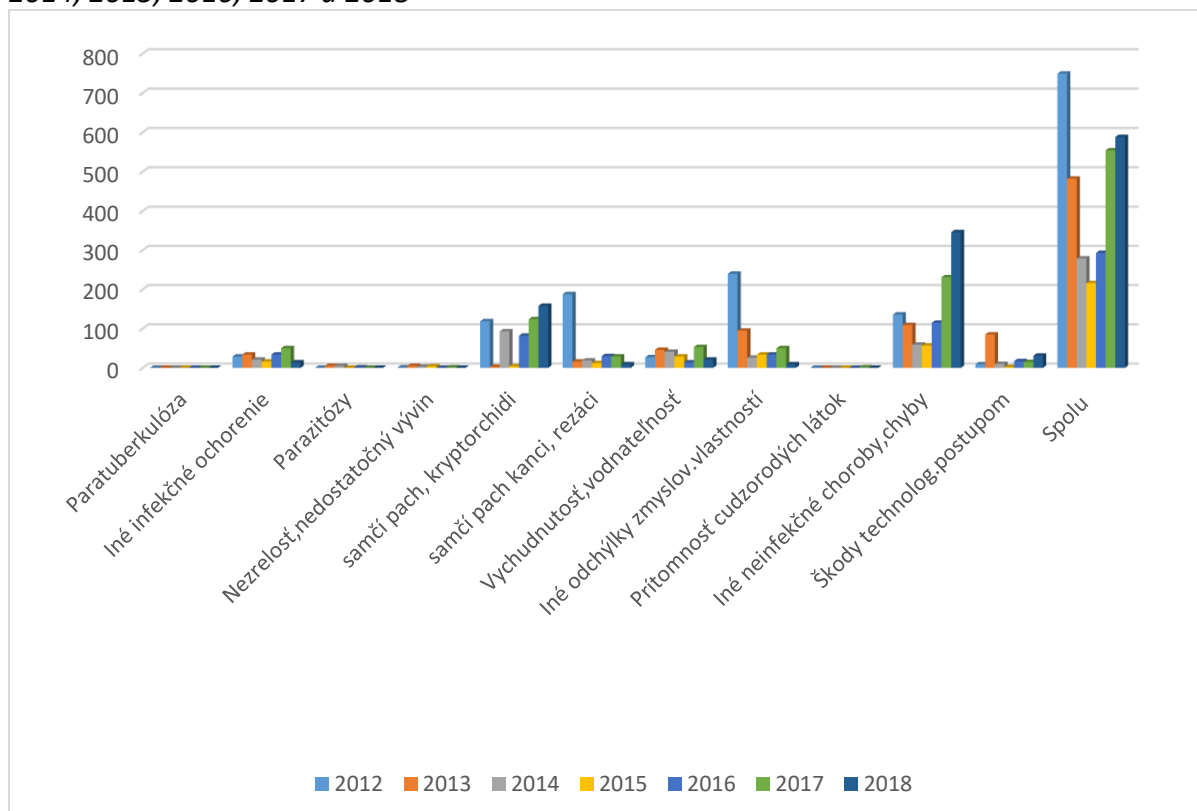
Graf č. 67 Počet zabitých domácich kopytníkov - teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

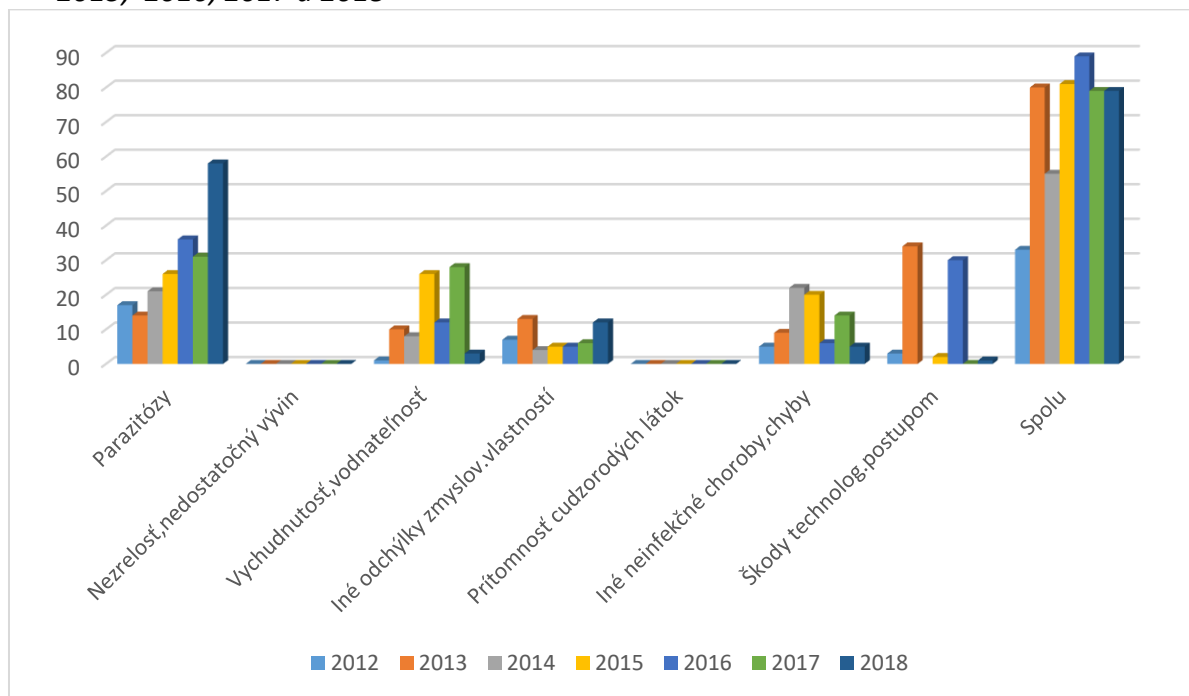
Graf č. 68 Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u hovädzieho dobytku nad 12 mesiacov v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

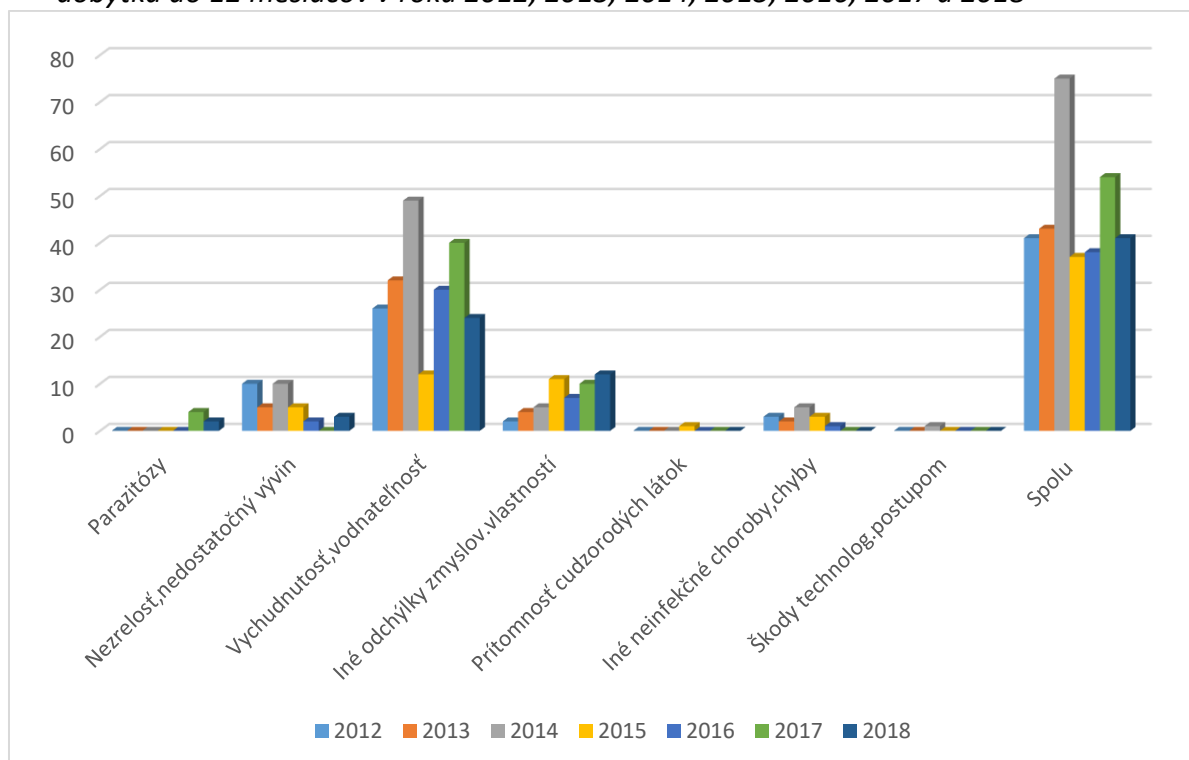
Graf č. 69 Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u ošípaných v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

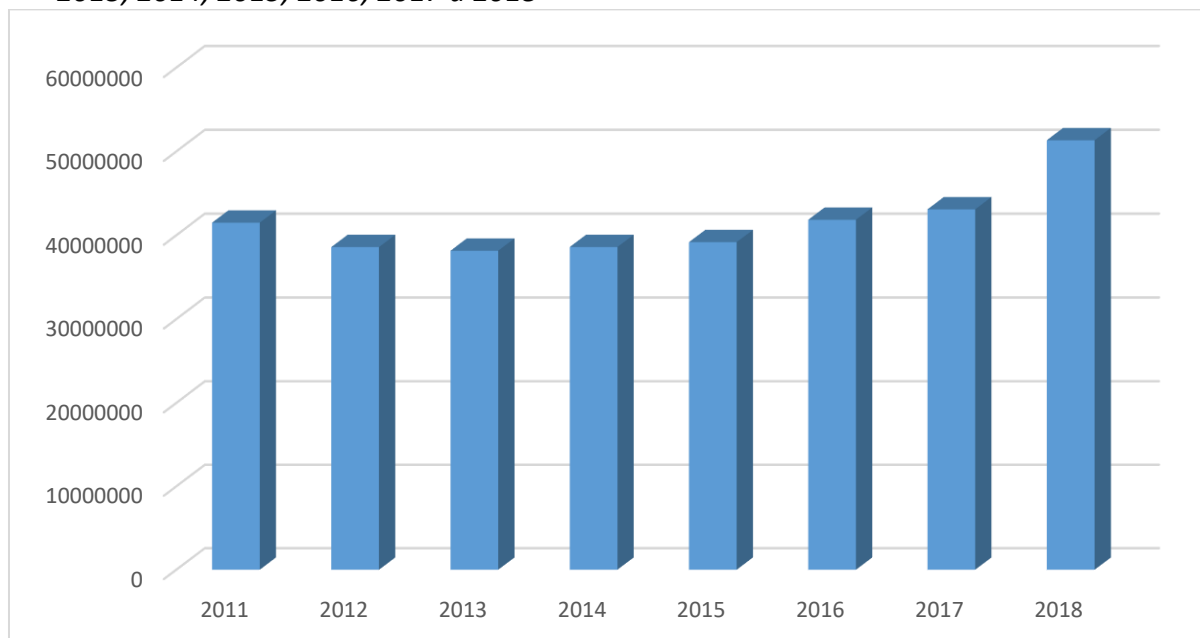
Graf č. 70 Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u oviec v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

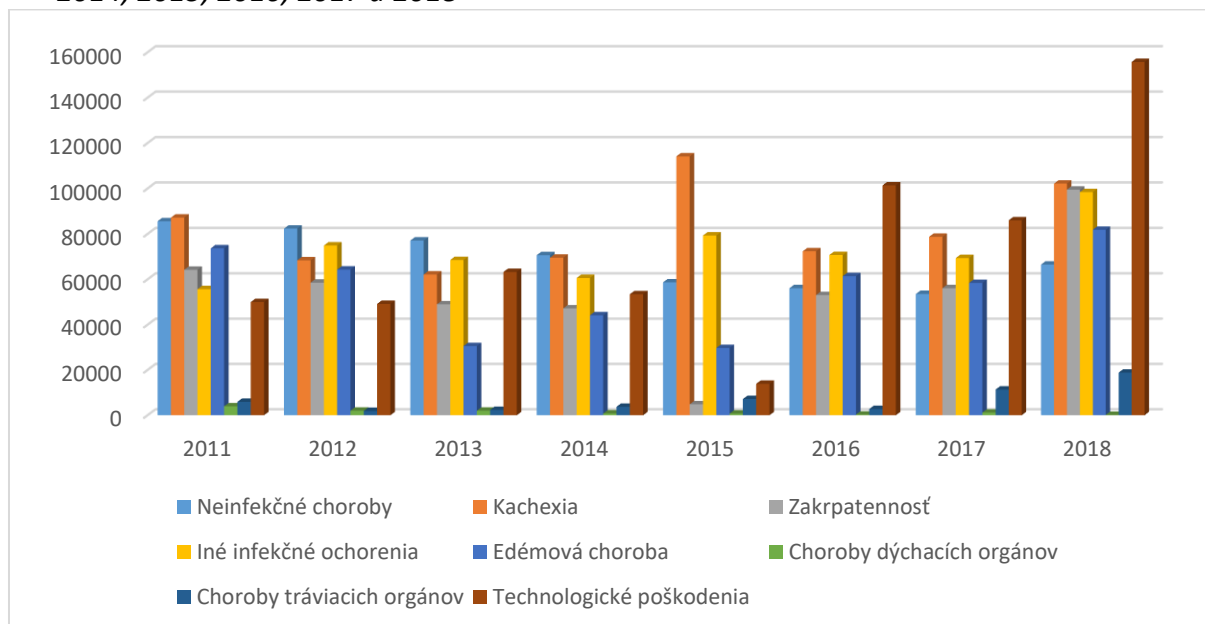
Graf č. 71 Výsledky pri prehliadke jatočných tiel post mortem u teliat a mladého hovädzieho dobytku do 12 mesiacov v roku 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

Graf č. 72 Veterinárna prehliadka hydiny v schválených prevádzkarňach v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

Graf č. 73 Výsledky pri prehliadke jatočných tel post mortem u hydiny v roku 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017 a 2018

10.2.2. Úradné kontroly a audity v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

- Veterinárne kontroly v schválených prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu a v schválených skladoch

V roku 2018 úradní veterinárni lekári/veterinárni inšpektori vykonali v 1451 schválených prevádzkarňach a v schválených skladoch spolu 16 510 veterinárnych kontrol. Nedostatky boli zistené v 240 prevádzkarňach (19,57%). Spolu bolo zistených 1414 nedostatkov. Najčastejšie zisťovanými boli stavebno – technické nedostatky (poškodené steny, podlahy, dvere, nedostatočná údržba technologických zariadení), nedostatky v dodržiavaní hygienických podmienok a nedostatky v dokumentácií. Za zistené nedostatky bolo prevádzkovateľom potravinárskych podnikov uložených 1427 opatrení (v 32 rozhodnutiach a v 574 iných opatreniach), 29 pokút v hodnote 25 770 €.

- **Audity prevádzkarní**

V roku 2018 vykonali 3 RVPS spolu 6 auditov prevádzkarní. V sektore mäsové výroby, škvarené živočíšne tuky, ošetrované žalúdky, mechúre a črevá bolo vykonaných 5 auditov a 1 audit bol vykonaný v sektore bitúnky. Hodnotenie: v sektore mäsové výroby, škvarené živočíšne tuky, ošetrované žalúdky, mechúre a črevá bol ako prijateľný vyhodnotený systém správnej hygienickej praxe v 1 prevádzkarňach a systém založený na zásadách HACCP v 4 prevádzkarňach. V sektore bitúnky bol v jednej prevádzkarni vyhodnotený systém dodržiavania správnej hygienickej praxe a systém založený na zásadách HACCP ako prijateľný. Ani v jednej auditovanej prevádzkarni nebol systém vyhodnotený ako výborný, neprijateľný alebo neuspokojivý.

- **Schvaľovanie prevádzkarní**

V roku 2018 Regionálne veterinárne a potravinové správy na základe žiadosti prevádzkovateľov potravinárskych podnikov vykonávali osobitné veterinárne kontroly na mieste v prevádzkarňach, ktoré podliehajú schváleniu (sklady, samostatne stojace prebaľovacie prevádzkarne, bitúnky pre domáce kopytníky a hydiny, rozrábkarne mäsa domácich kopytníkov a hydiny, prevádzkarne na manipuláciu so zverou a rozrábkarne ich mäsa, výroba mäsových výrobkov, škvarených živočíšnych tukov a oškvarkov, mletého mäsa a mäsových prípravkov, prevádzkarne pre produkty rybolovu, prevádzkarne na spracovanie mlieka vrátane salašov, triediarne vajec, balenie medu) a na základe týchto osobitných kontrol vydali 128 rozhodnutí o podmiennečnom schválení prevádzkarne, 41 rozhodnutí o predĺžení podmiennečného schválenia a 134 rozhodnutí o úplnom schválení prevádzkarne. 16 prevádzkovateľom, ktorí nevykonávali danú činnosť nepretržite po dobu 24 mesiacov a 87 prevádzkovateľom, ktorí oznámili ukončenie činnosti, na ktorú bolo vydané rozhodnutie o schválení, vydali RVPS rozhodnutia o zrušení schválenia. Zoznam schválených prevádzkarní je prístupný na internetovej stránke ŠVPS SR <http://www.svsr.sk>.

10.3. Kontroly zásielok pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2018 sa pri vývoze produktov živočíšneho pôvodu do tretích krajín vykonali veterinárne kontroly pri 1 194 zásielkach, ktoré predstavovali 13 743 188 kg.

10.4. Veterinárne kontroly v mieste určenia podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z.z.

V roku 2017 bolo v SR zaregistrovaných 3715 miest určenia a RVPS vykonali 3563 veterinárnych kontrol zásielok produktov živočíšneho pôvodu dodávaných z ostatných členských štátov podľa nariadenia vlády SR č.292/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov

(transponovaná smernica 89/662/EHS). Pri zistení nedostatkov bolo uložených 42 opatrení. Bolo uložených 11 pokút v celkovej sume 9750 € podľa zákona č.39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. Najčastejšie zisťovanými nedostatkami boli: nedostatky, ktoré sa týkali nenahlasovania zásielok alebo oneskorené hlásenie zásielok a nedostatky v dokumentácii. Pri kontrolách v mieste určenia bolo v roku 2018 odobratých 1288 vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, 44 vzoriek bolo nevyhovujúcich (3,42 %).

10.5. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu na úrovni maloobchodu

10.5.1. Kontroly potravín živočíšneho pôvodu v maloobchodných prevádzkarniach

Výsledky úradných kontrol potravín živočíšneho pôvodu vykonávané na úrovni maloobchodných predajní okrem odberu vzoriek sú spoločné s výsledkami úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu. V roku 2018 bolo zaregistrovaných 18 244 maloobchodných prevádzkarní, v ktorých sa uskutočnilo 35 508 úradných kontrol potravín, čo je o 349 kontrol menej ako v roku 2017, nedostatky boli zistené v 3 521 prevádzkarňach (19,30 % z celkového počtu prevádzkarní), čo je oproti roku 2017 zlepšenie o 0,50 %. Najviac nedostatkov sa týkalo celkovej hygieny.

10.5.2. Priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu, mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej

Regionálne veterinárne a potravinové správy priebežne vykonávali registráciu na základe žiadosti prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov, ktorí vykonávajú priamy predaj a dodávanie malého množstva prvotných produktov živočíšneho pôvodu [surové mlieko, vajcia, med, produkty akvakultúry (ryby)], mäsa z hydiny a domácich králikov, voľne žijúcej zveri a zveriny z nej. V roku 2018 bolo vykonaných 741 kontrol, 23 nedostatkov bolo zistených u 12 prevádzkovateľov. V roku 2018 bol u prvovýrobcov zaregistrovaných na priamy predaj malých množstiev surového mlieka na farme vykonaný odber 124 vzoriek surového mlieka na vyšetrenie na rezíduá inhibičných látok. Rezíduá sa nezistili v žiadnej vzorke.

K 31.12.2018 bolo spolu zaregistrovaných 8989 prvovýrobcov a užívateľov poľovných revírov. Prehľad registrácie je uvedený v tabuľke:

Tabuľka č. 115 Prehľad počtu zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov podľa druhu produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách

Druh produktov živočíšneho pôvodu dodávaných v malých množstvách	Počet zaregistrovaných prvovýrobcov/ užívateľov poľovných revírov
Produkty akvakultúry (ryby)	143
Surové mlieko	479
Vajcia	583
Včelí med	5784
Mäso z hydiny zabitej na farme	287
Mäso z domácich králikov zabitých na farme	92

Voľne žijúca zver a zverina z nej	1621
Spolu:	8989

10.5.3. Automaty na predaj surového kravského mlieka

K 31.12.2018 bolo v Slovenskej republike zaregistrovaných 126 mliečnych automatov na predaj surového kravského mlieka.

10.5.4. Veterinárne kontroly v registrovaných prevádzkarniach pre produkty živočíšneho pôvodu

V roku 2018 bolo podľa § 40 zákona č.39/2007 Z. z. registrovaných 436 maloobchodných prevádzkarní vykonávajúcich výrobné činnosti, v ktorých bolo vykonaných 1318 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 47 prevádzkarňach (10,77 %). Najčastejšie išlo o nedostatky v hygiene priestorov a zariadení a stavebno-technické nedostatky. K 31.12.2018 bolo podľa zákona č. 39/2007 Z. z. registrovaných 146 skladov, v ktorých bolo vykonaných 274 úradných kontrol. Nedostatky boli zistené v 5 skladoch (3,42%).

12.5.5. Úradné kontroly produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov

V roku 2018 inšpektori RVPS vykonali spolu 2222 úradných kontrol produktov rybolovu a akvakultúr podľa Kapitoly IV nariadenia (EÚ) č.1379/2013, ktoré sa týkajú informácií pre spotrebiteľov. Pri úradných kontrolách neboli zistené nedostatky.

10.6. Odber vzoriek

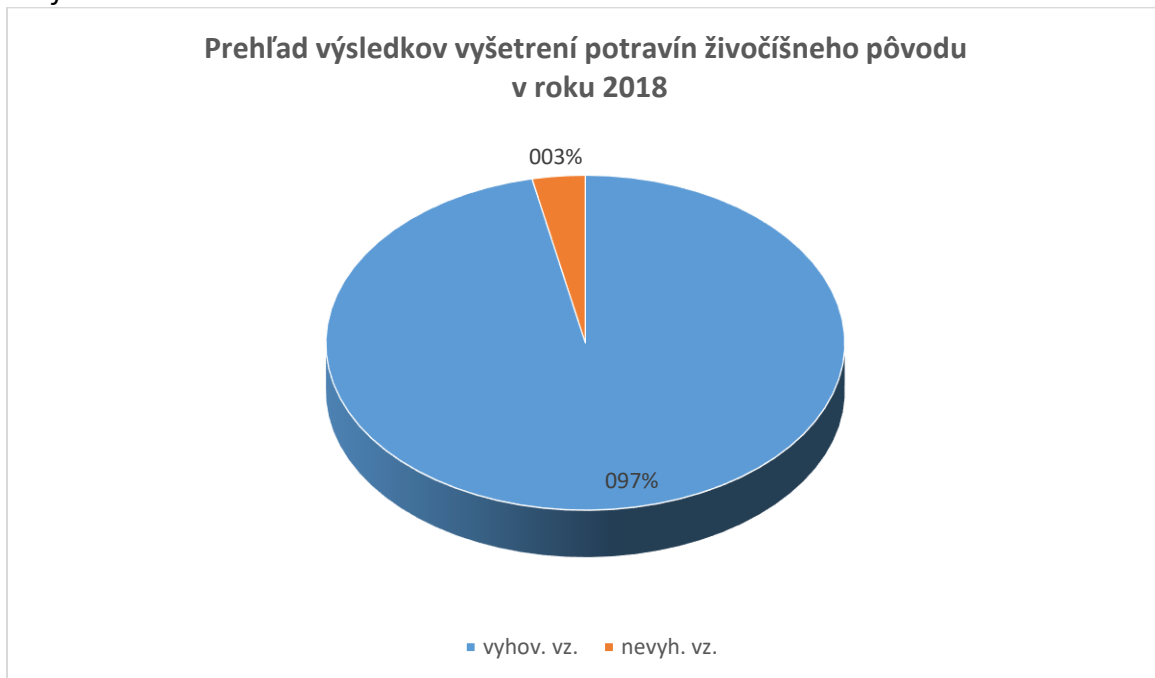
V roku 2018 bolo odobratých 6057 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu a 587 vzoriek (prevažne sterov) zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*.

10.6.1. Odber vzoriek potravín živočíšneho pôvodu

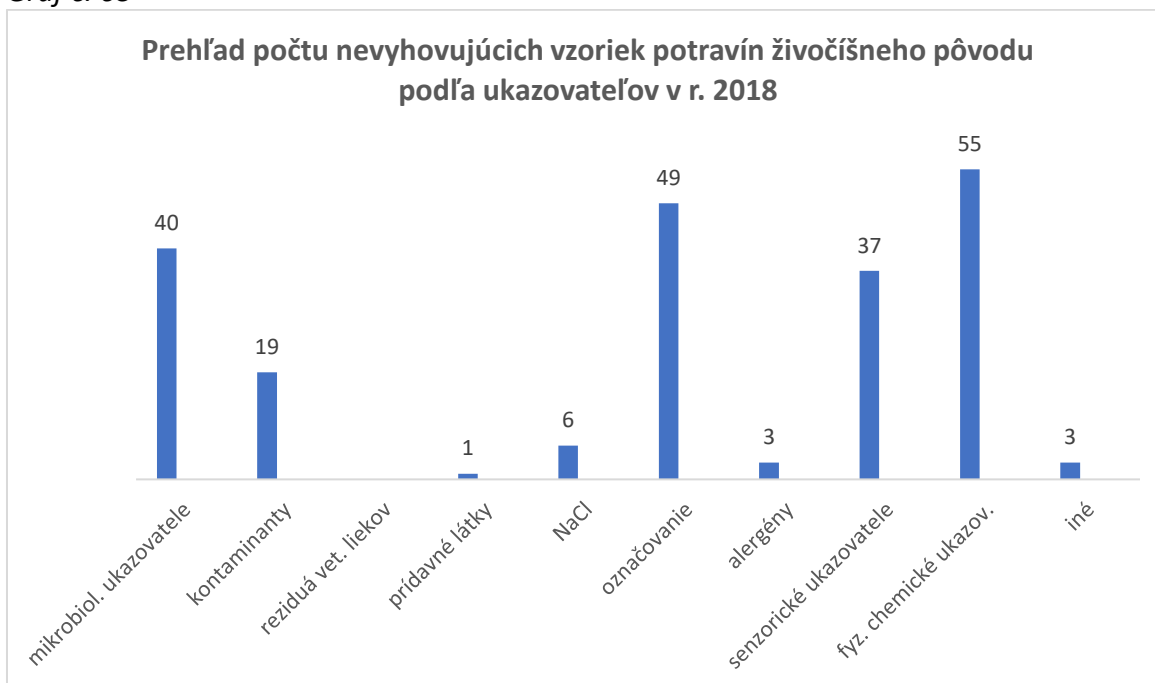
V roku 2018 bolo odobratých spolu 6057 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 200 vzoriek (3,30%), čo je v porovnaní s rokom 2017 zlepšenie o 0,26%. Najviac vzoriek nevyhovelo fyzikálno-chemickým ukazovateľom – 55. Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 49 vzoriek, mikrobiologickým požiadavkám nevyhovelo 40 vzoriek, senzorickým požiadavkám nevyhovelo 37 vzoriek, požiadavkám na prídavné látky nevyhovela 1 vzorka, na obsah osobitnej prísady – NaCl nevyhovelo 6 vzoriek, požiadavkám na označovanie alergénov nevyhoveli 3 vzorky, 19 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na kontaminanty; v rámci „iné“ nevyhoveli 3 vzorky, a to 1 vzorka z produktov rybolovu a 1 vzorka droby – barania pečeň pre zistenie prítomnosti parazitov a 1 vzorka mlieko a mliečne výrobky (ovčí syr údený) pre prítomnosť kravského kazeínu, ale neobsahuje ovčí kazeín. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na rezíduá veterinárnych liekov.

Analýza odobratých vzoriek potravín živočíšneho pôvodu v roku 2018 je v Prílohe č.1.

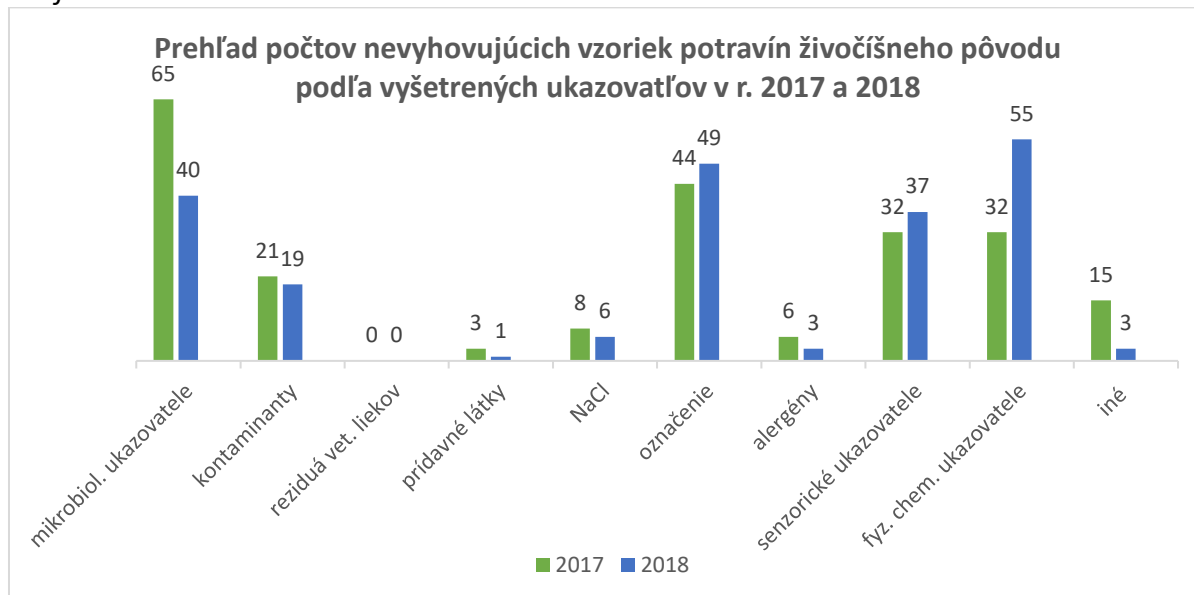
Graf č. 64

Graf č. 65

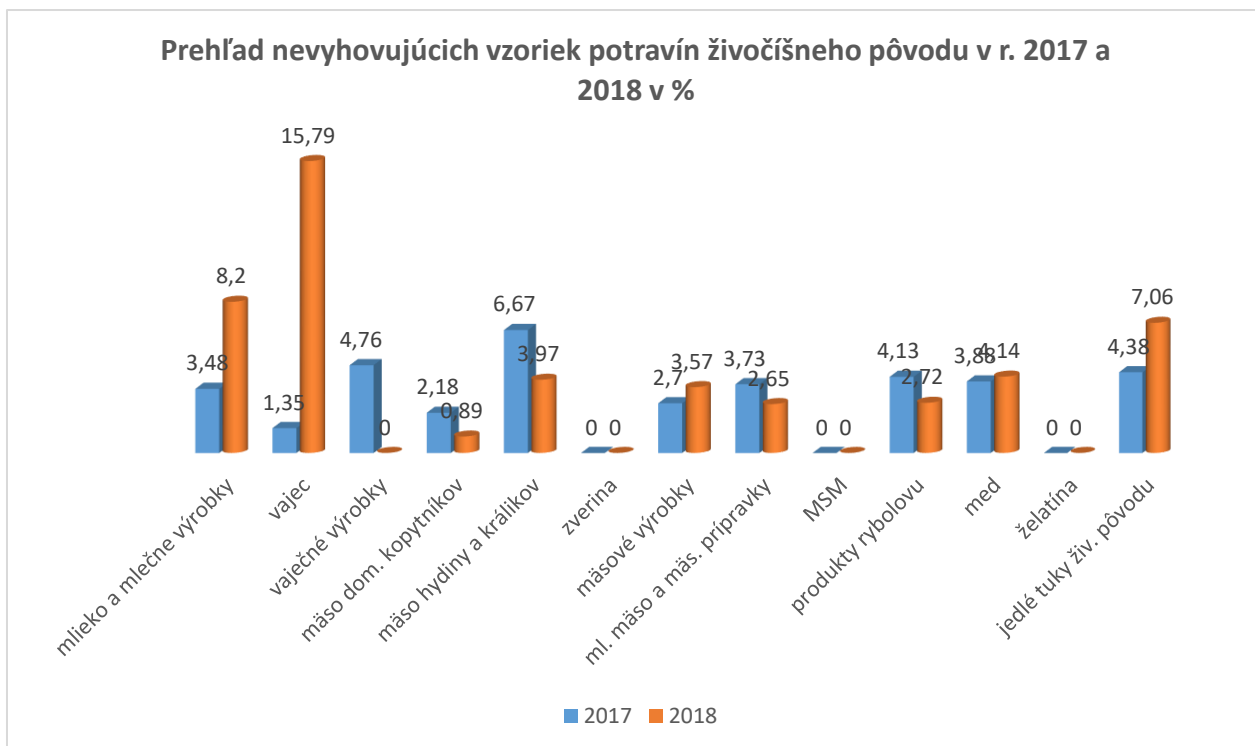

Graf č. 66

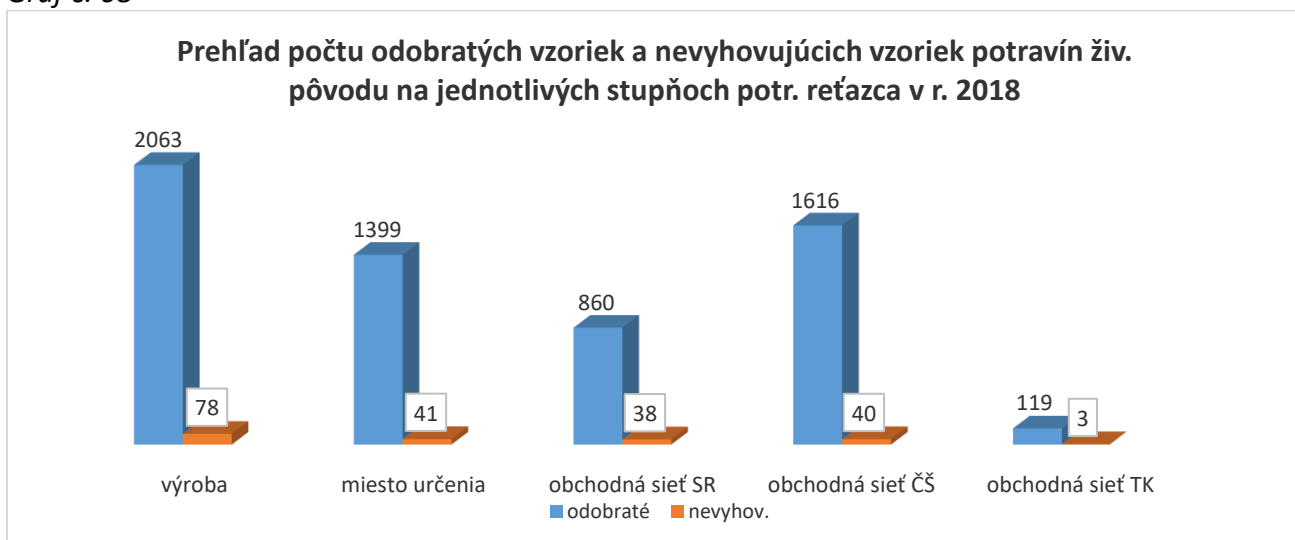
Podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu najvyššie percento nevyhovujúcich vzoriek bolo pri vajciach (15,79 %). Percento nevyhovujúcich vzoriek pri ďalších produktoch živočíšneho pôvodu bolo nasledovné: jedlé tuky živočíšneho pôvodu 7,06 %, med 4,14 %, mäso hydiny a králikov 3,97 %, mäsové výrobky 3,57 %, mlieko a mliečne výrobky 3,20 %, produkty rybolovu 2,72 %, mleté mäso a mäsové prípravky 2,65 %, mäso domácich kopytníkov 0,89 %. Vyhoveli všetky vzorky mechanicky separovaného mäsa, želatíny, vaječných výrobkov a zveriny.

Graf č. 67

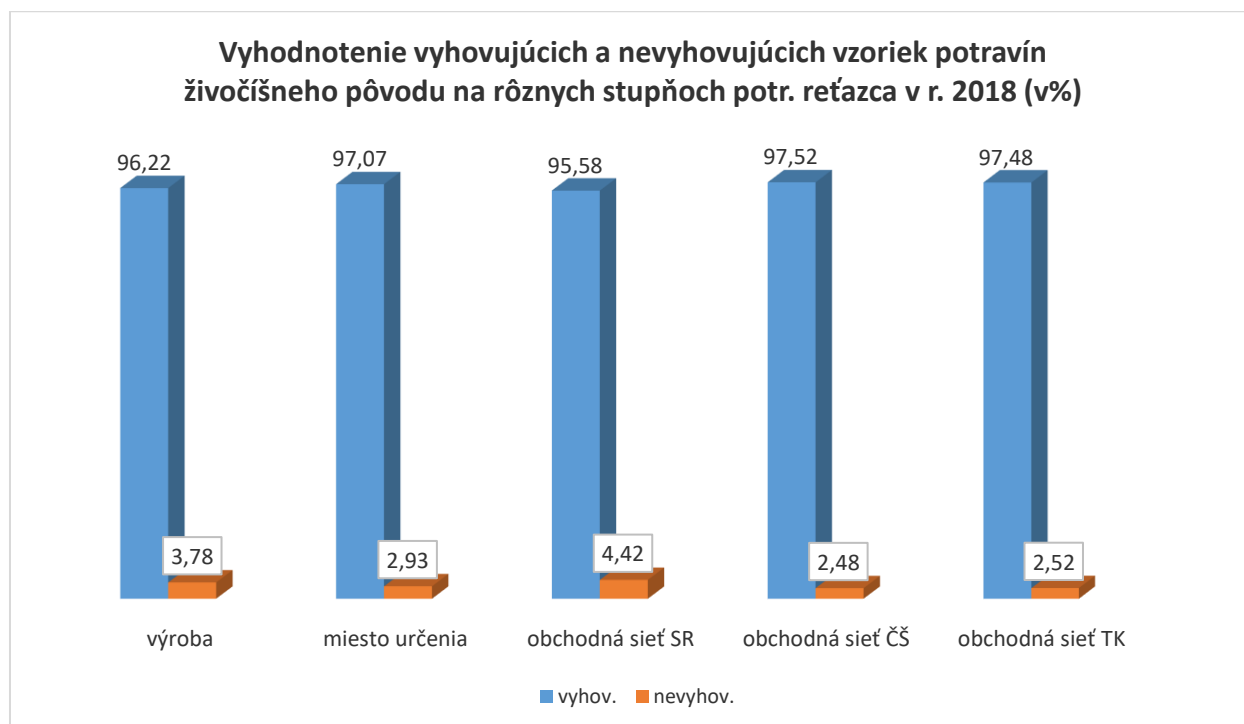

Vzorky potravín živočíšneho pôvodu boli odoberané na všetkých stupňoch potravinového reťazca (Príloha č. 2). V spracovateľských prevádzkarniach (výroba) bolo odobratých 2063 vzoriek, nevyhovelo 78 (3,78 %), čo je oproti roku 2017 zhoršenie o 0,13 %. V maloobchodnej sieti bolo spolu odobratých 2595 vzoriek, nevyhovelo 81 (3,13 %) (v roku 2017 nevyhovelo 3,47 %); z toho bolo odobratých 860 vzoriek domáceho pôvodu, nevyhovelo 38 (4,42 %) (v roku 2017 4,18 %); z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 1616 vzoriek, nevyhovelo 40 (2,48 %) (v roku 2017 nevyhovelo 1,87 %); z tretích krajín bolo odobratých 119 vzoriek potravín, nevyhovelo 3 vzorky (2,52 %) (v roku 2017 14,75 %). V mieste určenia potravín živočíšneho pôvodu pochádzajúcich z ostatných členských štátov bolo odobratých a vyšetrených 1399 vzoriek, 41 vzoriek nevyhovelo (2,93 %) (v roku 2017 nevyhovelo 3,60 %).

Graf č. 68

Graf č. 69

10.6.2 Analýza výsledkov podľa jednotlivých druhov potravín živočíšneho pôvodu:

• Mlieko a mliečne výrobky

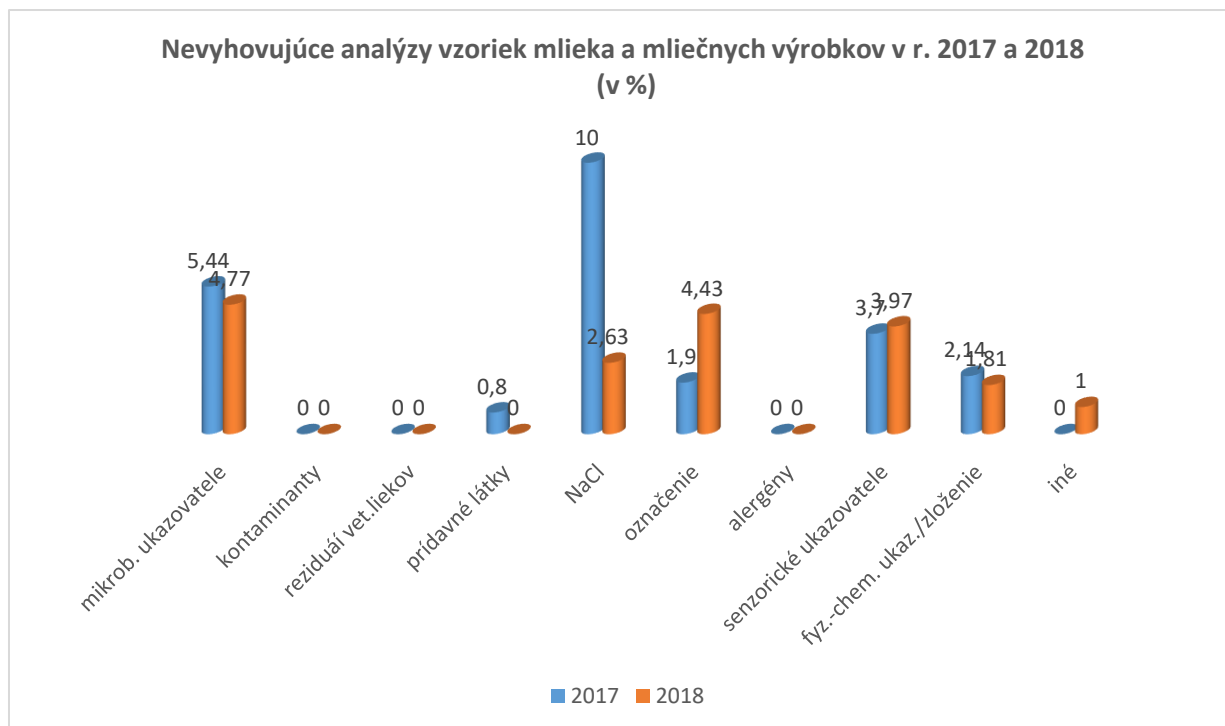
V roku 2018 bolo v rámci úradnej kontroly spolu vyšetrených 1721 vzoriek mlieka a mliečnych výrobkov, nevyhovelo 55 vzoriek (3,20 %), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2017 o 0,28 %. Z celkového počtu 1721 vzoriek bolo vyšetrených 413 vzoriek surového mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených so surovým mliekom, nevyhovelo 28 vzoriek (6,78 %) a 1308 vzoriek tepelne ošetrovaného mlieka a mliečnych výrobkov vyrobených z tepelne ošetrovaného mlieka, nevyhovelo 27 vzoriek (2,06 %).

Najväčší počet vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám - 25 vzoriek (4,70 % z počtu odobratých vzoriek na mikrobiológiu). V 2 vzorkách mliečnych výrobkov sa zistila prítomnosť patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*. V ostatných vzorkách (išlo o vzorky syrov vyrobených zo surového mlieka) sa zistilo prekročenie prípustného množstva mikroorganizmov *Staphylococcus aureus*, ktoré svedčia o nedodržaní hygieny prevádzky. Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 7 vzoriek (1,81 % z počtu vzoriek odobraných na zloženie).

Požiadavkám na označovanie nevyhovelo 18 vzoriek (4,43 % z počtu odobratých vzoriek na označovanie). Sensorickým požiadavkám nevyhovelo 5 vzoriek (3,97 % z počtu odobratých vzoriek na sensorické hodnotenie), vo väčšine prípadov išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov.

Jedna vzorka (2,63 %) nevyhovela požiadavkám na obsah NaCl. Všetky vzorky vyhovelí požiadavkám na kontaminanty, rezíduá pesticídov, rezíduá inhibičných látok/rezíduá veterinárnych liekov, na prídavné látky a požiadavkám na označovanie alergénov.

Graf č. 70

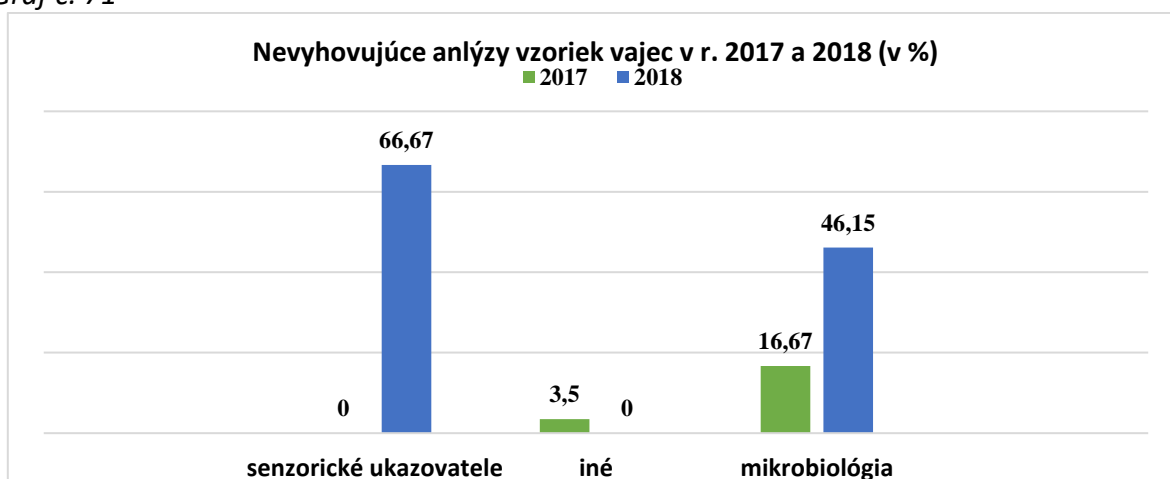

- Vajcia a vaječné výrobky**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2018 odobratých 38 vzoriek vajíčok, nevyhovelo 6 vzoriek (15,79 %), čo je v percentuálnom vyjadrení zhoršenie o 14,44 % oproti roku 2017. Šesť vzoriek nevyhovelo mikrobiologickým požiadavkám (46,15 % z počtu vzoriek odobratých na mikrobiologické ukazovatele) – u 1 vzorky bola v škrupine zistená prítomnosť salmonel a v piatich vzorkách bola zistená prítomnosť plesní. Štyri vzorky nevyhoveli senzoričným požiadavkám (66,67 % z počtu vzoriek odobratých na senzoričné ukazovatele).

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2018 odobratých 17 vzoriek vaječných výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

Graf č. 71

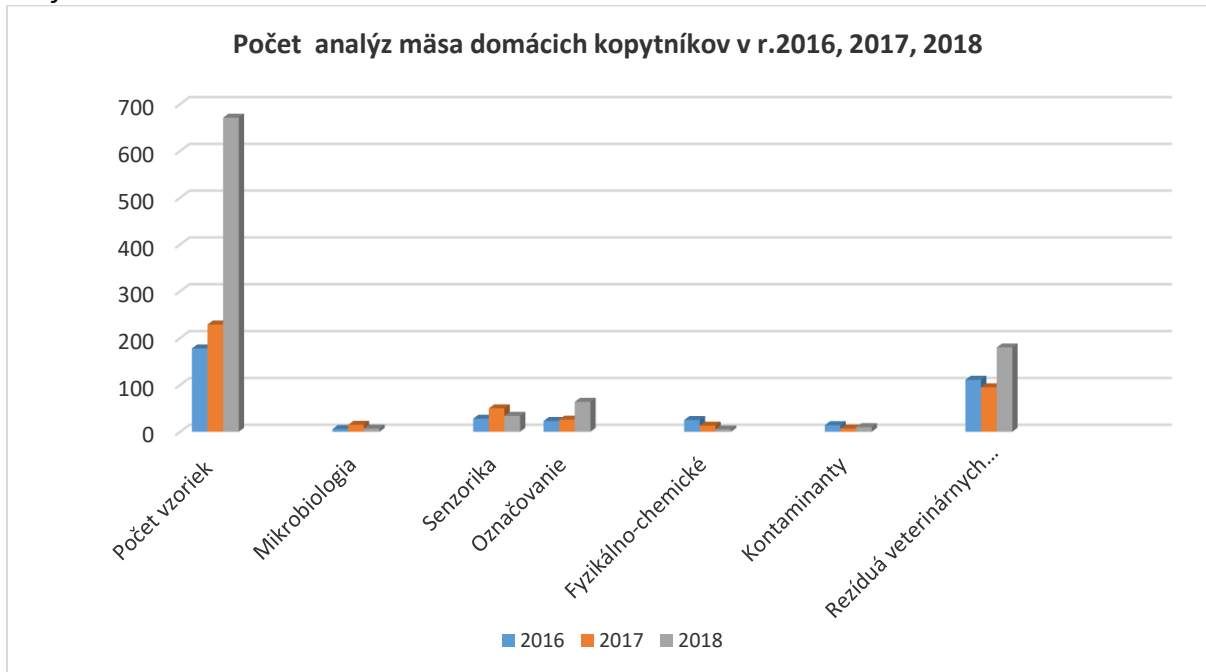

- Mäso domácich kopytníkov**

V roku 2018 bolo odobratých 671 vzoriek mäsa domácich kopytníkov, čo predstavuje oproti roku 2017 nárast o 442 vzoriek. Z vyššie uvedeného počtu vzoriek nevyhovelo 6 vzoriek

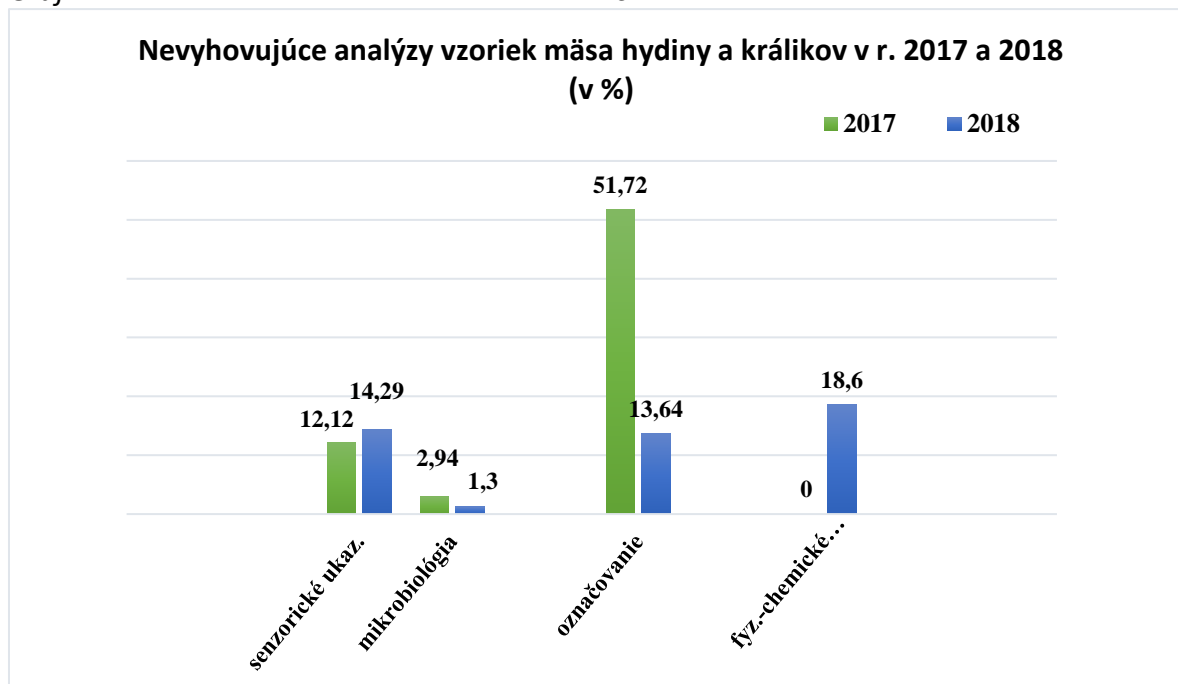
(0,89 %), pričom 5 vzoriek pre senzorické nedostatky a u jednej vzorky - baranej pečene pre parazity. Podľa druhového zastúpenia nevyhovovali 4 vzorky bravčového mäsa a jedna vzorka hovädzieho mäsa.

Graf č. 72

- **Mäso hydiny a králikov**

V roku 2018 bolo odobratých 453 vzoriek mäsa hydiny a králikov, nevyhovelo 18 vzoriek (3,97 %), čo je zlepšenie v porovnaní s rokom 2017 o 2,7 %. Dve vzorky nevyhoveli mikrobiologickým požiadavkám (1,3 % z počtu vzoriek odobratých na mikrobiologické ukazovatele) – v jednej vzorke bola zistená prítomnosť *Salmonella enterica* sérovar *enteritidis* a v jednej vzorka bola zistená prítomnosť *Campylobacter jejuni*. Päť vzoriek nevyhovelo senzorickým požiadavkám (14,29 % z počtu vzoriek odobratých na senzorické ukazovatele), kde išlo o vzorky odobraté na základe sťažností a podnetov spotrebiteľov. Tri vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie (13,64 % z počtu vzoriek odobratých na označovanie) a osem vzoriek nevyhovelo požiadavkám na fyzikálno – chemické ukazovatele – celkový obsah vody nad stanovený limit (18,6 % z počtu vzoriek odobratých na fyzikálno – chemické ukazovatele). Nevyhovujúce vzorky boli odoberané na základe podnetov a podaní, v rámci plánovaných úradných kontrol alebo v rámci cielených kontrol. Všetky vzorky vyhoveli požiadavkám na kontaminanty a rezíduá veterinárnych liekov.

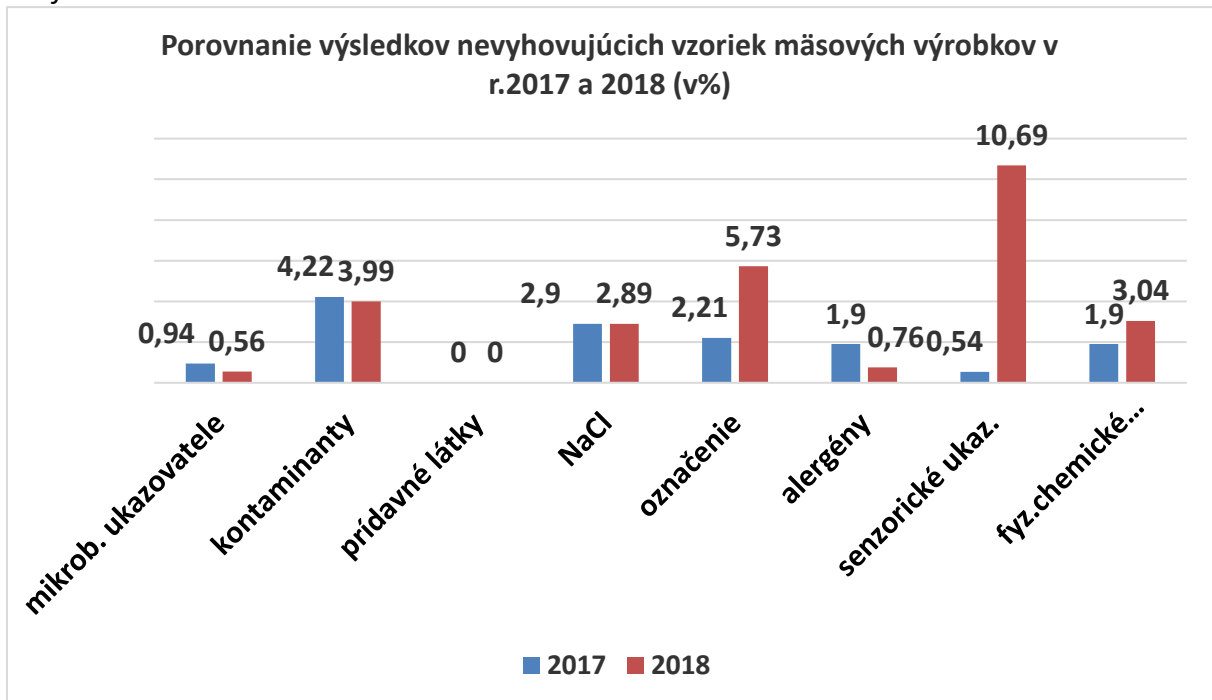
- **Zverina**

Celkový počet odobratých vzoriek za rok 2018 bolo 10 vzoriek. Všetky vzorky boli vyhovujúce.

- **Mäsové výrobky**

Pri úradných kontrolách bolo v roku 2018 odobratých 1793 vzoriek mäsových výrobkov, celkovo nevyhovelo 64 vzoriek (3,57 %), čo je oproti roku 2017 zhoršenie o 0,87 %. Požiadavkám na označovanie nevyhovovalo 15 vzoriek (5,73% z odobratých vzoriek; v roku 2017 nevyhovelo 2,21 %). V 2 vzorkách (0,76 % zo vzoriek analyzovaných na alergény; v roku 2017 to bolo 1,90 %) sa preukázala prítomnosť alergénov (glutén) neuvedených v označení. 12 vzoriek nevyhovelo požiadavkám na zloženie (3,04 % analyzovaných na ukazovatele kvality; v roku 2017 to bolo 1,90 %, (najčastejšie sa zistilo, že množstvo mäsa nezodpovedalo údajom na označení); prekročenie najvyššieho prípustného množstva NaCl sa zistilo v 5 vzorkách (2,89 % z vyšetrených, čo je porovnateľné s rokom 2017). Tak ako v roku 2017 požiadavkám na prídavné látky vyhovel všetky vzorky. 17 vzoriek nevyhovelo senzorickým požiadavkám (10,69 %), pričom išlo hlavne o vzorky odobraté na základe podnetov spotrebiteľov (v roku 2017 nevyhovelo 0,54 % vzoriek). 2 vzorky nevyhoveli mikrobiologickým kritériám (0,56 % z vyšetrených - zistenie patogénneho mikroorganizmu *Listeria monocytogenes*), čo je zlepšenie oproti roku 2017 o 0,52 %. Požiadavkám na kontaminanty nevyhovelo 14 vzoriek (3,99 % z vyšetrených – neprípustný obsah PAU), čo je zlepšenie oproti roku 2017 o 0,23 %.

Graf č. 74

- **Mleté mäso a mäsové prípravky, mechanicky separované mäso**

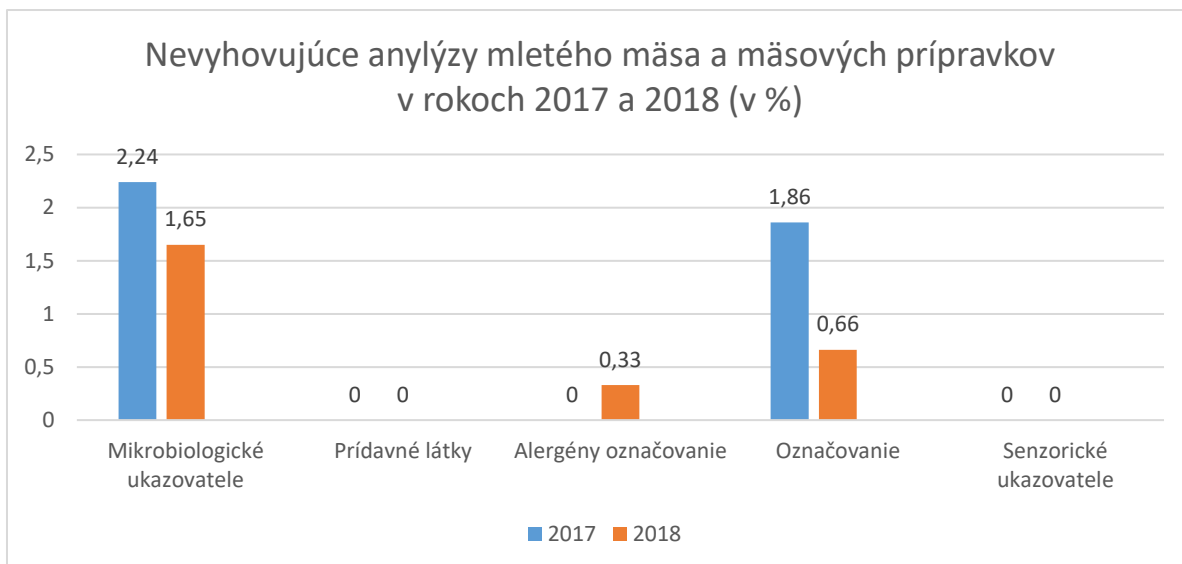
V roku 2018 bolo v SR v rámci úradnej kontroly odobratých spolu **302 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov**.

Nevyhovelo **8 vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov** (2,65 %), čo je zlepšenie oproti roku 2017 o **1,08 %**.

2 vzorky nevyhoveli kvôli nesprávnemu označeniu (0,66 %), **1 vzorka** nevyhovela pre neoznačený alergén (0,33%) a u **5 vzoriek** bola zistená prítomnosť salmonel (1,65 %).

V roku 2018 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 8 vzoriek mechanicky separovaného mäsa.

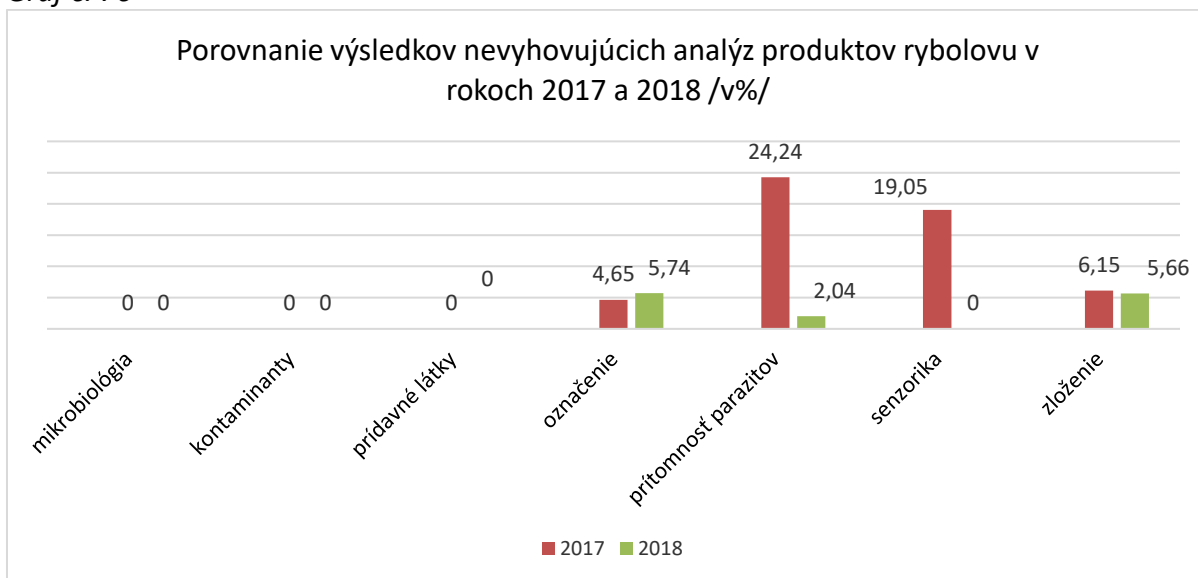
Graf č. 75

- **Produkty rybolovu**

V rámci úradnej kontroly bolo v roku 2018 vyšetrených spolu 515 vzoriek produktov rybolovu, z toho nevyhovujúcich bolo 14 vzoriek (2,72 %), čo je zlepšenie o 1,41 %. Najviac vzoriek nevyhovelo požiadavkám na označovanie – 7 vzoriek (5,74 %) – napr. nesplnenie požiadavky na strednú výšku písma, označenie bez konzervačných látok, pričom laboratórnym vyšetrením bola zistená konzervačná látka. Požiadavkám na zloženie nevyhovelo 6 vzoriek (5,66 %) - išlo o klamlivé deklarovanie pevného podielu u glazúrovaných rýb a obsahu rybieho mäsa. V jednej vzorke konzervy (2,04 %) sa zistila prítomnosť jednej mŕtvej škrkavky Anisakis.

Graf č. 76

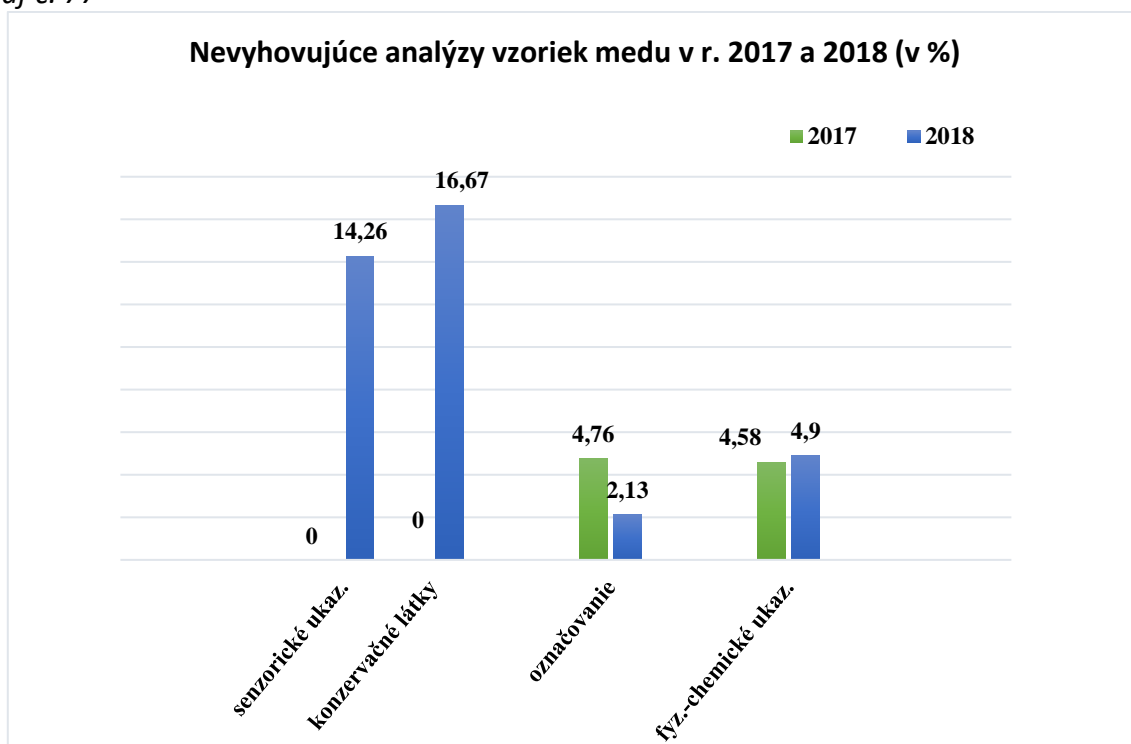

- **Med**

V roku 2018 bolo odobratých 266 vzoriek medu; 11 vzoriek (4,14 %) bolo nevyhovujúcich. Oproti roku 2017 ide o zhoršenie o 0,26 %. Hlavnou príčinou nevyhovujúcich vzoriek (tak ako v rokoch 2013, 2014, 2015, 2016 a 2017) bolo nedodržanie požiadaviek na zloženie (nevyhovelo 10 vzoriek, čo je 4,9 % z počtu vzoriek odobratých na zloženie). V deviatich

vzorkách boli prekročené požiadavky na množstvo hydroxymetylfurfuralu. V jednej vzorke bolo zistené prekročenie stanoveného limitu pre sacharózu. V jednej vzorke bola zistená merná vodivosť pod stanovený limit a v jednej vzorke bola zistená merná vodivosť nad stanovený limit. V jednej vzorke bola zistená diastatická aktivita pod stanovený limit. V jednej vzorke bola zistená prítomnosť konzervačnej látky kyseliny benzoovej (E210). Dve vzorky nevyhoveli požiadavkám na označovanie (2,13 % zo vzoriek odobratých na označovanie – v jednom prípade spotrebiteľské balenie medu nebolo vôbec označené a v druhom prípade nebola na obale uvedená krajina alebo krajiny pôvodu, z ktorých bol med získaný. Jedna vzorka nevyhovela senzorickým požiadavkám. V roku 2018 sa v žiadnej vzorke medu nezistila prítomnosť rezíduí veterinárnych liekov.

Graf č. 77

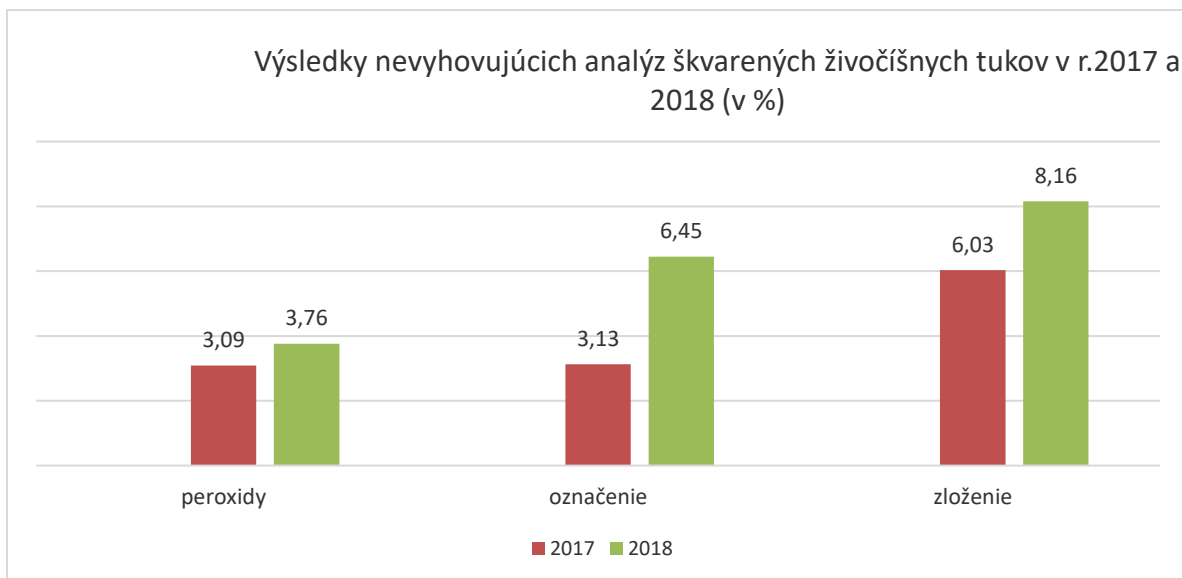
- **Želatína**

V roku 2018 bolo odobratých 8 vzoriek želatíny na ľudskú spotrebu. Všetky vzorky vyhovovali.

- **Škvarené živočíšne tuky**

V roku 2018 bolo v rámci úradnej kontroly odobratých 255 vzoriek škvarených živočíšnych tukov; nevyhovelo 18 vzoriek (7,06 %), čo je zhoršenie oproti roku 2017 o 2,68 %; z toho 12 vzoriek (8,16 %) pre nesplnenie normy pre voľné mastné kyseliny, 5 vzoriek (3,76 %) pre prekročenie maximálneho limitu pre peroxidy (jedna vzorka bravčovej masti nevyhovela požiadavkám na peroxidy aj na voľné mastné kyseliny) a 2 vzorky z dôvodu označovania.

Graf č. 78

10.6.3. Odber vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*

V prevádzkarniach, ktoré vyrábajú potraviny živočíšneho pôvodu určené na priamu spotrebu, ktoré môžu predstavovať riziko *Listeria monocytogenes* pre verejné zdravie, bolo v roku 2018 v súlade s nariadením Komisie (ES) č.2073/2005 o mikrobiologických kritériách pre potraviny v platnom znení odobratých 587 vzoriek zo spracovateľských priestorov a zo zariadení na dôkaz *Listeria monocytogenes*. 4 vzorky boli pozitívne (0,68 %). Boli nariadené opatrenia.

10.7. Cielené kontroly a osobitné kontroly produktov živočíšneho pôvodu

10.7.1.Cielené kontroly produktov živočíšneho pôvodu

V roku 2018 bolo vykonaných 14 cieľných kontrol produktov živočíšneho pôvodu:

- Cielená kontrola – VEĽKÁ NOC 2018
- Cielená kontrola hydínového mäsa a produktov z hydínového mäsa (vrátane mäsových prípravkov) pôvodom z Brazílie v miestach určenia
- Cielená kontrola hydínového mäsa, produktov z hydínového mäsa, mechanicky separovaného mäsa a vaječných výrobkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia
- Cielená kontrola medu v miestach určenia
- Cielená kontrola mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia
- Cielené kontroly mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín
- Cielená kontrola mäsových výrobkov a škvarených živočíšnych tukov
- Cielená kontrola produktov rybolovu
- Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z domácich kopytníkov a voľne žijúcej a farmovej zveri
- Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho hydínového mäsa a produktov z nich
- Cielená kontrola internetového obchodu

- Cielená kontrola tradične solených mäsových výrobkov – odber vzoriek na dusitany a dusičnany
- Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarňach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladoch a maloobchodných prevádzkarňach v súvislosti s výskytom afrického moru ošípaných v niektorých krajinách EÚ a mimo EÚ
- Cielené sledovanie Vianoce 2018.

- **Cielená kontrola – VEĽKÁ NOC 2018**

Pred Veľkou nocou boli vykonané cielené kontroly. Spolu bolo vykonaných 1416 kontrol potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, pri ktorých sa zistilo 41 nedostatkov. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 163 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 5 vzoriek (3,07 %).

- **Cielená kontrola hydínového mäsa a produktov z hydínového mäsa (vrátane mäsových prípravkov) pôvodom z Brazílie v miestach určenia**

Regionálne veterinárne a potravinové správy vykonávali v mieste určenia kontrolu dokumentov sprevádzajúcich zásielky hydínového mäsa alebo produktov z hydínového mäsa (vrátane mäsových prípravkov) pôvodom z Brazílie. Celkovo bolo prekontrolovaných 201 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov a bolo vykonaných 404 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené pri žiadnej kontrole. RVPS Prievidza, Košice-mesto, Galanta, Bratislava a Komárno vykonávali okrem kontroly dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky aj úradný odber vzoriek hydínového mäsa a produktov z hydínového mäsa (vrátane mäsových prípravkov) pôvodom z Brazílie, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam na mikrobiologické ukazovatele – *Salmonella spp.* Celkovo bolo odobratých 7 úradných vzoriek, všetky vzorky vyhoveli požiadavkám platnej legislatívy.

- **Cielená kontrola hydínového mäsa, produktov z hydínového mäsa, mechanicky separovaného mäsa a vaječných výrobkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek hydínového mäsa, produktov z hydínového mäsa, mechanicky separovaného mäsa a vaječných výrobkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo vo výrobe, v ktorej bola spracovávaná surovina dodaná z iných členských štátov a tretích krajín alebo v maloobchodnej sieti, kde boli predmetom kontroly vyššie uvedené produkty živočíšneho pôvodu pôvodom z ostatných členských štátov a tretích krajín. Celkovo bolo prekontrolovaných 106 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, bolo vykonaných 242 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 2 kontrolách (0,83 %). V rámci kontrol bolo odobratých 168 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, rezíduá veterinárnych liekov, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 2 vzorky nevyhoveli v požadovaných parametroch požiadavkám platnej legislatívy (1,19 %).

- **Cielená kontrola medu v miestach určenia**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek medu (bez akýchkoľvek iných pridaných látok) pôvodom z krajiny v EÚ alebo mimo EÚ, ale aj med pôvodom z viac ako jedného členského štátu EÚ alebo štátov, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ (zmes medov z EÚ, zmes medov mimo EÚ, zmes medov EÚ a mimo EÚ). Okrem odberu vzoriek medu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo vo výrobe, v ktorej bola spracovávaná surovina dodaná z iných členských štátov a tretích krajín alebo v maloobchodnej sieti, kde boli predmetom kontroly vyššie uvedené produkty živočíšneho pôvodu pôvodom z ostatných členských štátov a tretích krajín. Celkovo bolo prekontrolovaných 25 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, bolo vykonaných 64 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 2 kontrolách (3,13 %). V rámci kontrol bolo odobratých 70 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - označenie, zloženie – sacharóza, glukóza, fruktóza, hydrofymetylfurfural (HMF), enzýmová aktivita cudzích enzýmov β – fruktofuranozidáza a β/γ amyláza, E 150d amoniakový sulfitový kulér, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 5 vzoriek nevyhovelo požiadavkám platnej legislatívy (7,14 %), konkrétne u všetkých nevyhovujúcich vzoriek bol laboratórnym vyšetrením preukázaný hydroxymetylfurfural nad stanovený limit.

- **Cielená kontrola mletého mäsa a mäsových prípravkov pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín v miestach určenia**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek mletého mäsa a mäsových prípravkov na spotrebu v surovom stave, mletého mäsa a mäsových prípravkov z hydinového mäsa a z iných živočíšnych druhov ako hydina určených na spotrebu po tepelnej úprave a mleté mäso a mäsové prípravky na priamu spotrebu pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo vo výrobe, v ktorej bola spracovávaná surovina dodaná z iných členských štátov a tretích krajín alebo v maloobchodnej sieti, kde boli predmetom kontroly vyššie uvedené produkty živočíšneho pôvodu pôvodom z ostatných členských štátov a tretích krajín. Celkovo bolo vykonaných 96 úradných kontrol, nedostatky neboli zistené. V rámci kontrol bolo odobratých 94 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, označovanie, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 3 vzorky nevyhoveli v požadovaných parametroch požiadavkám platnej legislatívy (3,19 %).

- **Cielené kontroly mlieka a výrobkov z mlieka dodaných z iných členských štátov a tretích krajín**

Kontrola bola zameraná na odber vzoriek mlieka a výrobkov z mlieka pôvodom z iných členských štátov a tretích krajín. Okrem odberu vzoriek predmetných produktov živočíšneho pôvodu vykonávali RVPS aj kontrolu dokumentov sprevádzajúcich predmetné zásielky produktov živočíšneho pôvodu v zmysle nariadenie (EÚ) č. 931/2011 o požiadavkách na výsledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 v súvislosti s potravinami živočíšneho pôvodu. Kontrola bola vykonávaná v miestach určenia alebo vo výrobe, v ktorej bola spracovávaná surovina dodaná z iných členských štátov a tretích

krajín alebo v maloobchodnej sieti, kde boli predmetom kontroly vyššie uvedené produkty živočíšneho pôvodu pôvodom z ostatných členských štátov a tretích krajín. Celkovo bolo prekontrolovaných 92 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, bolo vykonaných 262 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 4 kontrolách (1,53 %). V rámci kontrol bolo odobratých 260 úradných vzoriek, ktoré boli podrobené laboratórnym vyšetreniam - mikrobiológia, označenie, zloženie - množstvo tuku v hmotnostných % a voda, z uvedeného počtu odobratých vzoriek 11 vzoriek nevyhovelo v požadovaných parametroch požiadavkám platnej legislatívy (4,23 %), konkrétne 3 vzorky čerstvého masla, 2 vzorky jogurtov, 3 vzorky zrejúcich syrov a 3 vzorky zahustených mliečnych výrobkov.

- **Cielená kontrola mäsových výrobkov a škvarených živočíšnych tukov**

V rámci cieľenej kontroly bolo odobratých spolu 226 vzoriek, nevyhovelo 10 vzoriek (4,42 %). Bolo odobratých 157 vzoriek mäsových výrobkov, ktoré boli vyšetrené na zloženie, a to obsah mäsa. Na obsah mäsa nevyhoveli 3 vzorky (1,91 %) a jedna vzorka nevyhovela senzorickým požiadavkám. Spolu bolo odobratých 69 vzoriek škvarených živočíšnych tukov, ktoré boli vyšetrené na obsah voľných mastných kyselín a obsah peroxidov. Nevyhovelo 6 vzoriek (8,70 %), a to pre prekročenie obsahu peroxidov (3 vzorky), pre prekročenie obsahu voľných mastných kyselín (3 vzorky), pričom jedna vzorka nespĺnila požiadavky na oba ukazovatele a jedna vzorka nevyhovela požiadavkám na označenie (v označení chýbali povinné údaje výživovej hodnoty).

Predmetom cieľenej kontroly bola aj výsledovateľnosť. Spolu bolo vykonaných 384 kontrol, nedostatky neboli zistené. Pri tejto cieľenej kontrole boli zistené aj iné nedostatky, a to pri dvoch kontrolách sa zistil predaj po dátume spotreby a pri 5 kontrolách sa zistili nedostatky v označení výrobkov.

- **Cielená kontrola produktov rybolovu**

V rámci tejto cieľenej kontroly bolo spolu odobratých 116 vzoriek produktov rybolovu, nevyhovelo 5 vzoriek (4,31 %). Z toho bolo odobratých 36 vzoriek údených balených rýb na úrovni maloobchodu, ktoré boli vyšetrené na počet *Listeria monocytogenes*, všetky vzorky boli vyhovujúce. Ďalej bolo odobratých 31 vzoriek rybacích konzerv, ktoré boli odobraté na parazitologické vyšetrenie, všetky vzorky boli vyhovujúce. Pri jednej vzorke, ktorá bola odobratá na parazitologické vyšetrenie, sa zistilo nevyhovujúce označenie (na etikete boli deklarované sardinky v paradajkovej omáčke a v skutočnosti išlo o sardinky v rastlinnom oleji). Ďalej bolo odobraných 21 vzoriek obalovaných rybích prstov a filé, ktoré boli vyšetrené na obsah rybieho mäsa – dve vzorky boli nevyhovujúce (9,52 %); a ďalej bolo odobratých 28 vzoriek nespracovaných produktov rybolovu, ktoré boli vyšetrené na netto hmotnosť bez glazúry a označenie. Všetky vzorky vyhoveli v znaku netto hmotnosť bez glazúry; dve vzorky nevyhoveli požiadavkám na označenie (7,14 %) – v označení jednej vzorky nebol uvedený názov potraviny, fyzikálny stav, pridaná voda, nebola uvedená hmotnosť v slovenskom jazyku, nebol uvedený dátum zmrazenia (nesprávne bol uvedený dátum výroby), v zložení uvedené prídavné látky bez názvu kategórie, nesprávne uvedené výživové hodnoty a označenie jednej vzorky nespĺnilo požiadavku na veľkosť písma.

Predmetom cieľenej kontroly bola aj výsledovateľnosť. Spolu bolo vykonaných 199 kontrol, pri jednej kontrole boli zistené nedostatky (0,5 %) (nepredložené dostatočné dokumenty).

- **Cielená kontrola bezchybnosti mäsa z domácich kopytníkov a voľne žijúcej a farmovej zveri**

V termíne od 01.04.2018 do 31.12.2018 bola nariadená regionálnym veterinárnym a potravinovým správam cielená kontrola maloobchodu (*supermarkety, malé obchody, špecializované predajne*), veľkoobchodu a miest určenia v rámci výmen s inými členskými krajinami alebo pôvodom z tretích krajín so zameraním na *uvádzanie na trh*:

- mäsa z domácich kopytníkov (*bravčového, hovädzieho, ovčieho a kozieho mäsa*)
- mäsa z voľne žijúcej a farmovej zveri (srnčieho, jelenieho, mäsa z danielov, z diviačej zveri, z malej srstnatej a pernatej zveri) na jeho označovanie, sensorické vlastnosti a rezíduá veterinárnych liekov (RIL).

Vykonaných bolo 199 úradných kontrol, pri ktorých bolo *odobratých 125 vzoriek mäsa. V odobratých vzorkách neboli zistené nedostatky.*

- **Cielená kontrola zabezpečenia označovania bravčového, ovčieho, kozieho hydínového mäsa a produktov z nich**

Kontrola označovania predmetných druhov mias a produktov z nich bola zameraná na všetky fázy výrobného procesu – od zabitia, rozrobenia mäsa, skladovania, až po zabalenie a uvádzanie na trh konečnému spotrebiteľovi prostredníctvom maloobchodu, veľkoobchodu a prostredníctvom miest určenia v rámci výmen s inými členskými štátmi. Celkovo bolo prekontrolovaných 1582 prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, bolo vykonaných 4684 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 30 kontrolách (0,64 %).

- **Cielená kontrola internetového obchodu**

Predmetom cielenej kontroly bola kontrola registrácie prevádzkovateľov internetového predaja potravín v zmysle § 6 zákona o potravinách, kontrola sídla internetového predajcu v pôsobnosti danej RVPS, kontrola poskytnutia povinných informácií zobrazených na webovej stránke predajcu pred uzavretím zmluvy uzavretej na diaľku v zmysle § 3 zákona č. 102/2014 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pri predaji tovaru alebo poskytovaní služieb na základe zmluvy uzavretej na diaľku alebo zmluvy mimo prevádzkových priestorov predávajúceho a kontrola povinných údajov pri potravinách v zmysle článku 14 nariadenia parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom. Celkovo bolo prekontrolovaných 156 podnikateľských právnych subjektov, bolo vykonaných 165 úradných kontrol, nedostatky boli zistené pri 31 kontrolách (18,79 %).

- **Cielená kontrola tradične solených mäsových výrobkov – odber vzoriek na dusitany a dusičnany**

V roku 2018 bola vykonaná cielená kontrola, ktorej predmetom bol odber vzoriek **tradične solených mäsových výrobkov**, ktoré boli laboratórne vyšetrené na **dusitany a dusičnany**. Spolu bolo odobratých 57 vzoriek tradične solených mäsových výrobkov, všetky vzorky boli vyhovujúce.

- **Cielená kontrola na bitúnkoch, rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarňach pre mäsové výrobky, mraziarenských skladoch a maloobchodných prevádzkarňach v súvislosti s výskytom afrického moru ošípaných v niektorých krajinách EÚ a mimo EÚ**

V súvislosti s výrazným zhoršením nákazovej situácie, vzhľadom na výskyt afrického moru ošípaných u diviacej populácie v stredoeurópskom regióne (Česká republika, Maďarsko, Poľsko) ale tiež v pobaltských republikách a Rumunsku, Bulharsku a Belgicku (ďalej len AMO) a na riziko ilegálneho obchodovania s bravčovým mäsom, regionálne veterinárne a potravinové správy vykonávali:

- odbery vzoriek v miestach určenia zásielok bravčového mäsa (jatočných polovic a/alebo veľkospotrebitelských dielov), mletého bravčového mäsa, tepelne neopracovaných mäsových výrobkov a zásielok produktov z voľne žijúcej diviacej zveri pochádzajúcich z členských štátov EÚ (najmä hore uvedených krajín) a tretích krajín.

Tabuľka č. 116 Údaje získané zo systému KIČ k **31.12.2018**

<i>Odobraté vzorky k laboratórnemu vyšetreniu PCR – ASFV (africký mor ošípaných) zásielok bravčového mäsa, mäsa z diviaka a výrobkov v mieste určenia</i>						
SPOLU	Bravčové mäso chladené	Mrazené bravčové mäso	Mleté mäso	Mäsový prípravok	Tepelne neopracovaný mäsový výrobok	Mäso z diviaka
405	360	18	8	1	13	5

Tabuľka č. 117

<i>Odobraté vzorky k laboratórnemu vyšetreniu PCR – ASFV (africký mor ošípaných) zásielok bravčového mäsa, mäsa z diviaka a výrobkov v mieste určenia podľa krajiny pôvodu</i>							
Krajina pôvodu	Bravčové mäso chladené	Mrazené bravčové mäso	Mleté mäso	Mäsový prípravok	Tepelne neopracovaný mäsový výrobok	Mäso z diviaka	SPOLU
Poľsko	129	5	3	1	1		139
Maďarsko	23	4	1		5	1	34
ČR	65		1		7	4	77
Rakúsko	5						5
Nemecko	14	1	3				18
Belgicko	97	5					102
Španielsko	17	1					18
Holandsko	4	1					5
Francúzsko	3						3
Švédsko	1	1					2
Dánsko	1						1
Taliansko	1						1
SPOLU	360	18	8	1	13	5	405

Regionálne veterinárne a potravinové správy vykonali v termíne od 2.10. – 31.12.2018 celene 533 úradných kontrol v maloobchode, v rozrábkarňach, v spracovateľských prevádzkarňach pre mäsové výrobky a v skladoch, ktoré sú nahlásené ako miesto určenia kontrolu dokladov sprevádzajúcich zásielky v zmysle Vykonávacieho Nariadenia Komisie (EÚ) č. 931/2011

o požiadavkách na vysledovateľnosť stanovených nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002.

Pri úradných kontrolách *na bitúnkoch* s permanentným dozorom bola pri úradnej kontrole venovaná zvýšená pozornosť prehliadke ante mortem a post mortem u jatočných ošípaných pochádzajúcich z členských štátov EÚ ako aj ošípaných domáceho pôvodu cieleno na AMO.

Úradne odobraté vzorky na laboratórne vyšetrenie PCR metódou na detekciu nukleovej kyseliny vírusu – ASFV (africký mor ošípaných) na VÚ vo Zvolene boli negatívne.

- **Cielené sledovanie Vianoce 2018**

Pred Vianocami boli vykonané cielené kontroly. Spolu bolo vykonaných 1347 kontrol potravín živočíšneho a rastlinného pôvodu, pri ktorých sa zistilo 25 nedostatkov. Pri týchto kontrolách bolo odobratých 223 vzoriek potravín živočíšneho pôvodu, nevyhovelo 6 vzoriek (2,7 %).

10.7.2. Osobitné kontroly

V roku 2018 bolo vykonaných 5 osobitných kontrol:

- Odber vzoriek surového mlieka na dôkaz vírusu kliešťovej encefalitídy
- Monitoring antimikrobiálnej rezistencie 2018
- Kontroly v súvislosti s povoľovaním výnimiek z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov výrobcom tradične údeného mäsa a mäsových výrobkoch
- Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch
- Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel.

- **Odber vzoriek surového mlieka na dôkaz vírusu kliešťovej encefalitídy metódou PCR**

Kontrola bola zameraná na odber bazénových vzoriek surového ovčieho a surového kozieho mlieka na dôkaz vírusu kliešťovej encefalitídy metódou PCR a bola vykonávaná u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov, ktorí uvádzajú na trh surové ovčie a kozie mlieko, ktoré je určené na výrobu mliečnych výrobkov vyrobených zo surového mlieka a u výrobcov surového konzumného kozieho mlieka a surového konzumného ovčieho mlieka. Celkovo bolo odobratých 482 úradných vzoriek, pozitívne výsledky boli zistené v troch chovoch na produkciu surového mlieka.

- **Monitoring antimikrobiálnej rezistencie 2018**

Monitoring antimikrobiálnej rezistencie sa vykonáva v súlade s RK 2013/652/EÚ a zahŕňa izoláty salmonel, kamylobakterov, komenzálnych *E. coli* a *E. coli* produkujúcich enzýmy ESBL/AmpC získaných zo zvierat a z čerstvého mäsa z obchodnej siete.

V roku 2018 prebiehal monitoring antimikrobiálnej rezistencie izolátov salmonel, ktoré boli získané na farmách v rámci národných kontrolných programov salmonel u brojlerov, nosníc a výkrmových moriek a na bitúnkoch z koží z krku jatočných tiel brojlerov a výkrmových moriek, izolátov *Campylobacter jejuni*, komenzálnych *E.coli* a *E. coli* produkujúcich ESBL/AmpC enzýmy z cék brojlerov odobratých na bitúnkoch a izoláty *E.coli* produkujúcich ESBL/AmpC enzýmy v čerstvom mäse brojlerov, ktoré boli odobraté v obchode.

V rámci národných kontrolných programov bolo v roku 2018 získaných 58 izolátov salmonel z chovov brojlerov, 19 izolátov z chovov nosníc a 5 izolátov z výkrmových chovov moriek. Všetky

izoláty budú testované na 1. paneli antibiotík. Na bitúnkoch bolo získaných 115 izolátov salmonel z úradných kontrol, z ktorých bude otestovaných na 1. paneli antibiotík vybraných 85 izolátov.

Na účely monitoringu antimikrobiálnej rezistencie bolo odobratých 425 vzoriek cék z domácich chovov brojlerov na piatich hydinových bitúnkoch. Bolo vykonaných 425 testov na izoláciu a identifikáciu *Campylobacter spp.* (prevalencia 32,24 %) 151 testov na získanie rezistentných izolátov *E.coli* (prevalencia 100%) a 99 testov na získanie izolátov komenzálovej *E.coli*. Výsledky sú uvedené v Tab. Zo všetkých získaných izolátov bolo na testovanie vybraných 85 izolátov *Campylobacter jejuni*, 85 izolátov komenzálových *E.coli* a 105 izolátov *E.coli* produkujúcich ESBL/AmpC.

Tabuľka č. 118 Izoláty získané zo vzoriek cék brojlerov

<i>Campylobacter</i>	Počet izolátov	<i>E. coli</i> produkujúca enzýmy (fenotyp)	Počet izolátov
<i>C. jejuni</i>	100	AmpC	35
<i>C. coli</i>	18	ESBL	53
<i>C. jejuni+C. coli</i>	11	ESBL+AmpC	17
<i>C. spp. (iný)</i>	4	Prítomné/netestované	46
Neprítomný	293	Neprítomné	0
Spolu vyšetrení	426		151

V obchodnej sieti bolo odobratých 149 vzoriek čerstvého mäsa brojlerov. Z týchto vzoriek bolo získaných 116 rezistentných kmeňov *E.coli*, ktoré produkujú enzýmy ESBL/AmpC a otestovaných bude 105 izolátov.

Tabuľka č. 119

<i>E. coli</i> produkujúca enzýmy (fenotyp)	Počet izolátov
AmpC	26
ESBL	63
ESBL+AmpC	15
Prítomné/netestované	12
Neprítomné	33
Spolu vyšetrení	149

Antimikrobiálne látky určené na testovanie citlivosti, prahové hodnoty a rozsahy koncentrácií, ktoré sa majú použiť na testovanie antimikrobiálnej citlivosti izolátov, sú stanovené v RK 2013/652/EÚ. Izoláty salmonel, komenzálových *E. coli* a *E. coli* produkujúcich enzýmy ESBL/AmpC sú testované na 1. paneli, ktorý obsahuje 14 antibiotík. Izoláty *E.coli* produkujúce ESBL/AmpC a izoláty komenzálových *E. coli* a salmonel, ktoré sú rezistentné na cefotaxím alebo ceftazidím alebo meropeném sú testované na 2. paneli, ktorý obsahuje 10 antibiotík.

Údaje z monitoringu budú po vyhodnotení zasielané podľa požiadaviek RK 2013/652/EÚ Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín.

- **Kontroly v súvislosti s povoľovaním výnimiek z uplatňovania maximálnych hodnôt obsahu polycyklických aromatických uhľovodíkov výrobcom tradične údeného mäsa a mäsových výrobkoch**

Zmenou nariadenia Komisie (ES) č.1881/2006 Európska komisia doplnila v článku 7 svojím nariadením (EÚ) č. 1327/2014 nový odsek 6, ktorým odchylné od článku 1 nariadenia 1881/2006 umožnila niektorým členským štátom a medzi nimi aj Slovenskej republike povoliť uvádzanie na svojom trhu tradične údeného mäsa a údených mäsových výrobkov, údených na ich území a určených na spotrebu na ich území s hodnotami PAU vyššími ako hodnoty stanovené v bode 6.1.4 prílohy nariadenia Komisie (ES) 1881/2006, za predpokladu, že uvedené výrobky sú v súlade s maximálnymi hodnotami obsahu platnými pred 1. septembrom 2014, t. j. 5,0 µg/kg pre benzo(a)pyrén a 30,0 µg/kg pre sumu benzo(a)pyrénu, benz(a)antracénu, benzo(b)fluoranténu a chryzénu.

V roku 2018 pokračovali RVPS v monitorovaní tradične údeného mäsa a mäsových výrobkov s povolenými výnimkami z uplatňovania max. hodnôt obsahu PAU. Monitorovanie sa týkalo 10 PPP, u ktorých príslušné RVPS vykonali spolu 18 kontrol (na mieste v prevádzkarni). K 31.12.2018 bolo v SR 8 PPP s povolenými výnimkami (1 PPP ukončil činnosť a druhý PPP ukončil činnosť tradičného údenia).

Súčasťou monitorovania bol aj odber vzoriek. Spolu bolo odobratých 19 vzoriek. 15 vzoriek bolo vyšetrených na PAU, nevyhoveli dve vzorky (13,33 %) a 8 vzoriek bolo vyšetrených na sensorické vlastnosti s vyhovujúcim výsledkom.

- **Úradné kontroly označovania a používania prídavných látok v mäsových výrobkoch a mäsových prípravkoch**

V roku 2018 inšpektori RVPS vykonali v prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov a v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov úradné kontroly označovania a používania prídavných látok podľa nariadenia (ES) č.1333/2008 a úradné kontroly označovania mäsových výrobkov a mäsových prípravkov z hľadiska prídavných látok podľa nariadenia (EÚ) č. 1169/2011 na overenie informovania spotrebiteľa. V prevádzkarňach na výrobu mäsových výrobkov bolo vykonaných 219 úradných kontrol, pri ktorých boli zistené 4 nedostatky (3x prekročenie maximálneho limitu E316 a jeden krát nedostatky v označovaní prídavných látok) a 55 kontrol v prevádzkarňach na výrobu mäsových prípravkov (zistené tri nedostatky, ktoré sa týkali označovania prídavných látok).

- **Kontrola čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel**

Podľa Rozhodnutia Komisie č.2013/652/EÚ o monitorovaní a ohlasovaní antimikrobiálnej rezistencie u zootických a komenzálnych baktérii a záverov z auditu DG(SANTE)/2015-7593 z Potravinového a veterinárneho úradu (FVO) v prevádzkarňach v SR v dňoch 9.-13.11.2015, ŠVPS SR nariadila RVPS vykonávanie úradných kontrol čistoty (stupňa znečistenia) zvierat prisúvaných do schválených prevádzkarní pre zabíjanie domácich kopytníkov (ďalej len „bitúnok“) a kontrol hygienických procesov pri jatočnom opracovaní ich tiel.

Kontroly čistoty zvierat sú permanentnou súčasťou prehliadky ante mortem, pričom prevádzkovateľ v prípade zistených nedostatkov musí prijímať na všetkých stupňoch produkcie a spracovania nápravné opatrenia.

Komplexné úradné kontroly čistoty zvierat prisúvaných na bitúnok, ich znečistenia počas ustajnenia pred zabitím, ako aj overovanie plnenia povinností prevádzkovateľom bitúnku ŠVPS SR nariadila vykonávať v polročných intervaloch. Počas kalendárneho roka bolo

takto vykonaných 140 úradných kontrol na bitúnkoch pre zabíjanie hovädzieho dobytku a oviec. Na bitúnkoch schválených na zabíjanie jatočných ošípaných bolo vykonaných 93 úradných kontrol.

Prevádzkovatelia 32 bitúnkov mali pre r. 2018 v uzatvorených zmluvách z dodávateľmi jatočného hovädzieho dobytku požiadavku na čistotu zvierat, pričom počas kontrolovaného obdobia u 5 dodávateľov zvierat uplatnili sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat. V prípade ošípaných malo 32 prevádzkovateľov bitúnkov v uzatvorených zmluvách s dodávateľmi požiadavku na čistotu zvierat, pričom počas kontrolovaného obdobia u 6 dodávateľov zvierat uplatnili sankčný postih pri dodávke znečistených jatočných zvierat.

Čistenie hovädzieho dobytku tam, kde to bolo z hygienického a technického hľadiska možné, sa vykonávalo u 56 prípadov vystrihovaním fekálnych nečistôt zo srsti počas ante mortem alebo post mortem veterinárnej prehliadky pred vykrcením a pred sťahovaním kože. Povrchová kontaminácia mäsa (tiel) črevným a bachorovým obsahom pri vykoľovaní a jej nevyhovujúci spôsobom odstraňovania bol zistený v jednom prípade.

Dočistenie znečistených dodaných jatočných ošípaných sa vykonávalo v 51 prípadoch intenzívnym sprchovaním pred zabitím. Zisťovaná povrchová kontaminácia mäsa (jatočných tiel) črevným obsahom a žlčou po vykoľovaní sa odstraňovala vyhovujúcim spôsobom (orezaním).

10.8. Politika kvality

Podľa § 9a odsek 8 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a podľa nariadenia (EÚ) č.1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny vykonávajú orgány štátnej veterinárnej a potravinovej správy na trhu úradnú kontrolu poľnohospodárskych výrobkov a potravín s chráneným označením pôvodu (CHOP), s chráneným zemepisným označením (CHZO) a s označením zaručenej tradičnej špeciality (ZTŠ). Súčasťou úradných kontrol je aj kontrola oprávnenosti použitia symbolu EÚ na týchto potravinách.

V roku 2018 bolo v obchodnej sieti vykonaných spolu 1271 úradných kontrol, pri ktorých boli skontrolované potraviny rastlinného aj živočíšneho pôvodu s chráneným označením. Spolu bolo prekontrolovaných 3148 výrobkov, z toho bolo 561 výrobkov s chráneným označením pôvodu, 2083 výrobkov s chráneným zemepisným označením a 504 výrobkov s označením zaručená tradičná špecialita. Tradične išlo najmä o výrobky z Českej republiky a zo Slovenska, potom výrobky vyrobené v Taliansku, Španielsku, Francúzsku, Grécku, Maďarsku a v iných krajinách.

Pri kontrolách neboli zistené žiadne nedostatky.

• Osobitné kontroly

Na základe výzvy Európskej komisie sa SR v roku 2018 zapojila do pilotnej iniciatívy, zameranej na kontrolu výrobkov s chránenými označeniami v obchodnej sieti. Cieľom kampane bolo prispieť aj takýmto spôsobom do boja proti falšovaniu potravín v Európskej únii. Dôvodom spustenia iniciatívy je skutočnosť, že v mnohých členských štátoch EÚ sa doposiaľ nevykonávali úradné kontroly výrobkov s chránenými označeniami, zamerané na správnosť a oprávnenosť používania chráneného označenia v obchodnej sieti. V SR sa kontroly vykonávali aj v predchádzajúcich rokoch. Do kampane bolo vybratých 6 výrobkov zo šiestich krajín, ktoré boli predmetom úradných kontrol v celej EÚ.

Išlo o tieto výrobky:

1. **České pivo** – výrobok s chráneným zemepisným označením (PGI), Česká republika
2. **Roquefort** – výrobok s chráneným označením pôvodu (PDO), Francúzsko
3. **Münchener Bier** - výrobok s chráneným zemepisným označením (PGI), Nemecko
4. **Kalamata** - výrobok s chráneným označením pôvodu (PDO), Grécko
5. **Prosciutto di Parma** – výrobok s chráneným označením pôvodu (PDO), Taliansko
6. **Jabugo** - výrobok s chráneným označením pôvodu (PDO), Španielsko.

Od 16.10.2018 do 25.12.2018 desať vybraných RVPS vykonalo spolu 41 kontrol v maloobchodných predajniach, pri ktorých bolo skontrolovaných 24 mäsových výrobkov Prosciutto di Parma a 27 syrov Roquefort. Mäsový výrobok Jabugo nebol pri kontrolách zistený. Predmetom kontrol bolo:

1. Prítomnosť chráneného názvu výrobku v predpísanej podobe.
2. Prítomnosť symbolu Únie pre príslušné chránené označenie a v prípade potreby tiež ďalšie údaje uvedené v príslušnej špecifikácii výrobku.
3. Veľkosť symbolu Únie v prípade podozrenia nedodržania predpísaných rozmerov.
4. Kontrola podobných výrobkov, či nedochádza k neoprávnenému používaniu alebo zneužívaniu chráneného názvu.

Pri vykonaných kontrolách neboli zistené nedostatky. Výsledky kontrol boli prostredníctvom MPRV SR zaslané na EK.

10.9. Kontroly označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa podľa nariadenia (ES) č. 1760/2000/ES zo 17. júla 2000, ktorým sa zavádza systém pre identifikáciu a registráciu hovädzieho dobytku a ktoré sa týka označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa

V Slovenskej republike bolo v roku 2018 vykonaných spolu 2651 kontrol **označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z hovädzieho mäsa** vo všetkých fázach výroby od bitúnkov a rozrábkarní mäsa, skladov, miest určenia až po predaj konečnému spotrebiteľovi.

Na 103 bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie hovädzieho dobytku, sa počas roku 2018 vykonalo spolu 111 kontrol označovania hovädzieho mäsa a výrobkov z neho, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

Na rozrábkarňach vo výrobe hovädzieho mäsa sa v roku 2018 vykonalo spolu 316 kontrol bez zistených nedostatkov.

V skladoch, baliarňach a u distribútorov bolo vykonaných spolu 100 kontrol, všetky bez zistených nedostatkov.

V kontrolovaných maloobchodných, ambulatných a stánkových predajniach bolo vykonaných 966 kontrol – bez zistených nedostatkov.

V stredných predajniach bolo 514 kontrol, bez zistení nedostatkov.

Hypermarkety a supermarkety – spolu vykonaných 644 kontrol, pri ktorých bolo zistených 13 nedostatkov. Z toho bolo 9 x nesprávne označenie (nečitateľné, nedostatočné, nesprávne, neuvedená krajina zabíjania, ani schvaľovacie číslo bitúнку, teľacie mäso chýbajúci vek zvieratá pri porážke, mleté mäso – chýbal údaj „PRIPRAVOVANÉ“) a 4 x porušená možnosť správnej vysledovateľnosti (sprievodné doklady neboli v predajni, neuchovávanie originálnych etikiet, nezhoda v dokladoch).

Za uvedené nedostatky bolo navrhnuté 4 x správne konanie, a udelených 11 opatrení na mieste.

10.10. Kontroly odstraňovania špecifikovaného rizikového materiálu na schválených bitúnkoch a schválených rozrábkarňach

V roku 2018 vykonali spolu úradní veterinárni lekári RVPS v SR 168 kontrol na 109 schválených bitúnkoch, ktoré sú schválené na zabíjanie domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) zameraných na odstraňovanie a likvidáciu špecifikovaného rizikového materiálu (ďalej len „ŠRM“) z jatočných tiel. Pri kontrolách odstraňovania ŠRM na bitúnkoch neboli zistené nedostatky.

V rozrábkarňach mäsa domácich kopytníkov (hovädzí dobytok, ovce, kozy) bolo v roku 2018 vykonaných spolu 27 kontrol, pri ktorých neboli zistené nedostatky.

10.11. Domáce zabíjačky

Na základe národnej legislatívy bolo v roku 2018 nahlásených 735 domácností, v ktorých sa vykonalo 1647 domácich zabíjačiek ošípaných. V oblastiach so zvýšeným rizikom výskytu svalovca bolo odobraných spolu 194 ks vzoriek na laboratórne vyšetrenie trichinelózy. Všetky vyšetrenia boli negatívne.

Na zabíjanie hovädzieho dobytku u chovateľa bolo v roku 2018 nahlásených spolu 6151 domácich zabíjačiek hovädzieho dobytku, z toho bolo zabitých 3616 ks do 24 mesiacov veku a 2587 ks vo veku nad 24 mesiacov. Odobraté boli vzorky od 4 zvierat na vyšetrenie BSE. Všetky vyšetrenia boli negatívne.

V druhom polroku 2018 bolo v rámci domácich zabíjačiek nahlásených aj 120 domácností, v ktorých zabili spolu 978 ks oviec a 35 domácností, v ktorých bolo zabitých 69 ks kôz.

10.12. Skúšky vyškolených poľovníkov

V roku 2018 bolo v SR vykonaných 12 školení žiadateľov na udelenie certifikátu na prvé vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, ktorých sa zúčastnilo 299 poľovníkov.

Po absolvovaní školení sa konalo v SR 20 skúšok v rôznych termínoch a na rôznych miestach, ktorých sa zúčastnilo spolu 296 poľovníkov.

Úspešným absolventom skúšky vystavila ŠVPS SR certifikát na prvé vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti 5 rokov.

V roku 2018 sa konalo aj 29 preškolení poľovníkov, ktorým skončila platnosť certifikátu. Preškolení sa zúčastnilo spolu 919 poľovníkov. Všetkým účastníkom preškolenia vystavila ŠVPS SR nové certifikáty s dobou platnosti na ďalších 5 rokov.

V roku 2018 ŠVPS SR vystavila spolu 1 243 certifikátov na prvé vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s dobou platnosti 5 rokov (školenia, preškolenia, zmeny pôsobností, poškodenia/straty certifikátov...).

10.13. Značka kvality SK 2018 – potraviny živočíšneho pôvodu

Okrem kontrol vykonaných v zmysle zákona o potravinách, boli inšpektormi RVPS v roku 2018 vykonané aj kontroly v zmysle „Národného programu podpory poľnohospodárskych výrobkov a potravín“, keďže podľa „Zásad posudzovania a udeľovania Značky kvality SK na poľnohospodárske výrobky a potraviny“, vykonávajú kontrolu dodržiavania podmienok udeľovania národnej značky u registrovaných výrobkov orgány štátnej veterinárnej

a potravinovej správy. Pri kontrolách inšpektori zisťovali, či výrobok spĺňa všetky požiadavky uvedené v štatúte Značky kvality SK, t.j. najmä či:

- výrobca spĺňa požiadavky zákona o potravinách, ako aj príslušnej národnej a európskej legislatívy vzťahujúcej sa k predmetnému výrobku,
- výrobok spĺňa parametre uvedené v technickej dokumentácii, ktorú výrobca ako prílohu predkladal k žiadosti o udelenie značky; inšpektori venovali osobitnú pozornosť posúdeniu údajov v kolónke „nadštandardné kvalitatívne vlastnosti“
- výrobok spĺňa požiadavku na predpísané % zastúpenia surovín domáceho pôvodu,
- všetky fázy výrobného procesu sú uskutočňované na území Slovenskej republiky, s výnimkou surovín z dovozu,

V roku 2018 sa v SR konalo 4x udeľovanie ZK SK .

Prvý krát (apríl 2018) podalo 5 prevádzkovateľov potravinárskych podnikoch 5 žiadostí na udelenie ZK SK na spolu 20 výrobkov.

Druhý krát (máj - júl 2018) podalo 27 prevádzkovateľov potravinárskych podnikoch 27 žiadostí na udelenie ZK SK na spolu 149 výrobkov.

Tretí krát (september – október 2018) podalo 5 prevádzkovateľov potravinárskych podnikoch 5 žiadostí na udelenie ZK SK na spolu 12 výrobkov.

Štvrtý krát (november - december 2018) podalo 24 prevádzkovateľov potravinárskych podnikoch 24 žiadostí na udelenie ZK SK na spolu 94 výrobkov.

Inšpektori RVPS v SR vykonali na základe žiadostí PPP spolu 61 kontrol na udelenie ZK SK, ZK SK GOLD, na predĺženie ZK SK a na predĺženie ZK SK GOLD, pri ktorých skontrolovali spolu 275 výrobkov živočíšneho pôvodu.

10.14. Opatrenia na zabezpečenie účinnosti

10.14.1. Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov

Opatrenia na zabezpečenie dodržiavania predpisov prevádzkovateľmi potravinárskych podnikov a inými príslušnými výrobcami a prevádzkovateľmi podnikov sú uvedené v bodoch 10.1. a 10.2.

10.14.2. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol

• Nové, aktualizované alebo revidované postupy kontroly

V záujme zabezpečenia jednotného postupu vykonávania úradných/veterinárnych kontrol produktov živočíšneho pôvodu v Slovenskej republike ŠVPS SR vypracovala 56 nových alebo aktualizovaných dokumentovaných postupov a ďalších informácií určených pre RVPS. Ide napr. o: Postup odberu vzoriek a laboratórneho vyšetrenia produktov živočíšneho pôvodu pri úradných kontrolách na rok 2018; usmernenie domácich zabíjačiek hovädzieho dobytku a ošípaných na rok 2018; usmernenie postupu znižovania frekvencie odberu vzoriek z povrchov tiel domácich kopytníkov na mikrobiologickú analýzu na malých bitúnkoch a usmernenie postupu znižovania odberu vzoriek na mikrobiologickú analýzu v prevádzkarňach pre mleté mäso a mäsové prípravky v malých množstvách; aktualizácia metodického pokynu pre manipuláciu s voľne žijúcou zverou a pre prehliadku voľne žijúcej zveri po ulovení; usmernenie úradných kontrol výrobkov s chráneným označením v rámci

kampane EÚ; usmernenie postupu týkajúce sa výnimky z označovania vajec; usmernenie týkajúce sa cielených kontrol odberu vzoriek mäsa a mäsových výrobkov v súvislosti s africkým morom ošípaných, usmernenie týkajúce sa umiestňovania na trh medu s falošným certifikátom a ďalšie usmernenia týkajúce sa cielených kontrol; pokyny na vyhodnotenie veterinárnych kontrol za príslušný rok.

- **Iniciatívy v oblasti odbornej prípravy**

Na základe Národného plánu vzdelávania sa v oblasti produktov živočíšneho pôvodu na rok 2018 uskutočnilo 11 školení. Zoznam školení je v tabuľke. Okrem toho sa veterinári inšpektori pre hygienu potravín živočíšneho pôvodu zúčastnili aj ďalších školení v rámci vzdelávacích aktivít organizovaných v ostatných oblastiach v rámci Národného programu vzdelávania organizovaného IVVL (napr. správne konanie v praxi, rezíduá pesticídov, TRACES).

V roku 2018 sa 5 veterinárnych inšpektorov zúčastnilo školení v 4 oblastiach organizovaných Európskou komisiou v rámci programu „Better Training for Safer Food“.

V roku 2018 sa 11 úradných veterinárnych lekárov RVPS zúčastnilo v rámci 3 školení organizovaných VPÚ, ktoré sa týkali vyšetrovania vzoriek na prítomnosť *Trichinella sp.*

V roku 2018 sa niektorí inšpektori zúčastnili odborných seminárov napr. 5. medzinárodný seminár - Zdravotná problematika v chovoch včiel (Brno, 08.02.2018), HYGIENA ALIMENTORUM-Bezpečnosť a kvalita hydinového mäsa, vajec, produktov rybolovu a zveriny, Štrbské Pleso 16.-18.5.2018; XLVIII. Lenfeldovy a Höklovy dny 2018, (17.-18.10.2018 Brno, ČR).

Tabuľka č. 120 Školenia v rámci Národného programu vzdelávania – produkty živočíšneho pôvodu v roku 2018

Dátum	Názov školenia	Počet účastníkov
12.3.2018	Veterinárne kontroly a úradné kontroly potravín v sektore mlieka -salaše, kód aktivity HP 1	88
13.3.2018	Veterinárne kontroly a úradné kontroly v sektore med, kód aktivity HP 2;	81
15.-16.3.2018	Veterinárne kontroly a úradné kontroly potravín živočíšneho pôvodu na rok 2018, plánovanie a odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu, kód aktivity HP 3	99
16.-17.4.2018	Veterinárne kontroly a úradné kontroly potravín v sektore čerstvé mäso hydinové mäso a vajcia; kód aktivity HP 4	80
25.-26.4. 2018	Veterinárne kontroly v sektore mäso domácich kopytníkov; kód aktivity HP 5;	95
15.5.2018	Veterinárne kontroly a úradné kontroly potravín v sektore zverina, mäsové prípravky a mleté mäso; kód aktivity HP 6	60
25.5.2018	Vzdelávanie úradných veterinárnych asistentov kód aktivity HP 7	28
20.9.2018	Veterinárne kontroly a úradné kontroly v sektore mäsových výrobkov a produktov rybolovu HP 9	93
11.-12.10.2018	Veterinárne kontroly v sektore mlieka; kód aktivity HP 8	86

24.-26.10.2018	Veterinárne kontroly v sektore mäso domácich kopytníkov na všetkých stupňoch produkcie a distribúcie a potencionálne nebezpečenstvá pre zdravie ľudí a zvierat; kód aktivity HP 10;	82
22.-23.11.2018	Aktuálne informácie týkajúce sa úradných kontrol potravín živočíšneho pôvodu; kód aktivity HP 11	80

Tabuľka č. 121 Školenia v rámci programu „Better Training for Safer Food“

Názov školenia	Počet účastníkov
Hygiena potravín na úrovni prvovýroba - vodné živočíchy	1
Príprava a riadenie epidémií z potravín	1
Nové techniky vyšetrovania potravín	2
Kontroly kontaminantov v potravinách a krmivách, 1. časť	1

V roku 2018 ŠVPS SR zorganizovala 2 pracovné porady týkajúce sa produktov živočíšneho pôvodu, ktorých sa zúčastnili príslušní zástupcovia RVPS.

- **osobitné iniciatívy v oblasti kontroly**

V roku 2018 bolo vykonaných 14 cielených kontrol produktov živočíšneho pôvodu a 5 osobitných kontrol. Podrobnosti sú uvedené v časti 12.7. tejto správy.

Od 1. januára 2017 nadobudol účinnosť zákon č.376/2016 Z. z, ktorým sa novelizoval zákon č.152/1995 Z. z. o potravinách, na základe ktorého potraviny po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti, len ak sú bezpečné, môže prevádzkovateľ bezodplatne previesť charitatívnym organizáciám. ŠVPS SR vedie na svojej internetovej stránke aktuálny zoznam zaregistrovaných charitatívnych organizácií pre nakladanie s potravinami po uplynutí dátumu minimálnej trvanlivosti podľa § 6 ods.7 zákona č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov. K 31.12.2018 bol ich počet 21.

Výsledky úradných kontrol potravín sú zverejňované na webe na Portáli úradných kontrol - <http://www.svps.sk/puk/>.

- **poskytovanie poradenstva alebo informácií prevádzkovateľom potravinárskych podnikov**

Zástupcovia ŠVPS SR sa v roku 2018 tak ako v predchádzajúcich rokoch zúčastňovali ako lektori v rámci rôznych školiacich seminárov organizovaných súkromnými organizáciami pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov (napr. školenia pre salaše pred začiatkom salašnickej sezóny organizované Zväzom chovateľov oviec a kôz na Slovensku)

Tiež boli vypracované odpovede na otázky v novinách. Odborní zamestnanci poskytujú odborné informácie na základe požiadaviek prevádzkovateľov potravinárskych podnikov telefonicky, elektronicky ale aj pri návštevách prevádzkovateľov potravinárskych podnikov.

V roku 2018 vykonala ŠVPS SR ako organizátor prostredníctvom IVVL 12 školení a 29 preškolení poľovníkov, na získanie certifikátu na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení.

Následne po školeniach nových žiadateľov o udelenie certifikátu bolo vykonaných **20 skúšok** poľovníkov v rôznych termínoch a na rôznych miestach v SR.

V roku 2018 vystavila Štátna veterinárna a potravinová správa SR spolu 1 243 nových certifikátov (školenia, preškolenia, zmeny pôsobností, poškodenia/straty certifikátov...).

K 31.12.2018 bolo v Slovenskej republike platných 3 224 certifikátov na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste po ulovení, s **dobou platnosti 5 rokov, vystavených ŠVPS SR.**

Prevádzkovatelia potravinárskych podnikov sú o aktuálnych informáciách, ktoré sa týkajú postupov ŠVPS SR vo vzťahu k prevádzkovateľom potravinárskych podnikov a o legislatíve informovaní prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svsr.sk/>. Na internetovej stránke je pre prevádzkovateľov potravinárskych podnikov zverejnený aktuálny zoznam schválených prevádzkarní pre produkty živočíšneho pôvodu.

10.15. Audity FVO

V roku 2018 sa uskutočnil jeden audit Európskej komisie – Audity a analýza zdravia a potravín [nový názov Potravinového a veterinárneho úradu (FVO)], ktorý sa týkal zhodnotenia systému úradných kontrol týkajúcich sa materiálov prichádzajúcich do styku s potravinami (DG SANTE 2018-6375 v dňoch 23.-31. januára 2018).

10.15.1. Opatrenia prijaté na zabezpečenie účinného fungovania služieb úradných kontrol

V roku 2018 sa vykonal v dňoch od 26.11.2018 do 30.11.2018 audit expertov z Čínskej ľudovej republiky zameraný na mlieko a mliečne výrobky vyrobené na Slovensku.

11. Laboratórna diagnostika

Laboratórnú diagnostiku vykonával v rámci úradnej kontroly v oblasti ochrany zdravia zvierat, bezpečnosti a kvality potravín, surovín a krmív od 1.1.2018 do 31.12.2018 Štátny veterinárny a potravinový ústav na 3 Veterinárnych a potravinových ústavoch a 1 Veterinárnom ústave. Spolu v týchto diagnostických laboratóriách v roku 2018 pracovalo 270 pracovníkov, z toho 139 vysokoškolsky vzdelaných, 101 stredoškolsky vzdelaných a 30 pomocného personálu.

11.1. Úradné laboratóriá – Štátny veterinárny a potravinový ústav v Dolnom Kubíne

Veterinárny a potravinový ústav Bratislava s detašovaným skúšobným laboratóriom Nitra

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- na vyšetrenie salmonel,
- vykonávanie rádiologických kontrol životného prostredia, tak ako sú definované v Technickej správe Medzinárodnej agentúry pre atómovú energiu vrátane vzoriek vstupných a výstupných surovín, polotovarov a hotových produktov poľnohospodárskej výroby, lesného a vodného hospodárstva ako aj základné prvky životného prostredia,
- monitorovanie prítomnosti hormonálnych látok, ich rezíduí v živých zvieratách a v jednotlivých produktoch (matriciach) živočíšneho pôvodu,
- analýzy produktov rastlinného a živočíšneho pôvodu na obsah rezíduí pesticídov, 3-MCPD, solanínu, vykonával rozbery pre zistenie falšovania liehu a medu.

Väčšina odborných činností je sústredená na 1 pracovisku – Botanická 17 v Bratislave. Detašované pracovisko v Nitre vykonávalo iba úlohy súvisiace s činnosťou Národného referenčného laboratória pre mlieko a mliečne výrobky a referenčného laboratória rádiometrie a rádiológie.

Veterinárny a potravinový ústav Dolný Kubín s detašovaným skúšobným laboratóriom Prešov

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- oblasť listérií a kamylobakterov a verotoxinogénnych *E. coli*,
- analýzy rezíduí antibiotík podľa Nariadenia 2377/90 EC vrátane použitia screeningových a post screeningových metód,
- analýzy aditívnych látok v potravinách, analýzy PAU,
- analýzy medu na rezíduá ATB a dôkaz falšovania medu,
- analýzy na úseku chorôb rýb a produktov rybolovu, dôkaz falšovania druhov rýb,
- analýzy v oblasti antimikrobiálnej rezistencie,
- analýzy GMO v potravinách.

Veterinárny ústav Zvolen

Vykonával analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- úlohy monitorovania chorôb zvierat a preventívnu kontrolu prenosných ochorení a ich diagnostiku,
- spoluprácu pri vypracovaní národných programov ozdravovania pre jednotlivé druhy zvierat,
- vykonávanie epidemiologických štúdií, vyšetrení ochorení zvierat v rámci ozdravovacích, eradikačných a kontrolných programov ako i programov monitorovania besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, zhubnej katarálnej horúčky oviec, transmisívnych spongiformných encephalopatií u hovädzieho dobytku a oviec a pod.,
- vykonávanie monitoringu nových ochorení napr. Schmalenbergov vírus, Africký mor ošípaných a pod.,
- zhromažďovanie údajov národnej databanky výskytu klasického moru ošípaných u domácich ošípaných a u diviakov, besnoty u domácich a voľne žijúcich zvierat, bovinnej spongiformnej encefalopatie, scrapie a genotypizácie oviec.

Veterinárny a potravinový ústav Košice

Vykonával analýzy vzoriek potravín a surovín živočíšneho a rastlinného pôvodu, analýzy vzoriek v oblasti ochrany zdravia zvierat. Špecializoval sa najmä na:

- vykonávanie analýz podľa národného programu kontroly na stanovenie prítomnosti dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách,
- vykonávanie analýz chemických prvkov a ťažkých kovov,
- analýzy mykotoxínov,
- skúšanie krmív živočíšneho a rastlinného pôvodu so zameraním na diagnostiku prítomnosti živočíšnych proteínov v krmivách.

11.2. Vyhodnotenie údajov o laboratórnom vyšetrení a analýzach úradných vzoriek

11.2.1 Súhrnné správy

Z údajov z laboratórneho vyšetřovania vo veterinárnych a potravinových ústavoch a veterinárnom ústave vypracovali pracovníci odboru laboratórnej diagnostiky tieto súhrnné správy:

- Správa o trendoch a zdrojoch zoonóz, pôvodcov zoonóz a ich antimikrobiálnej rezistencii u zvierat, v potravinách a krmivách za rok 2017, ktorá bola zaslaná do Európskeho úradu pre bezpečnosť potravín
- Správa o zoonózach, alimentárnych nákazách a nákazách z vody v Slovenskej republike za rok 2017
- Správa o kontrole rezíduí pesticídov v potravinách za rok 2017 (spracovaná 2x: 1x pre potreby EFSA v predpísaných formátoch a rozsahu a 1x pre MPRV SR s podrobným komentárom k výsledkom)

11.2.2. Vyhodnotenie niektorých monitorovacích programov za rok 2018

11.2.2.1. Vyhodnotenie kontroly rezíduí pesticídov v potravinách rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2018

Kontrola rezíduí pesticídov v potravinách vychádza z aktuálnej legislatívy EÚ. Na ŠVPS SR bol pre rok 2018 vypracovaný „Viacročný kontrolný program pre rezíduí pesticídov v potravinách a detskej výžive v SR“, ktorý bol schválený na MPRV SR. (Kontrola detskej výživy sa vykonáva v rezorte Ministerstva zdravotníctva SR, ktoré zároveň poskytuje podklady do tohto programu). V uvedenom dokumente bol určený druh a počet vzoriek potravín, ktoré sa majú analyzovať v rokoch 2018 až 2020 ako aj rozsah analytov, ktoré sa majú v odobratých vzorkách v danom roku analyzovať. Predmetom kontroly sú podľa viacročného plánu vzorky potravín, pochádzajúcich od domácich pestovateľov, vzorky pochádzajúce z krajín EÚ ako aj vzorky pochádzajúce z tretích krajín. Analýzou vzoriek odobratých na zisťovanie prítomnosti a množstva rezíduí pesticídov je poverený ŠVPÚ - VPÚ Bratislava, národné referenčné laboratórium pre rezíduá pesticídov.

Výsledky kontroly za rok 2018

Inšpektori RVPS odobrali na analýzu rezíduí pesticídov 414 vzoriek ovocia, zeleniny, obilia, strukovín a olejnín ako aj výrobkov z nich, 34 vzoriek hovädzieho tuku, slepačích vajec, mlieka a rýb. Potraviny pochádzali z domácej produkcie, zo štátov EÚ a z tretích krajín. V 268 analyzovaných vzorkách t. j. v 59,8 % z celkového počtu vzoriek bola zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu. Kontrola prítomnosti rezíduí pesticídov sa vykonáva aj pri importe ovocia, zeleniny alebo iných určených potravín z tretích krajín v mieste vstupu. V roku 2018 boli odobraté a analyzované vzorky z 31 takýchto zásielok.

Porušenie platnej potravinovej legislatívy sme zaznamenali u 10 vzoriek (2,2 %), ktoré boli vyhodnotené po započítaní neistoty merania ako „nevyhovujúce“.

Prehľad výsledkov analýz je zhrnutý v nasledovnej tabuľke:

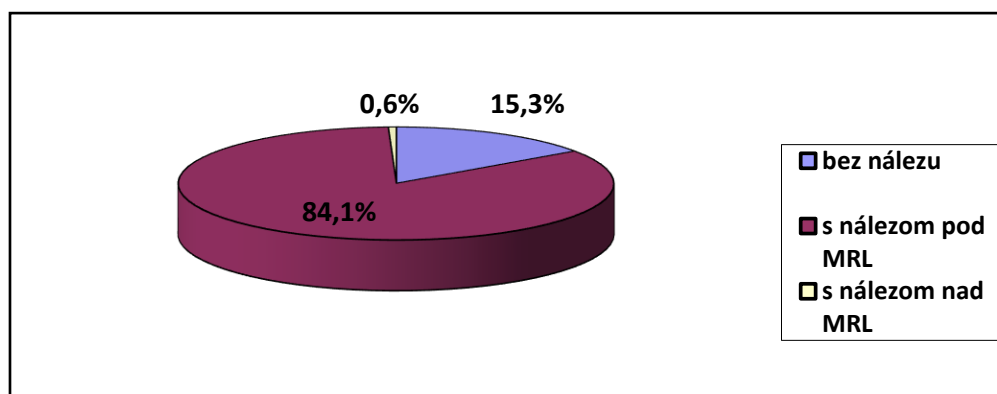
Tabuľka 122 Kontrola rezíduí pesticídov v roku 2018

Kategória potravín	Počet vzoriek			
	celkom	< LOQ**	>LOQ	nad MRL (vyhodnotené ako nevyhovujúce)
Ovocie	189	29	160	1
Zelenina	162	84	78	5
Ostatné potraviny rastlinného pôvodu	63	45	18	4
Potraviny živočíšneho pôvodu	34	22	12	
BIO potraviny*	12	12	0	
SPOLU	448	180	268	10

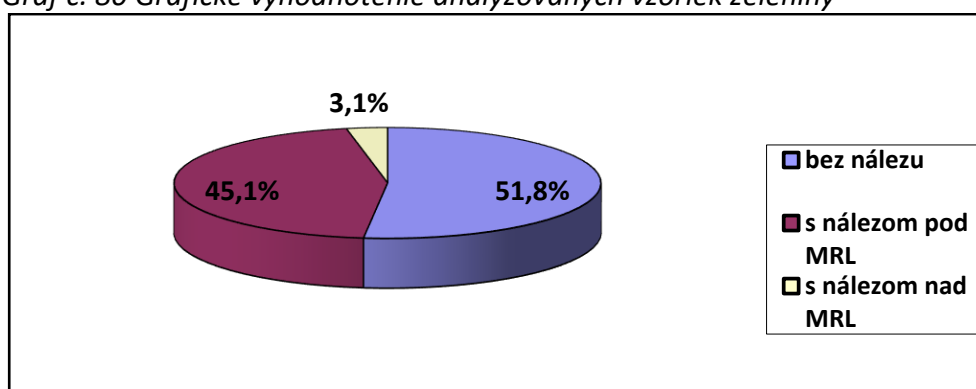
*vzorky sú započítané vo vzorkách ovocia, zeleniny alebo iných druhov analyzovaných potravín

**limit kvantifikácie použitej analytickej metódy

Graf č. 79 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek ovocia

Graf č. 80 Grafické vyhodnotenie analyzovaných vzoriek zeleniny

Uvedené grafy vyjadrujú skutočnosť, že pesticídy sa v širšom rozsahu aplikujú viac na ovocie ako na zeleninu, čo potvrdzuje vyššie % (viac ako 84 %) vzoriek ovocia s nálezom rezíduí pesticídov. U zeleniny sme v sledovanom období zaznamenali napriek nižšiemu percentu nálezov rezíduí pesticídov vyšší počet nevyhovujúcich vzoriek ako u ovocia. Zistenia rezíduí pesticídov vo vzorkách niektorých druhov ovocia a zeleniny poskytujú nasledovné tabuľky.

Tabuľka č. 123 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch ovocia za rok 2018

Plodina	Počet vzoriek	Počet vzoriek s nálezom nad LOQ*	% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny	Počet nevyhovujúcich vzoriek
Citrusové ovocie	61	60	98,4	1
Jadrové ovocie	42	34	81,0	
Kôstkové ovocie	16	14	87,5	
Hrozno	18	15	83,3	
Jahody	24	17	70,8	
Drobné bobuľové ovocie	6	4	66,7	
Exotické ovocie	17	12	70,6	

*zistená prítomnosť aspoň jedného pesticídu nad LOQ (z množiny analyzovaných pesticídov v danej vzorke potraviny)

Tabuľka č. 124 Prehľad nálezov rezíduí pesticídov vo vybraných druhoch zeleniny a zemiakov za rok 2018

<i>Plodina</i>	<i>Počet vzoriek</i>	<i>Počet nálezov nad LOQ</i>	<i>% počtu vzoriek s nálezom nad LOQ k počtu analyzovaných vzoriek danej potraviny</i>	<i>Počet nevyhovujúcich vzoriek</i>
Zemiaky	7	2	28,6	1
Koreňová zelenina	15	11	73,3	1
Plodová zelenina	66	32	48,5	1
Goji – kustovnica čínska	3	2	66,7	1
Hľúbová zelenina	28	7	25,0	1
Šaláty a vňate	21	12	57,1	
Fazuľka	1	0		
Pór, cibuľa, cesnak	5	2	40,0	
Huby	16	10	62,5	

Informácie o nevyhovujúcich vzorkách ovocia, zeleniny a iných potravín:

- **Zeler bulvový**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu propiconazole namerané množstvo 0,034 mg/kg;
- **Kapusta pekinská**, pôvod Maďarsko, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos, namerané množstvo 0,055 mg/kg;
- **Goji, kustovnica čínska**, pôvod Čína, prekročená hodnota u pesticídov amitraz, namerané množstvo 0,88 mg/kg a carbofurán, namerané množstvo 0,045 mg/kg;
- **Mak modrý**, pôvod Česká republika, prekročená hodnota u pesticídu picoxystrobín, namerané množstvo 0,107 mg/kg;
- **Mandarinky**, pôvod Turecko, prekročená hodnota u pesticídu fenvalerat, namerané množstvo 0,08 mg/kg;
- **Paprika biela**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu tebufenpyrad, namerané množstvo 0,027 mg/kg;
- **Pohánka lúpaná krúpy**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu glyphosate, namerané množstvo 0,19 mg/kg;
- **Pohánka lúpaná pražená**, pôvod Poľsko, prekročená hodnota u pesticídu glyphosate, namerané množstvo 0,49 mg/kg;
- **Pšenica potravinárska**, pôvod SR, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos, namerané množstvo 0,237 mg/kg;
- **Zemiaky konzumné neskoré**, pôvod SR, prekročená hodnota u pesticídu chlorpyrifos, namerané množstvo 0,1 mg/kg;

Kontrola bioproduktov na prítomnosť rezíduí pesticídov

V priebehu roku 2018 sme odobrali a analyzovali na prítomnosť rezíduí pesticídov 12 vzoriek potravín organického poľnohospodárstva. Odobraté a analyzované boli bioprodukty

domáceho pôvodu ale aj z iných krajín, nakoľko tieto sa nachádzajú na našom trhu vo vyššom podiele ako domáce BIO potraviny. V žiadnej z analyzovaných vzoriek bioproduktov nebola zistená prítomnosť rezíduí pesticídov nad LOQ aplikovanej analytickej metódy.

11.2.2.2. Vyhodnotenie odberu vzoriek a analýz dioxínov, furánov, dioxínom podobných PCB vo vybraných potravinách v roku 2018

V roku 2018 vykonali RVPS v období máj až november 2018 odber úradných vzoriek vybraných potravín za účelom analýz dioxínov, furánov a dioxínom podobných PCB (DL PCB). Inšpektori odobrali vzorky potravín domáceho pôvodu, vzorky potravín pôvodom z iných členských štátov a vzorky pochádzajúce z tretích krajín.

Všetkých **71** vzoriek bolo analyzovaných na ŠVPÚ – VPÚ Košice skríningovou metódou DR CALUX.

V jednej vzorke vajec bolo zistené prekročenie maximálneho limitu hladiny dioxínov, furánov a DL PCB. Prekročenie limitu bolo analyticky potvrdené aj konfirmačnou analýzou metódou HRGC/HRMS na Slovenskej zdravotníckej univerzite. Jednalo sa o vzorku, ktorá pochádzala z domáceho chovu, ktorý majiteľka zaregistrovala na RVPS za účelom realizácie „predaja z dvora“. Pri následnej úradnej kontrole bolo zistené, že predaj z dvora nebol realizovaný, chov majiteľka zlikvidovala a registráciu na RVPS zrušila.

U ostatných 70 vzoriek nebolo zistené prekročenie legislatívou stanoveného limitu.

Tabuľka č. 125 Sumárny prehľad zistených hladín dioxínov, furánov a DL PCB v roku 2018

Komodita	Počet vzoriek	Nameraná hodnota		Max.li mit	Merná jednotka
		Min.	Max.		
Mäso z hovädzieho dobytká	2	1,7	2,7	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z oviec	3	2,1	2,7	4,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z ošípaných	2	0,7	0,7	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Mäso z hydiny	5	0,9	1,9	3,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Ryby	13	<LOQ	1,7	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Rybacie výrobky-konzervy	5	<LOQ	2,9	6,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Trešcia pečeň (konzerva)	6	3,4	14,0	20,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Maslo	1	2,0	2,0	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Surové mlieko ovčie, kravské	16	0,6	3,3	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Vajcia slepačie čerstvé	7	1,5	11,0	5,0	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

Rastlinné oleje	3	<LOQ	0,7	1,25	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)
Pečeň suhozemských zvierat	4	0,14	0,43	0,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g čerstvej hmotnosti)
Zrejúce a nezrejúce syry	4	1,3	1,7	5,5	(WHO-PCDD/F-PCB-TEQ) (pg/g tuku)

11.2.2.3. Monitoring antimikrobiálnej rezistencie 2018

Monitoring antimikrobiálnej rezistencie sa vykonáva v súlade s RK 2013/652/EÚ a zahŕňa izoláty salmonel, kampylobakterov, komenzálnych *E. coli* a *E. coli* produkujúcich enzýmy ESBL/AmpC získaných zo zvierat a z čerstvého mäsa z obchodnej siete.

V roku 2018 prebiehal monitoring antimikrobiálnej rezistencie izolátov salmonel, ktoré boli získané na farmách v rámci národných kontrolných programov salmonel u brojlerov, nosníc a výkrmových moriek a na bitúnkoch z koží z krku jatočných tiel brojlerov a výkrmových moriek, izolátov *Campylobacter jejuni*, komenzálnych *E.coli* a *E. coli* produkujúcich ESBL/AmpC enzýmy z cék brojlerov odobratých na bitúnkoch a izoláty *E.coli* produkujúcich ESBL/AmpC enzýmy v čerstvom mäse brojlerov, ktoré boli odobraté v obchode.

V rámci národných kontrolných programov bolo v roku 2018 získaných 58 izolátov salmonel z chovov brojlerov, 19 izolátov z chovov nosníc a 5 izolátov z výkrmových chovov moriek. Všetky izoláty budú testované na 1. paneli antibiotík. Na bitúnkoch bolo získaných 115 izolátov salmonel z úradných kontrol, z ktorých bude otestovaných na 1. paneli antibiotík vybraných 85 izolátov.

Na účely monitoringu antimikrobiálnej rezistencie bolo odobratých 425 vzoriek cék z domácich chovov brojlerov na piatich hydinových bitúnkoch. Bolo vykonaných 425 testov na izoláciu a identifikáciu *Campylobacter spp.* (prevalencia 32,24%) 151 testov na získanie rezistentných izolátov *E.coli* (prevalencia 100 %) a 99 testov na získanie izolátov komenzálnej *E.coli*. Výsledky sú uvedené v Tab. Zo všetkých získaných izolátov bolo na testovanie vybraných 85 izolátov *Campylobacter jejuni*, 85 izolátov komenzálnych *E.coli* a 105 izolátov *E.coli* produkujúcich ESBL/AmpC.

Tabuľka č. 126 Izoláty získané zo vzoriek cék brojlerov

<i>Campylobacter</i>	Počet izolátov	<i>E. coli</i> produkujúca enzýmy (fenotyp)	Počet izolátov
<i>C. jejuni</i>	100	AmpC	35
<i>C. coli</i>	18	ESBL	53
<i>C. jejuni</i> + <i>C. coli</i>	11	ESBL+AmpC	17
<i>C. spp.</i> (iný)	4	Prítomné/netestované	46
Neprítomný	293	Neprítomné	0
Spolu vyšetrení	426		151

V obchodnej sieti bolo odobratých 149 vzoriek čerstvého mäsa brojlerov. Z týchto vzoriek bolo získaných 116 rezistentných kmeňov *E.coli*, ktoré produkujú enzýmy ESBL/AmpC a otestovaných bude 105 izolátov.

Tabuľka č. 127

<i>E. coli</i> produkujúca enzýmy (fenotyp)	Počet izolátov
AmpC	26
ESBL	63
ESBL+AmpC	15
Prítomné/netestované	12
Neprítomné	33
Spolu vyšetrení	149

Antimikrobiálne látky určené na testovanie citlivosti, prahové hodnoty a rozsahy koncentrácií, ktoré sa majú použiť na testovanie antimikrobiálnej citlivosti izolátov sú stanovené v RK 2013/652/EÚ. Izoláty salmonel, komezálových *E. coli* a *E. coli* produkujúcich enzýmy ESBL/AmpC sú testované na 1. paneli, ktorý obsahuje 14 antibiotík. Izoláty *E.coli* produkujúce ESBL/AmpC a izoláty komezálových *E. coli* a salmonel, ktoré sú rezistentné na cefotaxím alebo ceftazidím alebo meropeném sú testované na 2. paneli, ktorý obsahuje 10 antibiotík.

Údaje z monitoringu budú po vyhodnotení zasielané podľa požiadaviek RK 2013/652/EÚ Európskemu úradu pre bezpečnosť potravín.

12. Systém rychlého varování pro potraviny a krmivá

Bezpečnost potravin a krmiv patří mezi strategické zájmy veřejnosti. Prostřednictvím systému rychlého varování pro potraviny a krmivá (Rapid Alert for Food and Feed – „RASFF“) sa podporujú opatrenia členských štátov umožnením rýchlej výmeny informácií o rizikách, ktoré predstavujú potraviny alebo krmivá, a tiež opatrenia, ktoré boli alebo majú byť prijaté ako reakcia na tieto riziká.

Tabuľka č.128 Typy oznámení

	<p>Varovné oznámenie (rok/číslo)</p> <p><i>je oznámenie rizika, ktoré si vyžaduje alebo by mohlo vyžadovať rýchle konanie v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Informatívne oznámenie nevyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo)</p> <p><i>je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ <i>sa vyskytuje iba v oznamujúcej členskej krajine alebo</i> ➤ <i>nebol uvedený na trh alebo</i> ➤ <i>už nie je na trhu</i> <p>Informatívne oznámenie vyžadujúce si ďalší postup (rok/číslo)</p> <p><i>je oznámenie v súvislosti s výrobkom, ktorý sa uvádza alebo sa môže uvádzať na trh v inej členskej krajine</i></p>
	<p>Oznámenie o zamietnutí na hraničnom prechode (rok/číslo*)</p> <p><i>je oznámenie o zamietnutí dávky, kontajnera alebo nákladu potravín alebo krmív podľa článku 50 ods.3 písm. c) nariadenia (ES) č.178/2002</i></p> <p><small>*zmena od 1.1.2018 v označovaní oznámení</small></p>

12.1. Členovia Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2018

Do systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá boli v roku 2018 začlenené tieto subjekty úradnej kontroly:

- ŠVPS SR - kontaktné miesto
- 40 RVPS
- 3 hraničné inšpekčné stanice (letisko Bratislava, Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou)
- Úrad verejného zdravotníctva SR (ÚVZ SR)

- 36 regionálnych úradov verejného zdravotníctva
- Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky (ÚKSÚP)
- v krízových situáciách sa do siete zapájajú aj MPRV SR a MZ SR

12.2. Výsledky činnosti Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá v Slovenskej republike v roku 2018

Zaslané oznámenia zo SR do EK – podľa typu oznámení

V roku 2018 zaslalo kontaktné miesto SR do Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá („RASFF“) 35 oznámení. Z dôvodu nedostatočného preukázania priameho alebo nepriameho rizika pre zdravie spotrebiteľa 1 oznámenie vrátila EK a 2 oznámenia stiahlo Slovensko. Tieto 3 oznámenia sa nezapočítali do konečného počtu oznámení **(32 oznámení)**, ktoré zaslala Slovenská republika do EK.

Z tohto počtu bolo

- **14 varovných oznámení (43,8 %)**,
- **9 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup (28,1 %)**,
- **5 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup (15,6 %)**,
- **4 oznámení o zamietnutí na hraničnom prechode (12,5 %)**

V 32 zaslaných oznámeniach boli najviac zastúpené **potraviny**, pričom výrobky **rastlinného pôvodu – 16 oznámení (50 %)** prevládali nad potravinami **živočíšneho pôvodu - 6 oznámení (18,8 %)**, **5 oznámení** bolo zaslaných na dietetické a fortifikované potraviny, doplnková výživa, **4 oznámenia** boli zaslané na materiál v kontakte s potravinami a **1 oznámenie** bolo zaslané na krmný premix.

Z celkového počtu 32 oznámení bolo **23** oznámení zaslaných na základe úradných kontrol, **4** oznámenia na základe kontrol na hraničnom prechode, **3** oznámenia boli zaslané na základe podnetu spotrebiteľa, **1** oznámenie na základe vlastnej kontroly spoločnosti a **1** oznámenie z dôvodu ochorenia ľudí z potraviny.

Miestom odberu vzorky, analýzou ktorej bolo zistené nebezpečenstvo, bol:

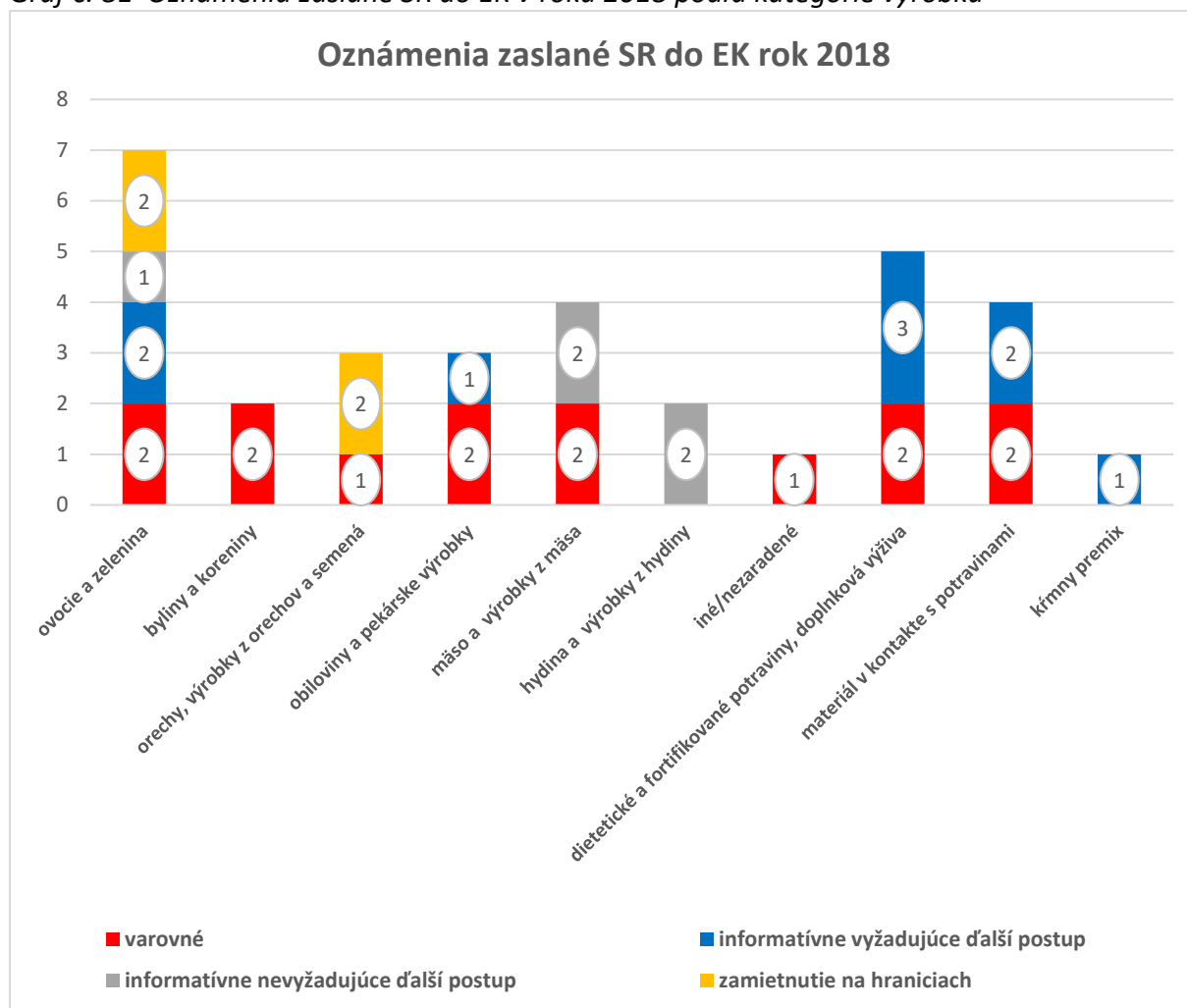
- **obchod (23 oznámení – na základe plánovanej kontroly, 4 oznámenia na základe sťažnosti spotrebiteľa)**,
- **kontrola na hraničnom prechode – (4 oznámenia na základe kontroly vykonanej priamo u dovozcu)**,
- **vlastná kontrola spoločnosťou – (1 oznámenie)**.

Z celkového počtu oznámení, ktoré SR zaslala na EK bolo až **72 % oznámení** zaslaných ŠVPS SR (t. j. 22 oznámení na potraviny a 1 oznámenie na krmný premix), **28 %** oznámení zaslaných ÚVZ SR (t. j. 4 oznámenia na materiál v kontakte s potravinami, 3 oznámenia na dietetické a fortifikované potraviny a 2 oznámenia na potraviny).

Zaslané oznámenia SR do EK – podľa kategórie výrobkov

Výrobky, ktoré boli predmetom hlásení patrili do **10 rôznych kategórií**. **Najviac oznámení bolo z kategórií „ovocie a zelenina“** (celkom 7 oznámení). Zastúpenie jednotlivých kategórií výrobkov v oznámeniach v roku 2018 je znázornené na grafe č. 81.

Graf č. 81 Oznamenia zaslané SR do EK v roku 2018 podľa kategórie výrobku

Prehľad druhov rizika v oznámeniach zaslaných SR do EK cez RASFF

V roku 2018 bolo identifikovaných celkom 13 druhov rizík. Podrobnejšie informácie o výskyte jednotlivých druhov rizík v rôznych typoch zaslaných oznámení sa nachádzajú v tabuľke č. 129.

Tabuľka č.129

Druh rizika	Počet oznámení celkom	Varovné oznámenia	Zamietnutie na hraniciach	Informatívne oznámenia vyžadujúce ďalší postup	Informatívne oznámenia nevyžadujúce ďalší postup
mykotoxíny	5	2	3		
alergény	4	4			
senzorické porušenie	4	1		3	
patogénne mikroorganizmy	4	2			2
aditívne látky do potravín	4		1	3	
nepovolené látky	3	1		1	1

enviromentálne znečisťujúce látky	3	2			1
nepovolené zložky nových potravín	2			2	
zamorenie parazitmi	1				1
rezíduá pesticídov	1	1			
rezíduá veterinárnych liečiv	1			1	
poškodené balenie	1			1	
migrácie	1	1			

Poznámka:

Počet druhov rizík sa nezhoduje s počtom zaslaných oznámení, pretože u niektorých výrobkov bolo zistených viac rizík.

Prehľad o všetkých zistených rizikách vo výrobkoch v zaslaných oznámeniach sa nachádza v tabuľke č. 130.

Tabuľka č.130

Druh rizika	Zistené riziko	Výrobok	Krajina pôvodu	Kategória výrobku
mykotoxíny	nad limit aflatoxínu B1 a nad limit sumy aflatoxínov (B1, B2, G1, G2)	pistácie	Irán	orechy, výrobky z orechov a semená
		arašidy nelúpané	Argentína	
		ďumbier mletý	Nigéria	byliny a koreniny
	Ochratoxín A	pasta zo sušených hrozienuk	Turecko, surovina z Afganistanu	ovocie a zelenina
	sušené hrozienuka	Uzbekistan cez Lotyšsko		
alergény neoznačené v zložení výrobku	glutén	4-vaječné bezpečkové cestoviny (makaróny krátke)	Maďarsko	obilniny a pekárske výrobky
		sypká zmes na prípravu bezgluténovej bábovky	Česká republika	

	mliečny proteín	zmes na šľahanie a zdobenie bez laktózy a bez mlieka	Slovensko	iné potraviny/ zmiešané
	sója	Tahini-sezamová rastlinná omáčka	Izrael cez Českú republiku	orechy, výrobky z orechov a semená
organoleptické vlastnosti	senzorické zmeny	kanvica na mlieko s vekom	India cez Českú republiku	materiál v kontakte s potravinami
		potravínová fólia	Poľsko cez Francúzsko	
		marhule polené, lúpané v konzerve	Grécko	ovocie a zelenina
		kukurica na pukance, maslová príchuť	Bulharsko	obilniny a pekárske výrobky
patogénne mikroorganizmy	Salmonella enterica ser. Typhimurium ser O:4,12 H:i:1,2	mrazená bravčová panenka vákuovo balená	Španielsko cez Českú republiku	mäso a výrobky z mäsa
	Salmonella enterica sr. Enteritidis	chladené kuracie stehná	Poľsko	hydina a výrobky z hydiny
	Salmonella enterica sr. Infantis	chladené kuracie stehná horné a dolné-mix	Česká republika	
	Salmonella enterica ser. Matadi	korenje čierne mleté	Slovensko, surovina z Ekvádoru, Indie a Srí Lanky	byliny a koreniny
aditívne látky do potravín	kyselina sorbová (E200) nad limit	sušené slivky	Čile cez Slovensko	ovocie a zelenina
		doplňková výživa	Česká republika	dietetické a fortifikované potraviny, doplňková výživa
	SO ₂ nad limit	sušené marhule	Turecko, balené v Českej republike	ovocie a zelenina

	migrácia farbiva	obracačka s otvormi	Čína cez Českú republiku	materiál v kontakte s potravinami
nepovolené látky	melatonin	doplňková výživa	Veľká Británia cez Poľsko	dietetické a fortifikované potraviny, doplňková výživa
	Citrulline Malate, Arginine Alphaketoglutarate, Arginine-Malate a N-acetyl tyrosine	doplňková výživa	Česká republika	
	dusičnany nad limit	špenát baby	Taliansko	ovocie a zelenina
nepovolené zložky nových potravín	derivát kreatínu	doplňková výživa	Česká republika	dietetické a fortifikované potraviny, doplňková výživa
	DIM- 3,3'- diindolylmethan	doplňková výživa	Veľká Británia cez Poľsko	
zamorenie parazitmi	larvocysty Echinococcus granulosus	barania pečeň	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
enviromentálne znečisťujúce látky	benzo(a)pyrén a PAU4	údené bravčové rebrá	Poľsko	mäso a výrobky z mäsa
		údené bravčové koleno		
		doplňková výživa	Česká republika, surovina Čína	dietetické a fortifikované potraviny, doplňková výživa
rezídua pesticídov	nepovolené látky carbofuran a amitraz	sušené goji (kustovnica čínska)	Čína, spracované v Českej republike	ovocie a zelenina
rezídua veterinárnych liečiv	Salomycín nad MRL	premix na výrobu kŕmnych zmesí	Poľsko	kŕmny premix
poškodené balenie	korózia vo vnútri obalu	marhule polené, lúpané v konzerve	Grécko	ovocie a zelenina
migrácie	migrácia primárnych aromatických amínov	kliešte	Čína cez Holandsko a Českú republiku	materiál v kontakte s potravinami

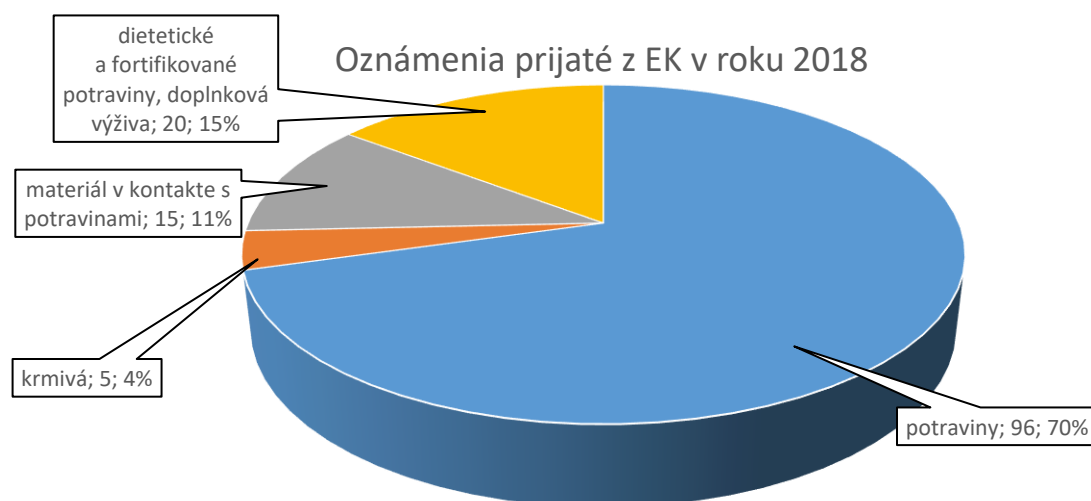
Hodnotenie rizika pre potreby Systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá vykonával aj v roku 2018 Výskumný ústav potravinársky (VÚP), ako rezortné pracovisko pre hodnotenie rizika, ktorý bol pre túto činnosť poverený MPRV SR. VÚP na základe žiadostí kontaktného miesta vyhodnotil **11 rôznych nálezov rezíduí pesticídov** - v zelenine (4) v ovocí (2), v pohánke (2), v maku (1), v basmati ryži (1), v pšenici (1). VÚP výpočtom zistil v 2 prípadoch, že nálezy rezíduí pesticídov predstavujú riziko pre deti (nález *carbofuranu a amitrazu v sušenom goji* pôvodom z Číny a nález *chlopyrifosu* v zemiakoch pôvodom zo SR). Do RASFF systému bolo zaslané iba **1** oznámenie (sušené goji), oznámenie na zemiaky nebolo zaslané, pretože zemiaky neboli z miesta odberu vzorky – zo skladu u pestovateľa ďalej distribuované, boli zlikvidované. Nálezy ostatných rezíduí pesticídov nepredstavovali riziko pre **zdravie** deti a dospelých.

Oznámenia prijaté Slovenskou republikou z EK.

V roku 2018 prijala SR cez kontaktné miesto systému rýchleho varovania pre potraviny a krmivá **116 oznámení** z EK - DG Sanco (Directorate G – Veterinary and International affairs, G4 – Food, Alert system and training). Z tohto počtu bolo 85 varovných oznámení, 22 informatívnych oznámení vyžadujúcich ďalší postup, 6 informatívnych oznámení nevyžadujúcich ďalší postup, 2 oznámenia o zamietnutí na hraničnom prechode a jedno NEWS oznámenie. V týchto oznámeniach bola Slovenská republika buď miestom distribúcie, tranzitu alebo krajinou pôvodu.

Aké bolo zastúpenie jednotlivých komodít v oznámeniach prijatých SR v roku 2018 vyjadruje graf č. 82

Graf č. 82 Oznámenia prijaté z EK v roku 2018

V 76 prijatých oznámeniach o nebezpečných potravinách prevládali oznámenia na výrobky rastlinného pôvodu (68 %).

V 116 prijatých oznámeniach bolo 55 % výrobkov pôvodom z členských štátov EÚ, 45 % výrobkov pochádzalo z tretích krajín (najväčší počet z Číny, USA, Pakistan).

Ku všetkým prijatým oznámeniam boli vykonané úradné kontroly. 65 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ŠVPS SR, 30 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti MZ SR a 5 % kontrol vykonali orgány v pôsobnosti ÚKSUP.

Niektoré kontroly boli vykonané spoločne zodpovednými organizáciami. O výsledkoch kontrol Slovensko zaslalo informácie do EK formou následných oznámení. Tieto oznámenia EK zverejnila ako následné oznámenia k pôvodným oznámeniam (fup).

Slovensko ako krajina pôvodu v oznámeniach z EK

V **10 prijatých oznámeniach** z EK v roku 2018 sa Slovensko vyskytovalo ako krajina pôvodu:

- *Salmonella Newport* v mrazených kuracích filetách. Oznámenie do RASFF zaslalo Švédsko.
- *Ochratoxín A* v bylinnom čaji. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- *Rezídua doxycyklínu* vo vajciach. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- *Neoznačený siričitan* v kvasenej kapuste. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- *Nadlimit siričitanu* v kvasenej kapuste. Oznámenie do RASFF zaslala Česká republika.
- Vysoký obsah semien ambrózie v semenách slnečnice. Oznámenie do RASFF zaslalo Nemecko.
- Prítomnosť peria v hydinových párkoch. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.
- Kúsky kovu v saláme. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.
- *Salmonella Infantis* v krmive pre spoločenské zvieratá. Oznámenie do RASFF zaslalo Rakúsko.
- Mikrobiologická kontaminácia UHT mlieka. Oznámenie do RASFF zaslalo Maďarsko.

V tabuľke č. 131 sú uvedené ďalšie príklady oznámení podľa kategórie výrobku, rizika a krajiny pôvodu (bez Slovenska ako krajiny pôvodu), ktoré prijala SR z EK v roku 2018.

Tabuľka č. 131

Kategória výrobku	Druh rizika	Výrobok	Krajina pôvodu
obilniny a pekárske výrobky	absencia certifikovaného protokolu o skúške na GMO	ryžové vermicelli	Čína
	nepovolená látka tricyclazole	paraboiled ryža	Thajsko
	deoxynivalenol	bezgluténové ovsené vločky	Veľká Británia
	chlorpyrifos	basmati ryža	Pakistan
	kúsky kovu	chladené lístkové cesto	Taliansko
kakao a výrobky z kakaa, káva a čaj	poškodené balenia- chýba ventil	káva v plechovke	Taliansko
	nepovolená látka antrachinon	zelený čaj	Čína
cukrovinky	uhynutá myš	Marshmallow	Švédsko
	úlomky kovu	goji v čokoláde	Veľká Británia
	vysoký obsah farbiva brilantná čierna	žuvačky s kolovou príchuťou	Pakistan
výživové doplnky	nepovolená nová potravina (rastlinný druh)	výživový doplnok	India
	neoznačený siričitan		Čína
	nepovolená kys. sorbová		Lotyšsko

	stopy laktoproteínu		Belgicko
	nepovolená látka GPC		USA
	nepovolené látky sildenafil, tadalafil, vardenafil	výživový doplnok	Čína
	vysoký obsah zinku		-
	vysoký obsah kofeínu		Poľsko
	nepovolená látka a vysoký obsah kofeínu		Maďarsko
	nepovolené látky TMBD a THC		Švajčiarsko
	nepovolená látka sildenafil		USA
	nepovolená nová potravina Šalvia Hispanica		
	nadlimit chlorečnanu	detská výživa	Taliansko
vajcia a výrobky z vajec	Salmonella	prášok z celých vajec	Poľsko
		tekutá vaječná melanž	Ukrajina
tuky a oleje	estery glycidov	olej	Poľsko
	benzo(a)pyrén a PAU4	slniečnicový olej	Rusko
prídavné látky do krmiva	nepovolená GMO baktéria	vitamín B2	Holandsko
krmivo	Salmonella	repkové výlisky	Nemecko
	PCB nepodobné dioxínom	výlisky z cukrovej repy	
ryby a výrobky z rýb	histamín	ančovičky v olivovom oleji	Taliansko
		sušené solené ančovičky	Vietnam
	zakázané látky nitrofurán , nitrofurazón	vrazené filety z pangásia	
	kadmium	mrazené chobotničky	
	kúsky tvrdého plastu	suši- rôzne druhy	Nemecko
	skazená potravina	mrazená morská štika	Uruguaj
prídavné látky	potencionálna kontaminácia drôtom z nehrdzavejúcej ocele	hemoglobín v prášku	Holandsko
materiál v kontakte s potravinami	migrácia melamínu	bambusový pohár	Čína
	migrácia primárnych aromatických amínov	nylonová naberačka	Bangladéš
		nylonové kuchynské kliešte	Čína
		polievková naberačka	
	migrácia kadmia a olova	sada sklenených pohárov	
	migrácia formaldehydu	bambusová miska	
	migrácia niklu	viacúčelové kliešte	
	melamín a migrácia formaldehydu	set pre deti	
		plastový pohár	
	migrácia formaldehydu a melamínu	sada plastového riadu	
sada plastických nádob			
vysoký počet aeróbných mezofilných mo.- možnosť prieniku do nápoja	plastové kocky		
vysoký obsah olova a migrácia kadmia	poháre na pitie	Taliansko	

ovocie a zelenina	podozrenie na ochorenie na hepatitídu A	mrazené jahody	Poľsko
	cipermetrín a dithiokarbamáty	hlávkový šalát	
	Listeria monocytogenes	mrazená zelenina	
	chlorpyrifos	jablká	
	olovo	zemiaky	Grécko
	nepovolená látka propargit	sušené goji	Čína
	Listeria monocytogenes	mrazená kukurica a výrobky z nej	Maďarsko
	kúsky plastu	krájané paradajky v paradajkovej omáčke	Taliansko
	aflatoxín B1 a suma aflatoxínov	figy natural	Grécko
	ochratoxín A	hrozienka	Irán
	kadmium	mrazený špenát	Belgicko
	bylinky a koreniny	Salmonella	kaša s 0,03% kardamonu
černe korenie			India
neoznačený siričitan		chana masala	Kameron
PCB		ganshu berries	
atropín a skopolamín		bylinný čaj porciovaný	Poľsko
mäso a výrobky z mäsa	<i>Salmonella Coastal</i>	bravčové mäso	Holandsko
	<i>Salmonella Typhimurium</i>	údené klobásky	Maďarsko
	shigatoxín produkujúca E. coli	plátky salámy	Rakúsko
mlieko a výrobky z mlieka	kúsky kovu	chladený tvaroh	Nemecko
minerálne vody	senzorika- neobvyklá vôňa	minerálna voda	Chorvátsko
nealkoholické nápoje	riziko fyzického zranenia sa v dôsledku pretlakovania fliaš	nealkoholický hroznový nápoj pre deti	-
orechy, výrobky z orechov a semená	Salmonella	bio amarant	Rakúsko
	vysoký obsah kyanovodíka	jadrá marhúľ	Uzbekistan
			India
			Pakistan
podozrenie na ochorenie na Salmonellu	sezamová pasta tahini	Izrael	
hydina a výrobky z hydiny	<i>Salmonella enterica ser. Enteritidis</i>	mrazené a čerstvé hydínové diely	Poľsko
	<i>Salmonella enterica ser. Enteritidis a Infantis</i>	kuracie srdcia čerstvé	
	<i>Salmonella Typhimurium</i>	chladené kuracie stehná	
hotové jedlá a snacky	neoznačený glutén	bezgluténové kukuričné chipsy	Belgicko
	nepovolená látka THC	ovocná svačinka konopná so slnečnicou	Česká republika
polievky a omáčky	kúsky skla	rybacia, sójová a teriyaki omáčka	Malajzia

12.3. Informácie pre spotrebiteľov

V roku 2018 boli spotrebiteľia informovaní v reálnom čase aj o zistených nevyhovujúcich výrobkoch, ktoré sa vyskytli na slovenskom trhu prostredníctvom internetovej stránky ŠVPS SR <http://www.svps.sk/potraviny/informacie.asp>

13. Systém administratívnej pomoci a spolupráce

Systém AAC (Administrative Assistance and Cooperation system) (ďalej „systém AAC“) je špecializovaný elektronický nástroj pre manipuláciu s prípadmi, ktoré vyžadujú administratívnu pomoc. Systém pomáha členským štátom pri implementácii administratívnej pomoci a požadovanej spolupráci, pretože poskytuje technické prostriedky pre bezpečnú výmenu informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi a Komisiou.

AAC systém bol zriadený v zmysle Vykonávacieho Rozhodnutia Komisie (EÚ) 2015/1918 z 22. októbra 2015 a oficiálne začal fungovať v novembri roku 2015. Stanovuje pravidlá týkajúce sa zriadenia a používania systému administratívnej pomoci a spolupráce na podporu výmeny informácií medzi príslušnými orgánmi členských štátov a medzi nimi a Komisiou v súlade s hlavou IV nariadenia (ES) č. 882/2004. Z nariadenia (ES) č. 882/2004 vyplýva povinnosť pre členské štáty vzájomného poskytovania administratívnej pomoci, spolupráce a výmeny informácií s cieľom účinného riešenia cezhraničných prípadov porušenia predpisov a rovnako vyplýva povinnosť pre Komisiu, ktorej cieľom je koordinovať činnosť členských štátov v prípadoch, ak ide o rozšírené alebo opakované prípady porušenia predpisov, alebo ak sa členské štáty nedokážu dohodnúť na spôsobe riešenia týchto prípadov.

13.1. Styčné orgány v systéme administratívnej pomoci a spolupráce

Styčným orgánom menovaným v súlade s článkom 35 ods. 1 nariadenia (ES) č. 882/2004 je v Slovenskej republike Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR - odbor bezpečnosti potravín. Je styčným orgánom pre problematiku nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod. ŠVPS SR bola v súlade s článkom 35 ods. 1 Nariadenia (ES) č. 882/2004 poverená MPRV SR funkciou špecializovaného styčného orgánu pre oblasť podvodov s potravinami a krmivami.

Informačný systém AAC je rozdelený na dve časti:

1. non-compliance issues – problematika nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod
2. AAC - Food fraud – problematika potravinových podvodov.

Všetky povinnosti zadávania údajov do systému, ak ide o oblasť podvodov v potravinách a krmivách plní ŠVPS SR. Jej úlohou je informovať členské štáty EÚ cez AAC systém o zisteniach v oblasti podvodov. Zároveň je koordinátorom odovzdávania informácii prostredníctvom tohto systému v SR. Kontaktnými bodmi pre podvody v potravinách a krmivách v SR sú pracovníci, kontaktné osoby pre RASFF z Odboru laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie.

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci Administratívnej asistencie a spolupráce sú:

- Administratívna pomoc/spolupráca na prípadoch nedodržovania predpisov bez podozrenia na potravinový podvod
- Rozširujúce sa a opakujúce sa prípady, kde je potrebná spolupráca vo viac ako jednom ČŠ

Kritériami pre zasielanie oznámení v rámci potravinového podvodu (Food Fraud) sú:

- Úmyselné porušenie potravinového práva EÚ
- Ekonomický zisk/dopad
- Klamanie zákazníkov (spotrebiteľov, prevádzkovateľov)

13.2. Výsledky činnosti systému administratívnej pomoci a spolupráce v Slovenskej republike v roku 2017.

Oznámenia zaslané Slovenskom do AAC FF - potravinový podvod

V roku 2018 zaslalo kontaktné miesto pre podvody v potravinách a krmivách v Slovenskej republike do systému AAC FF 1 oznámenie týkajúce sa podvodných praktík. Predmetom oznámenia bola potravinová rastlinného pôvodu z kategórie cukrovinky. Dôvodom na zaslanie predmetného oznámenia do FF systému bolo zistenie prítomnosti cudzieho tuku, ktorý nebol deklarovaný v zložení výrobku. Krajinou pôvodu výrobku bolo Lotyšsko, preto Slovensko prostredníctvom požiadavky v systéme požiadalo o spoluprácu Lotyšsko.

Oznámenia prijaté Slovenskom zo systému AAC FF - potravinový podvod

Prostredníctvom kontaktného miesta pre podvody v potravinách a krmivách prijala Slovenská republika celkovo 16 oznámení súvisiacich s falšovaním potravín. Z prijatých oznámení sa jedno týkalo kategórie krmivo a jedno kategórie materiál v styku s potravinami. Predmetom zvyšných 14 oznámení boli potraviny, z toho 4 sa týkali výživových doplnkov, 5 oznámení produktov živočíšneho pôvodu a 5 oznámení produktov rastlinného pôvodu. V rámci oznámení koordinovaných EÚ bol v tomto roku zaslaný jeden prípad, kde predmetom nesúladu bolo falšovanie certifikátov na vývoz. 5 oznámení informatívneho charakteru bolo zaslaných všetkým členským štátom. V 4 oznámeniach bola Slovenská republika označená za krajinou pôvodu a v troch prípadoch bola vykonaná úradná kontrola.

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - zaslané do AAC AA

V rámci problematiky nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod zaslala ŠVPS do systému AAC prostredníctvom styčného bodu na MPRV SR celkovo 21 oznámení o nevyhovujúcich výrobkoch z čoho 9 oznámení bolo na výrobky živočíšneho pôvodu, 11 oznámení na potraviny rastlinného pôvodu. Predmetom nesúladu týchto oznámení bolo najčastejšie nesúlad s deklarovanou hmotnosťou výrobku, nesúlad v označovaní, senzorické vlastnosti, nadlimitné množstvá niektorých látok alebo prítomnosť cudzích, nedeklarovaných zložiek vo výrobku. Na základe podnetu Úradu verejného zdravotníctva bolo do systému zaslané jedno oznámenie.

Oznámenia týkajúce sa nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod - prijaté z AAC AA.

V rámci problematiky nedodržovania predpisov bez zdravotných dopadov a bez podozrenia na potravinový podvod prijala ŠVPS zo systému AAC prostredníctvom styčného bodu na MPRV SR celkovo 18 oznámení, predmetom všetkých boli potraviny. Najväčšie zastúpenie v oznámeniach mali potraviny rastlinného pôvodu- celkovo 12 oznámení, 4 oznámenia boli hlásené na živočíšne komodity a dve sa týkali výživových doplnkov. Prostredníctvom systému boli zaslané 4 oznámenia, určené pre všetky ČŠ, ktoré mali informatívny charakter. V 5 oznámeniach bola Slovenská republika označená ako krajina pôvodu. V rámci oznámení prijatých z AAC Slovensko vykonalo kontrolu v 7 prípadoch. Všetky oznámenia prijaté zo systému AAC a cielene určené pre Slovenskú republiku boli podnetom k vykonaniu kontroly príslušnými orgánmi úradnej kontroly a nakoľko mnohé prípady sú stále v štádiu riešenia, zasielajúce štáty sú preto o výsledkoch kontrol informované priebežne.

14. Metrológia

Činnosť na úseku metrológie bola v priebehu roka zameraná na poradenstvo pri nákupe meracej techniky, predovšetkým meradiel teploty a na vyhodnocovanie výsledkov meraní.

15. Certifikácia

15.1. Politika kvality

Politikou kvality v podmienkach Európskej únie sa rozumie zabezpečenie ochrany poľnohospodárskych a potravinárskych výrobkov a potravín a podpora ich predaja s tým, že tieto potraviny spĺňajú určité kvalitatívne parametre, ktoré ich odlišujú od ostatných obdobných výrobkov svojimi presne definovanými požiadavkami na ich surovinové zloženie a technologický postup výroby.

Vo vykonávacom nariadení Komisie (EÚ) č. 668/2014, ktorým sa stanovujú pravidlá uplatňovania nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1151/2012 o systémoch kvality pre poľnohospodárske výrobky a potraviny a v Korigende k tomuto nariadeniu zo dňa 14.02.2015 sú uvedené symboly Únie pre:

- chránené označenie pôvodu, CHOP (Protected designation of origin, PDO)

- chránené zemepisné označenie, CHZO (Protected geographical indication, PGI)

- zaručená tradičná špecialita, ZTŠ (Traditional speciality guaranteed, TSG).

Štátna veterinárna a potravinová správa SR má vytvorený Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky, ktorý je autorizovaný na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych výrobkov a potravín pred ich umiestnením na

trh a na kontrolu overovania dodržiavania špecifikácie liehovín so zemepisným označením pred ich umiestnením na trh na základe Rozhodnutia Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR č. 442/2017-100 zo dňa 15. marca 2017. Pracovníci certifikačného orgánu sa nezaoberajú žiadnymi aktivitami, ktoré by mohli znížiť dôveru v certifikačnú činnosť, popísané a zavedené postupy sú pre nich záväzné, dodržiavajú ochranu vlastníckych práv žiadateľov a dôvernú informácií. Pravidlá postupu a riadenia pre vykonanie posúdenia zhody sú popísané v Príručke kvality.

V druhom polroku 2018 bola systéme politiky kvality uskutočnená legislatívna zmena. Vykonávacím nariadením Komisie (EÚ) č. 2018/1594 bola schválená podstatná zmena špecifikácie názvu zapísaného do registra zaručených tradičných špecialít „Bratislavský rožok“/„Pressburger Kipfel“/„Pozsonyi kifli“ (ZTŠ). V súvislosti s uvedenou legislatívnou zmenou evidoval certifikačný orgán 3 nové žiadosti o posúdenie zhody – certifikáciu výrobku.

Služby, ktoré certifikačný orgán poskytuje sú určené na:

- overovanie dodržiavania špecifikácie poľnohospodárskych, potravinárskych výrobkov a liehovín, ktoré sú zapísané v registroch Európskej únie ako „chránené označenie pôvodu“, „chránené zemepisné označenie“ alebo „zaručená tradičná špecialita“, pravidelný dozor nad certifikovanými výrobkami, ktorý sa vykonáva raz za 12 mesiacov.

15.2. Vydané certifikáty

Certifikačný orgán pre poľnohospodárske a potravinárske výrobky ŠVPS SR v roku 2018 vydal 8 nových certifikátov.

Tabuľka č. 132 Certifikáty vydané certifikačným orgánom v roku 2018

č. certifikátu	Žiadateľ	Výrobok s chráneným označením
001/2018	Ing. Peter Lachkovič , Hviezdoslavova 115, 900 31 Stupava	Stupavské zelé, CHOP
002/2018	JINEX, s.r.o. , M. Rázusa 15/3930, 01001 Žilina	Tradičné špekačky, ZTŠ
003/2018	DALTON s.r.o. , Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Tradičné špekačky, ZTŠ
004/2018	DALTON s.r.o. , Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Tradičná lovecká saláma, ZTŠ
005/2018	LAPREMA Trnava s.r.o. , Kukučínova 3/8430, 917 01 Trnava	Spišské párky, ZTŠ
006/2018	hamsal, s.r.o. , A. Hlinku 27, 022 01 Čadca	Tradičné špekačky, ZTŠ
007/2018	Bitúnok Čadca, s.r.o. , A. Hlinku 916, 022 01 Čadca	Tradičné špekačky, ZTŠ
008/2018	hamsal, s.r.o. , A. Hlinku 27, 022 01 Čadca	Liptovská saláma, ZTŠ

15.3. Dozor nad certifikovanými výrobkami

V rámci plánu overovania dodržiavania špecifikácie certifikovaných výrobkov na rok 2018 bol vykonaný dozor nad 22 certifikovanými výrobkami. Certifikačný orgán pre poľnohospodárske výrobky a potraviny ŠVPS SR vydal potvrdenia platnosti certifikátov pre 21 výrobkov uvedených v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 133 Platnosť certifikátov potvrdená v roku 2018

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
009/2011	03.01.2018	Jakub Ilavský, Trenčín	Spišské párky
003/2017	14.02.2018	CIMBALÁK s.r.o., Bardejov	Spišské párky
001/2010	14.02.2018	Správa Mestského Majetku	Skalický trdelník
001/2015	19.02.2018	GVP, s.r.o. Humenné	Spišské párky
003/2010	28.02.2018	LARK, Skalica	Skalický trdelník
001/2012	06.03.2018	ALTHAN, Humenné	Spišské párky
001/2013	17.05.2018	Hôrka, Trenčianska Teplá	Spišské párky
015/2011	25.05.2018	Mäso Parížek, Martin	Spišské párky
001/2015	31.05.2018	GVP, s.r.o. Humenné	Spišské párky
005/2017	04.05.2018	LEBECO s.r.o., Kolárovo	Bratislavský rožok
002/2011	28.06.2018	TAURIS a.s., Rimavská Sobota	Spišské párky
002/2017	20.06.2018	Bitúnok Čadca, s.r.o., Čadca	Spišské párky
001/2014	11.07.2018	MECOM GROUP Lučenec	Spišské párky
003/2010	27.07.2018	LARK, Skalica	Skalický trdelník
005/2018	07.08.2018	LAPREMA Trnava, (bývalý MAROŠ)	Spišské párky
004/2017	04.09.2018	GSL-SK, s.r.o., Stará Ľubovňa	Spišské párky
013/2011	16.10.2018	JINEX, Žilina	Spišské párky
002/2018	16.10.2018	JINEX, Žilina	Tradičné špekačky

č. certifikátu	Výsledok dozoru – platnosť overená dňa	Výrobca	Výrobok
002/2015	07.11.2018	hamsal, s.r.o. Čadca	Spišské párky
006/2017	17.12.2018	MECOM GROUP Lučenec	Liptovská saláma
001/2018	28.12.2018	Másterský potravinový spolok v Stupave (Lachkovič)	Stupavské zelé

Na základe nedodržania špecifikácie výrobku „Skalický trdelník“, ZTŠ, certifikačný orgán dňa 27.07.2018 rozhodol o pozastavení certifikácie výrobcovi Senické a skalické pekárne, a.s., Priemyselná 1338, 905 01 Senica.

Tabuľka č. 134

č. certifikátu	Dátum pozastavenia certifikátu	Výrobca	Výrobok
004/2010	27.07.2018	Senické a skalické pekárne, a.s., Senica	Skalický trdelník

15.4. Zrušené certifikáty

Na základe oznámení výrobcov o ukončení výroby výrobkov s chráneným označením, zrušil v roku 2018 certifikačný orgán 4 certifikáty. Jeden výrobca vypovedal zmluvu s certifikačným orgánom, a preto mu bol certifikát na výrobok s chráneným označením zrušený. Bližšie údaje o zrušených certifikátoch sú uvedené v tabuľke č. 107.

Tabuľka č. 135 Zoznam zrušených certifikátov

č. certifikátu	Dátum zrušenia certifikátu	Výrobca	Výrobok
004/2015	15.02.2018	ERI BAKERY, a.s., Kráľovská 4/10, 90901 Skalica	Skalický trdelník, CHZO
003/2017	01.09.2018	CIMBALÁK s.r.o., Duklianska 17A/3579, 085 01 Bardejov	Spišské párky, ZTŠ
003/2018	02.10.2018	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Tradičné špekačky, ZTŠ
011/2011	02.10.2018	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Spišské párky, ZTŠ
004/2018	02.10.2018	DALTON, s.r.o., Napájadlá 1/A, 04247 Košice	Tradičná lovecká saláma, ZTŠ

16. Informačné technológie a ich význam pre činnosť organizácie

V roku 2018 sa na odbore informatiky opätovne pokračovalo v riešení úloh na zabezpečenie informatizácie Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ŠVPS SR) a jej priamo riadených organizácií. Odbor informatiky sa tiež venoval zabezpečeniu plnej funkčnosti prenosu a spracovávaní informácií, vývoju nových informačných systémov, rozvoju jednotlivých existujúcich informačných systémov a spracovávaní informácií v rámci svojich kompetencií.

Odbor informatiky venoval vysokú pozornosť aj tvorbe nových užívateľských aplikácií a úprave a inovácii existujúcich užívateľských aplikácií z dôvodu promptného reagovania na požiadavky odborných útvarov, legislatívnych zmien a z dôvodu šetrenia financií.

Pôsobnosť odboru informatiky bola zameraná najmä na nasledovné oblasti:

1. Správa aplikovaných IS z EU implementované v jednotlivých členských štátoch,
2. Aktívna účasť na pracovných skupinách EU v oblasti informačných systémov a spracovávaní dát.
3. Správa aplikačných IS využívaných jednotlivými odbornými útvarmi ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií:
 - *CESKO1* – kontrola pohody zvierat počas prepravy,
 - *CESKO2* – kontroly zvierat na bitúnkoch a farmách,
 - *VIS* – Veterinárny informačný systém pre oblasť veterinárneho dozoru,
 - *KIČ* – Kontrolná inšpekčná činnosť v oblasti potravinového dozoru,
 - *Nepovolený rybolov* – Evidencia a vyhodnocovanie nezákonného rybolovu,
 - *Krížové plnenie*- výkon kontrol krížového plnenia,
 - *Portál úradných kontrol* – Komplexný graficky orientovaný Portál pre širokú verejnosť so zobrazením potravinových kontrol a zobrazovaním právoplatných rozhodnutí o kontrolách,
 - *AMO, KMO, Besnota* – evidencia a ekonomická kontrola záznamov AMO, KMO a Besnoty,
 - Evidencia liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv.
 - Iné, bližšie nerozpísané.
4. *Správa a údržba SCCM 2012 R2* v prostredí ŠVPS SR, RVPS (40), HIS (3) a detašovaných pracoviskách v zmysle využívania licencií „software assurance“ k produktom spoločnosti Microsoft,
5. *Metodické riadenie konfigurácií Firewallov a nastavení VPN* ŠVPS SR a jednotlivých RVPS (40), HIS (3) a detašovaných pracovísk,
6. *Správa databáz vedených a využívaných v jednotlivých IS,*
7. *Správa a údržba webového sídla ŠVPS SR,*
8. *Správa, rozvoj, údržba a administrácia IS a serverov ŠVPS SR,*
9. *Správa, rozvoj, údržba a administrácia užívateľských desktopov ŠVPS SR,*
10. *Rozvoj a administrácia sietí a IS priamo riadených organizácií,*
11. *Obnova hardware a nových verzií software serverov a užívateľských desktopov.*
12. *Správa, údržba, tvorba a inovácia Intranetového Portálu ŠVPS SR s modulmi:*

- Certifikácia - Veterinárna certifikácia zásielok zvierat a produktov určených na obchod v rámci EÚ a na vývoz do tretích krajín,
- Cielené kontroly – evidencia a späva cielených kontrol,
- Podpora IT - Inštalačné média pre programy používané na základe multilicencii MS Office, MS Windows, SAP, ESET, odporúčaná konfigurácia výpočtovej techniky, inštalácia programov,
- Zásielky – Informačný systém zriadený za účelom evidencie produktov živočíšneho pôvodu, nespracovanej zeleniny, ovocia a vedľajších živočíšnych produktov, ktoré sú predmetom obchodu s členskými štátmi EU, na úrovni ŠVPS SR a RVPS,
- Denník HIS – Evidencia a spracovanie zásielok na jednotlivých hraničných inšpekčných staniciach,
- Prípisy - Prípisy, metodické pokyny, usmernenia, smernice, manuály a ostatné dokumenty vydávané jednotlivými odbormi a oddeleniami na ŠVPS SR – spracovaná nová verzia,
- Rezervácia techniky - Rezervácia techniky ŠVPS pre služobné účely,
- Správa kolegov – kontakty - Správa užívateľov informačného systému PORTAL, úprava informácií o užívateľoch na úrovni ŠVPS SR a RVPS, správa kontaktov,
- Krížové plnenie - Výkon kontrol krížového plnenia, odbúranie manuálneho systému evidencie plnenia kontrol na RVPS pomocou emailov,
- KOBRA - aktualizácia a integrácia modulu KOBRA (Kontroly počas prepravy) do IS PORTAL,
- integrácia číselníka právnických subjektov získavaných zo Štatistického úradu do modulov IS PORTAL,
- Prevádzky RVPS – komplexná evidencia a správa prevádzok v pôsobnosti ŠVPS SR a RVPS,
- Elektronická podateľňa – evidencia a správa komunikácie s portálom ÚPVS,
- Evidencia aplikovaných veterinárnych liekov – evidencia podaných antimikrobiálnych veterinárnych liečiv.

V uplynulom roku odbor informatiky venoval opäť značné úsilie pri rozvoji veterinárneho informačného systému „VIS“, ktorého uplatnenie je nevyhnutné na riešenie veterinárnych úloh na jednotlivých stupňoch riadenia. Informačný systém „VIS“ sa upravoval a doplňoval na základe požiadaviek jednotlivých užívateľov (RVPS, SVL).

V roku 2018 sa pokračovalo aj v uplatňovaní celoslovenského sieťového programu na kontrolnú inšpekčnú činnosť – „KIČ“ (produkt odboru informatiky ŠVPS SR) prostredníctvom virtuálnej privátnej siete „VPN“. V aplikácii KIČ sa priebežne aktualizovala a upravovala najmä časť evidencie právnych subjektov a prevádzkarní. Vzniklo nové prepojenie dvoch informačných systémov za účelom eliminácie chybných a duplicitných záznamov. Aplikácia z dôvodu nemožnosti ďalšieho rozvoja bude udržiavaná v súčasnom funkčnom stave.

Zamestnanci odboru aktualizovali všetky informačné systémy vyvíjané v réžii ŠVPS SR ako sú Zásielky na evidovanie, vyhodnocovanie a kontroly súvisiace s bezpečnosťou potravín, Denník HIS na evidovanie a vyhodnocovanie zásielok dovážaných z tretích krajín, Nepovolený rybolov na evidovanie, kontrolu a vyhodnocovanie v oblasti nezákonného rybolovu a iné.

Odbor informatiky venoval v uplynulom roku pozornosť aj vzdelávacím činnostiam najmä z oblasti veterinárneho informačného systému VIS a KIČ a TRACES ako aj ďalším odborným IT aplikáciám.

V roku 2018 sa uskutočňoval zber, korekcia a vyhodnocovanie dát zo štátneho veterinárneho a potravinového ústavu, vykonávala sa priebežná aktualizácia internetových a intranetových stránok ŠVPS SR, obnova IT na ŠVPS SR a jednotlivých priamo riadených organizáciách.

Pracovníci odboru tiež trvale spolupracujú s plemenárskymi službami SR a MPRV SR pri úpravách a doplneniach software centrálnej evidencie hospodárskych zvierat „CEHZ“, aktívne sa podieľajú na uplatnení a skvalitnení aplikácií EÚ.

V roku 2018 bolo tiež prioritou odboru informatiky pokračovať v zabezpečení bezproblémového a bezporuchového informačného servisu pre celú ŠVPS SR a jej priamo riadené organizácie (40 RVPS a 3 HIS) na zabezpečenie všetkých ich činností závislých od informačných systémov. Táto úloha je veľmi komplexná a zahŕňa v sebe kompletnú starostlivosť o jednotlivé technické prostriedky – hardware a kompletnú starostlivosť o základné a aplikačné programové vybavenie - software jednotlivých užívateľov. Táto základná úloha odboru predpokladá vytvorenie a zabezpečenie optimálneho pracovného prostredia z hľadiska informatiky pre každého odborného pracovníka ŠVPS SR a jej priamo riadených organizácií.

17. Rozpočet organizácie

17.1. Bežné účty

17.1.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie za rozpočtové organizácie v riadení ŠVPS SR

Tabuľka č. 136

ukazovateľ	Fc	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2018	prekročenie nedočerpanie	%
PRÍJMY celkom		4 850 000,00	4 873 220,44	4 881 605,25	8 384,81	100,17
rozpočtové		4 850 000,00	4 851 800,00	4 857 185,85	5 385,85	100,11
mimorozpočtové			21 420,44	24 419,40		
VÝDAVKY celkom		20 520 679,00	25 306 064,11	25 283 041,19	23 022,92	99,91
podľa kategórií		20 520 679,00	25 306 064,11	25 283 041,19	23 022,92	99,91
610	0421	11 055 690,00	12 915 243,00	12 914 157,03	1 085,97	99,99
620	0421	4 029 420,00	4 732 934,00	4 727 997,73	4 936,27	99,90
630	0421	5 320 299,00	7 111 179,98	7 095 607,74	15 572,24	99,78
640	0421	115 000,00	258 834,00	257 405,56	1 428,44	99,45
700	0421		287 873,13	287 873,13		100,00
podľa prvku		20 520 679,00	25 306 064,11	25 283 041,19	23 022,92	99,91
08W010J	0421	18 071 179,00	21 977 461,11	21 959 653,55	17 807,56	99,92
08W0101	0421	1 619 500,00	1 674 766,66	1 672 041,68	2 724,98	99,84
08W0102	0421	20 000,00	20 000,00	19 941,90	58,10	99,71
08W0103	0421	630 000,00	839 733,34	839 682,79	50,55	99,99
08W010I	0411		12 700,00	11 200,00	1 500,00	88,19
0EKOK03	0132	180 000,00	401 403,00	400 568,15	834,85	99,79
0900801	0421		380 000,00	379 953,12	46,88	99,99
podľa zdroja		20 520 679,00	25 306 064,11	25 283 041,19	23 022,92	99,91
111		20 520 679,00	25 039 654,00	25 016 631,08	23 022,92	99,91
131H			117 873,13	117 873,13		100,00
72e			21 420,44	21 420,44		100,00
3AH1			114 404,89	114 404,89		100,00
3AH2			12 711,65	12 711,65		100,00

17.2. Rozpočtové opatrenia

Tabuľka č. 137

ukazovateľ	počet	kategória	výška úpravy	dôvod
príjmy	1	200	1 800,00	navýšenie
Výdavky spolu				
kapitálové výdavky	5	700	57 873,13	Karanténna stanica Martin
			60 000,00	Karanténna stanica Martin
			170 000,00	Karanténna stanica Martin
			3 800 000,00	AMO
			-3 800 000,00	Viazanie KV
			-	
mzdy, platy	3	610	514 022,00	Valorizácia miezd
			725 000,00	navýšenie
			620 261,00	navýšenie
odvody	4	620	179 651,00	Odvody k valorizácii miezd
			254 000,00	navýšenie
			362 383,00	navýšenie
			5 000,00	Vrátenie pokuty ZV
tovary, služby	6	630	111 382,00	prevádzka
			168 193,00	prevádzka
			460 000,00	prevádzka
			70 000,00	prevádzka
			50 000,00	prevádzka
			30 000,00	prevádzka
08W0101	1		265 000,00	navýšenie
08W010I	1	630	1 200,00	dohoda
08W010I	3		6 000,00	EFSA
			3 000,00	Yersinie, E.coli
			2 500,00	bezpečnosť potravín
0EK0K03	5		150 000,00	navýšenie
			100 000,00	AMO
			60 000,00	navýšenie
			11 403,00	navýšenie
			-100 000,00	Viazanie KV
Zdroj 3AH1, 3AH2	1		127 116,54	Rybné hospodárstvo

ŠVPS SR realizovala v riadených organizáciách vnútorné rozpočtové opatrenia v počte: **208** na základe žiadostí ÚŠKVBL a **40** RVPS v SR.

17.3 Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov rozpočtu k 31.12.2018

17.3.1 Príjmy

Tabuľka č. 138

ukazovateľ	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť k 31.12.2018	%
PRÍJMY CELKOM	4 850 000,00	4 873 220,44	4 881 605,25	100,18
rozpočtové	4 850 000,00	4 851 800,00	4 857 185,85	100,11
rozpočtové - z vlastníctva	110 000,00	110 000,00	102 830,87	93,48
rozpočtové - pokuty	4 700 000,00	4 701 800,00	2 843 622,02	
rozpočtové - poplatky			1 864 759,37	
kapitálové			7 386,00	
iné príjmy	40 000,00	40 000,00	7 323,78	
ostatné			31 263,81	
mimorozpočtové		21 420,44	24 419,40	
Poistné plnenie (72e)		21 420,44	24 419,40	

17.3.1.1 Kapitálové príjmy :

Tabuľka č. 139

predaj	7 386,00	
automobily	4 946,00	
pozemky	2 440,00	

17.3.1.2 Pohľadávky z príjmov RO :

17.4 Čerpanie rozpočtu k 31.12.2017

Tabuľka č. 140

POHĽADÁVKY CELKOM	16 756 562,86
poplatky z veterinárnych kontrol	341 050,23
pokuty	16 415 483,56
zhoda	29,07
pohľadávky z minulých rokov	13 118 205,92
poplatky z veterinárnych kontrol	136 920,46

pokuty	12 981 256,39
zhoda	29,07
rok 2018	3 638 356,94
poplatky z veterinárnych kontrol	204 129,77
pokuty	3 434 227,17
zhoda	0,00

17.4.1 Kapitálové výdavky

Čerpané na **99,99 %** predstavujú finančné prostriedky vynaložené na investičné akcie zapísané v registri investícií ŠP:

Tabuľka č. 141

názov	Upravený rozpočet	skutočnosť
RVPS Martin karanténna maštal'		
Dopr.prostriedok		60 000,00
Výbehy a strecha		98 000,00
Plocha a park.m.		72 000,00
Stavba		57 873,13
spolu	287 873,13	287 873,13

V tom: program **08W010J**: 57 873,13
0900801: 230 000,00

V roku 2018 bol upravený rozpočet na kategórii 700 – na programe 0900801 vo výške 3 800 000,00 (AMO – boxy) a na programe 0EK0K02 vo výške 100 000,00 (AMO – softvér). Uvedené finančné prostriedky budú použité v roku 2019.

17.4.2. Bežné výdavky

Čerpané na **99,91 %**, nedočerpané finančné prostriedky rozpočtu: **23 022,92 €**:
v tom na kategórii:

- 610 1 085,97
- 620 4 936,27
- 630 15 572,24
- 640 1 428,44

17.4.2.1. Čerpanie povoleného prekročenia rozpočtu :

V roku 2018 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu vo výške

- zdroj 72e - poistné udalosti
príjmová časť - skutočnosť 24 419,40
výdavková časť – skutočnosť 21 420,44

Prostriedky EÚ (ŠVPS SR): zdroj 36

V roku 2018 bol schválený

rozpočet príjmov – granty programov EÚ 1 200 000,00

plnenie z EÚ 946 290,09

rozpočet výdavkov 1 300 000,00

čerpanie 1 257 620,56

Krížové kontroly

Tabuľka č. 142

Výdavky	149 050,29
mzdy	88 438,20
odvody	30 909,15
Prevádzkové výdavky	29 702,94

17.4.3 Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe 08W0101

Tabuľka č. 143

	zdroj 111
VPO ŠVPS SR	574 107,04
Služby súkromných veterinárnych lekárov (SVL)	379 477,34
Vyšetrovanie krmív	96 901,77
Krmivá vedľajších živočíšnych produktov	13 346,82
Národný program kontroly reziduí (NPKR)	113 269,41
Monitoring poľovnej zveri (MLZ)	35 148,94
BSE – služby SVL	339 868,65
Africký mor ošípaných-materiál	119 880,54
celkom	1 672 000,51

17.5 Prehľad o mimorozpočtových účtoch

Tabuľka č. 144

	zostatky
	k 31.12.2018
účet ES úročený	712 250,27
krížové kontroly	13,71
depozit	1 756 859,39
sociálny fond	178 469,18

17.6. Plnenie záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu: ŠVPS SR – vlastná činnosť

ŠVPS SR zabezpečovala v roku 2018 financovanie vlastnej činnosti vrátane 3 hraničných inšpekčných staníc (HIS Vyšné Nemecké, Čierna nad Tisou a Letisko Bratislava).

17.6.1. Rozpis ukazovateľov verejného rozpočtu a jeho plnenie

Tabuľka č. 145

ukazovateľ	Fc	rozpočet schválený	rozpočet upravený	skutočnosť k 31.12.2018	prekročenie nedočerpanie	%
PRÍJMY celkom		4 758 000,00	4 767 923,96	179 054,47		
rozpočtové			4 767 325,05	176 216,55		
mimorozpočtové			598,91	2 837,92		
VÝDAVKY celkom		8 140 845,00	5 350 630,89	5 339 365,02	11 265,87	99,80
podľa kategórií		8 140 845,00	5 350 630,89	5 339 365,02	11 265,87	99,80
610	0421	4 153 960,00	1 942 053,40	1 941 669,43	383,97	99,98
620	0421	1 618 586,00	736 950,73	736 922,93	27,80	99,99
630	0421	2 253 299,00	2 624 577,93	2 614 569,47	10 008,46	99,61
640	0421	115 000,00	47 048,83	46 203,19	845,64	98,20
700	0421					
podľa prvku		8 140 845,00	5 350 630,89	5 339 365,02	11 265,87	99,80

08W010J	0421	6 646 345,00	3 676 257,42	3 666 806,13	9 451,29	99,74
08W0101	0421	664 500,00	574 148,21	574 107,04	41,17	99,99
08W0102	0421	20 000,00	20 000,00	19 941,90	58,10	99,71
08W0103	0421	630 000,00	839 733,34	839 682,79	50,55	99,99
08W010I	0411		12 700,00	11 200,00	1 500,00	88,20
OEKOK03	0132	180 000,00	119 791,92	119 670,57	121,35	99,90
0900801	0421		108 000,00	107 956,59	43,41	99,96
podľa zdroja		8 140 845,00	5 350 630,89	5 339 365,02	11 265,87	99,80
111			5 222 915,44	5 211 649,57	11 265,87	99,80
72e			598,91	598,91		
3AH1			114 404,89	114 404,89		
3AH2			12 711,65	12 711,65		

17.6.2. Plnenie príjmov k 31.12.2018

Tabuľka č. 146

PRÍJMY	schválený rozpočet	upravený rozpočet	skutočnosť
PRÍJMY celkom	4 758 000,00	4 767 923,96	179 054,47
príjmy z vlastníctva (212)	18 000,00	25 525,05	7 014,37
pokuty (222)	4 700 000,00	4 701 800,00	16 640,00
poplatky (223)			150 876,97
príjem z kapitálových aktív (231)			900,00
Iné príjmy	40 000,00	40 000,00	700,18
úroky bežného účtu EÚ (243)			85,03
Mimorozpočtové:			
Zdroj 72e – poistné plnenie		598,91	2 837,92

V stĺpcoch schválený a upravený rozpočet sú zahrnuté rozpočtované príjmy za **poplatky** z veterinárnych kontrol a inšpekcií a kapitálové príjmy **všetkých rozpočtových organizácií riadených ŠVPS SR**.

Vzhľadom na túto skutočnosť sa javí plnenie príjmov ŠVPS SR ako veľmi nízke.

Počas roka 2018 boli upravené príjmy z vlastníctva riadeným organizáciám podľa aktuálneho stavu účinnosti nájomných zmlúv. Úprava rozpočtu bola premietnutá do rozpočtu ŠVPS SR na položke 212.

17.6.3. Čerpanie výdavkov k 31.12.2018

17.6.3.1. Kapitálové výdavky

V roku 2018 neboli ŠVPS SR poskytnuté žiadne finančné prostriedky na kapitálové výdavky.

17.6.3.2 Bežné výdavky

Tabuľka č. 147

Program 08W010J	Finančná položka	Výška
mzdy	610	1 941 669,43
odvody	620	736 922,93
Prevádzka	630	2 614 569,47
Kapitálové výdavky	700	0,00
Transfery	640	46 203,19
08W0101	637004	574 107,04
08W0102	637004	19 941,90
08W0103	637004	839 682,79
08W010I	630	11 200,00
0900801	630	1 981,76
spolu		6 786 278,51

Prehľad transferových výdavkov kategória 640

Tabuľka č. 148

Finančná položka		
642012	odstupné	13 796,00
642013	odchodné	18 732,00
642015	náhrady DPN	13 093,45
Spolu		45 621,45

Prehľad o čerpaní na programe 0EK0K03, 0EK0K09

Tabuľka č. 149

spolu	119 670,57
0EK0K03	119 670,57

Prehľad o čerpaní výdavkov na kategórii 630 v programe 08W0101, viažúcich sa na národné programy, prípadne na rozhodnutia vlády SR, MPRV SR hradených z rozpočtu ŠVPS SR

Tabuľka č. 150

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2018
trichinely	34 192,40
Cielená kontrola AMO	3 380,00
MLZ	31,20
Kliešťová encefalitída	23 109,42
zástrelné za líšky	3 540,40
Zástrelné za diviaky	128 260,60
IBR	127 174,96
Salmonela OP, morky, brojlery	1 600,50
besnota	56,40

Salmonela ošípané	3 302,00
antrax	0,00
Mor včelieho plodu	108 201,25
Rádiohygienická kontrola	12 994,30
Vzorky HIS	9 717,68
pepsín	4 654,66
Ovocie, zelenina	5 511,56
pesticídy	69 531,30
Monitoring AMR	34 667,80
NPKR došetrovanie	2 818,00
VPO krmivá došetrovanie	1 419,01
spolu	574 163,44

Prehľad o čerpaní finančných prostriedkov na programe Eradikačné choroby

Tabuľka č. 151 Zdroj 36

	zdroj 36
zástrelné za diviaky	147 224,66
Bluetongue – modrý jazyk	37 779,50
KMO – klasický mor ošípaných	68 259,50
Africký mor ošípaných	294 950,30
Monitoring TSE – scrapie	25 558,30
Salmonella – vyšetrenia, vakcíny	273 259,38
Besnota – vakcíny, vyšetrenia	91 032,04
Salmonella – morky	1 879,04
Vtáčia chrípka	18 759,20
IBR	57 260,50
Zástrelné za líšky	2 226,00
AMR	15 492,00
Rádiohygiena	14 102,40
Mor včelieho plodu	84 127,05
pesticídy	73 507,80
trichynely	19 361,10
NPKR	191,20
Kliešťová encefalitída	2 385,01
Cielená kontrola AMO	1 200,00
VPO krmivá VŽP	3 482,82
MLZ	23,70
Antrax	8 139,42
pepsín	8 806,99
Veterinárne poplatky HIS	7 970,75
Dozor nad cert.výrobkov	69,20

SOT víno	571,90
spolu	1 257 619,76

Tabuľka č. 152 Zdroj 111

	zdroj 111
Bluetongue – modrý jazyk	19 297,30
KMO – klasický mor ošípaných	88 953,80
Africký mor ošípaných	172 150,00
Monitoring TSE – scrapie	1 950,00
Salmonella – vyšetrenia, vakcíny	165 222,91

Besnota – vakcíny, vyšetrenia	385 911,78
Salmonella – morky	182,00
Vtáčia chrípka	820,00
IBR	5 195,00
spolu	839 682,79

17.6.4 Prehľad výdavkov na nariadené kontroly

Tabuľka č. 153

ukazovateľ	skutočnosť k 31.12.2018
Počet osôb, ktoré kontroly vykonali	3 906
Počet nadčasových hodín a hodín pohotovosti	49 316
Výdavky	516 613,99
mzdy	351 134,17
odvody	122 721,39
cestovné výdavky (doprava, stravné)	23 113,51
všeobecný materiál	13 863,79
pohonné hmoty – služobné vozidlá	5 781,13

17.6.5 Prehľad výdavkov na krížové plnenie

Tabuľka č. 154

Výdavky	149 050,29
mzdy	88 438,20
odvody	30 909,15
Prevádzkové výdavky	29 702,94

17.6.6 Účelové prostriedky – na programe 08W010I

Tabuľka č. 155

ukazovateľ	rozpočet	skutočnosť	nevyčerpané
Yersinie, E-coli	3000	1500	1500
Projekt EFSA	6000	6 000	
dohoda	1200	1200	
Bezpečnosť potravín	2500	2500	
spolu	12700	11200	1500

17.6.7 Účelové prostriedky – porovnávanie potravín- projekt č. 811210- CONS-CPC-2017

Tabuľka č. 156

	Príjem	Čerpanie
Príjem z EÚ	50 259,70	
VPU Zvolen		40 206,00
Mzdy		2 177,83
Odvody		782,28
Zostatok		7 093,59

17.6.8 Mimorozpočtové zdroje

V roku 2018 bolo **povolené prekročenie** rozpočtu vo výške

- zdroj 72e - poistné udalosti
príjmová časť - skutočnosť 1 138,30
výdavková časť – skutočnosť 598,91

Bežné účty – zostatky k 31.12.2018

Tabuľka č. 157

	zostatky k 31.12.2018
stav bežného fondu – SF	19 806,84
stav depozitného účtu	253 334,48
stav bežného účtu ES ŠVPS SR	712 250,27
stav účtu krížových kontroly	13,71

17.7. Verejné obstarávanie zákaziek na dodanie tovaru, na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác v roku 2018

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v procese verejného obstarávania a zadávaní zákaziek na dodanie tovaru, zákaziek na poskytnutie služieb a zákaziek na uskutočnenie stavebných prác postupuje v súlade so zákonom č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ splnil povinnosť plne elektronickej komunikácie prostredníctvom informačného systému, ktorý musí spĺňať od 19.10.2018 požiadavky stanovené v § 20 zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

ŠVPS SR realizuje proces verejného obstarávania od jeho prípravy, určenia a vykonania správneho postupu verejného obstarávania až po dodanie tovaru, poskytnutie služby alebo uskutočnenia stavebnej práce tak, aby jeho výsledkom bol výber najvhodnejšieho zmluvného vzťahu a aby vynaložené finančné prostriedky na obstaranie predmetu zákazky boli primerané požadovanej kvalite a cene.

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ volí postupy verejného obstarávania tak, aby boli dodržané základné princípy verejného obstarávania a to princíp rovnakého zaobchádzania, princíp nediskriminácie hospodárskych subjektov, princíp transparentnosti, princíp proporcionality a princíp hospodárnosti a efektívnosti.

17.7.1.Realizované

ŠVPS SR ako verejný obstarávateľ v roku 2018 **realizoval** tieto verejné súťaže :

Tabuľka č. 158

Por. č.	Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
1.	podlimitná zákazka s použitím EKS	dodanie tovaru	Dodanie motorového vozidla pre karanténnu stanicu RVPS Martin.
2.	zákazka s nízkou hodnotou	dodanie tovaru	Dodanie prívesného vozíka pre karanténnu stanicu RVPS Martin.
3.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Technická podpora VIS – 2018.
4.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Oprava sociálnych zariadení – I. etapa.
5.	zákazka s nízkou hodnotou s výzvou na predkladanie ponúk	poskytnutie služby	Oprava sociálnych zariadení – II. etapa.

ŠVPS SR sa v roku 2017 stala žiadateľom o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Rybné hospodárstvo 2014 – 2020, aktivita č. 1 : Technické zabezpečenie vysledovateľnosti produktov rybolovu a akvakultúry.

Pre jeho získanie realizovala :

- **1 podlimitnú zákazku** – verejnú súťaž
- **1 zákazku s nízkou hodnotou** – verejnú súťaž

Tabuľka č. 159

Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
podlimitná zákazka – verejná súťaž	dodanie tovaru	Technické zabezpečenie vysledovateľnosti produktov rybolovu a akvakultúry.
zákazka s nízkou hodnotou – výzva na predkladanie ponúk	dodanie tovaru	Obstaranie samolepiek na označenie majetku a dodanie propagačných predmetov vrátane ich potlače.

Uvedená žiadosť o poskytnutie nenávratného finančného príspevku z Operačného programu Rybné hospodárstvo 2014 – 2020 bola schválená riadiacim orgánom operačného programu. **ŠVPS SR sa stala v roku 2018 prijímateľom nenávratného finančného príspevku na základe Zmluvy o poskytnutí nenávratného finančného príspevku.**

17.7.2. V trvaní

Tabuľka č. 160

Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
nadlimitná zákazka – verejná súťaž	poskytnutie služby	Zabezpečenie leteniek a služieb súvisiacich s leteckou prepravou osôb do zahraničia – rámcová dohoda 2016 - 2019.

17.7.3. Začaté :

Tabuľka č. 161

Postup vo verejnom obstarávaní	Predmet zákazky	Názov zákazky
nadlimitná reverzná jednoobáľková verejná súťaž, uskutočňovaná s využitím Elektronického kontraktačného systému	dodanie tovaru	Dodanie vakcíny na orálnu imunizáciu líšok proti besnote a jej letecké polozenie - jarne a jesenné vakcinačné kampane 2019 – 2022.

18. Personálne otázky

ŠVPS SR je rozpočtová organizácia s celoslovenskou pôsobnosťou, začlenená do rezortu MPRV SR.

V jej riadiacej pôsobnosti je celkom 41 štátnych rozpočtových organizácií a 2 príspevkové organizácie (ŠVPÚ a IVVL), zriaďovateľom ktorých je MPRV SR. Celkový evidenčný počet zamestnancov ŠVPS SR je 1291 zamestnancov, z toho v ŠVPS SR a riadených rozpočtových organizáciách celkom 1004 zamestnancov a v príspevkových organizáciách celkom 287 zamestnancov.

Ako po každý rok, aj v priebehu celého roku 2018 prebiehalo odborné vzdelávanie zamestnancov v súlade s Národným programom vzdelávania vo vzdelávacom zariadení ŠVPS SR v Inštitúte vzdelávania veterinárnych lekárov v Košiciach.

Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) je vzdelávacie a kongresové zariadenie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR primárne zamerané na rozvoj ľudských zdrojov. Dôraz je kladený na celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“) v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, zahraničných vzťahov, dovozoch a vývozoch, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, rýchleho výstražného systému, certifikácie a laboratórnej diagnostiky. Inštitút vzdelávania veterinárnych lekárov (ďalej len „IVVL“) v sledovanom období vykonával činnosti podľa Zriaďovacej listiny a Štatútu organizácie.

Realizácia Programu 0900102 – Vzdelávanie je v súlade so Zákonom č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov a v zmysle Vyhlášky MP SR č. 480/2007 Z. z., (ďalej len „vyhláška o postgraduálnom vzdelávaní“), ktorou sa ustanovujú podrobnosti o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a ďalšom vzdelávaní zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií ako aj požiadaviek zriaďovateľa a potrieb Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR (ďalej len „ŠVPS SR“).

IVVL v posudzovanom období zabezpečoval celoživotné vzdelávanie zamestnancov orgánov veterinárnej správy v oblastiach zdravia a ochrany zvierat, hygieny produktov živočíšneho pôvodu, kontroly potravín rastlinného pôvodu, hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie, zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov a manažérskych zručností – vzdelávanie pre štátnu službu.

V predmetnej oblasti sa celoživotné vzdelávanie realizovalo v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004, č. 853/2004, č. 854/2004 a č. 882/2004. Z pohľadu celoživotného vzdelávania za najdôležitejšie možno pokladať každoročné povinné vzdelávanie všetkých úradných veterinárnych lekárov (čl. 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, príloha I, kap. IV A) a každoročné povinné vzdelávanie všetkých úradných veterinárnych asistentov (článok 5 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 854/2004, príloha I, kap. IV B).

Tabuľka č. 162

Por. č.	Názov vzdelávacej aktivity	Počet aktivít	Počet účastníkov
I. Celoživotné vzdelávanie zamestnancov organizácií ŠVPS SR			
A: Národný program vzdelávania podľa odborných činností			
1.	Zdravie a ochrana zvierat (ZD1, ZD2, ZD4)	3	256
2.	Zahraničné vzťahy, dovozy a vývozy (H 1, H2)	2	58
3.	Hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie (HK1- HK3, HK4/5x, HK6)	9	269
4.	Hygiena produktov živočíšneho pôvodu (HP 1 – 11)	11	872
5.	Kontrola potravín rastlinného pôvodu (PD1- 5, PD/OZ)	6	337
6.	Odbor legislatívny a právny (LP1, LP2)	2	96
7.	Odbor kontroly a auditu	1	82
8.	Odbor laboratórnej diagnostiky, rýchleho výstražného systému a certifikácie 3x/BL,PO,BB	3	126
Spolu Národný program:		37	2096
B: Ďalšie vzdelávanie			
9.	Atestačná príprava na atestačnú skúšku 1. stupňa	4	56
10.	Atestačná príprava na atestačnú skúšku 2. stupňa	4	24
11.	Manažérske vzdelávanie pre štátnu správu	3	198
12.	Riadený výberový rozhovor	1	11
Spolu: Ďalšie vzdelávanie		12	289
Spolu A + B: Zamestnanci organizácií ŠVPS SR		49	2385
II. Vzdelávacie aktivity pre ostatné cieľové skupiny			
13.	Ochrana zvierat pri preprave	10	194
14.	Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí	12	299
15.	Skúšky poľovníkov	20	296
16.	Preškolenie poľovníkov	30	953
17.	Podkúvač	1	2
18.	Ochrana zvierat počas usmrcovania	3	66
19.	Ochrana zvierat používaných na vedecké účely	2	94
Spolu: Ostatné cieľové skupiny		76	1904
Spolu: B - Ďalšie vzdelávanie		88	2193
Spolu počet aktivít a počet účastníkov (A+B) k 31.12.2018		127	4289

V súlade so zákonom o veterinárnej starostlivosti a vyhlášky o postgraduálnom vzdelávaní veterinárnych lekárov a zamestnancov orgánov veterinárnej správy a úradných veterinárnych laboratórií IVVL v roku 2018 zrealizoval spolu **49 vzdelávacích aktivít** pre **2385 zamestnancov štruktúry ŠVPS SR**. Obsahová náplň školení aktuálne reagovala na požiadavky výkonu všetkých odborných činností.

Odbor zdravia a ochrany zvierat ŠVPS SR v spolupráci s vybranými inšpektormi RVPS berúc do úvahy aktuálnosť jednotlivých tém pripravil školenia, ktoré mali za cieľ nielen výklad nových skutočností ale predovšetkým uplatňovanie správnych postupov pri výkone veterinárneho dozoru a kontroly. Jednotlivé aktivity boli zamerané predovšetkým na kroky smerujúce k pokračovaniu monitorovania a eradikácie určitých chorôb zvierat na Slovensku a v nadväznosti na aktuálny vývoj nálezovej situácie v Európe na zabránenie zavlečenia týchto nákaz na naše územie. Z nosných tém vyberáme:

- Africký mor ošípaných (ďalej len „AMO“), nebezpečná nákaza a s tým súvisiace opatrenia: praktická realizácia opatrení AMO v nálezovej zóne, pripravenosť na nákazu, finančné otázky, kofinancovanie, online databáza AMO, databáza Klasického moru ošípaných (ďalej len „KMO“), uplatňovanie Národného kontrolného programu (ďalej len „NKP“) AMO u diviacej zveri - problematika preberania vzoriek na KMO, AMO, lov samičej diviacej zveri.
- Metodický pokyn č. 5/ 2018 - jednotné uplatňovanie postupov pri schvaľovaní zariadení, inštitútov alebo stredísk, ich kontroly a certifikácie zvierat pri vývozoch do tretích krajín.
- Besnota – monitorovanie, eradikácia, zmeny v programe v súvislosti s kofinancovaním, výsledky auditu DG SANTE vykonané v členských štátoch EÚ.
- Chov včiel - praktické otázky týkajúce sa zdravia a premiestňovania včiel, informácia o stretnutí zástupcov ŠVPS SR s chovateľmi včiel k téme zdravia včiel.
- Veterinárna prevencia ochrany na rok 2019, zdravotná problematika v chovoch hydiny: salmonelové NKP, plán a prieskum aviárnej influenzy (ďalej „AI“), hlásenia. Problematika iných druhov zvierat ako hospodárskych, odporúčanie Európskej Komisie v koordinovanom pláne kontrol pre úradné kontroly online predaja psov a mačiek Lessons learned – riešenie problémov s chovateľmi. Aktualizovaný metodický pokyn na kontrolu identifikácie a registrácie zvierat, realizácia v praxi. Eradikácia nákaz – aktuálny stav.

Odbor zahraničných vzťahov, dovozov a vývozov ŠVPS SR zameral obsah školení najmä na súčasný stav v oblasti úradných kontrol potravín rastlinného pôvodu dovážaných z tretích krajín, súčasný stav v oblasti dovozových kontrol v EÚ, delegované implementované akty, interné audity, aktuálne zmeny v legislatíve, prezentácie školení zúčastnených kolegov na Better Training for Safer Food (ďalej len „BTSF“). V oblasti hraničných veterinárnych kontrol prednášky boli zamerané na dokladovú a identifikačnú kontrolu, kontrolu osobných zásielok, krížové kontroly, ochranu zvierat počas prepravy, označovanie produktov živočíšneho pôvodu, legislatívny základ pre informačný systém TRACES, podmienky a pravidlá využívania, moduly systému, ekonomickí operátori, certifikácia, triky a praktické skúsenosti.

Predmetom školení inšpektorov z **Odboru hygieny krmív, ekológie a veterinárnej farmácie ŠVPS SR** boli témy zamerané najmä na hygienu krmív, medikované krmivá a Vedľajšie živočíšne produkty (ďalej len „VŽP“) ako krmivá, úradné kontroly – uplatňovanie požiadaviek prílohy IV nariadenia (ES) č. 999/2001, ktorou sa stanovujú pravidlá prevencie, kontroly a eradikácie niektorých prenosných spongiformných encefalopatií; Zákon č. 184/2018 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 39/2007 o veterinárnej starostlivosti

v znení neskorších predpisov, schvaľovanie výrobní medikovaných krmív (metodický pokyn); Rapid Alert a systém Administratívnej pomoci a spolupráce, potravinový podvod; Informácie zo školenia BTSF - Antimikrobiálna rezistencia; úradné kontroly veľkodistribútorov veterinárnych liekov, verejných lekární, súkromných veterinárnych lekárov a chovateľov (fariem) potravinových zvierat; postup pri ukladaní pokút podľa zákona o liekoch, informácia o aktuálnej situácii v legislatíve v oblasti veterinárnej farmácie; usmernenie nakladania s veterinárnymi liekmi a veterinárnymi prípravkami na ošetrovanie včelstiev – aktuálne problémy; hygiena prvovýroby – akvakultúra /krmivá, farmácia/.

V roku 2018 bolo preškolených 44 inšpektorov, ktorí môžu kontrolovať priame spaľovanie uhynutých tiel. Spaľovne spoločenských zvierat - VŽP kategórie 1. sú na celom území SR a podliehajú platnej legislatíve v zmysle nariadenia VŽP a odvodených produktoch, Zákon č. 137/2010 Z. z. o ovzduší v znení neskorších predpisov, Vyhláška č. 410/2012 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší. Túto problematiku upresňuje Metodický pokyn na výkon úradných kontrol pri nakladaní s VŽP – 08/2014-264 – zmeny pre rok 2019 – frekvencie.

Úlohy **Odboru hygieny produktov živočíšneho pôvodu ŠVPS SR** boli premietnuté do vzdelávacích programov v rámci 11 blokov školení, na ktorých sa zúčastnilo spolu 872 úradných veterinárnych lekárov a inšpektorov, ktorí vykonávajú úradné kontroly v prvovýrobe, pri spracovaní produktov a pri ich uvádzaní na trh v SR a do členských štátov EÚ. Témy školení boli rozdelené podľa okruhov úradných veterinárnych kontrol v jednotlivých sektoroch:

- Vyhodnotenie úradných kontrol (ďalej len „ÚK“) salašov a mliekarní na spracovanie ovčieho mlieka za rok 2017, príprava na novú sezónu, zameranie ÚK na salašoch a v mliekarni na spracovanie ovčieho mlieka v roku 2018.
- Veterinárne kontroly a ÚK v sektore med: Med - dieteticky hodnotná potravina - cesta z plastu k spotrebiteľovi - charakteristika jednotlivých druhov medu, vytáčanie medu, uskladnenie medu a plnenie do obalov, označenie na etikete a ako môže spotrebiteľ zistiť kvalitu medu. Vyhodnotenie ÚK potravín za rok 2017 v sektore med, odhaľovanie falšovaného medu, označovanie medu.
- ÚK potravín živočíšneho pôvodu v roku 2017, plánovanie a odber vzoriek produktov živočíšneho pôvodu. Skúsenosti pri vyšetrovaní úradných vzoriek v rámci ÚK potravín počas roku 2017. ÚK mlieka – príjem mlieka, tepelné ošetrovanie mlieka, príprava na zabezpečenie technickej misie Čínskej ľudovej republiky.
- Výsledky prehliadky jatočných domácich kopytníkov a mäsa z nich, kontroly čistoty zvierat v prevádzkarňach schválených na zabíjanie domácich kopytníkov a kontrola hygienických procesov pri jatočnom opracovaní tiel; opatrenia zabraňujúce kontaminácii mäsa na bitúnkoch a rozrábkarniach, kde je odstraňovaný špecifický rizikový materiál (ďalej len „ŠRM“) a označovanie jatočných tiel, vedenie zoznamov schválených prevádzkarní na internete a intranete ŠVPS SR; cielené kontroly v sektore mäso domácich kopytníkov; schvaľovanie bitúnkov s malým objemom výroby; zabíjanie zvierat pre súkromnú domácu spotrebu, ich nahlasovanie a vyhodnotenie.
- ÚK v sektore produktov rybolovu.
- ÚK v sektore čerstvé hydinové mäso a vajcia: Campylobacter v jatočných telách brojlerov, kritéria hygieny procesu zabíjania brojlerov, nálezy pri post mortem kurčiat – svalové ochorenia; kontroly vykonané v triediarni vajec; kontrola welfaru na bitúnku.

- ÚK v sektore zverina roku 2017 - Trichinela v mäse, trichinelóza a echinokokóza; veterinárne kontroly vo schválenej prevádzkarni na manipuláciu so zverou, mleté mäso a mäsové prípravky, odbery vzoriek.
- **Vzdelávanie úradných veterinárnych asistentov** - v roku 2018 bolo preškolených len 28 osôb. Odprednášané témy boli v súlade s ich odbornou činnosťou a zodpovednosťou úradného veterinárneho asistenta pri hygiene procesu opracovania tiel na bitúnku.

Odbor kontroly potravín rastlinného pôvodu sa zamerlal na vzdelávanie svojich inšpektorov v oblasti príslušnej potravinovej legislatívy, trhovej a predtrhovej kontroly potravín, na kontrolu tabakových výrobkov, na prítomnosť akrylamidu v potravinárskych výrobkoch, na ciele kontroly ovocných vín, piva a pivovarov, liehovín, minerálnych vôd, konzervačných látok v cukrovinkách, na aktuálnu problematika úseku olejov, čokolád, na predaj potravín cez internet, modelové príklady pri kontrole predaja cez internet a Manuál na kontrolu vysledovateľnosti.

Súčasťou vzdelávania úradných veterinárnych lekárov bola v uplynulom roku aj právna problematika, kde odbor legislatívny a právny ŠVPS SR zrealizovala vzdelávanie k téme priestupkového konania a správneho konania orgánov veterinárnej správy a orgánov úradnej kontroly potravín. Tieto vzdelávacie aktivity absolvovalo spolu 96 veterinárnych inšpektorov.

V roku 2018 po prvýkrát realizoval odbor kontroly a auditu školenie k používaniu metód auditu na zlepšovanie systému úradných kontrol. Cieľom aktivity bolo analyzovať príčiny vzniku nedostatkov pri audite, definícia auditu a techniky auditu, výstupy z auditu, metódy identifikácie nedostatku, princípy analýz príčin, vyhodnotenie príčin z pohľadu akútnosti, závažnosti a váhavosti, úradné skúmanie, zhodnotenie dokumentov nezávislou osobou, ktorej účelom je zistiť, či doklady podávajú platné a spoľahlivé informácie o skutočnosti, ktorú auditori zistili pri výkone auditu v potravinárskych podnikoch.

Odbor laboratórnej diagnostiky a rýchleho výstražného systému v roku 2018 organizoval v Bratislave, v Banskej Bystrici a v Prešove vzdelávaciu aktivitu: Rezíduá pesticídov – platná legislatíva, viacročný kontrolný program pre rezíduá pesticídov v potravinách a v detskej výžive Slovenskej republiky 2018 – 2020, metodický pokyn na rok 2018, usmernenia a postupy pri kontrole a odbere vzoriek. Vzdelávacia aktivita bola určená odborným pracovníkom VPÚ a príslušným RVPS, ktorí sa touto problematikou zaoberajú. Túto aktivitu absolvovalo spolu 126 veterinárnych inšpektorov.

Všetky témy, ktoré odzneli počas školení v rámci Národného programu vzdelávania boli odprednášané na vysokej odbornej úrovni. Súčasťou viacerých školení boli aj porady jednotlivých odborov ŠVPS SR.

Pre informáciu uvádzame v tabuľke č. 163 počty vyškolených osôb za posledných 10 rokov.

Tabuľka č. 163 - Prehľad počtu účastníkov v rámci Národného programu za roky 2009 – 2018

Rok	Počet účastníkov
2009	2 970
2010	2 263
2011	2 286
2012	2 326
2013	2 384

2014	2 232
2015	1 836
2016	1736
2017	2036
2018	2096

Zamestnanci štruktúry ŠVPS SR sa okrem Národného programu vzdelávania zúčastňujú aj na ďalšom vzdelávaní dospelých, ktoré v roku 2018 zahŕňalo školenia:

- **atestačná príprava na atestačnú skúšku 1. a 2. stupňa** prebiehala v dvoch hlavných odboroch Zdravie zvierat a Hygiena produktov živočíšneho pôvodu. V rámci prípravy bol kladený dôraz na právnu problematiku v oblasti priestupkového práva, na veterinárne právne predpisy a odbornú problematiku
- **manažérske vzdelávanie vedúcich zamestnancov v organizáciách štátnej správy** v zmysle nového Zákona o štátnej službe č. 55/2017 Z. z., § 113 ods. 1 písm. i), ktorý ukladá povinnosť absolvovať do 6. mesiacov od začatia vykonávania funkcie vedúceho zamestnanca manažérske vzdelávanie (podľa § 164 ods. 2 písm. c))
- **riadený výberový rozhovor pre členov výberových komisií**, ktorí sú poverení vedením osobného pohovoru s uchádzačom o prijatie do štátnej služby (do organizácii štátnej správy) v zmysle zákona o štátnej službe, ktorý ukladá povinnosť absolvovať vzdelávanie zamerané na osvojenie si metód riadeného výberového rozhovoru a jeho vyhodnotenia (§ 40 ods. 10).

IVVL realizuje aj vzdelávacie programy pre ostatné cieľové skupiny agropotravinárskeho rezortu, kde **v rámci 76 vzdelávacích aktivít sa vyškolilo 1904 účastníkov.**

Akreditované vzdelávacie aktivity MŠVVaŠ SR:

- **Ochrana zvierat pri preprave**, vychádzajúca z nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy a s ňou súvisiacich činností a o zmene a doplnení smerníc, bola v sledovanom roku realizovaná v 10 termínoch, počas ktorých sa vyškolilo 194 účastníkov. Najväčší podiel, 145 absolventov, sa vyškolilo modulom: „Podmienky prepravy domácich nepárnokopytníkov, hovädzieho dobytku, domácich oviec, domácich kôz a ošípaných“. Druhým frekventovaným modulom je modul „Podmienky prepravy domácich mačiek, domácich psov, iných cicavcov, vtákov, iných stavovcov a studenokrvných živočíchov“ s počtom absolventov 41. Tretím, zriedkavo žiadaným modulom je modul „Podmienky prepravy hydiny, domáceho vtáctva a domácich králikov“ a vyškolilo sa ním 8 absolventov.

- **Prevenia chorôb kopýt a paznechtov u koní, hovädzieho dobytku a ošípaných**, modul „**Podkúvač**“, ktorým sa v uplynulom roku vyškolili 2 osoby. Absolvent školením získava zručností pri fixácii koňa, jeho končatín, ovláda vykonávanie korektúry a podkúvanie pravidelných, nepravidelných, patologických kopýt. Vzdelávacie program trvá 20 dní a realizuje sa v spolupráci s Univerzitou veterinárneho (ďalej len „UVLF“ v Košiciach).

- **Ochrana zvierat počas usmrcovania**, v rámci Nariadenia vlády SR č. 432/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat počas usmrcovania a vyplývajúcej povinnosti usmrcovať zvieratá len vyškolenou odborne spôsobilou osobou, bolo v troch turnusoch vyškolených spolu 66 osôb. V module „Párnokopytníky a nepárnokopytníky“ 33 osôb a v module „Hydina, domáce vtáctvo“ 33 osôb.

- **Ochrana zvierat používaných na vedecké účely**, v súlade s Nariadením vlády SR č. 377/2012 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na ochranu zvierat používaných na vedecké alebo vzdelávacie účely a Vyhlášky MPRV SR č. 436/2012 Z. z., bolo vyškolených v dvoch termínoch spolu 94 osôb. Modulom „Navrhovanie a vykonávanie postupov a projektov“ sa vyškoloilo 83 vedeckých pracovníkov a modulom „Starostlivosť o zvieratá“ 11 osôb stredoškolského personálu participujúceho na projektoch a postupoch.

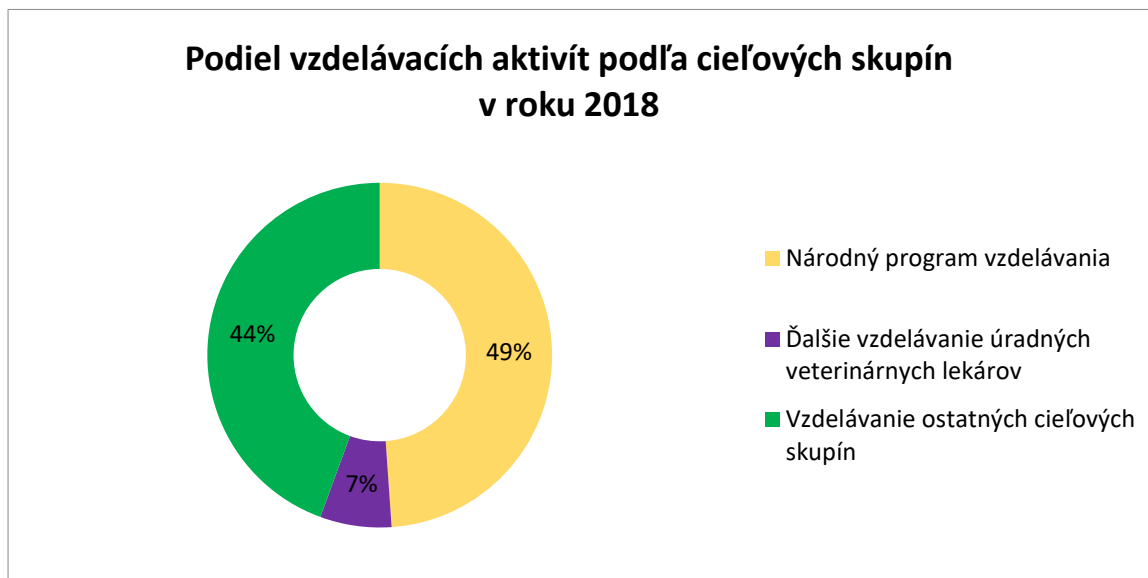
Ďalšie odborné vzdelávacie aktivity ostatných cieľových skupín:

- **Školenie poľovníkov o hygiene zveriny a ochrane zdravia ľudí** cieľom ktorého je získanie odbornej spôsobilosti na prvotné vyšetrenie voľne žijúcej zveri na mieste podľa § 6 ods. 2 písm. ao) zákona o veterinárnej starostlivosti. V roku 2018 sa zrealizovalo 12 školení s počtom vyškolených osôb 299. V rámci preškoľovania po piatich rokoch sa uskutočnilo 30 preškolení s účasťou 953 osôb. Preškolenia sa zúčastnili predovšetkým poľovníci, ktorí vykonali skúšku odbornej spôsobilosti v roku 2008 a 2013. Základná legislatíva vychádza z Nariadenia vlády SR č. 359/2011 Z. z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na niektoré potravinárske prevádzkarne a na malé množstvá, Vyhlášky MPRV SR č. 13/2012 a Metodického pokynu ŠVPS SR č. 10/2012 a ďalšej legislatívy.

Všetky vyššie uvedené vzdelávacie aktivity organizačne zabezpečovali traja zamestnanci IVVL a nezastupiteľnú časť procesu vzdelávania tvorí erudovaný lektorský tím, ktorého prevažná časť sú úradní veterinárni lekári, ďalej sú to lektori z ústavov a centier SAV, UVLF a lekárskej fakulty. Týmto im vyjadrujeme za túto zodpovednú činnosť úprimnú vďaku.

Celkovo bolo v roku 2018 zrealizovaných 127 vzdelávacích aktivít s počtom účastníkov 4289. Podiel vzdelávacích aktivít podľa cieľových skupín znázorňuje graf. č. 82.

Graf č. 82: Podiel vzdelávacích aktivít podľa cieľových skupín

19. Vyhodnotenie kontrolnej činnosti za rok 2018

19.1. Interné audity

Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR vykonáva vnútorný audit riadených organizácií podľa článku 4 ods. 6 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 882/2004 o úradných kontrolách uskutočňovaných s cieľom zabezpečiť overenie dodržiavania potravinového a krmivového práva a predpisov o zdraví zvierat a o starostlivosti o zvieratá v platnom znení.

ŠVPS SR v roku 2018 upravila metodológiu výkonu interných auditov. Zavedením nového systému interného auditu v programovacom období 2018 – 2020 okrem doposiaľ uplatňovaného interného auditu zhody, zaviedla niektoré prvky auditovania účinnosti systému úradných veterinárnych kontrol a úradných kontrol potravín. Cieľom novo zavedeného systému interného auditu je vyhodnocovanie dodržiavania všeobecných a špecifických požiadaviek na úradnú veterinárnu kontrolu a úradnú kontrolu potravín, vykonávanú príslušnými orgánmi a overovanie účinnosti plánovaných opatrení a ich vhodnosti na dosiahnutie cieľov na národnej a regionálnej úrovni na auditovanom úseku. ŠVPS SR realizovala všetky interné audity v súlade so zdokumentovanými postupmi a podľa Programu interných auditov na rok 2018 (ďalej v tejto kapitole aj „Program auditov“).

Interný audit v roku 2018 vykonávali siedmi kvalifikovaní interní audítori (po ukončení štátnozamestnaneckého pomeru jedného interného audítora z dôvodu odchodu na dôchodok) na úseku:

úradných kontrol potravín,

zdravia zvierat,

ochrany zvierat,

identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat,

veterinárnej farmácie,

hygieny krmív a veterinárnej ekológie,

hygieny produktov živočíšneho pôvodu,

živočíšnych vedľajších produktov,

veterinárnej certifikácie a

dovozných veterinárnych kontrol zvierat, živočíšnych produktov a vybraných produktov rastlinného pôvodu.

V priebehu programového obdobia roku 2018, ŠVPS SR zdokumentovaným spôsobom upravila z rôznych prevádzkových dôvodov Program auditov prostredníctvom schválených revízií Programu auditov (sedem schválených revízií).

19.1.1. Interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programe auditov plánovala vykonať tri interné audity podľa zákona NR SR č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 152/1995 Z. z.“) na úseku predaja potravín na diaľku. Na základe identifikovaného nebezpečenstva na úseku výroby korenín a koreniacich zmesí, ŠVPS SR revíziou č. 2 zaradila do Programu auditov tri ďalšie interné audity v uvedenej oblasti výroby potravín neživočíšneho pôvodu.

V priebehu roka 2018, ŠVPS SR realizovala päť zo šiestich interných auditov zaradených do „Programu auditov“. Počas jedného vykonaného interného auditu ŠVPS SR vykonala aj

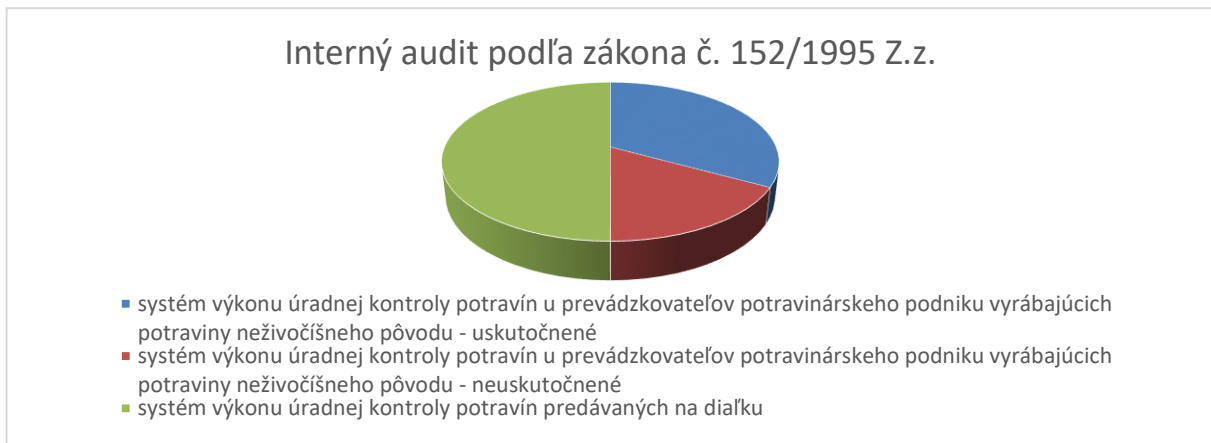
následný audit na overenie splnenia prijatých opatrení k nezhodám z predchádzajúceho interného audit z roku 2017.

ŠVPS SR realizovala interné audity podľa zákona č. 152/1995 Z. z. v nasledovných oblastiach:

3x systém výkonu úradnej kontroly potravín predávaných na diaľku

2x systém výkonu úradnej kontroly potravín u prevádzkovateľov potravinárskeho podniku vyrábajúcich potraviny neživočíšneho pôvodu

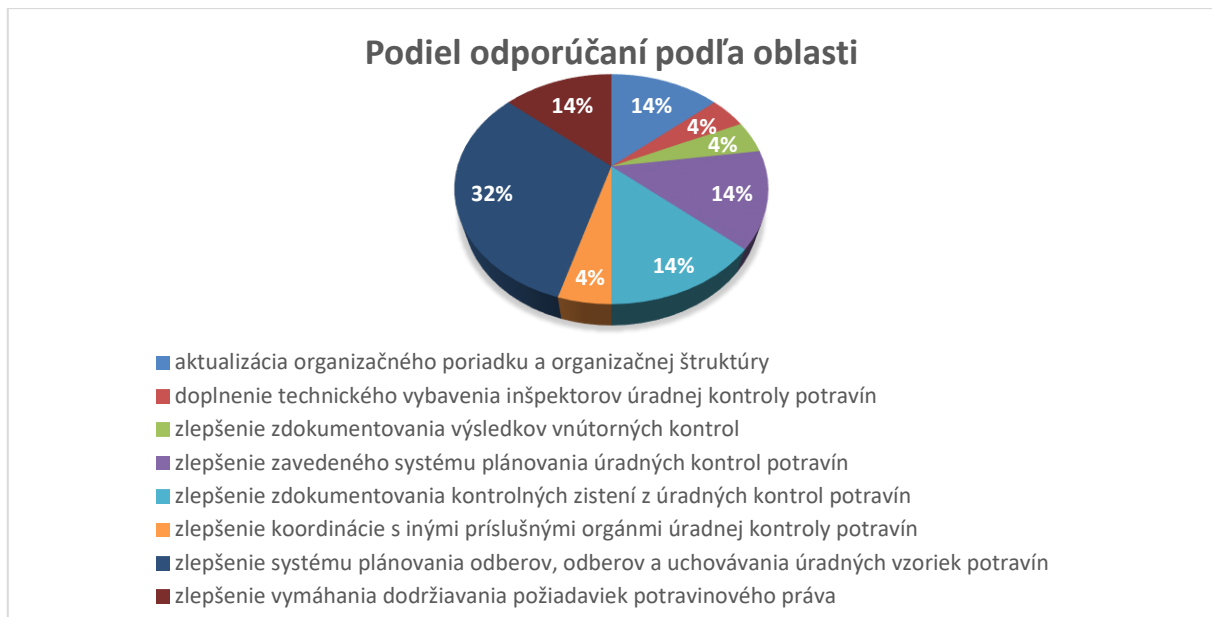
Graf č. 83

Interný audit na základe preukázaných kontrolovaných skutočností dal celkom dvadsaťdva odporúčaní auditovaným organizáciám na zlepšenie systému úradnej kontroly potravín v nasledujúcich oblastiach:

- aktualizácia organizačného poriadku a organizačnej štruktúry
- doplnenie technického vybavenia inšpektorov úradnej kontroly potravín
- zvýšenie kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol
- zlepšenie zavedeného systému plánovania úradných kontrol potravín
- zlepšenie zdokumentovania kontrolných zistení z úradných kontrol potravín a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej kontroly potravín
- zlepšenie zavedeného systému koordinácie úradných kontrol potravín s inými príslušnými orgánmi úradnej kontroly potravín
- zlepšenie zavedeného systému plánovania odberov, odberov a uchovávania úradných vzoriek potravín
- zlepšenie vymáhania dodržiavania požiadaviek potravinového práva

Graf č. 84

Auditované organizácie v zmysle platnej Smernice ŠVPS SR na vykonávanie interných auditov predložili k odporúčaniam analýzu príčin zistených nesúládov a návrh nápravných a preventívnych opatrení. Vedúci audítori vyhodnotili každé predložené opatrenie a na základe predpokladu jeho účinnosti na zlepšenie systému navrhli termín na overenie splnenia každého z opatrení.

19.1.2. Interné audity podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z.

ŠVPS SR v schválenom Programe auditov plánovala vykonať dvadsaťjeden interných auditov podľa zákona NR SR č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (ďalej v tejto kapitole aj „zákon č. 39/2007 Z. z.“).

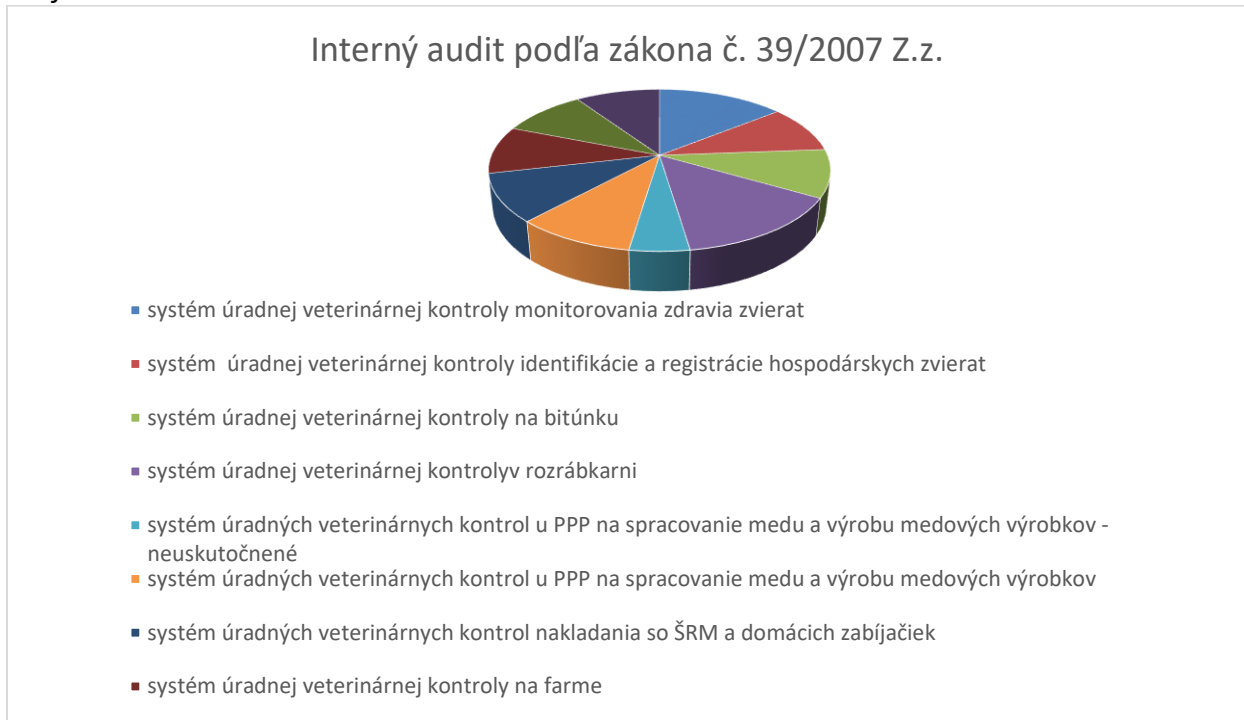
ŠVPS SR v roku 2018 vykonala sedemnást interných auditov z revidovaného programu interných auditov z dôvodu zámény troch auditov na úseku úradnej veterinárnej kontroly u prevádzkovateľov potravinárskych podnikov – rozrábkareň za audity na úseku úradnej kontroly potravín (viď kapitolu 19.1.1.) a z dôvodu zrušenia jedného auditu na úseku úradnej veterinárnej kontroly u spracovateľa medu, kvôli prevádzkovým dôvodom auditovanej organizácie.

ŠVPS SR realizovala interné audity podľa zákona č. 39/2007 Z. z. v nasledovných oblastiach:

- 3x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku monitoringu zdravia zvierat
- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly na úseku identifikácie a registrácie hospodárskych zvierat
- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly vykonávanej u prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorým je bitúnok
- 2x systém výkonu úradných veterinárnych kontrol produktov živočíšneho pôvodu u prevádzkovateľa potravinárskeho podniku, ktorý spracováva med a medové výrobky
- 2x systém výkonu úradných veterinárnych kontrol nakladania so špecifikovaným rizikovým materiálom (ŠRM) a zabíjania zvierat na súkromnú domácu spotrebu (domáce zabíjačky)
- 2x systém výkonu úradnej veterinárnej kontroly vykonávanej na farme

- 2x systém výkonu veterinárnej certifikácie živých zvierat v rámci obchodu medzi členskými štátmi a pri vývoze do tretích krajín
- 2x systém výkonu veterinárnych kontrol živých zvierat, produktov živočíšneho pôvodu a vybraných produktov rastlinného pôvodu dovážaných z tretích krajín na územie EÚ (dovozné veterinárne kontroly)

Graf č. 85

Interný audit na základe preukázaných kontrolovaných skutočností dal celkom sto štyri odporúčania auditovaným organizáciám na zlepšenie systému úradnej veterinárnej kontroly v nasledujúcich oblastiach:

- aktualizácia organizačného poriadku a organizačnej štruktúry
- doplnenie technického vybavenia úradných veterinárnych lekárov úradnej veterinárnej kontroly
- zvýšenie kvality zdokumentovania výsledkov vnútorných kontrol
- aktualizácia a doplnenie interných predpisov a cielenie vzdelávacích aktivít na zlepšenie a harmonizáciu výkonu úradnej veterinárnej kontroly
- aktualizácia úradných zoznamov subjektov/aktivít podliehajúcich úradnej veterinárnej kontrole
- zlepšenie zavedeného systému plánovania úradných veterinárnych kontrol
- zlepšenie zdokumentovania kontrolných zistení z úradných veterinárnych kontrol a ich vyhodnotenia voči kritériám úradnej veterinárnej kontroly
- zlepšenie zavedeného systému koordinácie úradných veterinárnych kontrol v rámci auditovanej organizácie a s inými príslušnými orgánmi úradnej veterinárnej kontroly
- zlepšenie zavedeného systému plánovania odberov, odberov a uchovávaní úradných vzoriek
- zlepšenie a spresnenie zavedeného systému zberu, prenosu, spracovania a predkladania výsledkov úradných veterinárnych kontrol

- zlepšenie vymáhania dodržiavania požiadaviek vo veterinárnej oblasti
- zabezpečenie včasnosti organizácie výberových konaní na voľné štátnozamestnanecké miesto úradného veterinárneho lekára

Graf č. 86

Na ich odstránenie zistených nezhôd prijali auditované subjekty opatrenia. V zmysle Smernice ŠVPS SR na výkon vnútorných auditov, prijaté opatrenia zasielajú auditované organizácie na Odbor auditu a kontroly ŠVPS SR. Splnenie a účinnosť prijatých opatrení bude odkontrolované následnými auditmi.

Zistené nedostatky boli prezentované aj na školeniach inšpektorov RVPS.

Ak bolo počas auditov zistené, že by bolo vhodné upraviť metodické pokyny alebo vypracovať nové usmernenia pre inšpektorov RVPS, boli vypracované odporúčania pre príslušné odbory ŠVPS SR.

19.2. Vnútorne kontroly

Vnútorne kontroly zabezpečujú jednotlivé odbory ŠVPS SR v spolupráci a za koordinácie Odboru auditu a kontroly ŠVPS SR v súlade s polročnými plánmi kontrolnej činnosti.

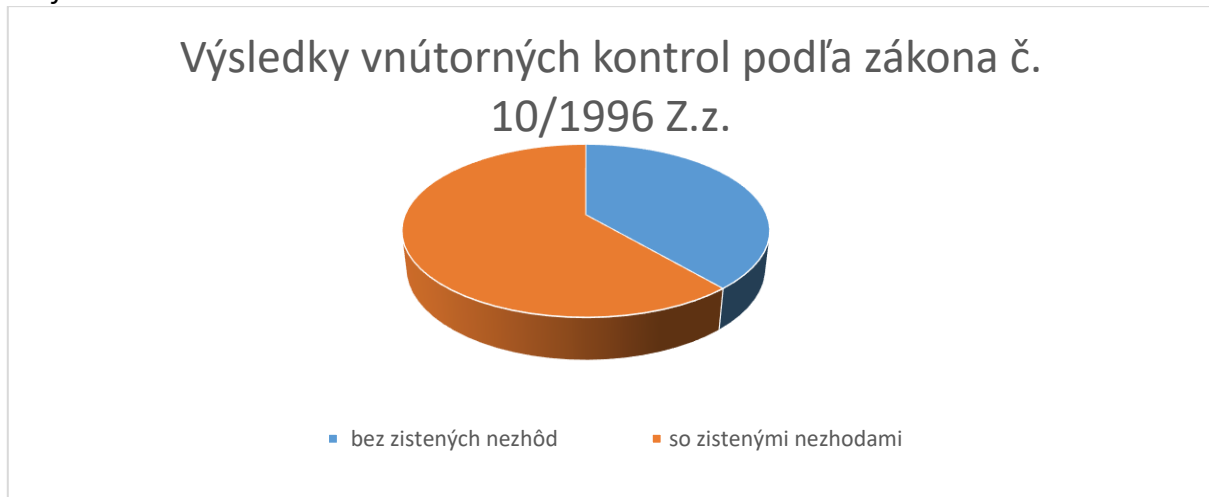
19.2.1. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 10/1996 Z. z.

ŠVPS SR v roku 2018 vykonala tridsaťjeden vnútorných kontrol riadených organizácii podľa zákona č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov a v súlade so Smernicou ŠVPS SR o vnútornej kontrole a plánom kontrolnej činnosti ŠVPS SR na rok 2018.

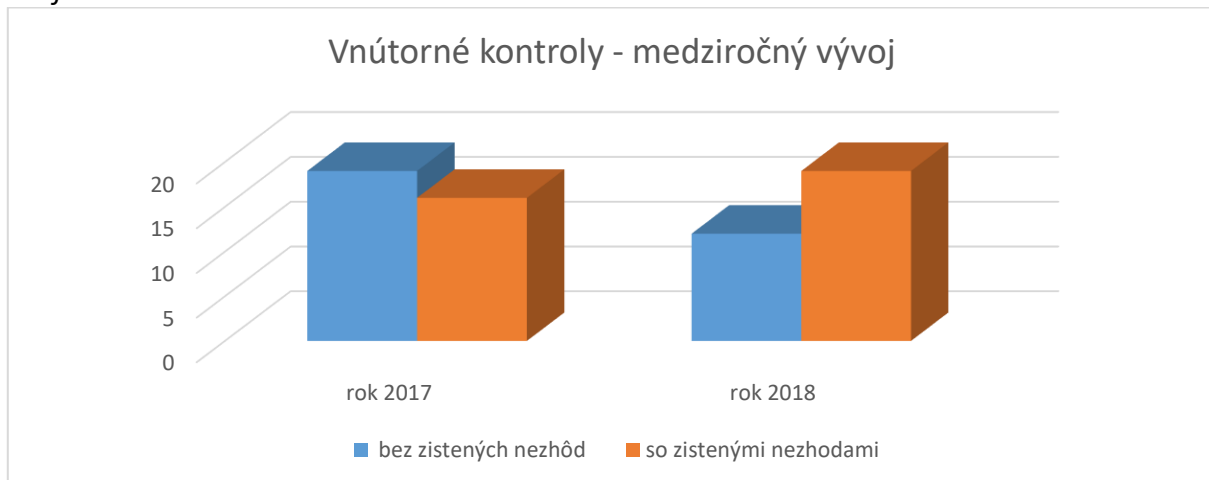
Vnútorne kontroly:

• celkom	31
• bez zistených nezhôd	12
• so zistenými nezhodami	19

Graf č. 87

Graf č. 88

Kontrolované organizácie prijali termínované opatrenia na odstránenie zistených nezhôd. Z vyššie uvedených údajov je zrejмый kvalitatívny posun vnútornej kontroly. Implementáciou

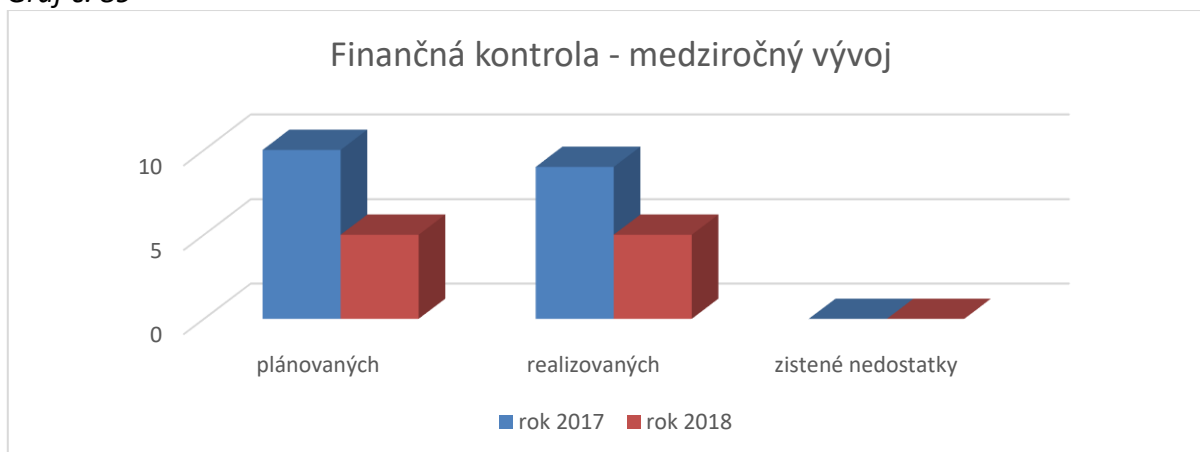
novej Smernice na výkon vnútornej kontroly z roku 2017, kontrolné skupiny zo ŠVPS SR zlepšili schopnosť identifikovať nedostatky vo výkone úradných činností a zároveň kontrolované organizácie zvýšili účinnosť prijímaných opatrení na odstraňovanie a predchádzanie opakovaniu zistených nedostatkov.

19.2.2. Vnútorne kontroly podľa zákona NR SR č. 502/2001 Z. z.

Sekcia ekonomiky ŠVPS SR vykonáva vnútorné kontroly dodržiavania hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti pri hospodárení s verejnými prostriedkami a s majetkom štátu v súlade so zákonom č. 502/2001 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Z celkového počtu piatich plánovaných vnútorných kontrol podľa zákona č. 502/2001 Z. z. boli vykonané všetky. Vnútorne kontroly neidentifikovali žiadny nedostatok na úseku finančnej kontroly.

Graf č. 89

V oblasti finančnej kontroly na základe vyhovujúcich výsledkov predchádzajúcich kontrol ŠVPS SR znížila počet plánovaných finančných kontrol v roku 2018. Výsledky všetkých vnútorných finančných kontrol naďalej ostali bez zistených nedostatkov.

19.3. Iné podania, sťažnosti podľa zákona NR SR č. 9/2010 Z. z. a petície podľa zákona NR SR č. 85/1990 Z. z.

ŠVPS SR a riadené organizácie v roku 2018 prijali, riešili alebo odstúpili príslušnému orgánu verejnej správy:

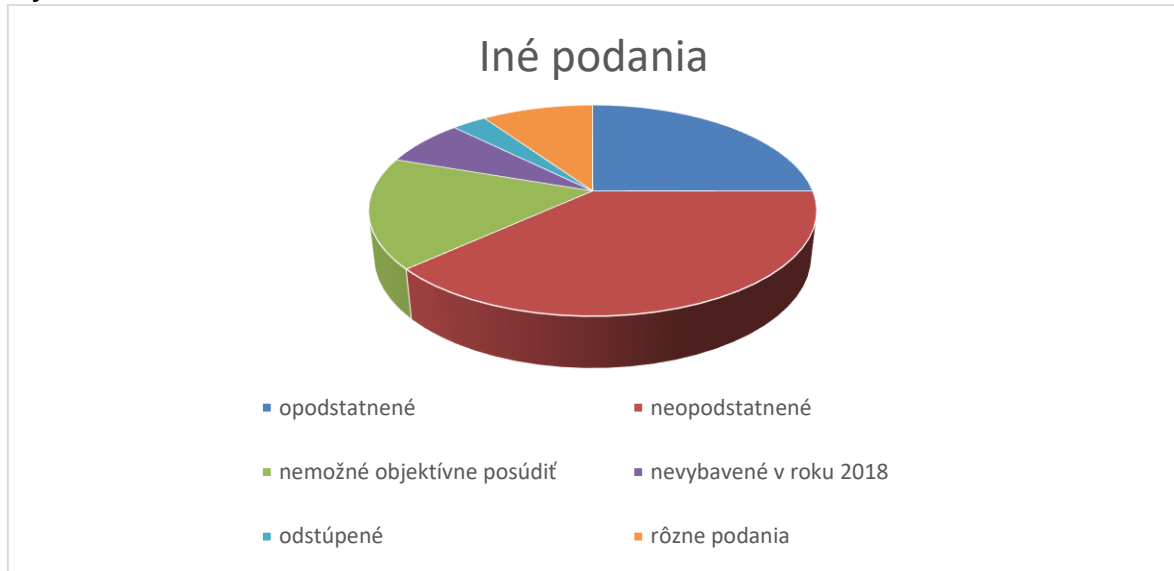
- 3441 celkom iných podaní, z toho 3307 prijatých v roku 2018 a 134 prenesených z roku 2017
- 12 sťažností podľa zákona č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov,
- 1 petíciu podľa zákona č. 85/1990 Z. z. o petičnom práve v znení neskorších predpisov.

Iné podania, sťažnosti a petície boli vybavené nasledovne:

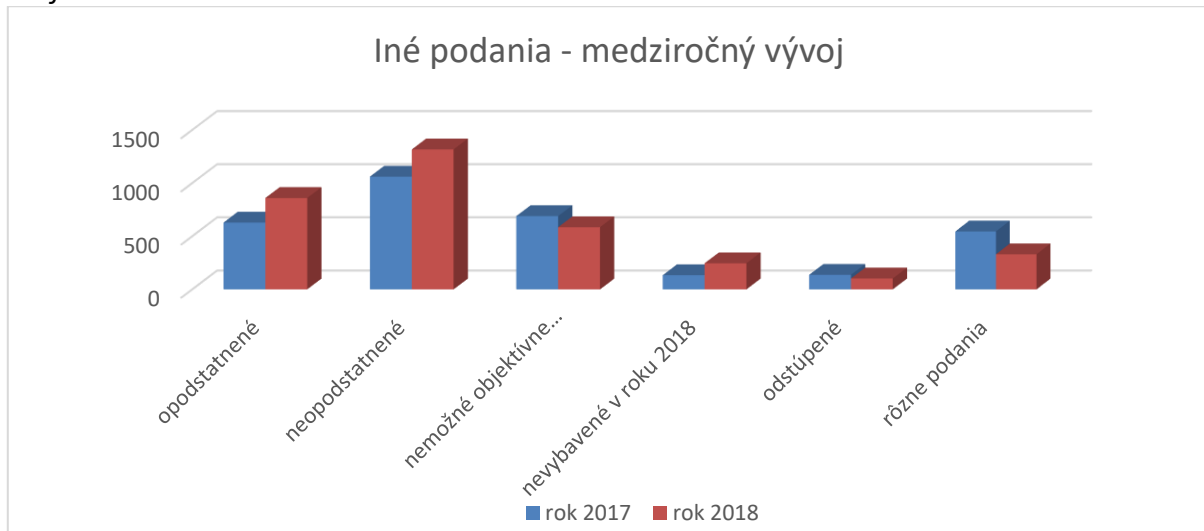
A. Iné podania

• opodstatnené	860
• neopodstatnené	1317
• nebolo možné prešetriť alebo objektívne posúdiť	585
• nevybavené k 31.12.2018	246
• odstúpené	103
• rôzne podania so žiadosťou o stanovisko/informáciu	330

Graf č. 90

Graf č. 91

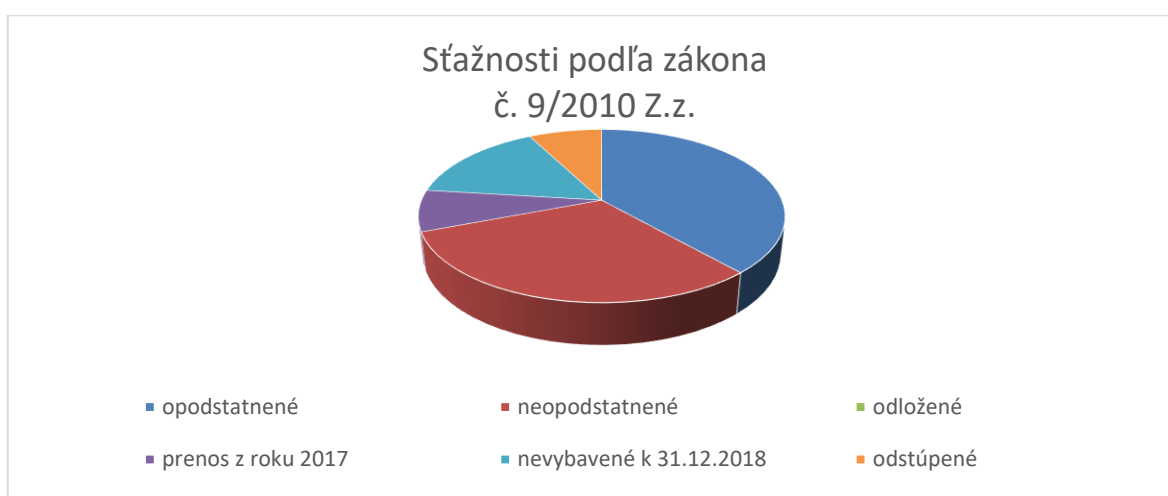
Orgány veterinárnej a potravinovej správy v Slovenskej republike v roku 2018 prijali a prešetrili väčšie množstvo podaní, ktoré neboli sťažnosťou podľa zákona č. 9/2010 Z. z.. Zároveň zvýšili rozhodnosť ich vybavení, kedy narástol počet opodstatnených i neopodstatnených podaní a orgány veterinárnej a potravinovej správy znížili počet podaní, ktoré z rôznych príčin nedokázali jednoznačne vyhodnotiť výrokom „Opodstatnené“ alebo „Neopodstatnené“ a taktiež znížili počet odstúpených podaní.

B. Sťažnosti

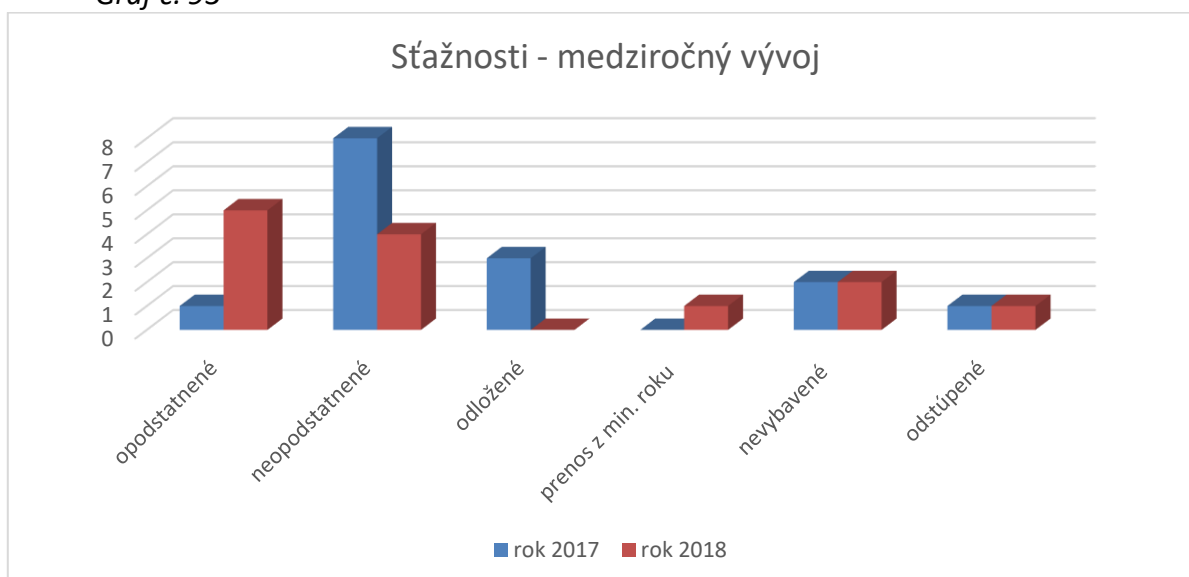
ŠVPS SR v roku 2018 prijala dvanásť a vybavila jedenásť (vrátane prenesenej sťažnosti z roku 2017) sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených organizácií. Dve z prijatých sťažností do 31.12.2018 neboli ešte vybavené. Všetky vybavené sťažnosti boli vybavené v súlade so zákonom č. 9/2010 Z. z. nasledovne:

- opodstatnené 5
- neopodstatnené 4
- odložené 0
- prenos z roku 2017 1
- nevybavené k 31.12.2018 2
- odstúpené 1

Graf č. 92

Graf č. 93

ŠVPS SR v roku 2018 prijala menšie množstvo sťažností na svoju činnosť alebo činnosť podriadených organizácií, čo môže naznačovať zlepšenie plnenia si štátnych činností orgánov veterinárnej a potravinovej správy v Slovenskej republike, hoci počet opodstatnených

sťažností sa v porovnaní s rokom 2017 zvýšil o štyri. ŠVPS SR taktiež zlepšila účinnosť prešetrení sťažností, čo je zjavné znížením odložených sťažností až o 100 % v porovnaní s rokom 2017.

C. Petície

ŠVPS SR v roku 2018 prijala v zmysle § 5 ods. 3 zákona č. 85/1990 Zb. o petičnom práve v znení neskorších predpisov prijala jednu petíciu. Nakoľko ŠVPS SR nebola príslušná na jej vybavenie, postúpila petíciu príslušnému orgánu verejnej moci v zákonnej lehote a zástupcovi zaslala oznámenie o postúpení petície.

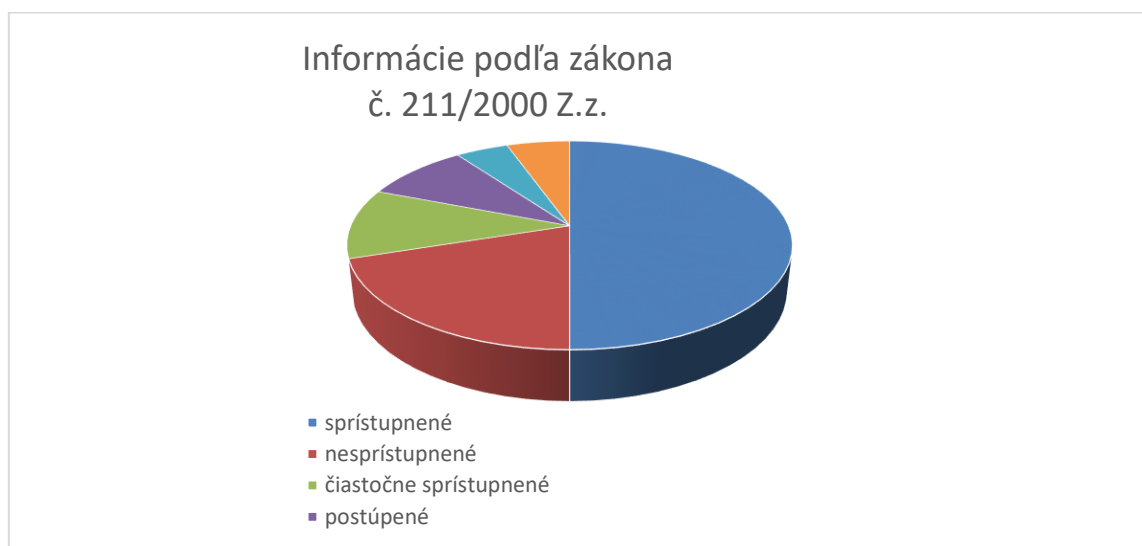
19.4. Sprístupňovanie informácií podľa zákona NR SR č. 211/2000 Z. z.

ŠVPS SR a riadené organizácie v roku 2018, podľa údajov evidovaných Odborom auditu a kontroly ŠVPS SR, prijali a vybavili 110 žiadostí o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov. Vybavenie žiadostí o sprístupnenie informácií ŠVPS SR a riadené organizácie vybavili spôsobom uvedeným v prehľade „Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z.“.

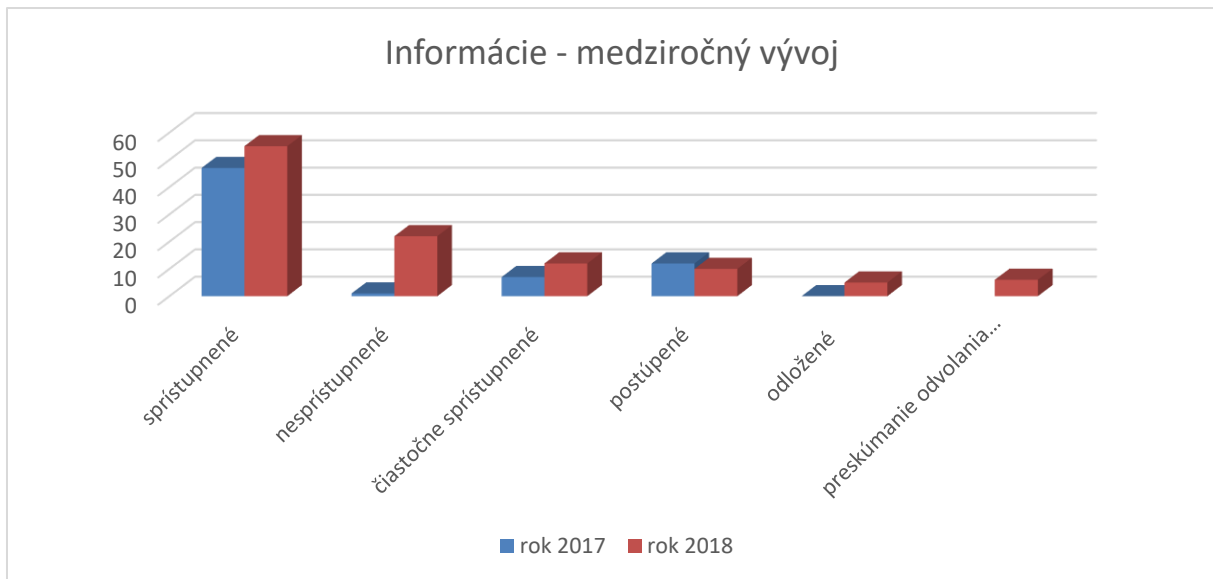
Informácie podľa zákona č. 211/2000 Z.z.

• sprístupnené	55
• nesprístupnené	22
• čiastočne sprístupnené	12
• postúpené	10
• odložené	5
• preskúmanie odvolania voči nesprístupneniu informácie	6

Graf č. 94

Graf č. 95

ŠVPS SR a jej riadené organizácie v roku 2018 prijali o takmer 65% vyšší počet žiadostí o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z., čo významne zvýšilo administratívnu záťaž najmä na ŠVPS SR a ďalších troch regionálnych veterinárnych a potravinových správach, kde bol zaznamenaný najvyšší nárast počtu, ale hlavne komplexnosti, žiadostí o sprístupnenie informácií. Vybavenie najkomplikovanejšej žiadosti vyžadovalo čiastočné sprístupnenie informácie a odmietnutie sprístupnenia informácie z časti rozhodnutím v súlade s § 15 ods. 1 v súlade s § 18 zákona č. 211/2000 Z.z., v rozsahu 273 strán štandardného textu (Times New Roman 12p strana A4).

Všetky žiadosti o sprístupnenie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. boli vybavené v zákonnej lehote.

HLAVNÉ SKUPINY UŽÍVATEĽOV – VÝSTUPOV A PREZENTOVANEJ ČINNOSTI

Výsledky sú určené pre:

1. orgány štátnej správy, predovšetkým MPRV SR ako rezortné ministerstvo ŠVPS SR,
2. chovateľov hospodárskych zvierat a poľnohospodárske podniky,
3. podnikateľské subjekty, ktoré sa zaoberajú výrobou, dovozom, distribúciou a predajom produktov a tovarov živočíšneho alebo rastlinného pôvodu,
4. širokú verejnosť – občanov - vyplýva z úlohy ŠVPS SR ako orgánu potravinového dozoru SR, pričom občania sú o činnosti informovaní individuálne podľa ich požiadaviek, resp. prostredníctvom masovokomunikačných prostriedkov na základe komunikácie ich predstaviteľov so zástupcami ŠVPS SR.

ZÁVER

Bezpečnosť potravín je jednou z hlavných priorít v Európe. Na zaistenie bezpečnosti potravín je nevyhnutné neustále komplexne posudzovať všetky aspekty reťazca **produkcie potravín vrátane prvovýroby potravín, výroby krmív pre zvieratá produkujúce potraviny, cez výrobu, spracovanie a distribúciu potravín, ich dovoz až po predaj konečnému spotrebiteľovi**, pretože každý z týchto prvkov môže mať závažný dopad na bezpečnosť potravín, a tým aj na verejné zdravie. Do tohto komplexu bezpečnosti potravín sú zahrnuté rôzne špecifické oblasti, ako sú **krmivá pre zvieratá produkujúce potraviny vrátane medikovaných krmív a doplnkových látok do krmív, hygiena krmív a hygiena potravín, choroby prenosné zo zvierat na ľudí, najmä prostredníctvom potravín živočíšneho pôvodu (zoonotickí pôvodcovia), vedľajšie produkty živočíšneho pôvodu, rezíduá pesticídov, kontaminanty a veterinárne lieky a ich kontrola, kontrola a eradikácia chorôb zvierat, ktoré ovplyvňujú zdravie ľudí, prídavné látky do potravín, materiály prichádzajúce do styku s potravinami, pitná voda ako zložka potravín, geneticky modifikované potraviny, ako aj požiadavky na kvalitu, zloženie a označovanie potravín v záujme ochrany spotrebiteľov a zabezpečenia ich informovanosti.**

Celá riadiaca, rozhodovacia a kontrolná činnosť ŠVPS SR a jej riadených organizácií vychádza z kvality organizačnej štruktúry, ktorej obsahom sú:

- + efektívnosť všeobecnej organizačnej štruktúry,
- + kvalita kontroly,
- + postupy a riadenie,
- + informovanosť, vybavovanie sťažností a požiadaviek,
- + dokumentácia,
- + samokontrola a hodnotenie,
- + komunikácia,
- + ľudské a finančné zdroje,
- + vzdelávanie.

Sme presvedčení, že všetky činnosti opísané v tejto výročnej správe sú dostatočným vypovedajúcim článkom o zodpovednej úlohe a plnení si úloh a povinností všetkých pracovníkov ŠVPS SR a ňou riadených organizácií v prospech obyvateľov SR.

PRÍLOHY

Tabuľka Vyhodnotenie úradnej kontroly potravín rastlinného a živočíšneho pôvodu za rok 2018

Zákon: 152/ + 39/ Z .z	Primárni výrobcovia		Výrobcovia a baliarne		Distribútori, dopravcovia, VOS, sprostredkovatelia	Maloobchod	Výrobcovia predávajúci hlavne na maloobchodnej báze		Malé množstvá		Internetový predaj	Ostatné	SPOLU
	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity			Rastlinné komodity	Živočíšne komodity	Rastlinné komodity	Živočíšne komodity			
Počet právnych subjektov / potravín. prevádzok	1249/1335	1066	2345/3359	1326	2901/3447	9368/ 18244	261/315	436	1557/ 1654	8989	511/544	18/22	
Počet kontrolovaných objektov	651	1005	2257	1326	1341	6109	216	379	9	1194	216	50	9 327
Počet kontrol	922	1524	8587	14771	6913	35508	498	1318	11	741	296	82	52 817
Počet kontrol/objektov s nedostatkom	32	155	468	214	201	3521	42	47	0	12	44	0	4 308
Počet nedostatkov													
Správna výrobná prax	31	9	159	130	63	1564	25	15	0	0	3	0	1 845
Celková hygiena	5	310	936	733	240	7325	54	120	0	9	1	0	8 561
Zloženie	6	0	112	0	38	128	1	0	0	0	3	0	288
Kontaminanty (iné ako mikrobiologické)	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	2
Označovanie	0	0	99	24	55	1295	29	7	0	0	202	0	1 680
Tovar po dobe spotreby, minimálnej trvanlivosti	0	0	5	4	12	1872	6	0	0	0	0	0	1 895
Iné	10	134	48	105	50	648	15	15	0	11	16	0	787

Tabuľka Prehľad počtu odobratých vzoriek rastlinného pôvodu, vo výrobe, v obchodnej sieti, pri dovoze za rok 2018

Príloha č. 2

	Komodity + Činnosť	Nevyhovujúce vzorky	Počet vzoriek celkom	Počet kontrol	Počet práv.subj.	Počet prevádzok
1	Balené vody					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	2	16	14	8	13
	Stredné predajne		6	3	3	3
	Veľkoobchodný sklad		3	3	3	3
	Výroba		34	28	13	19
		2	61			
2	Cestovinárske výrobky					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		5	4	4	4
	Hypermarkety a supermarkety	2	33	28	13	28
	Internetový predaj		3	3	3	3
	Malé predajne		3	3	3	3
	Ostatné		1	1	1	1
	Stredné predajne	1	28	24	15	24
	Veľkoobchodný sklad	1	6	6	6	6
	Výroba		69	58	53	53
		4	149			
3	Cukrárske výrobky					
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	4	23	20	10	20
	Malé predajne		4	4	4	4
	Stredné predajne	3	16	13	11	13
	Veľkoobchodný sklad		4	4	4	4
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1
	Výroba	8	229	197	169	171
		15	278			
4	Čaj, čajové extrakty a prípravky z					
	Baliareň - Balenie		10	4	3	3
	Dovoz z tretích krajín		9	7	4	4
	Hypermarkety a supermarkety	2	34	34	13	33
	Internetový predaj		4	4	4	4
	Malé predajne		2	2	2	2

	Stredné predajne	1	28	24	14	24
	Veľkoobchodný sklad		4	4	4	4
	Výroba		4	3	3	3
	Výroba - Dopekanie		1	1	1	1
		3	96			
5	Čerstvá zelenina					
	Distribútor		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		9	9	4	5
	Hypermarkety a supermarkety	1	117	105	15	81
	Malé predajne		6	6	5	5
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.	1	80	60	46	46
	Sprostredkovateľ		2	1	1	1
	Stredné predajne		23	21	11	20
	Veľkoobchodný sklad	2	65	56	40	43
	Veľkoobchodný sklad OZ		8	6	6	6
	VO sklad zmiešaný		2	2	1	1
		4	313			
6	Čerstvé huby					
	Hypermarkety a supermarkety		13	12	4	12
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		8	7	6	6
	Stredné predajne		3	3	3	3
	Veľkoobchodný sklad		6	6	6	6
	Veľkoobchodný sklad OZ		1	1	1	1
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1
		0	32			
7	Čerstvé ovocie					
	Distribútor		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		9	9	9	9
	Hypermarkety a supermarkety		102	101	18	92
	Malé predajne		7	7	6	6
	Predaj konečným spot. na mieste vo vlastnej predajni		1	1	1	1
	Priamy predaj konečným spotrebiteľom na farme/ z dvora		1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		81	71	55	55
	Stredné predajne		15	15	9	14
	Trhové miesto (stánok s trvalým stanovišťom, príležitos		2	2	2	2
	Veľkoobchodný sklad		57	49	30	32
	Veľkoobchodný sklad OZ	1	10	10	5	5

	Výroba		1	1	1	1
		1	287			
8	Čokoláda a cukrovinky					
	Distribútor	1	3	2	2	2
	Dovoz z tretích krajín	1	16	9	7	7
	Hypermarkety a supermarkety	5	164	126	27	114
	Internetový predaj		4	4	4	4
	Malé predajne	1	20	19	17	18
	Malé predajne - Čerpacia stanica		1	1	1	1
	Malé predajne - DM, hračky, elektr		2	2	2	2
	Stredné predajne	11	132	94	46	85
	Veľkoobchodný sklad	3	44	32	24	25
	Veľkoobchodný sklad OZ		2	1	1	1
	VO sklad zmiešaný		7	7	6	6
	Výroba	3	56	36	30	31
		25	451			
9	Dehydrované pokrmy a polievk.					
	Distribútor		2	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		16	5	4	4
	Hypermarkety a supermarkety		48	39	17	37
	Malé predajne		5	5	4	5
	Stredné predajne		20	19	14	19
	Veľkoobchodný sklad		5	5	5	5
	Výroba		11	3	2	2
		0	107			
10	Droždie					
	Distribútor		2	2	1	1
	Dovoz z tretích krajín		6	4	2	2
	Hypermarkety a supermarkety		3	3	2	3
		0	11			
11	Horčica a dressinky					
	Dovoz z tretích krajín		2	2	2	2
	Hypermarkety a supermarkety	1	41	29	12	29
	Malé predajne		3	3	3	3
	Stredné predajne		20	17	14	17
	Veľkoobchodný sklad		3	3	3	3
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1

	Výroba		10	7	5	5
		1	80			
12	Kakao a výrobky z kaka					
	Baliareň - Balenie		5	4	3	3
	Dovoz z tretích krajín		5	3	3	3
	Hypermarkety a supermarkety		41	38	16	37
	Malé predajne		1	1	1	1
	Stredné predajne		17	12	11	12
	Veľkoobchodný sklad		5	5	5	5
	Výroba - Dopekanie		1	1	1	1
		0	75			
13	Káva, kávoviny a výrobky z nich					
	Baliareň - Balenie		5	1	1	1
	Distribútor		2	2	2	2
	Dovoz z tretích krajín	7	15	9	9	9
	Hypermarkety a supermarkety		44	39	12	38
	Internetový predaj	2	18	11	11	11
	Malé predajne		2	2	2	2
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		1	1	1	1
	Stredné predajne	1	15	14	10	14
	Veľkoobchodný sklad		8	8	8	8
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1
	Výroba	1	29	26	25	25
	Výroba - Dopekanie		1	1	1	1
		11	141			
14	Koreniny					
	Baliareň - Balenie		4	2	1	1
	Distribútor	1	1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		23	18	4	5
	Hypermarkety a supermarkety		56	48	22	45
	Internetový predaj		4	4	4	4
	Malé predajne		7	5	5	5
	Stredné predajne	1	31	30	15	30
	Veľkoobchodný sklad	1	32	23	20	20
	VO sklad zmiešaný		3	3	3	3
	Výroba	1	40	18	11	11
		4	201			

15	Lahôdky					
	Hypermarkety a supermarkety		26	17	9	15
	Malé predajne		1	1	1	1
	Predaj konečným spot. na mieste vo vlastnej predajni		2	2	2	2
	Stredné predajne		6	4	4	4
	Výroba	1	98	64	54	57
	Výrobcovia - živoč.		1	1	1	1
		1	134			
16	Lieh a liehoviny					
	Distribútor		5	3	2	2
	Dovoz z tretích krajín	3	30	22	12	12
	Hypermarkety a supermarkety	1	44	40	14	40
	Internetový predaj		3	3	3	3
	Malé predajne		11	10	6	9
	Stredné predajne		14	13	11	13
	Veľkoobchodný sklad	1	22	20	20	20
	VO sklad zmiešaný		5	4	4	4
	Výroba		57	39	30	30
		5	191			
17	Majonézy a majonézové výrobky					
	Hypermarkety a supermarkety		17	15	9	15
	Malé predajne		1	1	1	1
	Stredné predajne	2	8	8	7	8
	Veľkoobchodný sklad		3	3	3	3
	Výroba		9	5	5	5
	Výrobcovia - živoč.		1	1	1	1
		2	39			
18	Miešané nápoje					
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	1	36	26	16	25
	Stredné predajne		18	16	12	14
	Veľkoobchodný sklad	1	11	10	8	8
	Výroba		15	10	8	8
		2	81			
19	Mlynské výrobky					
	Baliareň - Balenie		5	5	5	5
	Distribútor		4	1	1	1

	Dovoz z tretích krajín		4	3	3	3
	Hypermarkety a supermarkety	1	56	49	15	49
	Internetový predaj		1	1	1	1
	Malé predajne		4	3	3	3
	Stredné predajne		14	12	7	11
	Veľkoobchodný sklad		8	8	7	7
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1
	Výroba		72	47	36	39
		1	169			
20	Mrazené hotové jedlá a polotovary					
	Hypermarkety a supermarkety		4	4	4	4
	Malé predajne		2	2	2	2
	Stredné predajne		4	4	3	4
	Výroba		4	3	3	3
		0	14			
21	Mrazené krémy a zmrzliny					
	Distribútor		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety		34	32	10	31
	Stredné predajne	1	15	15	9	14
	Veľkoobchodný sklad		12	10	9	9
	Výroba		9	9	7	7
		1	71			
22	Nealkoholické nápoje					
	Baliareň - Balenie		2	2	2	2
	Colný sklad		2	1	1	1
	Distribútor		9	6	5	6
	Dovoz z tretích krajín		17	15	13	13
	Hypermarkety a supermarkety		104	89	25	86
	Internetový predaj	1	8	5	5	5
	Malé predajne		10	10	10	10
	Malé predajne - ambulantný predaj	2	2	1	1	1
	Malé predajne - DM, hračky, elektr	1	1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		1	1	1	1
	Stredné predajne	1	76	66	29	65
	Veľkoobchodný sklad	3	45	32	25	29
	VO sklad zmiešaný	1	8	8	8	8
	Výroba	11	140	85	63	67

		20	425			
23	Niektoré cukry					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety		9	9	7	9
	Stredné predajne		2	1	1	1
	Veľkoobchodný sklad		1	1	1	1
	Výroba		2	2	2	2
		0	16			
24	Obilniny					
	Baliareň - Balenie		11	7	5	5
	Distribútor		2	2	2	2
	Dovoz z tretích krajín	1	10	6	5	6
	Hypermarkety a supermarkety	4	54	52	13	51
	Internetový predaj		1	1	1	1
	Malé predajne		4	4	4	4
	Poľnonákup		14	10	8	9
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		65	44	38	38
	Stredné predajne	2	13	11	10	11
	Veľkoobchodný sklad	1	13	12	10	11
	VO sklad zmiešaný		2	2	2	2
	Výroba		22	17	15	15
		8	211			
25	Ocot					
	Distribútor		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety		5	5	5	5
	Internetový predaj		1	1	1	1
	Malé predajne		2	2	2	2
	Výroba		7	4	4	4
		0	16			
26	Oleje a tuky					
	Baliareň - Balenie		2	2	2	2
	Distribútor		6	6	1	1
	Dovoz z tretích krajín		32	29	12	13
	Hypermarkety a supermarkety		54	49	17	46
	Internetový predaj		5	4	4	4
	Malé predajne		2	2	2	2

	Stredné predajne		30	25	17	25
	Veľkoobchodný sklad	1	12	10	10	10
	VO sklad zmiešaný	1	10	10	6	7
	Výroba		20	14	14	14
		2	173			
27	Olejniný					
	Baliareň - Balenie		5	5	4	4
	Colný sklad		3	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín	1	12	6	5	5
	Hypermarkety a supermarkety	2	42	40	18	38
	Internetový predaj	1	2	2	2	2
	Malé predajne		1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		7	6	6	6
	Stredné predajne	1	23	21	11	21
	Veľkoobchodný sklad		10	8	7	8
	Výroba		13	10	7	7
		5	118			
28	Ostatné alkoholické nápoje					
	Hypermarkety a supermarkety		1	1	1	1
	Malé predajne		1	1	1	1
	Výroba		7	5	2	2
		0	9			
29	Ovocné víno, sladové víno, medovina					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety		27	24	14	23
	Malé predajne	1	5	5	5	5
	Malé predajne - ambulatný predaj		1	1	1	1
	Stredné predajne	1	16	15	11	15
	Trhové miesto (stánok s trvalým stanovišťom, príležitosť)	1	1	1	1	1
	Veľkoobchodný sklad		8	8	8	8
	VO sklad zmiešaný		3	3	3	3
	Výroba	4	39	33	25	26
		7	101			
30	Pekárenské výrobky					
	Baliareň - Balenie		3	2	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	2	81	68	15	66
	Internetový predaj		1	1	1	1

	Malé predajne	2	11	9	8	8
	Malé predajne - ambulatný predaj		1	1	1	1
	Predaj konečným spot. na mieste vo vlastnej predajni		6	6	5	6
	Stredné predajne	4	25	17	15	16
	Veľkoobchodný sklad		7	6	6	6
	VO sklad zmiešaný		3	3	3	3
	Výroba	3	392	314	259	272
	Výroba - Dopekanie		8	8	6	8
		11	538			
31	Pivo					
	Distribútor		3	2	2	2
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	1	33	30	14	28
	Predaj konečným spot. na mieste vo vlastnej predajni		1	1	1	1
	Stredné predajne		15	13	12	13
	Veľkoobchodný sklad		14	11	9	11
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1
	Výroba	37	120	68	47	48
		38	188			
32	Potravinársky škrob a výrobky z neho					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	1	23	14	9	14
	Internetový predaj		1	1	1	1
	Stredné predajne		7	7	7	7
	Veľkoobchodný sklad		2	2	2	2
	VO sklad zmiešaný		1	1	1	1
	Výroba		15	6	3	3
		1	51			
33	Potraviny na osobitné výživové účel					
	Distribútor		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety		2	2	2	2
	Malé predajne		1	1	1	1
	Výroba		1	1	1	1
		0	6			
34	Prídavné látky v potravinách					

	Hypermarkety a supermarkety		3	3	2	3
	Výroba		1	1	1	1
		0	4			
35	Spracované ovocie a zelenina					
	Baliareň - Balenie	1	2	2	2	2
	Colný sklad		2	2	1	2
	Distribútor		13	11	8	8
	Dovoz z tretích krajín	3	42	36	14	15
	Hypermarkety a supermarkety	7	233	180	26	153
	Internetový predaj		5	4	4	4
	Malé predajne	3	14	13	13	13
	Malé predajne - ambulatný predaj	2	3	3	3	3
	Predaj konečným spot. na mieste vo vlastnej predajni		1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		5	4	4	4
	Stredné predajne	7	134	109	39	100
	Trhové miesto (stánok s trvalým stanovišťom, príležitos	3	16	12	12	12
	Veľkoobchodný sklad	5	68	53	39	46
	Veľkoobchodný sklad OZ		1	1	1	1
	VO sklad zmiešaný		25	16	10	10
	Výroba	6	131	78	55	56
		37	695			
36	Strukoviny a výrobky zo strukovín					
	Baliareň - Balenie		7	7	7	7
	Distribútor		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		25	23	10	12
	Hypermarkety a supermarkety		52	48	23	47
	Malé predajne		1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		3	2	2	2
	Stredné predajne		21	19	14	19
	Veľkoobchodný sklad		6	6	6	6
	VO sklad zmiešaný		2	2	2	2
	Výroba	1	20	16	12	13
		1	138			
37	Škrupinové ovocie					
	Baliareň - Balenie		8	7	7	7
	Distribútor		5	5	3	3
	Dovoz z tretích krajín	5	84	75	16	17

	Hypermarkety a supermarkety	7	116	88	22	80
	Internetový predaj		3	3	3	3
	Malé predajne		4	4	4	4
	Stredné predajne	3	34	30	19	29
	Veľkoobchodný sklad	3	34	20	12	13
	VO sklad zmiešaný		2	2	2	2
	Výroba	1	28	12	8	8
		19	318			
38	Špeciálne výrobky z obilia					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		2	2	1	2
	Hypermarkety a supermarkety	2	27	23	11	23
	Internetový predaj		2	2	2	2
	Malé predajne		1	1	1	1
	Malé predajne - DM, hračky, elektr	1	1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.		3	1	1	1
	Stredné predajne		12	11	9	11
	Veľkoobchodný sklad		4	3	3	3
	VO sklad zmiešaný		2	2	2	2
	Výroba	1	23	20	16	17
		4	78			
39	Termosterilizované pokrmy					
	Hypermarkety a supermarkety		17	16	10	16
	Malé predajne		1	1	1	1
	Malé predajne - DM, hračky, elektr		1	1	1	1
	Stredné predajne	1	7	7	7	7
	Veľkoobchodný sklad		1	1	1	1
	Výroba	1	9	7	5	5
		2	36			
40	Trvanlivé pečivo					
	Baliareň - Balenie	1	1	1	1	1
	Distribútor	1	1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		19	12	7	7
	Hypermarkety a supermarkety	4	61	51	19	45
	Charitatívna organizácia		1	1	1	1
	Malé predajne	1	7	7	6	6
	Stredné predajne	2	30	29	20	29

	Veľkoobchodný sklad	1	12	11	9	10
	VO sklad zmiešaný		4	2	2	2
	Výroba	2	68	60	51	51
		12	204			
41	Výrobky z húb					
	Baliareň - Balenie		2	1	1	1
	Distribútor		1	1	1	1
	Dovoz z tretích krajín		2	2	2	2
	Hypermarkety a supermarkety		25	24	13	24
	Stredné predajne		17	14	13	14
	Veľkoobchodný sklad		2	2	2	2
	VO sklad zmiešaný	1	4	4	4	4
	Výroba		4	4	3	3
		1	57			
42	Výrobky z olejov a rastl. tukov					
	Dovoz z tretích krajín		1	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety		9	9	8	9
	Malé predajne		1	1	1	1
	Stredné predajne		3	3	3	3
	Veľkoobchodný sklad		2	2	2	2
		0	16			
43	Výrobky zo zemiakov					
	Baliareň - Balenie		1	1	1	1
	Distribútor		2	1	1	1
	Hypermarkety a supermarkety	1	8	7	5	6
	Malé predajne		1	1	1	1
	Stredné predajne		2	2	2	2
	Výroba		17	14	14	14
		1	31			
44	Zemiaky					
	Hypermarkety a supermarkety		11	10	7	10
	Malé predajne		1	1	1	1
	Prvovýroba - produkcia, pest., zber, chov, lov, mlieko.	1	69	54	52	52
	Stredné predajne	1	6	6	5	6
	Veľkoobchodný sklad		6	6	6	6
	Výroba		3	3	3	3
		2	96			

Tabuľka Analýza odobratých vzoriek rastlinného pôvodu za rok 2018

Po r.č.	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Prídavné látky		Označovanie		Alergény - označovanie		GMO - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele		Celkový počet vyhovujúcich analýz	Celkový počet nevyhovujúcich analýz	
		Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz	Počet analýz	Počet nevyh. analýz		Počet	%
1.	Balené vody	28		51				6	1					8	1	18		111	2	1,80
2.	Cestovinárske výrobky	28		79		25	2	22	2	22		3		10	2	3	1	192	7	3,65
3.	Cukrárske výrobky	192				148	11	45	4	13				12		5		385	15	3,9
4.	Čaj, čajové extrakty a prípravky z nich	5		11		67		12	3	1				9		5		110	3	2,73
5.	Čerstvá zelenina	7		283		1		4						2				297		
6.	Čerstvé huby			20				2						2				24		
7.	Čerstvé ovocie	25		158		2								6		4		195		
8.	Čokoláda a cukrovinky	10		10		315	5	87	16	41				24	1	85	3	572	25	4,37
9.	Dehydrované pokrmy a polievky	1		19		68		16		24				7		10		145		
10.	Droždie															11		11		
11.	Horčica a dressingy			2		58	1	13		7				22		12		112	1	0,88
12.	Kakao a výrobky z kakaa	3		20		7		9		1				25		31		96		
13.	Káva, kávoviny a výrobky z nich	7		85		17		27	11	2				12		16		166	11	6,63
14.	Koreniny	83	1	66	1	38		15	1	16		1		12		20	1	250	5	2

15	Lahôdky	162	1		38		6		9				11				226	1	0,44
16	Lieh a liehoviny			18	69		24	3					5		111	2	227	5	2,2
17	Majonézy a majonézové výrobky	12		1	42		7	1	4	1			2		3		71	2	2,82
18	Miešané alkoholické nápoje			8	75	1	11	1	1	1			4		25		124	3	2,42
19	Mlynské výrobky	3		140	4		5		8		8		17		18	1	203	1	0,49
20	Mrazené hotové jedlá a polotovary	4		1	8		1		1				1				17		
21	Mrazené krémy a zmrzliny	37			45		14		6				3	1	1		106	1	0,94
22	Nealkoholické nápoje	6		86	385	2	61	17					29	1	36	3	603	23	3,81
23	Niektoré cukry			3	2		2						9		7		23		
24	Obilniny	1		210			7	1			35		16	4	10		279	5	1,79
25	Ocot			1	10		1						3		7		22		
26	Oleje a tuky			107	20		12	1	2				9	1	34		184	2	1,09
27	Olejiny	3		65	1		10	1	2	1	15		28	2	7		131	4	3,05
28	Ostatné alkoholické nápoje			4	2										3		9		
29	Ovocné víno, sladové víno, medovina			17	80	1	19	3					17	3	34	3	167	10	5,99
30	Pekárenské výrobky	51		117	326	3	29	7	21	1			38	3	42		624	14	2,24
31	Pivo	2		8	80	1	62	26					61	4	112	14	325	45	13,85
32	Potravinársky škrob a výrobky z neho	6		5	26		5	1	11				4		1		58	1	1,72

33	Potraviny na osobitné výživové účely		5	1				1				1	1		9			
34	Prídavné látky v potravinách		9	2											11			
35	Spracované ovocie a zelenina	68	212	2	508	10	68	19	5		5	49	7	29	944	38	4,03	
36	Strukoviny a výrobky zo strukovín	10	121				6	1	5		29	19		1	191	1	0,52	
37	Škrupinové ovocie	11	261	7	11		31	4	1			57	9	23	1	395	21	5,32
38	Špeciálne výrobky z obilia	6	34		30		9	4	5		1	5		1	91	4	4,40	
39	Termosterilizované pokrmy	2	6		21	1	4	2	10			6			49	3	6,12	
40	Trvanlivé pečivo	10	16		144	6	43	8	34			14		8	269	14	5,2	
41	Výrobky z húb		49		6		10					15		9	1	89	1	1,12
42	Výrobky z olejov a rastl. tukov	1	1		15		1		1			2			21			
43	Výrobky zo zemiakov	3	6		9		11	1	1			10		3	43	1	2,33	
44	Zemiaky		148		2		4	1				5			159	1	0,63	

Por.č.	Komodita	Mikrobiologické ukazovatele		Kontaminanty		Rezíduá veterinárnych liekov		Prídavné látky		Osobitné prísady - NaCl		Označovanie		Alergény - označovanie		Senzorické ukazovatele		Fyzikálno-chemické ukazovatele/ zloženie		Iné*		Celkový počet odobratých vzoriek	Celkový počet nevyhovujúcich vzoriek	
		Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek	Počet odobr. vzoriek	Počet nevyh. vzoriek		Počet	%
1.	Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieka (m)	197	25	770	0	137	0	21	0	3	0	13	2	2	0	3	0	28	2	13	1	413	28	6,78
2.	Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	335	0	69	0	45	0	308	0	35	1	393	16	109	0	123	5	358	5	22	0	1308	27	2,06
3.	Vajcia	13	6	6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6	4	1	0	16	0	38	6	15,79
4.	Vaječné výrobky	4	0	0	0	0	0	4	0	0	0	2	0	1	0	3	0	0	0	19	0	17	0	0,00
5.	Mäso domácich kopytníkov	7	0	10	0	180	0	8	0	0	0	64	0	0	0	34	6	5	0	413	1	671	6	0,89
6.	Mäso hydiny a králikov	154	2	12	0	259	0	0	0	0	0	22	3	0	0	35	5	43	8	1	0	453	18	3,97
7.	Zverina	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5	0	0	0	1	0	0	0	5	0	10	0	0
8.	Mäsové výrobky	358	2	351	14	0	0	266	0	173	5	262	15	262	2	159	17	395	12	19	0	1793	64	3,57
9.	Mleté mäso a mäsové prípravky	200	5	3	0	0	0	36	0	50	0	47	2	17	1	11	0	20	0	7	0	302	8	2,65
10.	Mechanicky separované mäso	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0,00
11.	Produkty rybolovu	89	0	153	0	13	0	73	0	4	0	122	7	17	0	23	0	106	6	49	1	515	14	2,72
12.	Med	0	0	9	0	61	0	6	1	0	0	94	2	0	0	7	0	204	10	2	0	266	11	4,14
13.	Želatína	1	0	4	0	0	0	3	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	0,00
14.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	0	0	133	5	0	0	50	0	1	0	31	2	0	0	37	0	147	12	3	0	255	18	7,06
	SPOLU	1366	40	1520	19	700		775	1	266	6	1056	49	408	3	442	37	1307	55	569	3	6057	200	3,32

Por.č.	Komodita	Vzorky odobraté vo výrobe			Vzorky odobraté v mieste určenia			Vzorky odobraté v obchodnej sieti									Celkový sumár výsledkov analýz odobr. vz. vo výrobe, mieste určenia a obch. sieti		
		Vyho- vujúce	Nevyho- vujúce	Spolu	Vyho- vujúce	Nevyho- vujúce	Spolu	Domáceho pôvodu			Vnútrospoločenskej výmeny			Dovoz z tretích krajín			Vyho- vujúce	Nevyho- vujúce	Spolu
								Vyhovu- júce	Nevyhov-ujúce	Spolu	Vyhovu- júce	Nevyhov-ujúce	Spolu	Vyhovu- júce	Nevyhov-ujúce	Spolu			
1.	Mlieko a mliečne výrobky vyrobené zo (so) surového (ým) mlieko (m)	337	26	363	5	0	5	27	2	29	16	0	16	0	0	0	385	28	413
2.	Mlieko a mliečne výrobky tepelne ošetrované	243	3	246	279	12	291	265	4	269	493	8	501	1	0	1	1281	27	1308
3.	Vajcia	17	5	22	1	0	1	14	1	15	0	0	0	0	0	0	32	6	38
4.	Vaječné výrobky	4	0	4	13	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	17	0	17
5.	Mäso domácich kopytníkov	143	1	144	354	0	354	20	2	22	146	3	149	2	0	2	665	6	671
6.	Mäso hydiny a králikov	64	5	69	254	4	258	37	4	41	76	5	81	4	0	4	435	18	453
7.	Zverina	2	0	2	5	0	5	0	0	0	3	0	3	0	0	0	10	0	10
8.	Mäsové výrobky	864	22	886	211	12	223	277	21	298	377	9	386	0	0	0	1729	64	1793
9.	Mleté mäso a mäsové prípravky	101	4	105	83	3	86	25	0	25	85	1	86	0	0	0	294	8	302
10.	Mechanicky separované mäso	5	0	5	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8	0	8
11.	Produkty rybolovu	51	0	51	94	5	99	50	0	50	225	6	231	81	3	84	501	14	515
12.	Med	41	1	42	23	1	24	66	3	69	97	6	103	28	0	28	255	11	266
13.	Želatína	3	0	3	0	0	0	0	0	0	5	0	5	0	0	0	8	0	8
14.	Jedlé tuky živočíšneho pôvodu	110	11	121	33	4	37	41	1	42	53	2	55	0	0	0	237	18	255
Spolu		1985	78	2063	1358	41	1399	822	38	860	1576	40	1616	116	3	119	5857	200	6057